

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

۱۴۰۲/۰۷/۰۷

آزمون
سوم
حضورى

سال تحصیلی
۱۴۰۲-۱۴۰۳

ریاضی و آمار (۱)	علوم و فنون ادبی (۱)	جامعه‌شناسی (۱)	عربی، زبان قرآن (۱)	تاریخ (۱)	جغرافیای (۱)	منطق	اقتصاد
کل کتاب صفحه ۹ تا ۱۱۷	کل کتاب صفحه ۱۰ تا ۱۰۷	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۳۵	کل کتاب صفحه ۱ تا ۹۸	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۵۲	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۰۰	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۱۳	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۶۰
ریاضی و آمار (۲)	علوم و فنون ادبی (۲)	جامعه‌شناسی (۲)	عربی، زبان قرآن (۲)	تاریخ (۲)	جغرافیای (۲)	فلسفه (۱)	روان‌شناسی
کل کتاب صفحه ۱ تا ۷۰	کل کتاب صفحه ۱۰ تا ۱۰۸	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۳۴	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۰۶	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۸۶	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۵۸	کل کتاب صفحه ۱ تا ۹۳	کل کتاب صفحه ۱ تا ۲۰۶

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	درس	از شماره	تا شماره	تعداد سؤال	مدت پاسخ‌گویی	ملاحظات
۱	زوج درس ریاضی و آمار	ریاضی و آمار دهم	۱	۱۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	۸۰ سؤال ۹۰ دقیقه
	زوج درس ریاضی و آمار	ریاضی و آمار یازدهم	۱	۱۰			
۲	زوج درس زبان و ادبیات فارسی	علوم و فنون ادبی دهم	۱۱	۲۰	۱۰ سؤال	۱۵ دقیقه	
	زوج درس زبان و ادبیات فارسی	علوم و فنون ادبی یازدهم	۱۱	۲۰			
۳	زوج درس علوم اجتماعی	جامعه‌شناسی دهم	۲۱	۳۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
	زوج درس علوم اجتماعی	جامعه‌شناسی یازدهم	۲۱	۳۰			
۴	زوج درس زبان عربی	عربی، زبان قرآن دهم	۳۱	۴۵	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
	زوج درس زبان عربی	عربی، زبان قرآن یازدهم	۳۱	۴۵			
۵	زوج درس تاریخ و جغرافیا	تاریخ و جغرافیای دهم	۴۶	۶۰	۱۵ سؤال	۱۵ دقیقه	
	زوج درس تاریخ و جغرافیا	تاریخ و جغرافیای یازدهم	۴۶	۶۰			
۶	زوج درس فلسفه و منطق	منطق دهم	۶۱	۷۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
	زوج درس فلسفه و منطق	فلسفه یازدهم	۶۱	۷۰			
۷	زوج درس اقتصاد و روان‌شناسی	اقتصاد دهم	۷۱	۸۰	۱۰ سؤال	۱۰ دقیقه	
	زوج درس اقتصاد و روان‌شناسی	روان‌شناسی یازدهم	۷۱	۸۰			

داوطلب گرامی:

لطفاً در هر درس، از بین سؤالات پایه دهم و سؤالات پایه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید.
توجه داشته باشید که درس‌های «اقتصاد» و «روان‌شناسی» با هم زوج درس هستند و باید به یکی از آن‌ها پاسخ بدهید.

Azmoon.kheilisabz.com

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱ تا ۱۰، از بین سؤالات ریاضی و آمار دهم و ریاضی و آمار یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

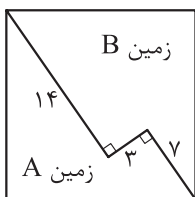
* اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات ریاضی و آمار یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر ریاضی و آمار، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۹ تا ۱۱۷

ریاضی و آمار دهم

۱- α و β ریشه‌های معادله $x^2 - 4x - 1 = 0$ هستند. مقدار عددی عبارت $\alpha^2 + 2\beta^2 - 4\beta$ کدام است؟

- ۱۷ (۱) ۱۸ (۲) ۱۹ (۳) ۲۰ (۴)

۲- محیط زمین A در شکل روبه‌رو چند واحد است؟ (چهارضلعی مربع است.)

- ۵۲ (۱) ۵۴ (۲) ۵۸ (۴) ۵۶ (۳)

۳- در تابع $f(x) = x^2 - 10x + 10$ با دامنه اعداد طبیعی کوچک‌تر از ۲۱، نسبت بزرگ‌ترین عضو بُرد به کوچک‌ترین عضو بُرد کدام است؟

- ۱۱ (۱) -۱۲ (۲) -۱۳ (۳) -۱۴ (۴)

۴- امتیاز متوسط کسب‌شده یک کلاس ۱۰۰ نفری در یک آزمون برابر ۷۹ است. اگر متوسط امتیاز کسب‌شده توسط همه دختران کلاس ۷۵ و امتیاز متوسط کسب‌شده توسط همه پسران کلاس برابر با تعداد پسران باشد، اختلاف تعداد پسران و دختران این کلاس کدام است؟

- ۲۰ (۱) ۴۰ (۲) ۵۰ (۳) ۶۰ (۴)

۵- در تابع خطی $f(x) = (a-2)x^2 + \frac{b-1}{a}x + c$ ، اگر $f(a) = b - 6$ و $f(a^2) = 8 - b$ باشد، مقدار $f(c)$ کدام است؟

- ۱۰ (۱) -۱۵ (۲) ۱۰ (۳) ۱۵ (۴)

۶- یکی از پنج داده $1 + 6a$ ، $10a$ ، 16 ، $a - 17$ و 11 برابر با میانگینشان است. اگر مربع انحراف از میانگین این پنج داده به صورت $1 + b^2$ ، 25 ، 16 ، $a - 2$ و a^2 باشد، واریانس این داده‌ها کدام است؟

- ۹/۲ (۱) ۹/۴ (۲) ۹/۶ (۳) ۹/۸ (۴)

محل انجام محاسبات

۷- طول یک مستطیل از ۳ برابر عرض آن، ۲ واحد بزرگتر است. تابعی که مجموع عدد مساحت و عدد محیط این مستطیل را بر حسب طولش بیان می کند، کدام است؟

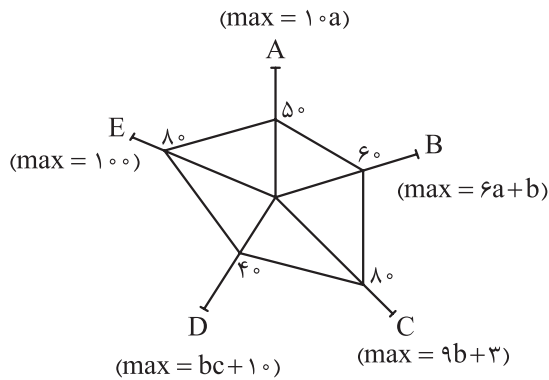
$$f(x) = \frac{x^2}{3} + 2x - \frac{4}{3}, \quad x > 0 \quad (2)$$

$$f(x) = \frac{x^2}{3} + 2x - \frac{4}{3}, \quad x > 2 \quad (1)$$

$$f(x) = \frac{x^2}{3} + x + \frac{1}{3}, \quad x > 0 \quad (4)$$

$$f(x) = \frac{x^2}{3} + x + \frac{1}{3}, \quad x > 2 \quad (3)$$

۸- با توجه به نمودار راداری زیر، اگر مقدار متغیرهای A و C هر دو برابر ۶۰ و مقدار متغیر D برابر ۱۰۰ باشد، مقدار متغیر B کدام است؟

۴۰ (۱)

۴۸ (۲)

۵۶ (۳)

۶۴ (۴)

۹- اتومبیلی ثلث مسافت ۴۵۰ کیلومتری بین دو شهر را با سرعت ثابت طی می کند. برای باقی مسیر به سرعتش ۱۵ کیلومتر بر ساعت اضافه می کند. اگر در ۶ ساعت و ۳۰ دقیقه به مقصد برسد، سرعت این اتومبیل در $\frac{1}{3}$ ابتدایی مسیر، چه قدر بوده است؟

۹۰ (۴)

۷۵ (۳)

۶۰ (۲)

۴۵ (۱)

۱۰- میانه ۹ عدد زوج متمایز برابر با ۱۴ است. چارک اول، عددی زوج و میانگین داده های قبل از میانه، حداکثر مقدار ممکن است. اگر دامنه میان چارکی ۳۱ باشد، حداکثر میانگین داده های بین چارک دوم و سوم کدام است؟

۳۸ (۴)

۳۷ (۳)

۳۶ (۲)

۳۵ (۱)

صفحه های ۱ تا ۷۰

ریاضی و آمار یازدهم

۱- جدول ارزش گذاری گزاره $(p \wedge \sim q) \Rightarrow (q \Rightarrow r)$ دارای ۸ سطر است. در ستون نهایی مربوط به ارزش این گزاره، در چند سطر، ارزش درست قرار می گیرد؟

۵ (۴)

۶ (۳)

۷ (۲)

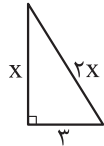
۸ (۱)

محل انجام محاسبات

۲- در کدام گزینه اشتباهی رخ نداده است؟

$$x^2 - 2x - 3 = 0 \Rightarrow x^2 - 2x = 3 \xrightarrow{+1} x^2 - 2x + 1 = 4 \Rightarrow (x-1)^2 = 4 \Rightarrow x-1 = 2 \Rightarrow x = 3 \quad (1)$$

$$x^2 - 2x = 4x - x^2 \Rightarrow \cancel{x}(x-2) = \cancel{x}(4-x) \Rightarrow x-2 = 4-x \Rightarrow 2x = 6 \Rightarrow x = 3 \quad (2)$$

$$\frac{x^2-1}{x-1} = 3 \Rightarrow \frac{(x-1)(x+1)}{\cancel{x-1}} = 3 \Rightarrow x+1 = 3 \Rightarrow x = 2 \quad (3)$$

$$\Rightarrow x^2 + 3^2 = 2x^2 \Rightarrow x^2 = 9 \Rightarrow x = \pm 3 \xrightarrow{\text{ضع } > 0} x = 3 \quad (4)$$

۳- $f(x) = \frac{ax+3}{12x+a}$ تابعی ثابت و زیر محور x ها و $g(x) = (a+b)x + \frac{c}{x}$ تابعی همانی است. اگر نمودار تابع

$h(x) = kf(x) + ax - b$ ، محور x ها را در نقطه‌ای به طول -1 قطع کند، k کدام است؟

۲ (۱) -۲ (۲)

۴ (۳) -۴ (۴)

۴- اگر $f(x) = \text{sign}(x-4) - 1$ با دامنه \mathbb{N} و g تابعی همانی با دامنه \mathbb{Z} باشد، دامنه تابع $\frac{g}{f}$ چند عضو دارد؟

۳ (۱) ۴ (۲)

۵ (۳) (۴) بی شمار

۵- برد تابع $f(x) = \frac{4x^2 - 2x - 20}{x+2}$ شامل کدام عدد نیست؟

-۲ (۱) -۸ (۲) -۱۴ (۳) -۱۸ (۴)

۶- اگر نمودار تابع $y = |3x-2| - 2$ را k واحد به راست ببریم، طول یکی از نقاط تقاطع تابع با محور x ها برابر با ۳

می‌شود. نسبت مقادیر ممکن برای k کدام می‌تواند باشد؟

۱/۲ (۱) ۱/۴ (۲)

۱/۶ (۳) ۱/۸ (۴)

۷- در تساوی $\text{sign}(\sqrt[3]{100} - \sqrt{26}) = \left[\frac{x}{3} - 1\right] + \left[\frac{-20}{y}\right]$ ، مجموع همه مقادیر صحیح x کدام است؟ $([])$ ، علامت جزء

صحیح است.

۴۸ (۱) ۶۶ (۲)

۳۰ (۳) ۴۲ (۴)

محل انجام محاسبات

۸- اعداد مجموعه $\{۵۴, ۲۲, ۲۷, ۱۸, a, ۳۱, ۳۷, ۲۵, ۴۲, ۳۰, ۲۳\}$ مربوط به حقوق کارکنان یک شرکت برحسب میلیون تومان است. اگر خط فقر به کمک میانگین عددی زوج باشد، حاصل $[\frac{a}{۵}] + [\frac{a}{۴}]$ کدام است؟ (حقوق همه پرسنل کم تر از ۵۵ میلیون تومان است.) ([]، علامت جزء صحیح است.)

۱۶ (۴)

۱۹ (۳)

۱۸ (۲)

۱۷ (۱)

۹- در یک جامعه، نرخ بیکاری $\frac{1}{8}$ است. قرار است برای ۵۲۰ نفر از افراد این جامعه، فرصت شغلی ایجاد شود. در این صورت، نرخ بیکاری به $\frac{1}{10}$ می‌رسد. جمعیت فعال این جامعه کدام است؟

۲۲۴۰۰ (۴)

۲۱۶۰۰ (۳)

۲۰۸۰۰ (۲)

۲۰۰۰۰ (۱)

۱۰- با توجه به جدول زیر، مقدار درونیابی خطی y در $x = ۵۲$ کدام است؟

x	۴۰	۴۵	۵۰	۵۵
y	۲۰۰	۲۳۲	۲۶۶	۳۰۱

۲۷۰ (۲)

۲۶۰ (۱)

۲۹۰ (۴)

۲۸۰ (۳)

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۱۱ تا ۲۰، از بین سؤالات علوم و فنون ادبی دهم و علوم و فنون ادبی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات علوم و فنون ادبی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر زبان و ادبیات فارسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰۷

علوم و فنون ادبی دهم

۱۱- کدام مورد درباره شاعران و مراکز مهم ادبی در قرن‌های پنجم و ششم نادرست است؟

- ۱) شاعران معروف حوزه آذربایجان، خاقانی و نظامی بودند.
- ۲) شاعران مشهور خراسان و سیستان، انوری و سنایی بودند.
- ۳) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند.
- ۴) حوزه ادبی فارس و نواحی مرکزی ایران (عراق عجم) در شکل‌گیری شیوه خاصی از شعر فارسی مؤثر بود.

۱۲- کدام گزینه از ویژگی‌های فکری شعر زیر (سبک خراسانی) نیست؟

- «گل بخندید و باغ شد پدرام ای خوشا این جهان، بدین هنگام
چون بناگوش نیکوان شد باغ از گل سیب و از گل بادام»
- ۱) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی در شعر غلبه دارد.
 - ۲) در توصیف پدیده‌ها از تشبیه حسی بهره گرفته شده است.
 - ۳) توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.
 - ۴) شعر واقع‌گرا است.

۱۳- در کدام گزینه بیشترین جناس دیده می‌شود؟

- ۱) باری است سر بر دوش من خواهم فکندن بار من
 - ۲) من اگر تار سر زلف تو گیرم در چنگ
 - ۳) به یاد یار و دیار آن‌چنان بگیریم زار
 - ۴) بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی
- باری چو باری می‌کشم بر دوش هم بار شما
تار در ناله رود چنگ درآید به خروش
که از جهان ره و رسم سفر براندازم
فرستی دان که ز لب تا به دهان این همه نیست

۱۴- در همه گزینه‌ها تمام آرایه‌های «جناس، سجع و واژه‌آرایی» دیده می‌شود؛ به جز گزینه

- ۱) دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا
 - ۲) رندان سلامت می‌کنند جان را غلامت می‌کنند
 - ۳) دل پر غم و اندوه شد غم در دلم انبوه شد
 - ۴) دلبر که جان فرسود از او کام دلم نگشود از او
- زهره شیر است مرا زهره تابنده شدم
مستی ز جامت می‌کنند مستان سلامت می‌کنند
دل کاه و غم چون کوه شد از بس گرانبار آمده
نومید نتوان بود از او باشد که دلداری کند

۱۵- در کدام ابیات، «موازنه و جناس»، هر دو، دیده می‌شود؟

الف) مهر رویت می‌نهد هر روز مهری بر لبی	چشم مستت می‌زند هر لحظه تیغی بر دلی
ب) رنگ رخسارت نمی‌بینم به برگ لاله‌ای	بوی گیسویت نمی‌یابم ز شاخ سنبل
ج) در سینه سوزانم مستوری و مهجوری	در دیده بیدارم پیدایی و پنهانی
د) نیابد محفلم گرمی نه از شمعی نه از جمعی	ندارد خاطر م الفت نه با مهری نه با ماهی
- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۱۶- حال و هوا و فضای عاطفی کدام بیت با دیگر ابیات، «متفاوت» است؟

۱) فارغی از قدر جوانی که چیست	تا نشوی پیر ندانی که چیست
۲) نرگس جادوی تو دیدن به خواب	فته بود خاصه به تعبیر عشق
۳) کفر سر زلف تو ایمان ماست	درد غم عشق تو درمان ماست
۴) در سر زلف تو ز آشفستگی	باز به مویی دلم آویخته است

۱۷- با تقسیم هجاهای ابیات به کوتاه، بلند و کشیده، تعداد هجای کوتاه در کدام گزینه از سایر گزینه‌ها بیشتر است؟

۱) چه خوش گفت بهلول فرخنده‌خوی	چو بگذشت بر عارفی جنگجوی
۲) مگردان غریب از درت بی‌نصیب	مبادا که گردی به درها غریب
۳) سپیدار مانده است بی‌هیچ چیزی	ازیرا که بگزید او کم‌بری را
۴) گر امروز گفتار ما نشنوی	مبادا که فردا پشیمان شوی

۱۸- قافیه در کدام ابیات، «فاقد» حرف یا حروف الحاقی است؟

الف) مریز آبروی برادر به کوی	که دهرت نریزد به شهر آبروی
ب) مر استاد را گفتم ای پر خرد	فلان یار بر من حسد می‌برد
ج) نه مسواک در روزه گفتمی خطاست	بنی آدم مرده خوردن رواست؟
د) دگر کس به غیبت پیش می‌دود	مبادا که تنها به دوزخ رود
- (۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ب - د

۱۹- مفهوم کدام گزینه با ابیات دیگر ارتباط معنایی کم‌تری دارد؟

۱) گر بر رگ جان ز شستت آید تیرم	چه خوش‌تر از آن که پیش دستت میرم
۲) چشم از تو برنگیرم ور می‌گشدرق بیم	مشتاق گل بسازد با خوی باغبانان
۳) من اول روز دانستم که با شیرین درافتادم	که چون فرهاد باید شست دست از جان شیرینم
۴) مرا هر آینه روزی تمام کشته ببینی	گرفته دامن قاتل به هر دو دست ارادت

۲۰- بیت زیر با کدام گزینه ارتباط مفهومی دارد؟

- «طاعت آن نیست که بر خاک نهی، پیشانی
 (۱) به راستی که به بازی برفت چندین سال
 (۲) از کجی گردند خلق از صید مطلب کامیاب
 (۳) دروغی که حالی دلت خوش کند
 (۴) راستی روشنگر دل می شود آخر که صدق
- صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست»
 کنون که رغبت خیر است زور طاعت نیست
 راستی خالی ز بحر آرد برون قلاب را
 به از راستی کت مشوش کند
 رو سفید آورد بیرون از شبستان صبح را

صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰۸

علوم و فنون ادبی یازدهم

۱۱- عبارتهای زیر، به ترتیب معرف کدام شاعران ایرانی است؟

- معروف‌ترین شاعر سبک هندی و خداوندگار مضامین تازه شعری
 - صاحب لقب «خلاق المعانی ثانی»
 - شاعر واقع‌گرای سبک حد واسط دوره عراقی و هندی
 - شاعر استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه
- (۱) بیدل دهلوی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی - وحشی بافقی
 (۲) صائب تبریزی - وحشی بافقی - کلیم کاشانی - بیدل دهلوی
 (۳) بیدل دهلوی - وحشی بافقی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی
 (۴) صائب تبریزی - کلیم کاشانی - وحشی بافقی - بیدل دهلوی

۱۲- کدام گزینه از ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی نیست؟

- (۱) استفاده از ردیف‌های طولانی
 (۲) حس‌آمیزی و اسلوب معادله از جمله آرایه‌های پرکاربرد این سبک‌اند.
 (۳) شعر هندی شعری معنی‌گراست؛ نه صورت‌گرا.
 (۴) تکرار قافیه امری طبیعی است.

۱۳- در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینه هر دو آرایهٔ «تشبیه و مجاز» دیده می‌شود.

- (۱) کسی که از ره تقوی قدم برون نهاد
 (۲) به می‌عمارت دل کن که این جهان خراب
 (۳) زمین سوخته را ابر می‌کند سرسبز
 (۴) بگیر طرهٔ مه‌چهره‌ای و قصه مخوان
- به عزم میکده اکنون سر سفر دارد
 بر آن سراسر است که از خاک ما بسازد خشت
 امید نامهٔ «صائب» به ابر رحمت اوست
 که سعد و نحس ز تأثیر زهره و زحل است

۱۴- در کدام گزینه هر سه آرایهٔ «استعاره، تشبیه و کنایه» دیده می‌شود؟

- (۱) محراب ابرویت بنما تا سحرگهی
 (۲) گر خود رقیب شمع است اسرار از او بیوشان
 (۳) ای پسته تو خنده زده بر حدیث قند
 (۴) بعد از این دست من و دامن آن سرو بلند
- دست دعا برآرم و در گردن آرمت
 کان شوخ سربریده بند زبان ندارد
 مشتاقم از برای خدا یک شکر بخند
 که به بالای چمان از بن و بیخم برکند

۱۵- کدام گزینه دارای بیشترین تشبیه و «فاقد» استعاره است؟

- (۱) ما را هوای خنده چو گل‌های باغ نیست
 (۲) چشم گریانم ز هجر عارض گلرنگ او
 (۳) یار از جعد سمن سا مشک بر گل ریخته
 (۴) چو ابر زلف تو پیرامن قمر می‌گشت
 ما لاله‌ایم و بهره ما غیر داغ نیست
 ابر نیسان را همی‌ماند ز خون باری که هست
 یاسمن را باغبان بر پای سنبل ریخته
 ز ابر دیده کنارم به اشک تر می‌گشت

۱۶- کدامیک از ابیات زیر وزن همسان دولختی دارد و آن را می‌توان به دو صورت برش زد؟

- (۱) شبان تیره بسی برده‌ام به آخر و روزی
 (۲) ای شمع جمع مستان بخرام در شبستان
 (۳) ز تو با تو راز گویم به زبان بی‌زبانی
 (۴) چو بی‌توقیع درویشان نشاید سلطنت کردن
 شبی چو زلف سیاهت ندیده‌ام به درازی
 تا بزم می‌پرستان از چهره برفروزی
 به تو از تو راه جویم به نشان بی‌نشانی
 به دارالملک درویشی بر آور نام سلطانی

۱۷- مرز پایه‌های آوایی یا ارکان همه گزینه‌ها درست است، به جز

- (۱) مرا جود او تازه دارد همی مگر جودش ابر است و من کشتزار

مَ را جو د	او تا ز دا	ز دَ هَ می
مَ گر جو دَ	شَب رَس تْ مَن	کِشَت زار

- (۲) دریا دو چشم و آتش بر دل همی‌فزاید مردم میان دریا و آتش چگونه پاید؟

دَر یا دُ چَش	مُ آ تَش	بَر دِل هَ می	فَ زَا یَد
مَر دُم مِ یا	نِ دَر یا	وَا تَش چِ گو	نِ پَا یَد

- (۳) کسی را که باشد به دل مهر حیدر شود سرخ‌رو در دو گیتی به آور (آور: یقین)

کَ سی را	کِ با شد	بِ دِل مه	رِ جِی دَر
شَ وَد سُرخ	خِ رو دَر	دُ گی تی	بِ آ وَر

- (۴) خرد در بها نقد هستی فرستد گهرهای رنگین چو زاید ز کانم

خِ زَد دَر	بَ ها نَق	دِ هَس تی	فِ رِ س تَد
گُ هَر ها	یِ زَن گین	چُ زَا یَد	زِ کَا نَم

۱۸- کدام گزینه‌ها با یکدیگر هم‌وزن هستند؟

- (الف) این که می‌ازخم به مینامی کنی، در جام کن
 (ب) مکن تکلیف جان‌دادن به عشاق
 (ج) یار مرا می‌نهد تا که بخارم سر خود
 (د) رایتش ساکن نگردد یک زمان در یک زمین
 (ه) چون کرد بر عالم گذر سلطان مازاغ البصر
 این دو منزل را یکی کن ای سبک‌پی زود باش
 به مستان جامه‌بخشیدن میاموز
 هیکل یارم که مرا می‌فشرد در بر خود
 رخش آرامش نگیرد ساعتی در یک مقام
 نقشی بدید آخر که او بر نقش‌ها عاشق نشد

- (۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ج - ه (۴) ج - ب

۱۹- کدام بیت با ابیات دیگر ارتباط معنایی ندارد؟

- (۱) بهار اهل دولت با خزان دارد هم آغوشی
 (۲) اندیشه کن ز عاقبت کار خویشتن
 (۳) ز معراج منصب مجو پایداری
 (۴) گیر و دار اوج دولت‌ها غباری بیش نیست
- شکفتن برگ‌ریزان است این گل‌های خنجر را
 ای خس، که راه برق‌سواری گرفته‌ای
 که بر یخ بُود پای این نردبان را
 بر هوا چون گردباد، اورنگ شاهی می‌رود

۲۰- مفهوم کدام گزینه با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) روی به خاک می‌نهم گر تو هلاک می‌کنی
 (۲) من عاشقم مرا به ملامت خجل مکن
 (۳) نه من آنم که برگیرم سر از خاک درت هرگز
 (۴) من از حکایت عشق تو بس کنم هیهات
- دست به بند می‌دهم گر تو اسیر می‌بری
 کز عشق تا اجل نرسد بازرس نیست
 مگر وقتی که زیر خاک خشتم زیر سر باشد
 مگر اجل که ببندد زبان گفتارم

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۲۱ تا ۳۰، از بین سؤالات جامعه‌شناسی دهم و جامعه‌شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات جامعه‌شناسی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر جامعه‌شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۱ تا ۱۳۵

جامعه‌شناسی دهم

۲۱- عبارت درست در رابطه با موضوع «جهان اجتماعی»، کدام است؟

(۱) مرزهای جهان اجتماعی همان مرزهای دانش آن است. - ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است. - موجودات بیرون از جهان اجتماعی مانند موجودات طبیعی، نمی‌توانند وارد گستره جهان اجتماعی شوند.
(۲) اعضای جهان اجتماعی تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند. - در جهان اجتماعی بعد معنایی و ذهنی پدیده‌ها، اهمیت بسیاری دارد. - تفاوت‌هایی که مربوط به عناصر محوری جهان اجتماعی باشد، درون آن جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

(۳) با حذف لایه‌های سطحی جهان اجتماعی، جهان اجتماعی مداوم می‌یابد. - پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی، وابسته به اراده و قرارداد افراد است. - هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند، جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.
(۴) آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست. - جهان اجتماعی را انسان آگاه و خلاق پدید می‌آورد. - نگاه نژادی و قبیله‌ای، از اعتقادات و ارزش‌های بنیادی جهان اجتماعی شبه‌جزیره عربستان بود.

۲۲- به ترتیب کدام مورد، ویژگی لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است، اما ویژگی قلمرو آرمانی جهان اجتماعی نیست؟

(۱) تأثیرات همه‌جانبه دارند و کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند. - شامل بخش‌هایی است که مردم یک جامعه از آن‌ها جانبداری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند.
(۲) شامل بخش‌هایی است که تغییر در آن‌ها، تحول مهمی در جهان اجتماعی ایجاد نمی‌کند. - هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه ارزش‌ها وارد قلمرو آرمانی جهان اجتماعی می‌شوند.
(۳) عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی، عقاید کلانی است که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند. - اگر جوامع مختلف اعمال خود را بر اساس عقاید حقیقی سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو آرمانی وارد نموده‌اند.
(۴) شامل بخش‌هایی است که تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند. - همان نظام معیار جهان اجتماعی است که بسیاری کم و بیش به آن عمل می‌کنند و برخی آن‌ها را مراعات نمی‌کنند.

۲۳- به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام قسمت جدول است؟

پیامدها و چالش‌ها	ویژگی‌های جهان متجدد از نظر وبر
زوال معنا و عقلانیت ذاتی	«الف»
«ج»	رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا
مسلط شدن انسان بر طبیعت	«ب»

- به‌کارگیری علوم تجربی برای رسیدن به اهداف دنیوی
- غیرعلمی دانستن روش‌های فراتجربی
- قفس آهنین

(۴) الف - ج - ب

(۳) ب - ج - الف

(۲) الف - ب - ج

(۱) ب - الف - ج

۲۴- هرگاه یک جهان اجتماعی در مسیر تحولات هویتی، ثبات و استقرار ارزش‌های سازندهٔ هویت فرهنگی خود را از دست بدهد و نتواند از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود حفاظت و دفاع کند و جهان اجتماعی‌اش از بین رفته و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل شود، به ترتیب دچار چه وضعیت‌هایی شده است؟

(۱) تعارض فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - ازخودبیگانگی تاریخی

(۲) تزلزل فرهنگی - بحران هویت فرهنگی - تحول فرهنگی

(۳) تزلزل فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - تحول هویت فرهنگی

(۴) تعارض فرهنگی - بحران هویت فرهنگی - ازخودبیگانگی فرهنگی

۲۵- عبارت‌های مناسب با مفاهیم «سیاست»، «آریستوکراسی»، «لیبرال دموکراسی» و «مشروعیت» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) تدبیر و سامان‌دادن قدرت برای رسیدن به هدفی معین - حکومت اقلیتی انسان‌محور - اباحت و مباح‌دانستن امور برای انسان‌ها - اعمال قدرت بدون اکراه و با رضایت

(۲) به خدمت‌گرفتن کار آزادی‌دیگران - حکومت اقلیتی بر مبنای روش تصمیم‌گیری فضیلتی - به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی - هماهنگی با حکم و ارادهٔ تشریحی خداوند

(۳) اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین - حکومت اقلیت بر اساس فضیلت - هماهنگی با رویکرد دنیوی جهان غرب نسبت به عالم - اعمال قدرت بر اساس نظام عقیدتی خاص

(۴) مجموعهٔ سازوکارهایی برای اعمال قدرت در جهان اجتماعی - حکومت اقلیت بر اساس خواست حاکمان - سازمان‌یافتن بر اساس خواست و ارادهٔ اکثریت - تعیین بر اساس معیار حق یا باطل بودن

۲۶- کدام‌یک، نشان‌دهندهٔ ویژگی‌های هویت ایرانی است؟

(۱) در نظام اسلامی، احکام صرفاً با اراده و مشیت خداوند شکل می‌گیرد و به واسطهٔ خواست و ارادهٔ انسان‌ها شناسایی می‌شود - ایران اسلامی، آرمان بازسازی اقتصاد خود را با اجرای قانون اساسی دنبال می‌کند.

(۲) توسعهٔ ظرفیت تولیدی کشور در انواع محصولات و ارتقای شاخص‌های بهداشت و درمان از دستاوردهای اقتصاد ایران معاصر است. - قبل از اسلام، اقوام مختلف ایرانی در عقاید آیین زرتشتی، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

(۳) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی در ذیل آسمان معنوی توحید بود. - متفکران ایرانی به واسطهٔ انقلاب اسلامی ایران، رویکرد تقلیدی به غرب را نقد کردند.

(۴) دولت ایران می‌کوشد با اتکا به دانش و فناوری و با تأکید بر استقلال، خودکفایی و منع خام‌فروشی، اقتصاد نوینی را پایه‌ریزی کند. - به دلیل فردگرایی و اصالت‌لذت، فرزندآوری و رشد جمعیت کاهش یافته است.

۲۷- در بین عبارت‌های زیر، کدام موارد نادرست است؟

(الف) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق پدیده‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند.

(ب) نظریهٔ استعمار به معنای طلب آبادانی برای جوامع عقب‌مانده، محصول دیدگاه طولی به جهان‌های اجتماعی است.

(ج) فردگرایی، دم‌غنیمت‌شماری و انضباط، از ویژگی‌هایی است که در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی انسان شکل می‌گیرد.

(د) جهان‌هایی که دچار ازخودبیگانگی تاریخی هستند، مانع از آن می‌شوند که انسان به شناخت صحیحی از عالم و آدم برسد.

(۱) الف - د (۲) ب - الف - د (۳) د - ج - الف (۴) ب - د

۲۸- عبارت مقابل کدام نظریه، توضیح مناسبی درباره آن نظریه ارائه می‌کند؟

- (۱) گسترش عقلانیت ابزاری: جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند و به وسیله او به کار گرفته و به مصرف می‌رسند.
- (۲) تقسیم جوامع به ارگانیکی و مکانیکی: در جوامع ارگانیکی تقسیم کار شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی مانند تقسیم کار سنی و جنسی است، اما در جوامع مکانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.
- (۳) شکل‌گیری دوران بعد از تجدد: بسیاری از متفکران، شکل‌گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدد می‌دانند و برخی آن را تغییری می‌دانند که درون این جهان پذیرفته شده است.
- (۴) جهان‌های اجتماعی در عرض هم: تفاوت جهان‌های اجتماعی همانند تفاوتی است که یک موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.

۲۹- هر یک از عبارتهای زیر با چه موضوعاتی ارتباط دارند؟

- هویت فرهنگی واحد اقوام ایرانی قبل از ظهور اسلام
- هویت سکولار و این جهانی
- انجام یک کار با وجود آگاهی نسبت به مضر بودن آن
- فرایند مشارکت افراد در زندگی اجتماعی

- (۱) آمیخته‌بودن هویت ایرانی با اساطیر - منع فعالیت‌های آشکارکننده هویت دینی افراد - ارادی‌بودن کنش - کنترل اجتماعی
- (۲) عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت - تحرک اجتماعی صعودی برای افراد دارای منابع مالی - هدفمندبودن کنش - فرهنگ‌پذیری
- (۳) آمیخته‌بودن هویت ایرانی با اساطیر - امکان بروز و ظهور هویت اجتماعی معنوی افراد - هدفمندبودن کنش - جامعه‌پذیری
- (۴) عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت - به رسمیت شناختن هویت‌های نافی ابعاد دینی - ارادی‌بودن کنش - جامعه‌پذیری

۳۰- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- سازگاری جهان اجتماعی با نوعی خاص از هویت اخلاقی و روانی، چه پیامدی دارد؟
 - فقدان قوانین مناسب برای مبارزه با تولید و توزیع مواد مخدر، نشانه چیست؟
 - کدام‌یک در ارتباط با اقتصاد وابسته به نفت درست نیست؟
- (۱) تضمین امکان رشد هویت‌های ناسازگار - تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی - اقتصاد را نه براساس فطرت انسان‌ها، بلکه بر محور سود شکل می‌دهد.
 - (۲) فراهم‌آوردن زمینه رشد هویت‌های سازگار - کثروی اجتماعی - دولت بزرگی ایجاد می‌کند که به طور مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است.
 - (۳) فراهم‌آوردن زمینه رشد هویت‌های سازگار - فقدان روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - در بلندمدت، احساس رفاه بیشتری برای مردم به ارمغان می‌آورد.
 - (۴) تضمین امکان رشد هویت‌های ناسازگار - عدم موفقیت در جامعه‌پذیری - هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک درآمدهای حاصل از نفت تامین می‌کند.

۲۱- به ترتیب عبارت درست و مصداق مناسب در ارتباط با «استعمار نو»، «نوع اول فرهنگ جهانی»، «لیبرالیسم» و «رنسانس» کدام است؟

- ۱) استفاده از کودتای نظامی برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته - تقسیم جهان به مرکز و پیرامون - جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان - رویکرد معنوی در عین دنیاگرایی و پیگیری سکولاریسم در عمل
- ۲) کنترل بازار و سیاست کشورهای استعمارزده - دنبال کردن سعادت همه انسان‌ها - توجه به خواست و اراده آدمی برای قانون گذاری - تعریف زندگی آدمی بدون توجه به ابعاد معنوی
- ۳) شکل گیری پس از جنبش‌های استقلال طلبانه قرن بیستم - فرهنگ صهیونیسم و سرمایه‌داری - آزادی انسان از ارزش‌های متعالی مستقل از او - بازگشت جهان غرب به فرهنگ یونان و روم باستان
- ۴) استفاده از نیروهای وابسته و دولت‌های دست‌نشانده - سخن گفتن از عقاید مشترک انسانی - پیامد اصالت بخشیدن به انسان دنیوی - عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب‌رعیتی

۲۲- در مورد باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، پاسخ درست کدام است؟

- الف) پیدایش برخی نهضت‌های جدید دینی در فرهنگ معاصر غرب، پیامد چه عاملی است؟
 - ب) دانش ناتوان از ارزیابی اهداف و ارزش‌های انسانی، نتیجه کدام ویژگی در روشنگری غرب است؟
 - ج) حقوق بشر بر مبنای اندیشه اومانستی، بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟
 - د) مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای بدن، مؤید کدام روش معرفتی است؟
- ۱) رقابت شاهزادگان اروپایی با قدرت کلیسا - حس‌گرایی و نفی وحی - بی‌توجهی به ابعاد و نیازهای معنوی انسان‌ها - اصالت انسان دنیوی و این جهانی
 - ۲) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی جهان - نفی عقل و وحی - خواسته‌ها، عادات و تمایلات طبیعی آدمیان - سکولاریسم پنهان
 - ۳) مخالفت با جریان‌های دنیاگرایانه در فرهنگ غرب - عقل‌گرایی - شناسایی با توجه به نیازهای صرفاً طبیعی انسان‌ها - رویکرد گزینشی نسبت به ابعاد معنوی
 - ۴) سکولاریسم پنهان - افول تجربه‌گرایی و نفی تجربه - به رسمیت شناختن توحیهات الهی و آسمانی - روشنگری در معنای خاص

۲۳- به ترتیب، کدام مورد ویژگی علم و فناوری در فرهنگ جدید غرب است، اما ویژگی اقتصاد در فرهنگ جدید غرب نیست؟

- ۱) علوم عقلانی در بین علوم جدید، بیشترین اهمیت را پیدا کرد و فناوری از این طریق پدید آمد. - گسترش صنعت و به دنبال آن رشد تجارت، قشر جدید سرمایه‌داران را فراهم آورد.
- ۲) علم جدید با رویکرد دنیوی خود، مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت را بر عهده نداشت. - اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و به روابط کشاورزی و فئودالی تغییر یافت.
- ۳) گسترش تجارت و به دنبال آن رشد کشاورزی، قشر جدیدی از سرمایه‌داران را فراهم آورد. - اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط کارگران و سرمایه‌داران پدید آمد.
- ۴) انقلاب صنعتی در قرن هجدهم از انگلستان شروع و به سایر کشورهای اروپایی راه یافت. - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف دخالت دولت در اقتصاد بودند.

۲۴- کدام گزینه، دربارهٔ تحولات نظام جهانی در دورهٔ معاصر درست است؟

- (۱) تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی، برخلاف ارزش‌های دموکراتیک غرب است. -
- (۲) کشورهای غربی با هدف تعدیل جهانی ثروت، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند. -
- (۳) کشورهای تحت نفوذ و استعمارزده، غالباً به طرف اقتصاد تک‌محصولی و وابستگی اقتصادی سوق داده می‌شوند. -
- (۴) انباشت ثروت و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست. -
- (۵) توزیع هدفمند علوم انسانی و طبیعی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد. - جنبش‌هایی مانند جنبش عدم تعهد، برای مقابله با سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی شکل گرفتند. -
- (۶) کشورهای غربی پس از جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، استقلال سیاسی و فرهنگی آن‌ها را می‌پذیرند. -
- (۷) سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود. -

۲۵- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- در چه صورتی بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنهٔ آن افزوده می‌شود؟
- جهان تکوینی، در چه شرایطی درهای برکات خود را به روی آدمیان می‌گشاید؟
- کدام‌یک، از پیامدهای اجتماعی گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی نیست؟
- (۱) تمرکز آسیب‌های مربوط به فقر و غنا به اقشار ضعیف و فقیر - محدود کردن جهان هستی به جهان طبیعت - رونق بخشیدن به بازار معنویت‌های کاذب و دروغین
- (۲) انتقال فشار بحران اقتصادی به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد - برخوردار بودن جامعه از فرهنگ توحیدی - افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن
- (۳) عدم کنترل بحران اقتصادی و فروپاشی حکومت‌ها - شناخت نادرست انسان از عالم و آدم - ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن
- (۴) درگیر شدن تمامی جامعه در آسیب‌های مربوط به چالش فقر و غنا - اخلاق الهی داشتن آدمیان - فراخواندن مهاجران ساکن کشورهای غربی به هویت دینی خود

۲۶- هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب با کدام بحران یا چالش در فرهنگ معاصر غرب مطابقت دارد؟

- به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر سرایت کرد و به آسیب‌هایی مانند مهاجرت و بیکاری منجر شد.
- از نوع چالش‌های بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف نیست.
- با کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، به سرعت آثار و پیامدهای جهانی خود را آشکار ساختند.
- با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.
- (۱) زیست‌محیطی - شرق و غرب - اقتصادی - معرفتی
- (۲) اقتصادی - جنگ‌های جهانی - مرکز و پیرامون - معنوی
- (۳) زیست‌محیطی - فقر و غنا - علمی و معرفتی - معنویت
- (۴) اقتصادی - شرق و غرب - زیست‌محیطی - علمی

۲۷- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدام قسمت جدول است؟

- ناتوانی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی به غرب
- عدم تعلق به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب
- شکل‌گیری براساس جنبش‌های چریکی

ویژگی انقلاب‌های آزادی‌بخش	تفاوت انقلاب اسلامی ایران نسبت به انقلاب‌های آزادی‌بخش
شکل‌گیری در چارچوب نظریات و مکاتب چپ	«الف»
«ج»	دارای هویتی فرهنگی و تمدنی
«ب»	درب‌گرفتن همه اقشار و گروه‌های جامعه

۲) ب - الف - ج

۱) ج - ب - الف

۴) ج - الف - ب

۳) ب - ج - الف

۲۸- در بین عبارتهای زیر، کدام موارد نادرست است؟

الف) انقلاب اسلامی ایران راه نوینی فراروی کشورهای جهان سوم قرار داد و موقعیت دو قطب سیاسی قرن بیستم را در هم ریخت و قطب‌بندی جدیدی به جهان تحمیل کرد.

ب) ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی، در عصر نبوی به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفت و در برابر فرهنگ اسلامی مقاومت نمی‌کرد.

ج) فراماسونها از شیوه‌های ماسونی برای بسط اندیشه‌های غربی در میان رجال و نخبگان سیاسی و اقتصادی کشورهای غیرغربی بهره جستند.

د) در نخستین مواجهات اسلام با غرب جدید، قدرت اقتصادی و فرهنگی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی، دولتمردان کشورهای اسلامی را مرعوب و شیفته فرهنگ غرب می‌کرد.

۲) ب - ج

۱) ب - الف - د

۴) د - ج - ب

۳) د - ب

۲۹- به ترتیب، کدام‌یک از اندیشمندان «عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد»، «تفاسیر پروتستانی از دین ارائه داد»، «پایان تاریخ را با غلبه لیبرال دموکراسی همراه می‌دانست» و «تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل را برای آینده کشورهای مسلمان ترسیم می‌کرد»؟

۱) آگوست کنت - دکارت - فوکویاما - امام موسی صدر

۲) هانتینگتون - مارتین لوتر - هانتینگتون - امام موسی صدر

۳) هانتینگتون - ژان کالون - فوکویاما - امام خمینی

۴) آگوست کنت - روسو - هانتینگتون - امام خمینی

۳۰- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب، مبین کدام دوران، جامعه، فرهنگ و ... است؟

- نادیده گرفتن جایگاه وحی و شهود در شناخت علمی
 - استفاده از ناسیونالیسم و مارکسیسم برای مقابله با سلطه استعمار
 - توجه به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان در هنر
 - محصول جوامع مختلف و شبکه روابط میان آنها
- (۱) رنسانس - تا پیش از انقلاب اسلامی ایران - هنر دوران رنسانس - جامعه جهانی
- (۲) بحران معرفتی غرب - مقابله با استعمار در عصر بیداری اسلامی - اومانیسم - نظام جهانی
- (۳) دوران پسامدرن - به دنبال شکل گیری دولت ملت های جدید - هنر قرون وسطی - نظام نوین جهانی
- (۴) جهان اساطیری - استبداد استعماری - اصالت دادن به انسان دنیوی - جامعه جهانی

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۳۱ تا ۴۵، از بین سؤالات عربی، زبان قرآن دهم و عربی، زبان قرآن یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات عربی، زبان قرآن یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر عربی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۱ تا ۹۸

عربی، زبان قرآن دهم

• عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۳۱-۳۶):

۳۱- ﴿وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾:

(۱) و آنان در رحمت ما داخل شده‌اند، زیرا ایشان از نیکوکارانند!

(۲) و آنان را در رحمت خود وارد کرده‌ایم چه ایشان از شایستگانند!

(۳) و آن‌ها را در مهربانی خود داخل می‌کنیم چون آنان همان درستکارانند!

(۴) آن‌ها در مهربانی ما وارد شده‌اند چه آنان کسانی‌اند که شایسته‌اند!

۳۲- «تعالوا نتعلم كيف نستطيع أن نعرف معالم بلادنا الأثرية على العالمين ليُشجّع السائحونَ على زيارتها فيحصل شعبنا على ثروات عظيمة!»: علی ثروات عظيمة!

(۱) بیایید آموزش بدهیم که چگونه می‌توانیم جهانیان را با آثار باستانی کشورمان آشنا کنیم تا گردشگران را به دیدن آن‌ها تشویق کنیم و ملتمان ثروت‌های فراوانی به دست بیاورند!

(۲) آمده‌ایم یاد بگیریم که چه‌طور می‌توان آثار باستانی کشورمان را به جهانیان معرفی کرد تا گردشگران به دیدن آن‌ها تشویق شوند؛ در نتیجه ملتمان ثروت‌های عظیمی را به دست آورند!

(۳) بیایید تا بیاموزیم که چگونه می‌توانیم آثار باستانی کشورمان را به جهانیان معرفی کنیم تا گردشگران تشویق به دیدن آن‌ها شوند؛ بنابراین ملت ما به ثروت‌های بزرگی دست پیدا می‌کند!

(۴) بیایید تا یاد بگیریم که چه‌طور قادریم جهانیان را با آثار باستانی کشورمان آشنا کنیم تا گردشگران تشویق شوند و به دیدن آن‌ها بیایند در نتیجه ملت ما ثروت عظیمی را به دست بیاورند!

۳۳- «هذه النشاطات الحرّة التي تقوم بها طالبات مدرستنا تُصيّرهنّ جاهزات لقبول المسؤوليات المختلفة في القادم!»: «هذه النشاطات الحرّة التي تقوم بها طالبات مدرستنا تُصيّرهنّ جاهزات لقبول المسؤوليات المختلفة في القادم!»:

(۱) این فعالیت‌های آزادی که دانش‌آموزان در مدرسه ما انجام می‌دهند، آن‌ها را برای پذیرش مسئولیت‌های گوناگون در آینده آماده می‌کند!

(۲) دانش‌آموزان مدرسه ما با این فعالیت‌های آزادی که انجام می‌دهند در آینده، برای قبول کردن مسئولیت‌های گوناگون آماده می‌شوند!

(۳) این فعالیت‌ها آزاد هستند و دانش‌آموزان در مدرسه ما به آن‌ها می‌پردازند تا برای پذیرش مسئولیت‌های مختلف در آینده آماده شوند!

(۴) این فعالیت‌های آزادی که دانش‌آموزان مدرسه ما به آن‌ها می‌پردازند آنان را برای قبول مسئولیت‌های مختلف در آینده آماده می‌گرداند!

- ۳۴- «إن لم تكن ذا علم ينتفع به الآخرون أو لا تملك مالا يُعطى للمحتاجين ففرّح قلوب النَّاس بعمل أو كلام!»: (۱) چنانچه صاحب دانشی نیستی که دیگران از آن بهره‌مند شوند یا مالی نداری که به نیازمندان داده شود، پس با عملی یا سخنی دل‌های مردم را شاد کن!
- (۲) اگر علمی نداری که با آن به دیگران سود برسانی یا مالی نداری که به نیازمندان بدهی، پس دل‌های مردم را با رفتار یا سخنت شاد کن!
- (۳) اگر دارای دانشی نیستی که سودش به دیگران برسد یا حتی مالی نداری که به محتاجان ببخشی، پس دل‌های مردم را با عملی یا کلامی شاد گردان!
- (۴) چنانچه دانشی نداری که دیگران را بهره‌مند کنی یا دارای مالی نیستی که به محتاجان بدهند، پس با عمل یا سخنی باعث شادی دل‌های مردم شو!

۳۵- عین الصّحیح:

- (۱) إنَّ كلامك كَالسَّيفِ تستطيع أن تجرح به قلب المستمع: بی‌گمان سخن تو شمشیری است که می‌توانی با آن قلب شنونده را زخمی کنی!
- (۲) الله هو الَّذي منقذك من ظلمات الجهل و زانك بالعلم: خداست که تو را از تاریکی‌های نادانی رهایی بخشد و به وسیله دانش تو را بیاراست!
- (۳) لا تُظفئِ مصباح الأمل في أحد رُبِّ إنسانٍ لا يملك إلا الأمل: چراغ امید را در کسی خاموش نکن چه بسا انسانی که جز امید چیزی ندارد!
- (۴) محاولات الإنسان اليوميّة قد تُبعده عن غاية خلقه الله لها: تلاش انسان در این روزگار گاهی او را از هدفی که خداوند برایش آفریده است، دور می‌کند!

۳۶- «آیا می‌دانید که بیش از هشتاد درصد موجودات جهان حشرات هستند؟»:

- (۱) أتعلمين أنّ كثيراً من موجودات العالم حشرات و هي ثمانية بالمئة؟! (۱)
- (۲) هل تعلمون أنّ أكثر من ثمانين بالمئة من موجودات العالم حشرات؟! (۲)
- (۳) أتعلمن أنّ الحشرات أكثر من ثمانين بالمئة من الموجودات في العالم؟! (۳)
- (۴) هل تعلمون أنّ أكثر من ثمانية بالمئة من الموجودات في العالم كانت حشرات؟! (۴)

● اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۷-۳۹) بما يناسب النَّصَّ:

يُعتبر الرمان من الأثمار الخريفية التي يُحبّه الإيرانيون كثيراً حيث يتجلى في أشعارهم و أدبهم. على الأغلب تحتوي ثمار الرمان حبوباً بيضاء أو حمراء براقه لها أذواق مختلفة. مثلاً بعضها تكون حامضة و أخراها تكون حلوة. ربّما لا تعلمون أنّ شجرة الرمان تنمو في الغالب في بعض البلدان الآسيوية مثل إيران و بعض جيرانها ، و تُعتبر إيران أكبر الدول المنتجة و المُصدّرة للرمان. إضافةً على أنّ الرمان يستهلكه كثير من النَّاس كفاكهة، يُستخدم أيضاً في الأطعمة المتنوعة. ذكر الله الرمان في آيات القرآن و عرفه علينا كإحدى أثمار الجنة. الرمان له العديد من الخصائص الطبيّة، منها أنّ حبوبه مفيدة جدّاً في الوقاية من السرطان و علاجه و قشره المجفّف أنفع في هذا المجال، أو يستخدم عصيره في إزالة الميكروبات و الالتهابات أو يساعد المعدة في هضم الأطعمة.

۳۷- عین الخطأ:

- (۱) إذا أردت أن تُحافظ على نفسك ضدَّ السرطان فتناول الرمان!
- (۲) الخصائص الطبّية للرمان لا تختصَّ بحبوه فقط بل بجميع أجزائه!
- (۳) إنّ الله تعالى ذكر الرمان في القرآن كأفضل الأثمار في الجنة!
- (۴) قد نرى الرمان المنتجة في إيران في بعض البلاد الأوروبية!

۳۸- عین الصحيح:

- (۱) كثير من الذين أصيبوا بالسرطان يأكلون الرمان مع قشره لعلاج مرضهم!
- (۲) إن أردت أن تُسهّل هضم الأطعمة في معدتك فاستخدم الرمان كطعامك اليومي!
- (۳) حبوب الرمان حامضة حمراء و لكنّ الأطعمة التي تُطبخ بها حلوة جداً!
- (۴) يُستخدم الرمان في بعض الأمثال التي سائرة بين الإيرانيين في المجتمع!

۳۹- عین الصحيح في التحليل الصرفي و الإعراب: «الإيرانيون - بيضاء - تُعتبر - يستهلك»

- (۱) الإيرانيون: اسم - جمع سالم للمذكر - معرب / فاعل لفعل «يُحبّ» و مرفوع بالتون
- (۲) بيضاء: مفرد مؤنث - مذكّره: أبيض - معرب / صفة و منصوب بالتبعية من موصوفها: «حبوباً»
- (۳) تُعتبر: فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان) - مجهول / فعل و فاعله «إيران»
- (۴) يستهلك: مزيد ثلاثي من باب استفعال (مصدره: استهلاك) - حروفه الزائدة: «س - ت» / مفعوله «الهاء»

• عین الجواب الصحيح عن الأسئلة التالية (۴۰ - ۴۵):

۴۰- عین الخطأ عن ضبط حركات الحروف:

- (۱) تُنقلُ التّاقِلاتُ النَّفَطُ من البلادِ المُنْتِجَةِ إلى البلدان الأخرى!
- (۲) نَشْكُرُ اللهَ عَلَى أَنْعَمِهِ المُنْهَمِرَةَ بِإِنْفَاقِهَا لِلْفُقَرَاءِ!
- (۳) رَبِيسُ الحُكُومَةِ هُوَ الَّذِي يَنْصَحُ المُسْلِمِينَ عَلَى أَدَاءِ واجِبَاتِهِمْ!
- (۴) قَدْ دَلَّتِ الحَيَوانَاتُ الإنسانَ عَلَى الحِوَاصِّ الطَّبِيبَةِ لِبَعْضِ الأعْشابِ!

۴۱- عین الأقرب من مفهوم هذه العبارة: «التاس نياماً فإذا ماتوا انتبهوا.»

- (۱) روزی که چراغ عمر خاموش شود در بستر مرگ عقل مدهوش شود!
- (۲) آن را که دل آرام دهد وعده کشتن باید که ز مرگش نبود هیچ مخافت!
- (۳) کنون بایدای خفته بیدار بود چو مرگ اندر آرد ز خوابت، چه سود؟!
- (۴) از مرگ چرا ترسم کو آب حیات آمد وز طعنه چرا ترسم چون او سپرم آمد؟!

۴۲- عین الصحيح في علامة الإعراب للأعداد:

- (۱) سبعة و ستون ناقص عشرون يساوي سبعة و أربعين!
- (۲) تعلّمتُ في هذه السنّة الدراسيّة لغتان اثنتان؛ العربيّة و الإنجليزيّة!
- (۳) في تصادم الحافلتين الاثنتين في طريق المشهد قُتل سبعة مسافرين!
- (۴) رقمُ غرفتي في هذا الفندق ثلاثون و زميلي يسكن في الطابق الرابع!

۴۳- عین فعلاً مزیداً ثلاثياً ليست «الألف» من حروفه الزائدة:

- (۱) إن جاهلاً أو عالماً يجتهد لإيجاد التفرقة بين المسلمين عميل العدو!
- (۲) إذا لاحظت غيمة سوداء في السماء فارجع إلى البيت سريعاً!
- (۳) عندما يتراكم البخار في السماء يتشكل الغيم وينزل منه المطر!
- (۴) استخراج النفط من الحفرات العميقة تحت الأرض يستغرق وقتاً طويلاً!

۴۴- عین ما فيه نون الوقاية:

- (۱) شجع جميع الحضار الشاب الذي كان يُعني بصوت جميل!
- (۲) يا رب، عصيتك كثيراً في حياتي و الآن فهمت أن خسرتني عظيم!
- (۳) قال الغراب للبلبل: لا أحب لوني أبداً لأن الناس يتعدون عني!
- (۴) أحسست بالمشقة في أسناني فطلبت من الصيدلي حبوباً مهدئة!

۴۵- عین حرف جرٍ يؤثر على إعراب اسم بعده:

- (۱) قالت المعلمة: على هؤلاء الطالبات أن يكتبن دروسهن قبل الحضور في المدرسة!
- (۲) مدير المدرسة كان واقفاً أمام الاضطفاف الصباحي لسمع آيات القرآن!
- (۳) سأل الموظف السائقين: لمن هذا المفتاح؟ أجاب أحدهم: ذلك لي!
- (۴) يا تلاميذ الصف، اعملوا أن جمال العلم نشره و ثمرته العمل به!

صفحه‌های ۱ تا ۱۰۶

عربی، زبان قرآن یازدهم

• عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۳۱ - ۳۶):

۳۱- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ كُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾:

- (۱) ای آنانی که ایمان دارید خداترس باشید و با راستگویان باشید!
- (۲) ای کسانی که با ایمان هستید، از خدا بترسید از صداقت‌پیشگان باشید!
- (۳) ای کسانی که ایمان آورده‌اید از خدا پروا کنید و همراه صادقان باشید!
- (۴) ای کسانی که ایمان آوردید پروای الهی داشته باشید و با صادقان همراه شوید!

۳۲- «إِنَّ مِنْ صَارٍ مَصَاباً بِالشَّلَلِ الدَّمَاغِي تَتَوَقَّفُ أَطْرَافُهُ الأربعة عن الحركة و لكنّه لا يشعرُ بالضعف فليعوّض هذا النقص بقدراته الأخرى!»:

- (۱) به راستی آن که دچار فلج مغزی شده است با این که دست و پاهایش حرکت نمی‌کنند، ولی نباید احساس کند ضعیف است و باید این نقص را با توانایی‌های دیگرش جبران کند!
- (۲) بی‌گمان کسی که دچار فلج مغزی می‌شود دست و پاهایش از حرکت می‌ایستد، ولی نباید احساس ناتوانی کند و باید این کمبود را با توانمندی‌های دیگرش جبران نماید!
- (۳) به راستی هرکس دچار فلج مغزی باشد دست و پاهایش از حرکت می‌ایستد، ولی او احساس ناتوانی نکرده و این نقص خود را با قدرت‌های دیگری که دارد جبران می‌کند!
- (۴) بی‌گمان کسی که مغزش دچار فلج می‌شود دست و پاهایش از حرکت می‌ایستد نباید احساس ضعف کند چون این کمبود را با توانایی‌های دیگرش جبران می‌گردد!

۳۳- «حينما تتكلم عن الكلمات الدخيلة لا تقصد تبديل المفردات الموجودة في لغتنا بمفردات أجنبية تعادلها»:

- ۱) وقتی از کلمات وارد شده سخن می‌گوییم منظورمان جایگزین کردن واژگان موجود در زبانمان با واژگان بیگانه معادل آن‌ها نیست!
- ۲) هر وقت از کلمات دخیل سخن به میان می‌آید منظور ما آن نیست که کلمات موجود در زبانمان را با واژگان خارجی معادلشان جایگزین کنیم!
- ۳) زمانی که از کلمات وارد شده حرف می‌زنیم جایگزینی واژگان موجود در زبانمان را با کلمات بیگانه‌ای که با آن‌ها برابرند، مورد نظر نداریم!
- ۴) وقتی از کلمات وارد شده حرف می‌زنیم قصد نداریم که واژگان موجود در زبانمان با کلمات بیگانه‌ای که با آن‌ها معادل هستند، جایگزین شود!

۳۴- «أفضل النماذج التربوية هم الذين يلتزمون بالقيم الأخلاقية ويمتنعون عن القيام بنفس الأعمال التي ينهاون الآخري عنها»:

- ۱) الگوهای تربیتی برتر در واقع کسانی هستند که به ارزش‌های اخلاقی پایبند بوده و از همان کارهایی که دیگران را از آن‌ها باز می‌دارند، خودشان هم خودداری می‌کنند!
- ۲) برترین الگوهای تربیتی در حقیقت کسانی‌اند که به ارزش‌های اخلاق التزام دارند و از انجام کارهایی که دیگران از آن‌ها منع شده‌اند، خودداری می‌نمایند!
- ۳) بهترین الگوها برای تربیت آنانی هستند که به ارزش‌های اخلاقی متعهد هستند و خودشان از پرداختن به همان کارهایی که دیگران را از آن‌ها باز می‌دارند، خودداری می‌کنند!
- ۴) برترین الگوهای تربیتی حقیقتاً کسانی‌اند که به ارزش‌های اخلاقی پایبند هستند و از انجام همان کارهایی که دیگران را از آن‌ها نهی می‌کنند، خودداری می‌کنند!

۳۵- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- ۱) إِنَّ الْإِنْسَانَ كَانُ مَسْؤُولًا عَنِ عَهْدِهِ لَا يُوفِي بِهِ: به راستی انسان نسبت به عهده‌ی که به آن وفا نمی‌کند، مورد پرسش خواهد بود!
- ۲) مَنْ لَا يَرْحَمُ عَالِمًا ضَاعَ بَيْنَ الْجَهَالِ لَا يَرْحَمُ: آن‌که به دانشمندی که در میان نادانان ضایع شده، رحم نکند مورد رحمت قرار نمی‌گیرد!
- ۳) الْإِصَابَةُ بِالْحَمَى الشَّدِيدَةِ قَدْ تَجْعَلُ الطِّفْلَ أَعْمَى وَأَبْكُم: گاهی دچار شدن به یک تب شدید کودک را نابینا و ناشنوا می‌گرداند!
- ۴) كُنْتُ قَدْ شَحَنْتُ بَطَّارِيَةَ جَوَّالِي وَ لَكِنَّمَا فَرَعْتُ خِلَالَ نِصْفِ الْيَوْمِ: باتری موبایلم را شارژ کرده بودم، ولی در طول نصف روز خالی شد!

۳۶- «این مهاجم هربار گلی را به ثمر می‌رساند آن گل را به برادر کوچکش تقدیم می‌کند!»:

- ۱) كَلَّمَا يَسْجَلُ هَذَا الْمَهَاجِمُ هَدَفًا يَقْدَمُ الْهَدَفُ إِلَى أَخِيهِ الصَّغِيرِ!
- ۲) هَذَا الْمَهَاجِمُ إِذَا سَجَلَ هَدَفًا يَقْدَمُ ذَلِكَ الْهَدَفُ إِلَى أَخِيهِ الْأَصْغَرِ!
- ۳) هَذَا الْمَهَاجِمُ عِنْدَمَا كَانَ يَسْجَلُ هَدَفًا يَقْدَمُ الْهَدَفُ لِأَخِيهِ الْأَصْغَرِ!
- ۴) يَقْدَمُ هَذَا الْمَهَاجِمُ الْهَدَفَ إِلَى أَخِيهِ الصَّغِيرِ كَلَّمَا يَسْجَلُ هَدَفًا!

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٣٧-٣٩) بِمَا يَنَاسِبُ النَّصَّ:

يُعتبر الرَّمَان من الأثمار الخريفيَّة التي يُحبُّه الإيرانيُّون كثيراً حيثُ يتجلَّى في أشعارهم و أدبهم. على الأغلب تحتوي ثمار الرَّمَان حبوباً بيضاء أو حمراء بَرَاقة لها أذواق مختلفة. مثلاً بعضها تكون حامضةً و أراها تكون حُلوةً. ربَّما لا تعلمون أنَّ شجرة الرمان تنمو في الغالب في بعض البلدان الآسيويَّة مثل إيران و بعض جيرانها، و تُعتبر إيران أكبر الدُّول المُنتجة و المُصدِّرة للرمان. إضافةً على أنَّ الرَّمَان يستهلكه كثير من النَّاس كفاكهة، يُستخدم أيضاً في الأطعمة المتنوعة. ذكر الله الرَّمَان في آيات القرآن و عرّفه علينا كإحدى أثمار الجنة. الرَّمَان له العديد من الخصائص الطبيَّة، منها أنَّ حبوبه مفيدة جداً في الوقاية من السرطان و علاجه و قشره المجفَّف أنفع في هذا المجال، أو يستخدم عصيره في إزالة الميكروبات و الالتهابات أو يساعد المعدة في هضم الأطعمة.

٣٧- عَيِّن الخَطَأ:

- (١) إذا أردت أن تُحافظ على نفسك ضدَّ السرطان فتناول الرَّمَان!
- (٢) الخصائص الطبيَّة للرَّمَان لاتختصَّ بحبوه فقط بل بجميع أجزائه!
- (٣) إنَّ الله تعالى ذكر الرَّمَان في القرآن كأفضل الأثمار في الجنة!
- (٤) قد نرى الرَّمَان المنتجة في إيران في بعض البلاد الأوروبيَّة!

٣٨- عَيِّن الصَّحِيح:

- (١) كثير من الذين أصيبوا بالسرطان يأكلون الرَّمَان مع قشره لعلاج مرضهم!
- (٢) إن أردت أن تُسهِّل هضم الأطعمة في معدتك فاستخدم الرَّمَان كطعامك اليومي!
- (٣) حبوب الرَّمَان حامضة حمراء و لكنَّ الأطعمة التي تُطبخ بها حلوة جداً!
- (٤) يُستخدم الرَّمَان في بعض الأمثال التي هي سائرة بين الإيرانيين في المجتمع!

٣٩- عَيِّن الصَّحِيح في التَّحليل الصرفيِّ و الإعراب: «الإيرانيُّون - المُجفَّف - تُعتبر - يستهلك»

- (١) الإيرانيُّون: اسم - جمع سالم للمذكَّر - معرب - اسم علم / فاعل لفعل «يُحبُّ» و مرفوع بالتَّوْن
- (٢) المُجفَّف: مفرد - مذكر - اسم مفعول من فعل مزيد ثلاثيِّ - معرَّف بأل / صفة و مرفوع بالتبعيَّة من «قشر»
- (٣) تُعتبر: فعل مضارع - للغائبية - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان) - مجهول / فعل و فاعله «إيران»
- (٤) يستهلك: مزيد ثلاثي من باب استفعال (مصدره: استهلاك) - حروفه الزائدة: «س - ت» / مفعوله «الهَاء»

• عَيِّن الجواب الصَّحِيح عن الأسئلة التالية (٤٠ - ٤٥):

٤٠- عَيِّن الخَطَأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) تَذَهَبُ الزَّائِرَةُ إِلَى مَوْظِفِ الْإِتِّصَالَاتِ لِتَشْتَرِيَ شَرِيحَةَ الْجَوَالِ!
- (٢) كُنْتُ أَفْتَنُّ عَنْ مُعْجَمٍ صَغِيرٍ يَضُمُّ مَفْرَدَاتٍ يَحْتَاجُ إِلَيْهِ طَلَّابِي!
- (٣) بَعْدَ أَنْ تَعَادَلَ الْقَرِيفَانِ فِي الْمُبَارَاةِ خَرَجَ الْمُتَفَرِّجُونَ مَسْرُورِينَ!
- (٤) يُقَدِّرُ الْعُلَمَاءُ أَنْوَاعَ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ فِي الْبِحَارِ بِالْمَلَائِينِ!

۴۱- عَيْنُ الأَبْعَدِ عن مفهوم عبارة «تفكروا في الخلق و لا تفكروا في الخالق!»:

- (۱) تفکر کن که آخر از کجایی درین نیلی قفس بهر چراییی؟!
- (۲) گفتیم که عقل از همه کاری به در آید بیچاره فروماند چو عشقش به سر افتاد!
- (۳) این همه نقشِ عجب بر در و دیوار وجود هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار!
- (۴) نخست از فکر خویشم در تحیر چه چیز است آن که گویندش تفکر!

۴۲- عَيْنُ ما فيه اسم التفضيل أقل:

- (۱) لَن تَقْتَرِبَ أُخْتِي الكَبْرَى مِنَ العُجْبِ لِأَنَّهَا تَظُنُّ أَنَّهُ أَسْوَأُ خَلْقٍ لِلإِنْسَانِ!
- (۲) أَعْقَلُ النَّاسِ مَنْ أَكْرَمَ صَدِيقَهُ الَّذِي أَهْدَى إِلَيْهِ عَيْبُوهُ وَ هُوَ خَيْرُ الأَصْدِقَاءِ!
- (۳) إِنَّ الأَحْمَقَ هُوَ الَّذِي آثَرَ الحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَيِ الآخِرَةِ وَ أَسْخَطَ رَبَّهُ!
- (۴) لَيْكُنْ أَحَبُّ الأَصْدِقَاءِ عِنْدَكَ أَقْدَمَهُمْ وَ أَحْسِنَ إِلَيْهِمْ كَمَا يُحْسِنُونَ إِلَيْكَ!

۴۳- عَيْنُ «ما» شرطية:

- (۱) ما أخلص من يقوم بالخيرات و هو لا يتكلم عنها بعد أن فعلها!
- (۲) ما أقام المرء من الفرائض ليلاً و نهاراً جزاؤه عند الله!
- (۳) ما أسرع الناس لمساعدة شاب كاد أن يغرق لأنه كان كذاباً!
- (۴) ما تكتب الطالبات على أوراق الامتحان يدل على كيفية دراستهن!

۴۴- عَيْنُ اسم فاعل و وصف بجمله:

- (۱) ذهبتُ إلى رجل فاضل أظنُّ أنه قادر على حلِّ مشكلتي!
- (۲) تعلّمتُ الإنجليزية من سيّاح كانوا يأتون إلى مدينتنا!
- (۳) إنّ مُحاضرات ألقيتها في جامعتنا أثرت على الطلاب كثيراً!
- (۴) سجّلتُ أسماء الحاضرين في قائمة و أعطيتها لمدير مدرستنا!

۴۵- عَيْنُ ما ليس فيه فعل يعادل الماضي الاستمراري:

- (۱) اعلم أنّ الله كان أعلم بمن يضلّ عن سبيله!
- (۲) كنتُ أمّر حياتي في طلب ما لا أحتاج إليه!
- (۳) صفحات و جهي أظهرت خبراً لا أحبّ أن يعرفه أحد!
- (۴) لم يكن يردّ هذا الرجل السائل الذي يأتيه خائباً!

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۴۶ تا ۶۰، از بین سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم و تاریخ و جغرافیای یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات تاریخ و جغرافیای یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر تاریخ و جغرافیا، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۱ تا ۱۰۰

جغرافیای دهم

صفحه‌های ۱ تا ۱۵۲

تاریخ دهم

۴۶- «ارزیابی گرایش دینی، اجتماعی یا سیاسی نویسنده یک کتاب تاریخی» و «تلاش برای بازسازی وقایع گذشته» در

کدام‌یک از مراحل پژوهش در تاریخ صورت می‌گیرد؟

(۱) شناسایی منابع - گزارش یافته‌های پژوهش

(۲) شناسایی منابع - تحلیل و تفسیر اطلاعات

(۳) گردآوری و تنظیم اطلاعات - گزارش یافته‌های پژوهش

(۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات

۴۷- در گاه‌شماری اوستایی، مشکل عقب‌افتادن از سال حقیقی چگونه برطرف می‌شد؟

(۱) هر چهار سال یک بار کیسه می‌گرفتند.

(۲) یک ماه اضافی به نام اندرگاه به سال می‌افزودند.

(۳) هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌شد.

(۴) پنج روز اضافی به نام پنجه به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

۴۸- هنگامی که سلسله موریا بر سرزمین هند حکمرانی می‌کرد، اوضاع سیاسی در دیگر نقاط جهان چگونه بود؟

(۱) سلوکوس، بر بین‌النهرین، بخش‌هایی از آسیای صغیر، سوریه و فلات ایران حاکم شد.

(۲) پریکلس، سیاستمدار آزادی‌خواه، آتن را در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی نظامی قرار داد.

(۳) فیلیپ مقدونی، با تشکیل ارتشی نیرومند، دولت - شهرهای متفرق یونان را مطیع خود ساخت.

(۴) اسکندر، طی سه نبرد هخامنشیان را شکست داد و شوش، یکی از پایتخت‌های آنان را تسخیر کرد.

۴۹- در یک موقعیت فرضی، مورخی در قرن ششم قبل از میلاد (۶۰۰ تا ۵۰۰ ق. م.) می‌زیسته است. کدام مورد درباره

وی درست است؟

(۱) می‌توانسته برای سکونت به شهر تازه‌تأسیس هگمتانه نقل مکان کرده باشد.

(۲) پیش از تأسیس اولین حکومت آریایی در ایران، چشم از جهان فرو بسته است.

(۳) می‌توان وقایع مربوط به بیرون راندن سلوکیان از ایران را در یادداشت‌های او پیدا کرد.

(۴) شاهد فتح بابل توسط کورش بوده، اما قبل از شروع جنگ‌های ایران و یونان فوت کرده است.

۵۰- کدام موارد، دربارهٔ اختلافات و جنگ‌های مکرر اشکانیان با امپراتوری روم درست است؟

- الف) یکی از مهم‌ترین جنگ‌های اشکانیان و رومیان در زمان پادشاهی اُرد دوم رخ داد.
 ب) شکست اردوان چهارم در برابر سپاه روم، یکی از دلایل انقراض اشکانیان به شمار می‌رود.
 ج) کراسوس (سردار رومی) در جریان حمله به بین‌النهرین، از سورنا (سردار ایرانی) شکست خورد.
 د) پس از جنگ حرّان، اشکانیان و رومیان بارها بر سر سواحل شمالی دریای مدیترانه با هم جنگیدند.
- ۱) «الف» - «ج» ۲) «ج» - «د» ۳) «د» - «ب» ۴) «ب» - «الف»

۵۱- کدام موارد دربارهٔ اقدامات پادشاهان ساسانی درست است؟

- الف) مدارس به نام ارتشتارستان را به منظور پرورش و تربیت دبیران و منشیان ایجاد کردند.
 ب) دانشگاه جندی‌شاپور را تأسیس کردند که تا قرون نخستین اسلامی به فعالیت خود ادامه داد.
 ج) به دستور آن‌ها، بنادر و اسکله‌های متعددی، به‌خصوص در خلیج فارس و دریای عمان، ساخته شد.
 د) به منظور تشویق کشاورزی، آبادکنندگان زمین‌های بایر را تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف کردند.
- ۱) «الف» - «ب» ۲) «ب» - «ج» ۳) «ج» - «الف» ۴) «د» - «ب»

۵۲- کدام موارد، دربارهٔ «فارسی باستان» درست است؟

- الف) نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارس بوده که مردم در دورهٔ هخامنشی به آن سخن می‌گفته‌اند.
 ب) مهم‌ترین مدارک برجای‌مانده از آن، سنگ‌نوشته‌هایی است که به خط اوستایی نوشته شده‌اند.
 ج) پهلوی ساسانی که زبان درباری حکومت ساسانی بوده، دنبالهٔ این زبان به حساب می‌آید.
 د) از جمله قصه‌هایی که به این زبان وجود داشته، می‌توان به یادگار زیریران اشاره کرد.
- ۱) «الف» - «د» ۲) «د» - «ج» ۳) «ج» - «الف» ۴) «ب» - «ج»

۵۳- محتوا و مضمون اغلب نقش‌برجسته‌های دورهٔ ساسانی چیست؟

- ۱) شرح جنگ‌های ایران و یونان بر سر تصاحب شهرهای آسیای صغیر
 ۲) پیکرهٔ حیوانات واقعی و افسانه‌ای به همراه برخی نمادها و نشانه‌های دینی
 ۳) بار عام پادشاه و اهوره‌مزدا به شکل نمادین حلقه‌ای بال‌دار در حال پرواز بالای سر او
 ۴) اعطای منصب شاهی از سوی اهوره‌مزدا به شاه و صحنه‌هایی از پیروزی شاهان بر دشمنانشان

۵۴- کدام پرسش با رکن اساسی جغرافیا سروکار دارد؟

- ۱) چرا پدیدهٔ ریزگردها به وجود می‌آید؟
 ۲) عوامل مؤثر در خشک‌شدن دریاچهٔ ارومیه کدام‌اند؟
 ۳) چگونه قطع درختان احتمال وقوع سیل را افزایش می‌دهد؟
 ۴) کدام مناطق شهر تهران بیشتر در معرض خطر زمین‌لرزه قرار دارند؟

۵۵- کدام موارد درباره منطقه کوهستانی البرز درست است؟

- الف) رودهایی چون چالوس و هراز در دره‌های وسیع و کم‌عمق آن جریان دارند.
 ب) فعالیت‌های آتشفشانی دوره ترشیاری سبب شکل‌گیری قله دماوند شده است.
 ج) بخش اعظم این چین‌خوردگی، حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.
 د) از تنگه منجیل شروع شده و در یک امتداد غربی - شرقی تا کوه‌های شاه‌کوه ادامه دارد.
- ۱) «الف» - «د» ۲) «ج» - «ب» ۳) «د» - «ج» ۴) «ب» - «الف»

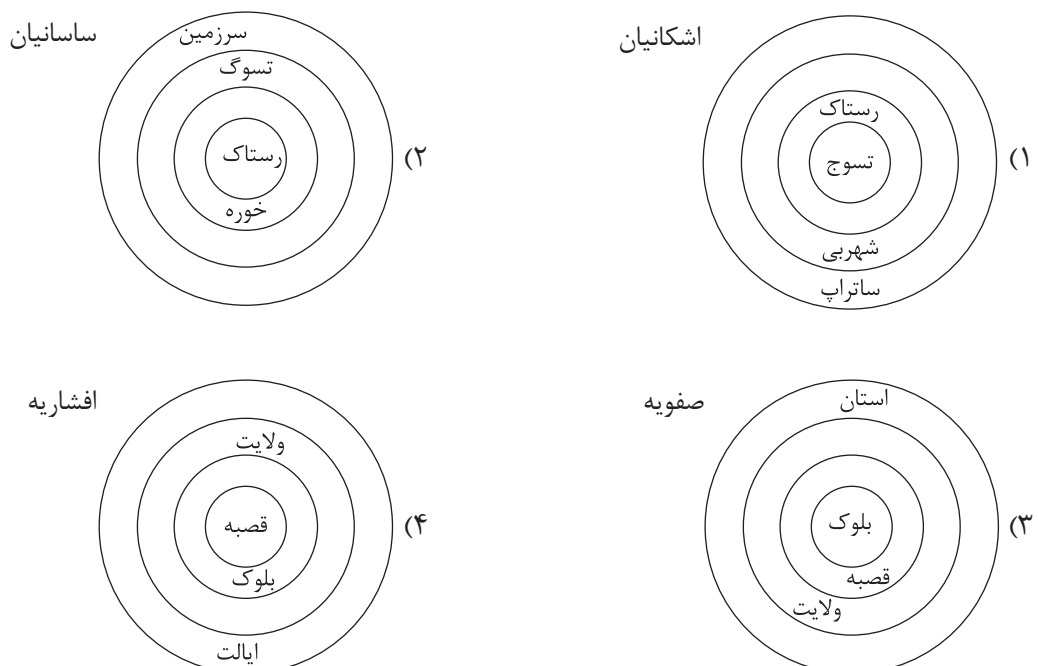
۵۶- چرا هوا در دشت‌های داخلی کشور، گرم‌تر از نواحی کوهستانی است؟

- ۱) میان عرض جغرافیایی و دمای هوا، رابطه‌ای معکوس برقرار است.
 ۲) نواحی مرکزی ایران تحت تأثیر مرکز پرفشار جنب حاره‌ای قرار دارند.
 ۳) به ازای افزایش ارتفاع در لایه تروپوسفر جو زمین، دمای هوا کاهش می‌یابد.
 ۴) دوری نواحی داخلی از منابع رطوبتی سبب کاهش بارش و افزایش دما می‌شود.

۵۷- کدام موارد درباره روند تغییرات دریاچه ارومیه درست است؟

- الف) روند نزولی افت سطح آب دریاچه پس از یک دوران کم‌آبی آن در سال ۱۳۷۴ شروع شد.
 ب) به طور متوسط، دریاچه در بیست سال اخیر سالیانه با افت ۴۰ سانتی‌متری مواجه بوده است.
 ج) با توجه به عمق زیاد دریاچه، این افت تراز منجر به خشکی سطح عمده‌ای از دریاچه شده است.
 د) هم‌زمان با شروع افت تراز دریاچه، سطح دریاچه نیز پس‌روی قابل ملاحظه‌ای را تجربه کرده است.
- ۱) «الف» - «ج» ۲) «ب» - «د» ۳) «ج» - «ب» ۴) «د» - «الف»

۵۸- با توجه به تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران، کدام نمودار به درستی ترسیم شده است؟

۵۹- کدام گزینه، با نقش سکونتگاه‌ها مغایرت دارد؟

- (۱) اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند؛ مثلاً تهران، نقش‌های اداری، مذهبی، صنعتی و دانشگاهی را به طور هم‌زمان ایفا می‌کند.
- (۲) نقش سکونتگاه‌ها براساس وضع طبیعی آن‌ها تعیین می‌شود؛ مثلاً رفسنجان، به علت داشتن معادن عظیم مس، نقش صنعتی و معدنی دارد.
- (۳) نقش سکونتگاه‌ها در سیمای آن منعکس می‌شود؛ مثلاً در شهر بندری انزلی، تأسیسات ساحلی، موج‌شکن‌ها و کشتی‌های و قایق‌های پهلوگرفته خودنمایی می‌کند.
- (۴) ممکن است نقش سکونتگاه‌ها در طول زمان تغییر کند؛ مثلاً اصفهان که در گذشته بیشتر نقش تاریخی داشته، امروزه به عنوان یک شهر صنعتی نیز شناخته می‌شود.

۶۰- کدام موارد، درباره توانمندی‌های متعدد ایران برای گسترش خدمات گردشگری درست است؟

- (الف) در ایران، بیش از ۱۶۰ نوع صنایع دستی وجود دارد که هر کدام، گردشگران علاقه‌مند خاص خود را دارد.
- (ب) وجود بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی، جاذب میلیون‌ها گردشگر و محقق از داخل و خارج کشور است.
- (ج) ایران، از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی، در رتبه پنجم و از نظر جاذبه‌های طبیعی، در رتبه دهم جهانی قرار دارد.
- (د) تنوع زیستی با وجود زیست‌بوم‌های گوناگون گیاهی و جانوری، بستر مناسبی را برای گردشگری ژئوتوریسم ایجاد کرده است.

(۲) «ج» - «د»

(۱) «الف» - «ب»

(۴) «د» - «الف»

(۳) «ب» - «ج»

صفحه‌های ۱ تا ۱۵۸

جغرافیای یازدهم

صفحه‌های ۱ تا ۱۸۶

تاریخ یازدهم

۴۶- عبارت زیر، به کدام یک از معیارهای سنجش اعتبار خبر تاریخی اشاره دارد؟

«استفاده از منابعی نظیر نسب‌نامه‌ها، دیوان‌های اشعار، متون اخلاقی و سیاست‌نامه‌ها، روشی سودمند برای تعیین اعتبار اخبار و اسناد تاریخی است.»

- (۱) مطابقت با عقل و منطق
- (۲) سنجش براساس زمان و مکان
- (۳) مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد
- (۴) اعتبارسنجی براساس دستاوردهای دیگر علوم

۴۷- در چه شرایطی، اندیشه هجرت از مکه به ذهن پیامبر اکرم (ص) راه یافت؟

- (۱) ناکام‌ماندن دسیسه مشرکان مکه در دارالندوه
- (۲) عدم استقبال اهالی طائف از رسول خدا و یاران ایشان
- (۳) دشوارتر شدن شرایط زندگی برای بنی‌هاشم در شعب ابی‌طالب
- (۴) تشدید آزار مشرکان بر مسلمانان مکه پس از رحلت حضرت ابوطالب

۴۸- کدام مورد دربارهٔ تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادهای زیر درست است؟

- الف) تصرف شهر قُرطبه و تأسیس حکومتی مسلمان در آن جا به دست عبدالرحمن بن معاویه
 ب) پایان یافتن سلطهٔ امپراتوری روم شرقی بر مصر پس از فتح آن به دست مسلمانان
 ج) محاصرهٔ شهر بیت المقدس (ایلیا) توسط اعراب مسلمان و امضای قرارداد صلح
 د) فتح اسپانیا (اندلس) به دست سردارانی چون طارق بن زیاد و موسی بن نصیر

- (۱) «د» مؤخر بر همهٔ وقایع دیگر رخ داده است. (۲) «الف» و «د» مؤخر بر «ب» و «ج» روی داده‌اند.
 (۳) «ج» مقدم و «ب» مؤخر بر سایر وقایع اتفاق افتاده‌اند. (۴) به ترتیب، «ب»، «ج»، «د» و «الف» به وقوع پیوسته است.

۴۹- هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز علمی و آموزشی بزرگ (مانند الازهر) چه بود؟

- (۱) ترجمهٔ کتب علمی، تدریس فقه شافعی و دانش‌های وابسته به آن
 (۲) تربیت عالمان و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی و دیگر معارف
 (۳) فراهم آوردن کانونی مهم برای مناظره، گفت‌وگوی علمی و فرهنگی و تبادل افکار
 (۴) اقتباس و انتقال آثار علمی و فرهنگی تمدن‌های ایران، یونان و مصر به عالم اسلامی

۵۰- کدام موارد، دربارهٔ آل بویه، یکی از مهم‌ترین سلسله‌های ایرانی مسلمان، درست است؟

- الف) یکی از مؤسسان آن، اگرچه بغداد را تسخیر کرد اما خلافت را از بین نبرد.
 ب) در پی رکود کشاورزی، تجارت و صنعت، شهرنشینی در قلمرو آن‌ها رو به افول نهاد.
 ج) شهر ری، پیش از آن که محمود غزنوی کتابخانه‌اش را به آتش بکشد، تحت حاکمیت آن‌ها بود.
 د) در عصر آن‌ها، از شکوه و عظمت برگزاری مراسم عزاداری امام حسین و جشن عید غدیر کاسته شد.
 (۱) «الف» - «د» (۲) «د» - «ب» (۳) «ج» - «الف» (۴) «ب» - «ج»

۵۱- کدام موارد، در ضعف و زوال حکومت سلجوقیان نقش داشتند؟

- الف) درگیر شدن با امپراتوری روم شرقی در ملازگرد
 ب) قدرت گرفتن اتابکان در نواحی زیر سلطهٔ سلجوقیان
 ج) هجوم اقوام مهاجم قراختایی و غزها به ماوراءالنهر و خراسان
 د) سرگرم شدن به لشکرکشی به هند و غفلت از درگیری‌های داخلی
 (۱) «ج» - «ب» (۲) «د» - «الف» (۳) «ب» - «د» (۴) «الف» - «ج»

۵۲- در یک موقعیت فرضی، مورخی در نیمهٔ دوم قرن دهم هجری قمری (۹۵۰ تا ۱۰۰۰ ق.) می‌زیسته است. کدام مورد دربارهٔ وی درست است؟

- (۱) در دورهٔ جدایی قندهار از ایران زیست کرده، اما شاهد بازپس‌گیری آن نبوده است.
 (۲) می‌توانسته در کتاب خود به زمینه‌های قتل امام‌قلی‌خان، حاکم وقت فارس، اشاره کرده باشد.
 (۳) ممکن است عده‌ای از خویشاوندان خود را، در جریان تسخیر اصفهان به دست افغان‌ها، از دست داده باشد.
 (۴) هم شاهد دوران تحکیم پایه‌های حکومت صفوی بوده و هم دوره‌ای از هرج‌ومرج و بی‌ثباتی سیاسی را تجربه کرده است.

۵۳- زمانی که دریانوردان پرتغالی در اقیانوس اطلس و سواحل غربی قاره آفریقا مشغول کشف سرزمین‌های جدید شدند، اوضاع در ایران چگونه بود؟

- ۱) با مرگ شاهرخ، ایران عرصه رقابت و درگیری شاهزادگان تیموری بر سر تصاحب قدرت شد.
- ۲) با مسلمان شدن غازان و بسیاری از شاهزادگان مغول، دوره مسلمانان مغولان آغاز گشت.
- ۳) با مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول، آشفتگی سیاسی و اقتصادی ایران را فراگرفت.
- ۴) حکومت نوادگان تیمور بر ایران، با قدرت گرفتن صفویان و ازبکان به پایان رسید.

۵۴- کدام ناحیه‌بندی‌ها، براساس معیارهای طبیعی انجام شده است؟

- الف) ناحیه خاک چرنوزیوم و ناحیه خاک کرایوزول در کانادا
 - ب) ناحیه فارسی‌زبان و ناحیه پشتوزبان در کشور افغانستان
 - ج) ناحیه جنگل‌های استوایی و ناحیه ساوان در قاره آفریقا
 - د) ناحیه کشت معیشتی و ناحیه کشت تجاری برنج در ژاپن
- ۱) «د» - «ب»
 ۲) «ب» - «الف»
 ۳) «ج» - «د»
 ۴) «الف» - «ج»

۵۵- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- «در ناحیه به علت یک مرکز تشکیل می‌شود.»
- ۱) قطب شمال - سردی همیشگی هوا و یخبندان - کم‌فشار
 - ۲) استوایی - زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی - کم‌فشار
 - ۳) معتدله جنوبی - وسعت آب‌ها و جریان گرم اقیانوسی - پرفشار
 - ۴) جنب حاره - انحراف هوا تحت تأثیر نیروی کوریولیس - پرفشار

۵۶- موارد زیر، در کدام گزینه به درستی تعریف شده‌اند؟

- الف) هوازدگی؛ ب) مورن؛ ج) کارست
- ۱) الف) از بین رفتن سنگ‌ها در اثر انقباض یا انبساط؛ ب) مواد مذاب بالآمده در نتیجه فوران آتشفشان؛ ج) فرسایش سنگ‌های مرمرین یا کلسیتی
 - ۲) الف) ایجاد تغییرات فیزیکی و شیمیایی در ساختمان سنگ‌ها؛ ب) رسوبات حمل‌شده توسط یخچال‌ها؛ ج) حل شدن گچ و آهک در آب
 - ۳) الف) جداسدن سنگ‌ها از بستر خود و جابه‌جا شدن آن‌ها؛ ب) مواد مذاب بالآمده در اثر فوران آتشفشان؛ ج) پدیده‌های فرسایشی مانند غارهای طبیعی
 - ۴) الف) تجزیه، خرد و متلاشی شدن سنگ‌ها؛ ب) رسوبات و سنگ‌های حمل‌شده توسط یخچال‌ها؛ ج) خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی

۵۷- در یک کشور فرضی، ارزش واردات و صادرات به ترتیب ۶۲۰ و ۴۷۰ میلیارد واحد پولی می‌باشد. کدام گزینه، درباره وضعیت اقتصادی این کشور درست است؟

- (۱) موازنه تجاری مثبت دارد و می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، استانداردهای زندگی و رفاه ساکنان خود را بهبود بخشد.
- (۲) می‌تواند از طریق وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، تأثیر منفی تجارت خارجی بر اقتصاد خود را کاهش دهد.
- (۳) اگرچه از کسری تجاری رنج می‌برد، اما می‌تواند با ایجاد مناطق آزاد تجاری در بنادر، به توسعه و رونق اقتصادی دست یابد.
- (۴) در وضعیت موازنه منفی تجاری به سر می‌برد و تنها می‌تواند با ممنوع کردن واردات کالاها از خارج، از این بحران خارج شود.

۵۸- کدام موارد، به تأثیرپذیری فضاهای جغرافیایی از تصمیمات سیاسی حکومت‌ها اشاره دارند؟

- (الف) شبه‌جزیره کریمه با دخالت امریکا و دولت‌های غربی به موضوع کشمکش روسیه و اوکراین تبدیل شده است.
 - (ب) در بسیاری از شهرهای بزرگ جهان، هم مناطق مرفه‌نشین و هم زاغه‌های فقیرنشین به چشم می‌خورد.
 - (ج) درگیری میان فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها بر سر تصاحب کرانه باختری رود اردن هم‌چنان ادامه دارد.
 - (د) در برخی از شهرهای ایران، پارک‌های بانوان ایجاد شده که مردان حق ورود به آن‌ها را ندارند.
- (۱) «د» - «ب» (۲) «ج» - «الف» (۳) «ب» - «ج» (۴) «الف» - «د»

۵۹- کدام گزینه، درباره مرزی که در تصویر زیر مشاهده می‌کنید، درست است؟

- (۱) مرزی طبیعی است که در راستای عارضه‌های طبیعی علامت‌گذاری شده است.
- (۲) مرزی مصنوعی از نوع هندسی است که روی مدار ۴۹ درجه شمالی ترسیم شده است.
- (۳) مرزی پیش‌تاز است که پس از تعیین، مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته است.
- (۴) مرزی تطبیقی است که به علت توجه به مقتضیات فرهنگی، مانع ایجاد تنش و درگیری شده است.

۶۰- کدام موارد، درباره نظریه ژئوپلیتیکی «فضای حیاتی» درست است؟

- (الف) در کشمکش بر سر قدرت، دولت‌های بزرگ پیروز می‌شوند و کشورهای کوچک را ضمیمه خاک خود می‌کنند.
 - (ب) شرق اروپا منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جهان حکمرانی کند.
 - (ج) موقعیت یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد.
 - (د) سیاست‌های توسعه‌طلبانه آلمان در بروز جنگ‌های جهانی، تحت تأثیر این نظریه قرار داشت.
- (۱) «ب» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «د» - «ب» (۴) «ج» - «الف»

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۶۱ تا ۷۰، از بین سؤالات منطق دهم و فلسفه یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

- * اگر در این آزمون، به سؤالات منطق دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات فلسفه یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر فلسفه و منطق، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۱ تا ۱۱۳

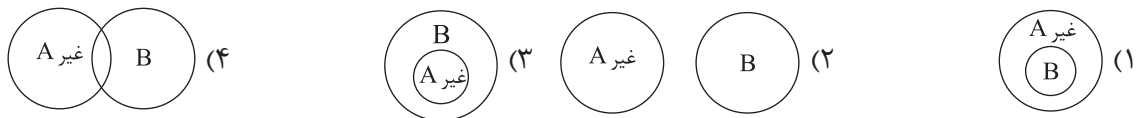
منطق دهم

۶۱- در صورت مجهول بودن عبارت «یوسف به این رهاشدن از چاه دل مبنده» کدام گزینه می‌تواند ما را یاری دهد؟

- (۱) بخشی از علم که موجب کشف تصدیق‌های مجهول می‌شود.
 - (۲) قسمتی از اندیشه که ما را از بیان استدلال‌های اشتباه پرهیز می‌دهد.
 - (۳) یکی از بخش‌های اصلی منطق که موجب دوری از تعریف اشتباه می‌شود.
 - (۴) قسمتی از آگاهی‌های ذهن که موجب شناخت تصورها نامعلوم می‌شود.
- ۶۲- کدام گزینه در رابطه با «اشتراک لفظ» درست است؟

- (۱) هر اشتراک لفظی می‌تواند ایجاد مغالطه کند.
- (۲) اشتراک لفظ می‌تواند در اسامی و افعال ایجاد شود و نمی‌توان نوع دیگری برای آن متصور بود.
- (۳) این سینا اشتراک لفظ را شایع‌ترین مغالطه پیش روی انسان می‌داند.
- (۴) در اشتراک لفظ، یک لفظ باید بیش از یک معنای مطابقی داشته باشد.

۶۳- اگر مفاهیم کلی A و B با هم مصادیق مشترکی داشته باشند و در عین حال هر کدام مصادیق اختصاصی خود را هم داشته باشند، کدام گزینه نشان‌دهنده رابطه نقیض A با مفهوم B می‌باشد؟

۶۴- اگر انسان را به عنوان حیوان راست‌قامت تعریف کنیم، کدام گزینه بیانگر اشکال موجود در این تعریف است؟

- (۱) این تعریف بدون هیچ شکی نه جامع است و نه مانع.
- (۲) قطعاً مانع نیست، اما به صورت حتمی نمی‌توان جامع نبودن آن را بیان کرد.
- (۳) در جامع نبودن آن هیچ شکی نیست، اما می‌تواند مانع باشد.
- (۴) این تعریف جامع و مانع است و اشکالی در آن دیده نمی‌شود.

۶۵- کدام گزینه می‌تواند زمینه مغالطه تعمیم شتاب‌زده را فراهم کند؟

- (۱) بررسی تصادفی یک جامعه آماری و صدور حکم در مورد تک‌تک افراد جامعه
- (۲) چند دسته‌بودن نمونه‌ها و عدم رعایت یکنواختی میان آن‌ها
- (۳) بررسی مشابهت میان دو جزء مشخص از یک جامعه آماری
- (۴) بررسی ۲۰ نمونه متفاوت تصادفی از ۱۰۰۰ نفر جامعه آماری

۶۶- نوع کدام قضیه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) دشمن دانا به از نادان دوست
- (۲) ما را همه شب نمی‌برد خواب
- (۳) تو را تیشه دادم
- (۴) «سیب» دارای سه حرف است.

۶۷- اگر قضیه «هیچ ب الف نیست» کاذب باشد، چگونه می‌توانیم به قضیه صادقی برسیم که موضوع آن «الف» و محمولش «ب» باشد؟

- (۱) ابتدا قضیه «هیچ ب الف نیست» را عکس کرده و سپس متضاد آن را به دست می‌آوریم.
- (۲) ابتدا متداخل قضیه «هیچ ب الف نیست» را به دست می‌آوریم و سپس آن را عکس می‌کنیم.
- (۳) قضیه «هیچ ب الف نیست» را نقیض می‌کنیم و سپس آن را عکس مستوی می‌کنیم.
- (۴) پس از عکس کردن قضیه «هیچ ب الف نیست» متناقض آن را به دست می‌آوریم.

۶۸- اگر نتیجه و مقدمه دوم یک قیاس اقترانی به ترتیب «هیچ بی مهره‌ای پروازکننده نیست» و «همه پروازکنندگان پرنده هستند» باشد، مقدمه اول چگونه باشد تا فقط شرط سوم اعتبار قیاس رعایت نشود؟

- (۱) بعضی پرنده‌ها بی‌مهره نیستند.
- (۲) بعضی بی‌مهره‌ها پرنده نیستند.
- (۳) هر پرنده‌ای بی‌مهره است.
- (۴) هیچ بی‌مهره‌ای پرنده نیست.

۶۹- کدام قضیه منفصل مانع‌الرفع است؟

- (۱) این گل غیررنگی یا نارنجی است.
- (۲) سزای عمل در دنیا یا آخرت دیده می‌شود.
- (۳) موجود یا جاندار است یا نفس نمی‌کشد.
- (۴) این مفهوم یا جزئی است یا کلی.

۷۰- کدام گزینه اشتراک میان سخنرانی و تبلیغات را نشان می‌دهد؟

- (۱) هر دو با روشی به دنبال اقناع دیگران هستند.
- (۲) هر دو می‌توانند با اسکات خصم مخاطب را قانع کنند.
- (۳) به هیچ عنوان به دنبال دستیابی به حقیقت نیستند.
- (۴) به صورت مرحله‌ای از مخاطب خود اعتراف می‌گیرند.

صفحه‌های ۱ تا ۹۳

فلسفه یازدهم

۶۱- کدام گزینه بیانگر مطلب درستی درباره سؤالات بنیادی و اساسی است؟

- (۱) تمام انسان‌ها پس از بیان این سؤالات با مسئله‌های اساسی در زندگی روبه‌رو می‌شوند.
- (۲) سؤالاتی هستند که قطعاً ساعات طولانی انسان را به خود مشغول می‌سازند.
- (۳) رهاکردن زندگی روزمره و عادی برای رسیدن به این سؤالات لزومی ندارد.
- (۴) طرح این سؤالات همان مرحله سوم تفکر درباره مسائل بنیادین می‌باشد.

۶۲- کدام گزینه نشان‌دهنده تفاوت مهم میان «لیبرالیسم» و «سوسیالیسم» است؟

- (۱) یک گرایش سیاسی است که مختص فلسفه سیاست است.
- (۲) از آن جایی که جامعه متشکل از افراد است، هم فرد هویت دارد و هم جامعه.
- (۳) جامعه، همان مجموعه افراد یک اجتماع است.
- (۴) تأمین منافع، هدفی است که به دنبال تحقق آن است.

۶۳- کدام گزینه نشان‌دهنده رویه یک فیلسوف واقعی است؟

- (۱) در تفکر درباره مسائل بنیادین نسبت به مردم عادی پیشتاز است و با کمیت بیشتری درباره این مسائل فکر می‌کند.
- (۲) تمام تلاش خود را مصروف رهاشدن خویش و سایر مردم از عادات می‌کند.
- (۳) به نظر افراد مختلف بی‌توجه هستند و خود را تابع براهین عقلی و منطقی می‌داند.
- (۴) تلاش می‌کند با بیان نمونه‌هایی از مغالطات فلسفی، موجبات عبرت‌گیری مردم را فراهم کند.

۶۴- کدام مورد طبق نظر هراکلیتوس، زمینه تغییر و تحول دائمی جهان را فراهم می کند؟

- (۱) تغییر شکل های متعدد آب، به مایع، جامد و گاز به عنوان عنصر اولیه جهان.
- (۲) جمع شدن امور ناسازگار در کنار هم به عنوان امری گریزناپذیر در جهان هستی.
- (۳) ادراکات معتبر حس که تمام تغییرات جهان را درک می کند.
- (۴) اعمال اصلی ریاضی که موجب تغییرات اعداد به عنوان اصول اولیه جهان هستی می شود.

۶۵- از کدام گزینه می توانیم بدیهی بودن معنا و مفهوم معرفت را برداشت کنیم؟

- (۱) وقتی کودکی در جواب سؤال «می دانی توپت کجاست؟» می گوید «آری، می دانم».
- (۲) صحبت کردن با اطرافیان و در میان گذاشتن مسائل مختلف با آن ها.
- (۳) خرسندی یا عصبانیت ما از اعمال و رفتار شخصی
- (۴) برطرف کردن نیازهای روزمره با استفاده از اشیای پیرامون.

۶۶- کدام گزینه در رابطه با درون نگری با عقل درست نیست؟

- (۱) یکی از کاربردهای عقل است که ارتباط عقل با حالات درونی را نشان می دهد.
- (۲) نیروی عقل می تواند حالات درونی انسان را به طور کامل درک و تحلیل کند.
- (۳) به کمک عقل می توان علل پیدایش شادی و افسردگی را کشف کرد.
- (۴) حالات درونی انسان عقلی نیستند، بلکه اکثر آن ها شهودی می باشند، اما عقل می تواند درباره آن ها نظر دهد.

۶۷- طبق نظر پیشگام تجربه گرایان اروپا، عامل اولیه و ریشه ای محصورماندن علوم تجربی در خرافات و تعصبات بیجا

تا قبل از دوره جدید اروپا چه بوده است؟

- (۱) بی توجهی فلاسفه به علوم تجربی
- (۲) تکیه بیش از اندازه فلاسفه گذشته بر استدلال های عقلی
- (۳) توجه نکردن اندیشمندان به حواس پنج گانه
- (۴) دنباله روی فلاسفه پیشین از ارسطو

۶۸- با توجه به دیدگاه ماتریالیست ها و داروینیست ها، چرا نمی توان برای انسان نسبت به سایر موجودات ارزش ویژه قائل شد؟

- (۱) زیرا انسان هیچ تفاوت واقعی با سایر موجودات ندارد.
- (۲) چراکه انسان ناچار به رعایت اصول اخلاقی است تا بتواند زیست اجتماعی داشته باشد.
- (۳) از آن جا که روح و نفس انسان مجرد ندارد و مستقل از جسم او نیست.
- (۴) زیرا انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است.

۶۹- اگر بخواهیم گنه نظر ملاصدرا درباره حقیقت انسان را بدانیم، کدام گزینه به ما کمک خواهد کرد؟

- (۱) روح انسان چیزی ضمیمه شده و اتصال یافته به بدن نیست.
- (۲) روح و بدن از یکدیگر مجزا نیستند و مانند دو روی یک سکه اند.
- (۳) روح نتیجه تکامل خود جسم و بدن انسان است.
- (۴) روح ظرفیت بی نهایت دارد و انسان با استفاده از اختیار می تواند این ظرفیت را بالفعل کند.

۷۰- هر کدام از موارد زیر نشان دهنده دیدگاه کدام فیلسوف در باب معیار فعل اخلاقی است؟

- آن چه برای خود می پسندی برای دیگران هم پسند.
- اعتدال به معنای دورشدن قوای سه گانه از افراط و تفریط است.
- هماهنگی میان قوا همان عدالت است.
- افعال اخلاقی امری نسبی است.

(۱) کانت - افلاطون - ارسطو - مادی گرایان

(۲) کانت - ارسطو - افلاطون - ماتریالیست ها

(۳) ماتریالیست ها - ارسطو - افلاطون - ابن سینا

(۴) مادی گرایان - افلاطون - ارسطو - ماتریالیست ها

داوطلب گرامی، برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰، از بین سؤالات اقتصاد دهم و روان‌شناسی یازدهم، فقط به یک مجموعه سؤال پاسخ دهید. لازم به ذکر است گزینه‌های درست زوج‌درس‌ها یکسان نیست. توصیه ما این است که در آزمون‌های تابستان، زوج‌درس انتخابی خود را تغییر ندهید.

* اگر در این آزمون، به سؤالات اقتصاد دهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر اقتصاد و روان‌شناسی، گزینه (۱) را انتخاب کنید.
* اگر در این آزمون، به سؤالات روان‌شناسی یازدهم پاسخ می‌دهید، در پاسخ‌برگ در کادر اقتصاد و روان‌شناسی، گزینه (۲) را انتخاب کنید.

صفحه‌های ۱ تا ۱۶۰

اقتصاد دهم

۷۱- با توجه به اطلاعات مربوط به یک کارگاه تولیدی، سود واقعی این کارگاه در طی یک سال گذشته چگونه بوده است؟

- (الف) هزینه خرید سالیانه ماشین‌آلات: ۴۵۰ میلیون ریال
(ب) اجاره سالیانه کارگاه: $\frac{1}{5}$ هزینه خرید سالیانه ماشین‌آلات
(ج) پرداخت حقوق ماهیانه هر کارگر: $\frac{1}{4}$ اجاره سالیانه کارگاه (در مجموع ۱۵ کارگر)
(د) هزینه خرید سالیانه مواد اولیه: ۲۰ درصد حقوق سالیانه مجموع کارگران
(ه) سالیانه ۸۵۰۰ واحد محصول و با قیمت هر واحد ۸۰۰ هزار ریال فروخته می‌شود.
(و) هزینه تحصیل فرزندان مدیر کارخانه ۳۵ میلیون ریال
(ی) هزینه فرصت (هزینه پنهان) کارفرما برای شاغل شدن در یک شرکت مهندسی، ماهیانه ۲۰ میلیون ریال است.
- (۱) ۹۲۰,۰۰۰,۰۰۰ (۲) ۱,۲۶۵,۰۰۰,۰۰۰ (۳) ۲,۲۶۵,۰۰۰,۰۰۰ (۴) ۱,۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰

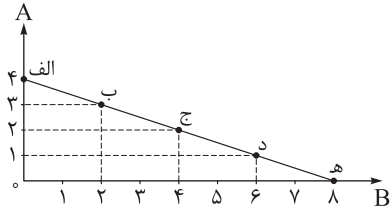
۷۲- موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

- (الف) شرکت کسب و کاری است که؛ به این معنی که قانون با شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند.
(ب) یکی از راه‌های افزایش سرمایه در شرکت‌ها است.
(ج) اغلب کسب و کارها در ایران به شکل است.
(د) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره، است.
(ه) مسئولیت محدود برای سهامداران از ایجاد شرکت‌های سهامی است.
- (۱) (الف) خودش هویت قانونی دارد/ (ب) وام‌های بانکی/ (ج) شخصی/ (د) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو/ (ه) معایب
(۲) (الف) خودش سلسله‌مراتب قانونی دارد/ (ب) افزایش سرمایه سهامداران/ (ج) شرکت‌های سهامی/ (د) به نسبت سرمایه هر عضو/ (ه) معایب
(۳) (الف) خودش هویت قانونی دارد/ (ب) افزایش سهامداران/ (ج) شخصی/ (د) به نسبت سرمایه هر عضو/ (ه) مزایای
(۴) (الف) خودش سلسله‌مراتب قانونی دارد/ (ب) توسعه تجهیزات و امکانات/ (ج) شرکت‌های سهامی/ (د) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو/ (ه) مزایای

محل انجام محاسبات

۷۳- در نمودار زیر نحوه انتخاب بین دو کالای A و B برای یک خانواده نمایش داده شده است. با توجه به نقاط روی خط قید بودجه، کدام مورد صحیح است؟

(قیمت هر واحد کالای A، ۱۰ واحد پولی)

(قیمت هر واحد کالای B، ۵ واحد پولی)

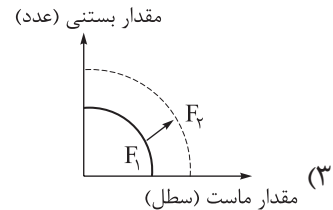
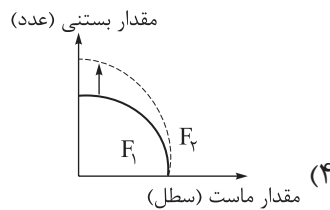
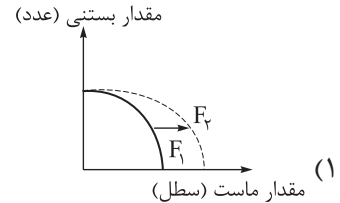
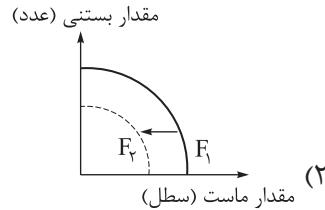
(۱) این خانواده برای خرید دو کالای A و B، ۸۰ واحد پولی در اختیار دارد.

(۲) برای به دست آوردن یک واحد کالای A بیشتر باید از خرید یک واحد کالای B، صرف نظر کرد.

(۳) حرکت از بالا به پایین خط بودجه (الف، ب، ج، د، ه) به معنی از دست دادن کالای B است.

(۴) اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص دهد، می تواند ۴ واحد و اگر تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، می تواند ۸ واحد از این کالا را خریداری کند.

۷۴- یک کارخانه فرضی تنها دو کالای «ماست» و «بستنی» را تولید می کند، صاحب کارخانه، توانسته است با خریداری یک فناوری جدید، تولید هر دو کالا را افزایش دهد. با توجه به رابطه رشد و پیشرفت علمی و اقتصادی و تأثیر آن بر منحنی مرز امکانات تولید، کدام نمودار صحیح است؟

۷۵- کدام گزینه در رابطه با انواع کالاها صحیح است؟

(۱) با افزایش درآمد منحنی تقاضای کالای معمولی به سمت چپ و داخل جابه جا می شود.

(۲) کالاهایی مانند اتومبیل و بنزین، جانشین هستند. در زمانی که قیمت یک کالا افزایش می یابد، تقاضا برای کالای جانشین کاهش می یابد.

(۳) کالاهایی مثل گوشت سفید و قرمز مکمل هستند. افزایش قیمت یکی از کالاها باعث افزایش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس.

(۴) با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای پست به صورت معکوس با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب کاهش در مقدار تقاضای کالای پست در هر قیمت می شود.

محل انجام محاسبات

۷۶- با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

مالیات بر نمک	۱۵۰ میلیون تومان
مالیات بر ارث	$\frac{۲}{۵}$ کل مالیات بر دارایی
مالیات بر دارایی	۸۵ میلیون تومان
مالیات بر درآمد	$\frac{۳}{۴}$ مالیات بر مصرف
مالیات بر ارزش افزوده	۳۲ میلیون تومان
عوارض گمرکی و خدماتی	۴۵ میلیون تومان

الف) به ترتیب میزان مالیات مستقیم و میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی، کدام است؟
ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات، چه قدر است؟
ج) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

- ۱) الف) $\frac{۱۹۷}{۵}$ میلیون تومان - $\frac{۲۲۷}{۵}$ میلیون تومان / ب) $\frac{۱۲۵}{۵}$ میلیون تومان / ج) $\frac{۳۶}{۵}$ میلیون تومان
۲) الف) $\frac{۱۹۷}{۵}$ میلیون تومان - $\frac{۲۲۷}{۵}$ میلیون تومان / ب) $\frac{۱۱۲}{۵}$ میلیون تومان / ج) $\frac{۳۴}{۵}$ میلیون تومان
۳) الف) $\frac{۱۹۸}{۵}$ میلیون تومان - $\frac{۲۶۷}{۵}$ میلیون تومان / ب) $\frac{۱۲۵}{۵}$ میلیون تومان / ج) $\frac{۳۴}{۵}$ میلیون تومان
۴) الف) $\frac{۱۹۸}{۵}$ میلیون تومان - $\frac{۲۶۷}{۵}$ میلیون تومان / ب) $\frac{۱۱۲}{۵}$ میلیون تومان / ج) $\frac{۳۶}{۵}$ میلیون تومان

۷۷- کدام مورد در رابطه با قراردادهای بین کشورهای و مفاد آنها نادرست است؟

- ۱) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ قانون ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را اعلام کرد.
۲) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل و نتیجه آن تشکیل سازمان تجارت جهانی بود.
۳) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور قراردادی غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند.
۴) در سال ۱۹۹۲، آمریکا و کانادا و مکزیک، پیمان تجارت آزاد (مشهور به پیمان نفتا) را امضا کردند.

۷۸- اطلاعات یک جامعه فرضی مطابق جدول زیر است.

شرح	جمعیت کل کشور	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال	جمعیت شاغل
تعداد	۳,۲۵۵,۰۰۰ نفر	۸۲۵,۰۰۰ نفر	۳۳۵,۰۰۰ نفر	۱,۲۵۷,۰۰۰ نفر

الف) چنانچه تولیدات در این جامعه، در نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار داشته باشد، احتمال رواج کدام نوع بیکاری بیشتر است؟

ب) کدام سیاست پولی، می‌تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد؟

ج) نرخ بیکاری چند درصد است؟

- ۱) الف) بیکاری ساختاری / ب) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / ج) $\frac{۳۵}{۴۰}$
۲) الف) بیکاری ساختاری / ب) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / ج) $\frac{۴۰}{۳۵}$
۳) الف) بیکاری دوره‌ای / ب) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / ج) $\frac{۳۵}{۴۰}$
۴) الف) بیکاری دوره‌ای / ب) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / ج) $\frac{۴۰}{۳۵}$

محل انجام محاسبات

۷۹- با توجه به اطلاعات وضعیت توزیع درآمد برای کشورهای A، B، C و D در جدول زیر، به ترتیب (از راست به چپ) توزیع درآمد در کدام کشور نامناسب تر است و کدام گروه، بیشترین درصد درآمد ملی را دارد؟

کشورها	A	B	C	D
سهام دهک اول	۱۰ درصد دهک دهم	۲	۴	۳
سهام دهک پنجم	۵	۷	۸	۶
سهام دهک دهم	۲۵	۱۶	۳۲	۱/۵ برابر دهک پنجم

(۱) A - دهک دهم کشور B (۲) D - دهک دهم کشور C (۳) D - دهک دهم کشور A (۴) A - دهک دهم کشور C

۸۰- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(الف) نظام‌های بیمه در کشورهای مختلف اغلب به نظام بیمه‌های اجتماعی، نظام بیمه تعاونی و نظام بیمه بازرگانی تقسیم‌بندی می‌شوند.

(ب) یکی از معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت، این است که این حساب‌ها نرخ سود کم‌تری نسبت به حساب‌های دیگر پس‌انداز دارند.

(ج) خرید مقایسه‌ای به ترتیب: «فهرست گزینه‌ها، ارزیابی، تعریف مسئله، تصمیم‌گیری و تعیین معیارها» صورت می‌گیرد.

(د) سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است؛ اما قطعی نیست.

(ه) عبارت: «ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، به‌ویژه برای اقلام پایین، کم‌تر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.» به یکی از معایب خرید مقایسه‌ای اشاره دارد.

(و) طبق احکام اسلام، باید بعد از گذشت یک سال، درآمد به همراه اقلام مصرفی که در طول یک سال خریداری شده (چه استفاده کرده باشید چه نه) محاسبه کنید و سپس ۳۰ درصد آن را تحت عنوان خمس پرداخت نمایید.

(۱) غ - غ - ص - غ - ص - غ - ص - غ - ص

(۳) ص - غ - غ - ص - ص - غ - ص - غ - ص

(۲) غ - ص - ص - غ - ص - غ - ص

(۴) ص - ص - غ - ص - غ - ص - ص

صفحه‌های ۸ تا ۶۲

روان‌شناسی یازدهم

۷۱- کدام یک از موارد زیر باعث می‌شود که محققین به برداشت یکسان یا تقریباً یکسان از پدیده مورد بررسی برسند؟

(۱) حافظه به معنای نگه‌داری اطلاعات تفسیرشده در ذهن برای مدت یک لحظه تا تمام عمر و به یاد آوردن آن‌ها در مواقع لزوم است.

(۲) مرور کارآمد یعنی دانش‌آموز مطلبی را که صبح در سر کلاس آموخته، مجدداً مرور کند.

(۳) شدت اعتیاد با مقدار دوز ماده مخدری که فرد طی یک شبانه‌روز مصرف می‌کند، مشخص می‌شود.

(۴) محققین میزان اثر داروی ضدافسردگی را از بیمارانی که به مدت سه ماه متوالی در بیمارستان بستری و تحت درمان بوده‌اند، تعیین می‌کنند.

محل انجام محاسبات

۷۲- کدام عبارت در مورد مراحل رشد انسان نادرست است؟

- (۱) باور برخی از روان شناسان این است که کودک ۱۰ ساله‌ای که بالغ شده است وارد مرحله چهارم از مراحل رشد بعد از تولد شده است.
- (۲) همه روان شناسان فرد ۱۳ ساله‌ای که شهرستان خود را رها کرده و در تهران مشغول به کار شده است را نوجوان می‌دانند.
- (۳) مرحله دوم از مراحل رشد از نظر پیامبر (ص) تقریباً با دوره سوم بعد از تولد از نظر روان شناسان منطبق است.
- (۴) دوره نوپایی، در دو مرحله از مراحل رشد از نظر روان شناسان قرار دارد.

۷۳- در کدام یک از حالات زیر احتمال بروز «هشدار کاذب» بیشتر است؟

- (۱) محرک هدف ویژگی انحصاری داشته، تعداد عوامل انحرافی زیاد و دریافت محرک، اهمیت بیشتری داشته باشد.
- (۲) محرک هدف به محرک‌های انحرافی شبیه‌تر، تعداد عوامل انحرافی کم بوده و دریافت محرک، اهمیت کم‌تری داشته باشد.
- (۳) محرک هدف ویژگی انحصاری داشته، تعداد عوامل انحرافی کم و دریافت محرک، اهمیت کم‌تری داشته باشد.
- (۴) محرک هدف به محرک‌های انحرافی شبیه‌تر، تعداد عوامل انحرافی زیاد بوده و دریافت محرک، اهمیت بیشتری داشته باشد.

۷۴- سلسله مراتبی بودن واژه‌ها در کدام یک از انواع حافظه وجود دارد و کدام عبارت به این حافظه مربوط است؟

- (۱) کوتاه‌مدت - سبک زندگی به چه عواملی مربوط است؟
- (۲) بلندمدت - نمایشگاه کتاب در چه ماهی از سال برگزار می‌شود؟
- (۳) کوتاه‌مدت - سن قانونی برای گرفتن گواهی‌نامه رانندگی در ایران حداقل چه قدر است؟
- (۴) بلندمدت - در آخرین شهری که به آن سفر کرده‌اید چه آثار باستانی‌ای دیدید؟

۷۵- در بین عبارات زیر چند عبارت درست است؟

- (الف) میزان بهره‌مندی از اثر مثبت انتقال در حل مسئله با احساس رضایت از زندگی، رابطه مستقیم دارد.
 - (ب) میزان پرخاشگری افراد با عدم موفقیت آن‌ها در رسیدن به اهداف، رابطه مستقیم دارد.
 - (ج) دانستن روش‌های درست حل مسئله با میزان احساس فشار روانی، رابطه معکوس دارد.
 - (د) آگاهی از مهارت‌های حل مسئله با میزان استفاده از روش‌های تهاجمی، رابطه معکوس دارد.
- (۱) یک مورد (۲) دو مورد (۳) سه مورد (۴) چهار مورد

۷۶- هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از موضوعات مطرح شده مربوط تر است؟

- (الف) تماشای یک فیلم جذاب در سینما مانع از رفتن به پارک با دوست در همان زمان می‌شود.
 - (ب) تحصیل در یک دانشگاه معتبر اروپایی علاوه بر بهره‌مندی از امکانات آن کشور، ارتقای علمی، موقعیت اجتماعی و امنیت شغلی به همراه می‌آورد.
 - (ج) فرد علی‌رغم داشتن دانش کافی به دلیل نداشتن اعتماد به نفس لازم در فرایند انتخاب بهترین اولویت موفق نیست.
- (۱) تعارض - مراحل تصمیم‌گیری - موانع تصمیم‌گیری
 - (۲) ناکامی - پیامد ناتوانی در تصمیم‌گیری - پیامد ناتوانی در حل مسئله
 - (۳) تعارض - موانع تصمیم‌گیری - سبک تصمیم‌گیری
 - (۴) ناکامی - سبک تصمیم‌گیری - پیامد ناتوانی در تصمیم‌گیری

۷۷- احتمالاً کدام یک از موقعیت‌های مطرح شده در مورد داوطلب کنکوری که به هر دو رشته حقوق و روان‌شناسی به یک میزان علاقه داشته و در یکی از آن‌ها پذیرفته شده اتفاق می‌افتد و دلیل آن برطرف کردن کدام حالت است؟

- (۱) اگر حقوق قبول شده باشد، می‌گوید روان‌شناسی رشته جذاب‌تری بود. - تعارض
- (۲) اگر روان‌شناسی قبول شده باشد، می‌گوید درس‌های رشته حقوق دشوارتر و خشک‌تر است. - ناهماهنگی شناختی
- (۳) اگر حقوق قبول شده باشد، می‌گوید رشته حقوق استادهای سختگیرتری دارد. - ناهماهنگی شناختی
- (۴) اگر روان‌شناسی قبول شده باشد، می‌گوید روان‌شناسی رشته دشواری است و مسئولیت بیشتری دارد. - تعارض

۷۸- در کدام یک از حالات زیر، افراد پس از شکست کم‌تر دلسرد شده و برای جبران آن انگیزه بیشتری دارند؟

- (۱) زمانی که ادراک کارایی بیشتری دارند.
- (۲) زمانی که شکست را به عوامل درونی و پایدار نسبت دهند.
- (۳) زمانی که شکست را به عواملی چون عدم برنامه‌ریزی و تلاش مرتبط بدانند.
- (۴) زمانی که اهداف بسیار کوچک و دست‌یافتنی انتخاب کنند.

۷۹- کدام یک از عبارات زیر در زمینه انواع فشار روانی درست است؟

- (۱) افرادی که از روش‌های سازگارانۀ حل مسئله استفاده می‌کنند در زندگی خود فشار روانی را تجربه نمی‌کنند.
- (۲) این که نوع فشار روانی مثبت باشد یا منفی به ارتباطی که شخص با محیط برقرار می‌کند بستگی دارد.
- (۳) در حالت فشار روانی شدید، همه علائم فشار روانی در فرد دیده می‌شود.
- (۴) فردی که هنگام مواجهه با عوامل فشارآور دچار فشار روانی مثبت می‌شود، حتماً به هدف می‌رسد.

۸۰- علت بسیاری از بزهکاری‌ها، اعتیاد و انحراف‌های فردی و اجتماعی به دلیل است.

- (۱) مواجه شدن پی‌درپی با تعارض‌ها
- (۲) ندانستن روش‌های کارآمد حل مسئله
- (۳) استفاده مکرر از مقابله‌های ناسازگارانه
- (۴) ابتلا به درماندگی آموخته‌شده و اذعان به ناتوانی خود

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخ‌نامه این آزمون را که شامل درس‌نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

هم‌چنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید. برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

۱۴۰۲/۰۷/۰۷

دفترچه
پاسخ
آزمون سوم
آنلاین

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

آزمون آزمایشی خیلی سبز

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی - محسن فراهانی
زبان و ادبیات فارسی	محمد امیرسلیمانی - کوروش بقائی راوری - بهناز رحیمی - زهرا صادقی - مهدی ضیایی - بهنام کیانی - یعقوب کیانی - افشین محی‌الدین
جامعه‌شناسی	سید هانی رکن‌الدینی - فاطمه صفری - محمدابراهیم مازنی - فروغ نجمی تیموریان
زبان عربی	کاظم غلامی
تاریخ	زهرا نعمتی
جغرافیا	زهرا نعمتی
فلسفه و منطق	علی اکبر آخوندی - محمدجواد سدهی
اقتصاد	سعید بهروزی فر - علیرضا رضایی - سارا شریفی
روان‌شناسی	مهدی جاهدی - سید هانی رکن‌الدینی - سیمین زاهدی

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی - محتوایی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی	علی شهرابی	علی شهرابی	مرتضی محمدی‌نژاد	شقایق راهبریان - زهرا فتحی
زبان و ادبیات فارسی	کوروش بقائی راوری	کوروش بقائی راوری	مهدی کرانی	جمال طباطبائی نژاد - سعید همایونفر	نواب رحیمی پور - صادق محرمی
جامعه‌شناسی	حبیبه صالح‌نژاد	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان	علی سلوکی - سعید ستوده‌مهر - فاطمه صفری
زبان عربی	کوروش بقائی راوری	کاظم غلامی	آریا ذوقی	جمال‌الدین هنرور - امیرحسین ثابتی - حسام حاج‌مومن	مختار حسامی - سمانه ریحانی
تاریخ	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	علیرضا کاهیدوند - محمدعلی معصومی	الهام میرزایی
جغرافیا	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	علیرضا کاهیدوند	الهام میرزایی
فلسفه و منطق	محمدجواد سدهی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانپور	فرهاد علی‌نژاد - احمد منصوری
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مهدی ضیایی	سعید بهروزی فر - احمد منصوری
روان‌شناسی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	محسن پیرحسینلو - محمدجواد حیدر - مهدی جاهدی	کوثر صادقی - علی موسوی

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانپور

مشاور محتوایی: محمدابراهیم مازنی

Azmoon.kheilisabz.com

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

ریاضی و آمار دهم: صفحه‌های ۹ تا ۱۱۷

تست و پاسخ ۱

α و β ریشه‌های معادله $x^2 - 4x - 1 = 0$ هستند. مقدار عددی عبارت $\alpha^2 + 2\beta^2 - 4\beta$ کدام است؟

۱۸ (۲)

۱۷ (۱)

۲۰ (۴)

۱۹ (۳)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

خودت حل کنی بهتره جای $2\beta^2$ بنویسید: $\beta^2 + \beta^2$.

نکته مجموع مربع ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ (با شرط $\Delta > 0$) برابر است با: $S^2 - 2P = x_1^2 + x_2^2$ که در آن

$$S = \frac{-b}{a} \text{ و } P = \frac{c}{a} \text{ است.}$$

پاسخ تشریحی گام اول: عبارت $\alpha^2 + 2\beta^2 - 4\beta$ را به شکل روبه‌رو می‌نویسیم:

$$\underbrace{\alpha^2 + \beta^2}_{\text{بخش ۱}} + \underbrace{\beta^2 - 4\beta}_{\text{بخش ۲}}$$

بخش اول همان مجموع مربع ریشه‌ها و بخش دوم، شبیه دو جمله اول سمت چپ تساوی در معادله $x^2 - 4x - 1 = 0$ است.

شبیه $\beta^2 - 4\beta$

گام دوم: S و P معادله $x^2 - 4x - 1 = 0$ را حساب می‌کنیم:

$$\begin{cases} S = \frac{-b}{a} = \frac{-(-4)}{1} = 4 \\ P = \frac{c}{a} = \frac{-1}{1} = -1 \end{cases}$$

گام سوم:

$$\alpha^2 + \beta^2 = S^2 - 2P = 4^2 - 2(-1) = 16 + 2 = 18$$

• بخش ۱: مجموع مربع ریشه‌ها برابر است با:

• بخش ۲: چون $x = \beta$ ریشه معادله است؛ پس حق داریم جای x ها، β قرار دهیم:

$$x^2 - 4x - 1 = 0 \xrightarrow{x=\beta} \beta^2 - 4\beta - 1 = 0 \Rightarrow \beta^2 - 4\beta = 1$$

$$\underbrace{\alpha^2 + \beta^2}_{18} + \underbrace{\beta^2 - 4\beta}_1 = 19$$

گام چهارم: پس:

تست و پاسخ ۲

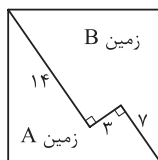
محیط زمین A در شکل روبه‌رو چند واحد است؟ (چهارضلعی مربع است.)

۵۴ (۲)

۵۲ (۱)

۵۸ (۴)

۵۶ (۳)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این سؤال مشابه سؤال ۲ کنکور تیرماه است با این تفاوت که ما با دادن شکل، سؤال را آسان‌تر کرده‌ایم!

خودت حل کنی بهتره دو پاره خط ۷ و ۱۴ واحدی را در یک راستا قرار دهید و با رسم قطر مربع، یک مثلث قائم‌الزاویه تشکیل دهید.

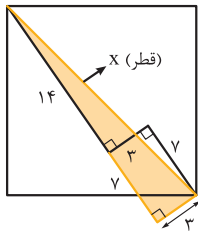
$$\text{ضلع مربع} = \sqrt{2} \times \text{قطر مربع}$$

نکته

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

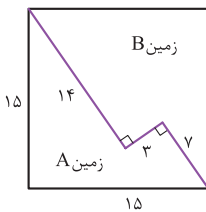
پاسخ تشریحی گام اول: پاره خط ۷ واحدی را در امتداد پاره خط ۱۴ واحدی قرار می‌دهیم و با رسم قطر مربع، یک مثلث قائم‌الزاویه می‌سازیم:

گام دوم: در مثلث قائم‌الزاویه، رابطه فیثاغورس می‌نویسیم:

$$x^2 = 7^2 + 3^2 \Rightarrow x^2 = 49 + 9 = 58 \Rightarrow x = \sqrt{58} = \sqrt{2 \times 29} = \sqrt{2} \times \sqrt{29}$$

$$\text{ضلع} = \frac{15\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = 15$$

$$15 + 15 + 7 + 3 + 14 = 54$$

گام سوم: اگر قطر مربع را تقسیم بر $\sqrt{2}$ کنیم، ضلعش به دست می‌آید:
گام چهارم: اندازه پاره‌خط‌های دور زمین A را داریم:

محیط زمین A برابر با مجموع پاره‌خط‌های دور آن است:

تست و پاسخ ۳

در تابع $f(x) = x^2 - 10x + 10$ با دامنه اعداد طبیعی کوچک‌تر از ۲۱، نسبت بزرگ‌ترین عضو بُرد به کوچک‌ترین عضو بُرد کدام است؟

$$-14 \quad (4)$$

$$-13 \quad (3)$$

$$-12 \quad (2)$$

$$-11 \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی گام اول: چون ضریب x^2 مثبت است، پس دهانه سهمی $f(x) = x^2 - 10x + 10$ رو به بالا است.

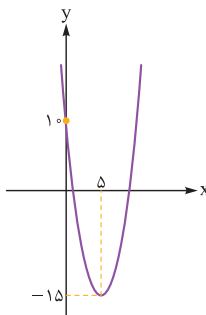
$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{10}{2} = 5$$

$$y_S = f(5) = 25 - 50 + 10 = -15$$

طول رأس را حساب می‌کنیم:

با جای گذاری $x = 5$ ، عرض رأس را پیدا می‌کنیم:

گام دوم: شکل سهمی به صورت روبه‌رو است:

دامنه سهمی، اعداد ۱، ۲، ۳، ۴، ... و ۲۰ هستند و با توجه به نمودار سهمی، کم‌ترین مقدار بُرد در رأسش و بیشترین مقدار بُرد در نقطه‌ای با

$$\text{طول} \quad x = 20 \text{ رخ می‌دهد (چون بیشترین فاصله را از طول رأسش دارد): پس:} \quad f(5) = -15 = \text{کوچک‌ترین عضو بُرد}$$

$$\text{بزرگ‌ترین عضو بُرد} = f(20) = 20^2 - 10(20) + 10 = 400 - 200 + 10 = 210$$

$$\frac{210}{-15} = -14$$

گام سوم: نسبت بزرگ‌ترین عضو بُرد به کوچک‌ترین عضو بُرد برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۴

امتیاز متوسط کسب شده یک کلاس ۱۰۰ نفری در یک آزمون برابر ۷۹ است. اگر متوسط امتیاز کسب شده توسط همه دختران کلاس ۷۵ و امتیاز متوسط کسب شده توسط همه پسران کلاس برابر با تعداد پسران باشد، اختلاف تعداد پسران و دختران این کلاس کدام است؟

۲۰ (۱) ۴۰ (۲) ۵۰ (۳) ۶۰ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی گام اول: تعداد پسران را X می‌گیریم. چون تعداد پسران و دختران روی هم ۱۰۰ نفر است؛ پس تعداد دختران $100 - X$ است.

گام دوم: مجموع امتیازات را حساب می‌کنیم: $(X)(X) = X^2 = (\text{میانگین امتیاز پسران}) \times (\text{تعداد پسران}) = \text{مجموع امتیازات پسران}$

$(100 - X)(75) = 7500 - 75X = \text{مجموع امتیازات دختران} \times (\text{تعداد دختران}) = \text{مجموع امتیازات دختران}$

پس: $7500 - 75X + 75X = X^2 - 75X + 7500 = \text{مجموع کل امتیازات}$

گام سوم: اگر مجموع کل امتیازات را بر تعداد کل، یعنی ۱۰۰ نفر تقسیم کنیم به میانگین یعنی ۷۹ می‌رسیم:

$$\frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = 79 \Rightarrow 79 = \frac{X^2 - 75X + 7500}{100} \Rightarrow X^2 - 75X + 7500 = 7900$$

$$\Rightarrow X^2 - 75X - 400 = 0 \xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (X - 80)(X + 5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} X = 80 \checkmark \\ X = -5 \times (\text{تعداد منفی نمی‌شود}) \end{cases}$$

دو عدد: ۸۰- و ۵+

گام چهارم: پس تعداد پسرها ۸۰ و در نتیجه تعداد دخترها $100 - 80 = 20$ بوده است.

گام پنجم: اختلاف تعداد پسرها و دخترها برابر است با: $80 - 20 = 60$

تست و پاسخ ۵

در تابع خطی $f(x) = (a-2)x^2 + \frac{b-1}{a}x + c$ ، اگر $f(a) = b-6$ و $f(a^2) = 8-b$ باشد، مقدار $f(c)$ کدام است؟

۱۰ (۱) -۱۵ (۲) ۱۰ (۳) ۱۵ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره ضریب X^2 باید صفر باشد.

نکته ضابطه تابع خطی به صورت $f(x) = mx + h$ است.

پاسخ تشریحی گام اول: برای این که تابع $f(x) = (a-2)x^2 + \frac{b-1}{a}x + c$ خطی باشد، باید ضریب X^2 صفر باشد: $a-2=0 \Rightarrow a=2$

$$f(x) = \frac{b-1}{2}x + c$$

با جای گذاری $a=2$ ، ضابطه به صورت روبه‌رو می‌شود:

گام دوم: از $f(a) = b-6$ و $f(a^2) = 8-b$ نتیجه می‌گیریم که دو نقطه $A(2, b-6)$ و $B(4, 8-b)$ روی این خط هستند. شیب خط را حساب می‌کنیم:

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{(8-b) - (b-6)}{4-2} = \frac{14-2b}{2} = 7-b$$

$$m = \frac{b-1}{2}$$

ضریب X در ضابطه تابع خطی $f(x) = \frac{b-1}{2}x + c$ نیز برابر با شیب است:

$$7 - b = \frac{b-1}{2} \Rightarrow b-1 = 14 - 2b \Rightarrow 3b = 15 \Rightarrow b = 5$$

پس این دو مقدار برابرند:

گام سوم: با جای گذاری $b = 5$ ، ضابطه f به صورت $f(x) = 2x + c$ شد که نقطه $A(2, \underbrace{b-6}_{-1})$ روی آن است:

$$-1 = 2(2) + c \Rightarrow c = -5$$

$$f(c) = f(-5) = 2(-5) - 5 = -15$$

گام چهارم: ضابطه f به صورت $f(x) = 2x - 5$ شد و داریم:

تست و پاسخ ۶

یکی از پنج داده $1 + 6a$ ، 16 ، $17 - a$ و 11 برابر با میانگینشان است. اگر مربع انحراف از میانگین این پنج داده به صورت 25 ، 16 ، $a - 2$ و a^2 باشد، واریانس این داده‌ها کدام است؟

$$9/8 (4)$$

$$9/6 (3)$$

$$9/4 (2)$$

$$9/2 (1)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره داده‌ای که با میانگین برابر باشد، مربع انحراف از میانگینش صفر می‌شود.

درس نامه ••• واریانس (σ^2)

واریانس یکی از معیارهای پراکندگی است که پراکندگی داده‌ها را نسبت به میانگین آن‌ها نشان می‌دهند.

واریانس را با نماد σ^2 نشان می‌دهیم. نماد « σ » را «سیگما» می‌خوانیم.

برای محاسبه واریانس n داده X_1, X_2, \dots, X_n ، مراحل زیر را انجام می‌دهیم:

گام اول	میانگین داده‌ها را حساب می‌کنیم:	$\bar{X} = \frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n}$
گام دوم	اختلاف (انحراف) تک تک داده‌ها را از میانگین حساب می‌کنیم:	$X_1 - \bar{X}, \quad X_2 - \bar{X}, \quad \dots, \quad X_n - \bar{X}$ انحراف داده اول از میانگین انحراف داده دوم از میانگین انحراف داده n از میانگین
گام سوم	مربع اعداد گام دوم را با هم جمع می‌کنیم و بر تعداد داده‌ها (n) تقسیم می‌کنیم تا واریانس به دست آید:	$\sigma^2 = \frac{(X_1 - \bar{X})^2 + (X_2 - \bar{X})^2 + \dots + (X_n - \bar{X})^2}{n}$

مثلاً واریانس داده‌های $7, 10, 15$ و 4 را حساب می‌کنیم:

گام اول	میانگینشان را به دست می‌آوریم:	$\bar{X} = \frac{7 + 10 + 15 + 4}{4} = \frac{36}{4} = 9$
گام دوم	اختلاف تک تک داده‌ها از میانگین را حساب می‌کنیم:	$7 - 9 = -2, \quad 10 - 9 = 1, \quad 15 - 9 = 6, \quad 4 - 9 = -5$
گام سوم	اعداد مرحله قبل را به توان ۲ می‌رسانیم و با هم جمع می‌کنیم. حاصل را بر تعدادشان تقسیم می‌کنیم:	$\sigma^2 = \frac{(-2)^2 + 1^2 + 6^2 + (-5)^2}{4} = \frac{4 + 1 + 36 + 25}{4} = \frac{66}{4} = \frac{33}{2} = 16.5$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

پاسخ تشریحی گام اول: داده‌ای که با میانگین برابر است، مربع انحراف از میانگینش صفر است.

بین $a^2 + 1, b^2 + 1, 16, 25, a - 2$ یا a^2 یا $a - 2$ صفر است یا a^2 .

اگر $a^2 = 0$ آن وقت $a - 2$ می‌شود -2 که قبول نیست (چون مربع انحراف از میانگین، عددی نامنفی است)؛ پس $a - 2$ باید صفر باشد و در نتیجه:

$$a = 2$$

گام دوم: با جای‌گذاری $a = 2$ ، 5 عددمان را می‌نویسیم:

$$11, 17 - a, 16, 10a, 6a + 1 \xrightarrow{a=2} 11, 15, 16, 20, 13$$

$$\bar{x} = \frac{11 + 15 + 16 + 20 + 13}{5} = \frac{75}{5} = 15$$

گام سوم: میانگین پنج داده را حساب می‌کنیم:

گام چهارم: حالا واریانس را حساب می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{(11-15)^2 + (15-15)^2 + (16-15)^2 + (20-15)^2 + (13-15)^2}{5} \Rightarrow \sigma^2 = \frac{16 + 0 + 1 + 25 + 4}{5} = \frac{46}{5} = 9.2$$

تست و پاسخ ۷

طول یک مستطیل از 3 برابر عرض آن، 2 واحد بزرگ‌تر است. تابعی که مجموع عدد مساحت و عدد محیط این مستطیل را بر حسب طولش بیان می‌کند، کدام است؟

$$f(x) = \frac{x^2}{3} + 2x - \frac{4}{3}, \quad x > 0 \quad (2)$$

$$f(x) = \frac{x^2}{3} + 2x - \frac{4}{3}, \quad x > 2 \quad (1)$$

$$f(x) = \frac{x^2}{3} + x + \frac{1}{3}, \quad x > 0 \quad (4)$$

$$f(x) = \frac{x^2}{3} + x + \frac{1}{3}, \quad x > 2 \quad (3)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی گام اول: طول مستطیل را x و عرضش را y می‌گیریم:

$$\text{طول} = (3 \times \text{عرض}) + 2 \Rightarrow x = 3y + 2$$

طول از 3 برابر عرض، 2 واحد بزرگ‌تر است؛ پس:

گام دوم: چون قرار است تابع را بر حسب x بنویسیم، پس y را بر حسب x حساب می‌کنیم:

$$x = 3y + 2 \Rightarrow 3y = x - 2 \Rightarrow y = \frac{x}{3} - \frac{2}{3}$$

گام سوم: محیط و مساحت را بر حسب x می‌نویسیم:

$$\text{محیط} = 2 \times (\text{طول} + \text{عرض}) = 2 \left(x + \frac{x}{3} - \frac{2}{3} \right) = 2 \left(\frac{4}{3}x - \frac{2}{3} \right) = \frac{8}{3}x - \frac{4}{3}$$

$$\text{مساحت} = \text{طول} \times \text{عرض} = x \left(\frac{x}{3} - \frac{2}{3} \right) = \frac{x^2}{3} - \frac{2}{3}x$$

گام چهارم: مجموع عدد محیط و مساحت برابر است با:

$$\text{محیط} + \text{مساحت} = \frac{8}{3}x - \frac{4}{3} + \frac{x^2}{3} - \frac{2}{3}x = \frac{x^2}{3} + 2x - \frac{4}{3}$$

گام پنجم: برای دامنه، 3 تا شرط داریم:

$$\text{طول} > 0 \Rightarrow x > 0$$

$$\text{عرض} > 0 \Rightarrow \frac{x}{3} - \frac{2}{3} > 0 \xrightarrow{\times 3} x - 2 > 0 \Rightarrow x > 2$$

$$\text{طول} > \text{عرض} \Rightarrow x > \frac{x}{3} - \frac{2}{3} \xrightarrow{\times 3} 3x > x - 2 \Rightarrow 2x > -2 \Rightarrow x > -1$$

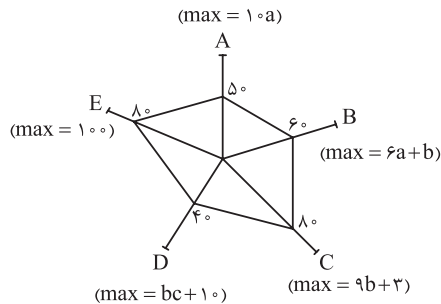
اشتراک سه شرط بالا به صورت $x > 2$ است.

پس ضابطه به صورت $f(x) = \frac{x^2}{3} + 2x - \frac{4}{3}$ با شرط $x > 2$ است.

تست و پاسخ ۸

با توجه به نمودار راداری زیر، اگر مقدار متغیرهای A و C هر دو برابر ۶۰ و مقدار متغیر D برابر ۱۰۰ باشد، مقدار متغیر B کدام است؟

۴۰ (۱)

۴۸ (۲)

۵۶ (۳)

۶۴ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

نکته

روی هر شعاع نمودار راداری، تناسب روبه‌رو را داریم:

$$\frac{\text{مقدار متغیر}}{\text{بیشینه متغیر}} = \frac{\text{عدد روی شعاع}}{۱۰۰}$$

پاسخ تشریحی

گام اول: برای متغیرهای A و C، تناسب را می‌نویسیم:

$$A: \frac{\text{مقدار متغیر A}}{\text{بیشینه متغیر A}} = \frac{\text{عدد روی شعاع A}}{۱۰۰} \Rightarrow \frac{۶۰}{۱۰a} = \frac{۵۰}{۱۰۰} \Rightarrow a = ۱۲$$

$$C: \frac{\text{مقدار متغیر C}}{\text{بیشینه متغیر C}} = \frac{\text{عدد روی شعاع C}}{۱۰۰} \Rightarrow \frac{۸۰}{۹b+۳} = \frac{۸۰}{۱۰۰} \Rightarrow ۹b+۳=۷۵ \Rightarrow ۹b=۷۲ \Rightarrow b=۸$$

گام دوم: بیشینه متغیر B را حساب می‌کنیم:

$$\max(B) = 6a + b = 6(12) + 8 = 80$$

$$\frac{\text{مقدار متغیر B}}{\text{بیشینه متغیر B}} = \frac{\text{عدد روی شعاع B}}{۱۰۰} \Rightarrow \frac{B}{۸۰} = \frac{۶۰}{۱۰۰} \Rightarrow B = ۴۸$$

گام سوم: برای B تناسب می‌نویسیم:

تست و پاسخ ۹

اتومبیلی ثلث مسافت ۴۵۰ کیلومتری بین دو شهر را با سرعت ثابت طی می‌کند. برای باقی مسیر به سرعتش ۱۵ کیلومتر بر ساعت اضافه می‌کند. اگر در ۶ ساعت و ۳۰ دقیقه به مقصد برسد، سرعت این اتومبیل در $\frac{1}{3}$ ابتدایی مسیر، چه قدر بوده است؟

۹۰ (۴)

۷۵ (۳)

۶۰ (۲)

۴۵ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره ایده این سؤال از کنکور تیرماه ۱۴۰۲ گرفته شده است.

$$\text{خودت حل کنی بهتره} \quad \text{مسافت} = \text{سرعت} \times \text{زمان}$$

نکته رابطه بین مسافت (X)، سرعت (V) و زمان (t) به صورت مقابل است (برای حرکت با سرعت ثابت): $x = vt \rightarrow t = \frac{x}{v}$ یا

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی گام اول: ثلث اول مسیر یعنی 15° کیلومتر اول را با سرعت v طی کرده؛ پس:

$$t_1 = \frac{15^\circ}{v}$$

$$t_2 = \frac{300}{v+15}$$

گام دوم: $\frac{2}{3}$ بعدی مسیر یعنی 300 کیلومتر باقی مانده را با سرعت $v+15$ طی کرده؛ پس:

گام سوم: مجموع این دو زمان باید 6 ساعت و 30 دقیقه یا همان $6\frac{1}{2}$ ساعت شود. (جای $\frac{6}{5}$ می نویسیم: $\frac{13}{2}$)

$$t_1 + t_2 = \frac{13}{2} \Rightarrow \frac{15^\circ}{v} + \frac{300}{v+15} = \frac{13}{2}$$

معادله را تشکیل می دهیم:

گام چهارم: دو طرف را در $2v(v+15)$ ضرب می کنیم:

$$2v(v+15) \frac{15^\circ}{v} + 2v(v+15) \frac{300}{v+15} = \frac{13}{2} \times 2v(v+15) \Rightarrow 300(v+15) + 600v = 13(v^2 + 15v)$$

$$\Rightarrow 300v + 4500 + 600v = 13v^2 + 195v \Rightarrow 13v^2 - 705v - 4500 = 0$$

$$v(13v - 705) = 4500$$

از دو جمله اول v را فاکتور می گیریم و عدد ثابت را به سمت راست می بریم:

چون حل معادله سخت است و v همان سرعت اولیه بوده است که در گزینه ها آمده، از گزینه ها کمک می گیریم:

$$\textcircled{1} v = 45 \Rightarrow 45(585 - 705) \neq 4500 \quad \times$$

$$\textcircled{2} v = 60 \Rightarrow 60(780 - 705) = 4500 \quad \checkmark \Rightarrow \text{جواب } \textcircled{2} \text{ است.}$$

تست و پاسخ ۱۰

میانۀ ۹ عدد زوج متمایز برابر با ۱۴ است. چارک اول، عددی زوج و میانگین داده های قبل از میانه، حداکثر مقدار ممکن است. اگر دامنه میان چارکی ۳۱ باشد، حداکثر میانگین داده های بین چارک دوم و سوم کدام است؟

۳۸ (۴)

۳۷ (۳)

۳۶ (۲)

۳۵ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی گام اول: میانۀ ۹ عدد زوج ۱۴ است؛ پس عدد پنجم ۱۴ است:

$$\underbrace{a_1, a_2, a_3, a_4}_{\text{نیمه اول}}, \underbrace{14, a_6, a_7, a_8, a_9}_{\text{نیمه دوم}}$$

گام دوم: چون داده ها متمایزند، پس میانگین دو داده a_4 و a_3 برابر با Q_1 است که طبق گفته سؤال، عددی زوج است:

$$Q_1 = \frac{a_2 + a_3}{2} \Rightarrow \text{باید } a_2 \text{ و } a_3 \text{ اختلافشان مضرب ۴ باشد.}$$

عدد زوج

گام سوم: برای آن که میانگین داده های قبل از میانه، ماکزیمم و هم چنین Q_1 زوج باشد، ۴ عدد a_1 تا a_4 باید به صورت زیر باشند:

$$4, 6, 10, 12, 14$$

$Q_1 = 8$ Q_2

زوج

$$IQR = Q_3 - Q_1 \Rightarrow 31 = Q_3 - 8 \Rightarrow Q_3 = 39$$

گام چهارم: دامنه میان چارکی ۳۱ است؛ پس:

پس داده ها به شکل روبه رو هستند:

$$4, 6, 10, 12, 14, a_6, \underbrace{a_7, a_8, a_9}_{Q_3 = 39}$$

Q_2 $Q_3 = 39$

برای آن که a_7 و a_8 بیشترین مقدار ممکنشان باشند، باید فرض کنیم a_7 و a_8 به ترتیب ۳۸ و ۴۰ بودند که میانگینشان ۳۹ می شود و a_6 هم ۳۶ بوده است.

در نتیجه حداکثر مقدار میانگین a_6 و a_7 برابر است با:

$$\frac{36 + 38}{2} = 37$$

ریاضی و آمار یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۷۰

تست و پاسخ ۱

جدول ارزش‌گذاری گزاره $(p \wedge \sim q) \Rightarrow (q \Rightarrow r)$ دارای ۸ سطر است. در ستون نهایی مربوط به ارزش این گزاره، در چند سطر، ارزش درست قرار می‌گیرد؟

۵ (۴)

۶ (۳)

۷ (۲)

۸ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره! از تبدیل گزاره شرطی به فصلی (دو مرتبه) و قانون دمورگان کمک بگیرید.

درس نامه •• قوانین مهم جبر گزاره‌ها

اسم قانون	فرم ریاضی
۱ جابه‌جایی	$p \vee q \equiv q \vee p$ $p \wedge q \equiv q \wedge p$
۲ شرکت‌پذیری	$p \vee (q \vee r) \equiv (p \vee q) \vee r$ $p \wedge (q \wedge r) \equiv (p \wedge q) \wedge r$
۳ پخش	$p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r)$ $p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$
۴ دمورگان	$\sim (p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$ $\sim (p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$
۵ جذب	$p \vee (p \wedge q) \equiv p$ $p \wedge (p \vee q) \equiv p$
۶ تبدیل شرطی به فصلی	$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$
۷ تبدیل دوشروطی به شرطی	$p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$
۸ عکس نقیض گزاره شرطی	$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$

پاسخ تشریحی

$$(p \wedge \sim q) \Rightarrow (q \Rightarrow r) \equiv \sim (p \wedge \sim q) \vee (q \Rightarrow r)$$

گام اول: از تبدیل شرطی به فصلی استفاده می‌کنیم:

$$\underbrace{\sim (p \wedge \sim q)}_{\text{دمورگان}} \vee (q \Rightarrow r) \equiv (\sim p \vee q) \vee (q \Rightarrow r)$$

گام دوم: از قانون دمورگان استفاده می‌کنیم:

$$(\sim p \vee q) \vee (q \Rightarrow r) \equiv (\sim p \vee q) \vee (\sim q \vee r)$$

گام سوم: باز هم از تبدیل شرطی به فصلی استفاده می‌کنیم:

گام چهارم: بین همه گزاره‌ها، علامت «یا» قرار گرفته است؛ پس پرانتزها را برمی‌داریم و ترتیب‌ها را به دلخواه عوض می‌کنیم:

$$\underbrace{\sim p \vee q \vee \sim q \vee r}_T \equiv \sim p \vee r \vee T \equiv T$$

پس ارزش این گزاره، همواره درست است و در هر ۸ سطر جدولش، علامت T قرار می‌گیرد.

تست و پاسخ ۲

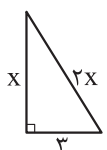
در کدام گزینه اشتباهی رخ نداده است؟

$$x^2 - 2x - 3 = 0 \Rightarrow x^2 - 2x = 3 \xrightarrow{+1} x^2 - 2x + 1 = 4 \Rightarrow (x-1)^2 = 4 \Rightarrow x-1 = 2 \Rightarrow x = 3 \quad (۱)$$

$$x^2 - 2x = 4x - x^2 \Rightarrow \cancel{x}(x-2) = \cancel{x}(4-x) \Rightarrow x-2 = 4-x \Rightarrow 2x = 6 \Rightarrow x = 3 \quad (۲)$$

$$\frac{x^2 - 1}{x - 1} = 3 \Rightarrow \frac{(x-1)(x+1)}{\cancel{x-1}} = 3 \Rightarrow x+1 = 3 \Rightarrow x = 2 \quad (۳)$$

$$\Rightarrow x^2 + 3^2 = 2x^2 \Rightarrow x^2 = 9 \Rightarrow x = \pm 3 \xrightarrow{> \text{ضلع}} x = 3 \quad (۴)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه در حل معادلات، برای حذف عوامل ضربی از دو طرف تساوی، باید نکات زیر را بدانیم:

$$\frac{AB}{\text{عبرمجاز}} = \frac{AC}{\text{عبرمجاز}} \Rightarrow B = C$$

$$\frac{\frac{AB}{AC}}{\text{مجاز (با شرط } A \neq 0 \text{)}} = \frac{B}{C}$$

$$\frac{\frac{B}{A}}{\text{مجاز (با شرط } A \neq 0 \text{)}} = \frac{C}{A} \Rightarrow B = C$$

(۱) از صورت دو طرف تساوی حق نداریم، عاملی را ساده کنیم:

اگر ساده کردیم باید $A = 0$ را به عنوان جواب نگه داریم.

(۲) از صورت و مخرج یک کسر، حق داریم عامل‌های مشترک را ساده کنیم:

فقط جواب نهایی به دست آمده از حل معادله باید در شرط $A \neq 0$ صدق کند.

(۳) از مخرج‌های دو طرف تساوی، حق داریم عامل‌های مشترک را ساده کنیم:

فقط جواب نهایی به دست آمده از حل معادله باید در شرط $A \neq 0$ صدق کند.

پاسخ تشریحی هر گزینه را در یک گام بررسی می‌کنیم:

گام اول: در (۱)، وقتی به تساوی $(x-1)^2 = 4$ می‌رسیم و از دو طرف جذر می‌گیریم باید بنویسیم:

$$|x-1|=2$$

$$\begin{cases} x-1=2 \Rightarrow x=3 \\ x-1=-2 \Rightarrow x=-1 \end{cases}$$

در نتیجه عبارت داخل قدرمطلق ۲ یا -۲ بوده:

با روشی که در (۱) می‌بینیم، یک جواب درست معادله به اشتباه حذف شده است.

گام دوم: در (۲) از دو طرف تساوی $x(x-2) = x(4-x)$ ها ساده شده‌اند. با این کار یک جواب صحیح معادله (یعنی $x=0$) را حذف کرده‌ایم که اشتباه است.

گام سوم: از صورت و مخرج یک کسر، عامل‌های مشترک $x-1$ را ساده کردیم که مجاز است. ضمناً جواب نهایی به دست آمده یعنی $x=2$ ریشه $x-1$ نیست.

گام چهارم: مربع $2x$ می‌شود $4x^2 = (2x)^2$ که به اشتباه $2x^2$ نوشته شده است.

تست و پاسخ ۳

$f(x) = \frac{ax+3}{12x+a}$ تابعی ثابت و زیر محور x ها و $g(x) = (a+b)x + \frac{c}{x}$ تابعی همانی است. اگر نمودار تابع $h(x) = kf(x) + ax - b$ محور

ها را در نقطه‌ای به طول -۱ قطع کند، k کدام است؟

(۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۴ (۴) -۴

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره سوالات چندمرحله‌ای در کنکورهای جدید مُد شده است. از شلوغی‌شان نترسید. مرحله به مرحله جلو بروید.

نکته تابع با ضابطه $y = \frac{Ax+B}{Cx+D}$ با شرط $\frac{A}{C} = \frac{B}{D}$ تابعی ثابت است.

نکته ضابطه تابع همانی به صورت $y = x$ است.

پاسخ تشریحی **گام اول:** تابع $f(x) = \frac{ax+3}{12x+a}$ ثابت است؛ پس طبق نکته گفته‌شده، داریم: $\frac{a}{12} = \frac{3}{a} \Rightarrow a^2 = 36 \Rightarrow a = \pm 6$

به ازای هر دو مقدار a ، ضابطه f را می‌نویسیم. هر کدام برابر با عددی منفی شد قبول است (چون باید زیر محور x باشد).

$$a = 6: f(x) = \frac{6x+3}{12x+6} = \frac{3(2x+1)}{6(2x+1)} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2} \times$$

$$a = -6: f(x) = \frac{-6x+3}{12x-6} = \frac{-3(2x-1)}{6(2x-1)} = \frac{-3}{6} = -\frac{1}{2} \checkmark$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام دوم: با جای گذاری $a = -6$ ، ضابطه g به شکل روبه‌رو می‌شود: $g(x) = (a+b)x + \frac{c}{x} \xrightarrow{a=-6} g(x) = (-6+b)x + \frac{c}{x}$

• برای آن که g همانی باشد باید ضریب x برابر یک و ضریب $\frac{1}{x}$ برابر صفر باشد: $\begin{cases} -6+b=1 \Rightarrow b=7 \\ c=0 \end{cases}$

گام سوم: تابع h را تشکیل می‌دهیم: $h(x) = kf(x) + ax - b \xrightarrow{\substack{a=-6 \\ b=7}} h(x) = \frac{-k}{2} - 6x - 7$

تابع h ، محور x ها را در -1 قطع می‌کند؛ پس نقطه $(-1, 0)$ روی آن است: $h(-1) = 0 \Rightarrow \frac{-k}{2} + 6 - 7 = 0 \Rightarrow \frac{-k}{2} = 1 \Rightarrow k = -2$

تست و پاسخ ۴

اگر $f(x) = \text{sign}(x-4) - 1$ با دامنه \mathbb{N} و g تابعی همانی با دامنه \mathbb{Z} باشد، دامنه تابع $\frac{g}{f}$ چند عضو دارد؟

- ۴ (۲) ۵ (۳) ۴ (۱) ۳ (۱)

(بی‌شمار)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره ایده این سوال از سوال ۶ کنکور تیرماه ۱۴۰۲ گرفته شده است.

خودت حل کنی بهتره حواستان باشد مخرج نباید صفر شود.

$$D_{\frac{g}{f}} = D_g \cap D_f - \{x \mid f(x) = 0\} \quad \text{نکته}$$

$$D_f \cap D_g = \mathbb{N} \cap \mathbb{Z} = \mathbb{N}$$

پاسخ تشریحی گام اول: اشتراک دامنه دو تابع را حساب می‌کنیم:

$$\left(\frac{g}{f}\right)(x) = \frac{g(x)}{f(x)} = \frac{x}{\text{sign}(x-4) - 1}$$

گام دوم: ضابطه $\frac{g}{f}$ را تشکیل می‌دهیم:

گام سوم: در توابع کسری، دامنه از اشتراک دامنه صورت و مخرج به دست می‌آید. البته یک شرط دیگر هم دارد که مخرج نباید صفر باشد. شرط دوم را اعمال می‌کنیم:

$$\text{sign}(x-4) - 1 = 0 \Rightarrow \text{sign}(x-4) = 1 \Rightarrow x-4 > 0 \Rightarrow x > 4$$

زمانی ۱ می‌شود که $x-4$ مثبت باشد.

پس x نمی‌تواند اعداد طبیعی بزرگ‌تر از ۴ باشد، یعنی فقط می‌تواند ۱، ۲، ۳ و ۴ باشد؛ پس:

$$D_{\frac{g}{f}} = \underbrace{D_g \cap D_f}_{\mathbb{N}} - \underbrace{\{x \mid f(x) = 0\}}_{\substack{\text{xهای طبیعی} \\ \text{بزرگ‌تر از ۴}}} = \{1, 2, 3, 4\}$$

یعنی دامنه $\frac{g}{f}$ ، ۴ عضو دارد.

تست و پاسخ ۵

برد تابع $f(x) = \frac{4x^2 - 2x - 20}{x+2}$ شامل کدام عدد نیست؟

- ۲ (۱) -۸ (۲) -۱۴ (۳) -۱۸ (۴)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی گام اول: صورت کسر را به کمک اتحاد جمله‌مشتک تجزیه می‌کنیم:

$$4x^2 - 2x - 20 = (2x)^2 - 1(2x) - 20 = \underbrace{(2x+4)}_{\text{فکتور از ۲}} \underbrace{(2x-5)}_{\substack{\text{ضرب} \\ \text{جمع}}} = 2(x+2)(2x-5)$$

\downarrow دو عدد: -5 و $+4$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام دوم: ضابطه f را ساده تر می نویسیم:

$$f(x) = \frac{4x^2 - 2x - 20}{x+2} = \frac{2(x+2)(2x-5)}{x+2} = 2(2x-5) = 4x - 10 \quad (x \neq -2 \text{ با شرط } \downarrow \text{ ریشه مخرج})$$

گام سوم: از آن جایی که x نمی تواند -2 باشد، باید ببینیم به ازای $x = -2$ ، خروجی f چه عددی می شده است تا این عدد را از بُرد تابع حذف کنیم:

مقدار f به ازای $x = -2$: $f(-2) = 4(-2) - 10 = -8 - 10 = -18$

پس عدد -18 در بُرد f نیست.

تست و پاسخ ۶

اگر نمودار تابع $y = |3x - 2| - 2$ را k واحد به راست ببریم، طول یکی از نقاط تقاطع تابع با محور x ها برابر با 3 می شود. نسبت مقادیر ممکن برای k کدام می تواند باشد؟

$$1/4 (2)$$

$$1/2 (1)$$

$$1/8 (4)$$

$$1/6 (3)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

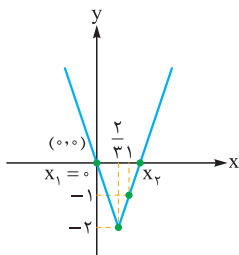
نکته برای حل معادلات قدرمطلق به فرم $|x| = k$ باید دو معادله $x = k$ و $x = -k$ را حل کنیم.

پاسخ تشریحی گام اول: ریشه عبارت داخل قدرمطلق را حساب می کنیم:

$$3x - 2 = 0 \Rightarrow 3x = 2 \Rightarrow x = \frac{2}{3}$$

گام دوم: برای رسم نمودار تابع مورد نظر کافی است مقدار تابع را به ازای ریشه داخل قدرمطلق، یک مقدار کمتر و یک مقدار بیشتر از این ریشه حساب کنیم:

x	کمتر	ریشه	بیشتر
x	0	$\frac{2}{3}$	1
$y = 3x - 2 - 2$	0	-2	-1
نقطه متناظر	$(0, 0)$	$(\frac{2}{3}, -2)$	$(1, -1)$

گام سوم: با سه نقطه به دست آمده، نمودار را رسم می کنیم:

گام چهارم: برای به دست آوردن طول نقاط برخورد نمودار با محور x ها باید در ضابطه تابع جای y ، عدد صفر قرار دهیم:

$$y = |3x - 2| - 2 \xrightarrow{y=0} 0 = |3x - 2| - 2 \Rightarrow |3x - 2| = 2 \xrightarrow{\text{طبق نکته}} \begin{cases} 3x - 2 = 2 \Rightarrow 3x = 4 \Rightarrow x_2 = \frac{4}{3} \\ 3x - 2 = -2 \Rightarrow 3x = 0 \Rightarrow x_1 = 0 \end{cases}$$

گام پنجم: می خواهیم با انتقال k واحد به راست، طول یکی از نقاط برخورد تابع با محور x ها برابر 3 شود. دو حالت پیش می آید:

$k = 3$ $x_1 = 0$ برود روی $x_1 = 3$: باید 3 واحد به راست برویم؛ پس:

$k = \frac{5}{3}$ $x_2 = \frac{4}{3}$ برود روی $x_2 = 3$: باید $3 - \frac{4}{3} = \frac{5}{3}$ واحد به راست برویم؛ پس:

گام ششم: نسبت مقادیر k برابر است با:

$$\frac{\frac{2}{1}}{\frac{5}{3}} = \frac{6}{5} = 1/8$$

البته $\frac{5}{9}$ هم می توانست جواب باشد که در گزینه ها نیست.

تست و پاسخ ۷

در تساوی $[\frac{x}{3}-1] + [\frac{-2^0}{y}] = \text{sign}(\sqrt[3]{100}-\sqrt{26})$ ، مجموع همه مقادیر صحیح x کدام است؟ ([]، علامت جزء صحیح است.)

۴۸ (۱)

۳۰ (۳)

۶۶ (۲)

۴۲ (۴)

پاسخ: گزینه ۳

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

خود حل کنی بهتره $\sqrt{125} = 5$ و $\sqrt{64} = 4$

اگر $[\text{cloud}] = k$ ، آن گاه: $k \leq \text{cloud} < k+1$
 عددی صحیح

پاسخ تشریحی گام اول: برای حساب کردن $\text{sign}(\sqrt[3]{100}-\sqrt{26})$ ، باید علامت عبارت پرانتز را مشخص کنیم:

$$\left. \begin{aligned} \frac{64}{4^3} < 100 < \frac{125}{5^3} &\Rightarrow \sqrt[3]{100} \approx 4/... \\ \frac{25}{5^2} < 26 < \frac{36}{6^2} &\Rightarrow \sqrt{26} \approx 5/... \end{aligned} \right\} \Rightarrow \sqrt[3]{100} - \sqrt{26} = 4/... - 5/... \Rightarrow \text{عدد منفی می شود.}$$

$$\text{sign}(\sqrt[3]{100}-\sqrt{26}) = \text{sign}(\text{عدد منفی}) = -1$$

پس:

گام دوم: عدد $\frac{2^0}{y}$ برابر با ۲ و خرده ای می شود، پس $\frac{-2^0}{y}$ عددی بین -۳ و -۲ است؛ در نتیجه:

$$[\frac{-2^0}{y}] = [-2/...] = -3$$

گام سوم: معادله را ساده تر می نویسیم:

$$[\frac{x}{3}-1] + [\frac{-2^0}{y}] = \text{sign}(\sqrt[3]{100}-\sqrt{26}) \Rightarrow [\frac{x}{3}-1] - 3 = -1 \Rightarrow [\frac{x}{3}-1] = 2$$

اگر براکت عبارتی ۲ باشد، آن عبارت بین ۲ تا ۳ است:

$$2 \leq \frac{x}{3} - 1 < 3 \xrightarrow{+1} 3 \leq \frac{x}{3} < 4 \xrightarrow{\times 3} 9 \leq x < 12$$

پس مقادیر صحیح x برابر است با: ۹، ۱۰ و ۱۱.

مجموع این سه مقدار می شود $9+10+11=30$.

تست و پاسخ ۸

اعداد مجموعه $\{54, 22, 27, 18, a, 31, 27, 25, 42, 30, 23\}$ مربوط به حقوق کارکنان یک شرکت بر حسب میلیون تومان است. اگر خط

فقر به کمک میانگین عددی زوج باشد، حاصل $[\frac{a}{5}] + [\frac{a}{4}]$ کدام است؟ (حقوق همه پرسنل کم تر از ۵۵ میلیون تومان است.) ([]، علامت جزء

صحیح است.)

۱۷ (۱)

۱۹ (۳)

۱۸ (۲)

۱۶ (۴)

پاسخ: گزینه ۳

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

درس نامه •• خط فقر

۱	تعریف	به حداقل درآمدی که برای زندگی یک نفر در یک ماه مورد نیاز است، خط فقر می‌گوییم.
۲	روش‌های محاسبه	(۱) به کمک میانگین: $\frac{\text{میانگین}}{۲} = \text{خط فقر}$
		(۲) به کمک میانه: $\frac{\text{میانه}}{۲} = \text{خط فقر}$ ← وقتی داده دورافتاده داریم.
۳	اثر تغییرات حقوق‌ها روی خط فقر	(۱) همه حقوق‌ها، a واحد افزایش یابد ← خط فقر $\frac{a}{۲}$ افزایش می‌یابد.
		(۲) همه حقوق‌ها، b برابر شوند ← خط فقر b برابر می‌شود.
		(۳) همه حقوق‌ها، c درصد اضافه شود ← خط فقر، c درصد افزایش می‌یابد.

پاسخ تشریحی گام اول: میانگین حقوق‌ها را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{۵۴ + ۲۲ + ۲۷ + ۱۸ + a + ۳۱ + ۳۷ + ۲۵ + ۴۲ + ۳۰ + ۲۳}{۱۱} = \frac{۳۰۹ + a}{۱۱}$$

$$\text{خط فقر به روش میانگین برابر با نصف میانگین است:} \\ \frac{۳۰۹ + a}{۱۱} = \frac{۳۰۹ + a}{۲} = \text{خط فقر (به روش میانگین)}$$

گام دوم: باید کسر به دست آمده عددی زوج باشد. پس صورت کسر یعنی $۳۰۹ + a$ باید مضرب زوجی از ۲۲ باشد. چون $a > ۰$ ؛ پس باید دنبال مضارب زوج ۲۲ که از ۳۰۹ بزرگ‌تر هستند بگردیم.

حاصل ۲۲×۱۴ و ۲۲×۱۶ به ترتیب ۳۰۸ و ۳۵۲ می‌شود. اولی کم‌تر از ۳۰۹ است و رد می‌شود (چون a باید -۱ باشد که غیرممکن است). حالت دوم قبول است؛ پس:

$$۳۰۹ + a = ۳۵۲ \Rightarrow a = ۴۳$$

$$۳۰۹ + a = ۳۹۶ \Rightarrow a = ۸۷$$

عدد بعدی که می‌تواند حاصل صورت کسر باشد، $۲۲ \times ۱۸ = ۳۹۶$ که در این حالت داریم:

چون حقوق همه افراد کم‌تر از ۵۵ میلیون است؛ پس این حالت رد می‌شود.

$$\left[\frac{a}{۵}\right] + \left[\frac{a}{۴}\right] = \left[\frac{۴۳}{۵}\right] + \left[\frac{۴۳}{۴}\right] = [۸/۶] + [۱۰/۷۵] = ۸ + ۱۰ = ۱۸$$

گام سوم:

تست و پاسخ ۹

در یک جامعه، نرخ بیکاری $\frac{۱}{۸}$ است. قرار است برای ۵۲۰ نفر از افراد این جامعه، فرصت شغلی ایجاد شود. در این صورت، نرخ بیکاری به $\frac{۱}{۱۰}$ می‌رسد. جمعیت فعال این جامعه کدام است؟

۲۲۴۰۰ (۴)

۲۱۶۰۰ (۳)

۲۰۸۰۰ (۲)

۲۰۰۰۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه •• نرخ بیکاری

۱	جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال (فقط برای افراد ۱۶ ساله و بیشتر)
۲	$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل}} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}}$
۳	$\text{درصد بیکار} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

$$\frac{x}{y} = \frac{1}{8} \Rightarrow y = 8x$$

پاسخ تشریحی گام اول: جمعیت بیکار اولیه را x و جمعیت فعال را y می‌گیریم:

گام دوم: جمعیت بیکار ثانویه $x - 520$ می‌شود، ولی جمعیت فعال همان $8x$ است.

گام سوم: قرار است نرخ بیکاری جدید $\frac{1}{10}$ باشد؛ پس:

$$\frac{\text{بیکار جدید}}{\text{فعال}} = \frac{1}{10} \Rightarrow \frac{x - 520}{8x} = \frac{1}{10} \Rightarrow 10x - 5200 = 8x \Rightarrow 2x = 5200 \Rightarrow x = 2600$$

$$\text{فعال} = 8 \times 2600 = 20800$$

گام چهارم: پس جمعیت فعال برابر است با:

تست و پاسخ ۱۰

با توجه به جدول زیر، مقدار درون‌یابی خطی y در $x = 52$ کدام است؟

x	۴۰	۴۵	۵۰	۵۵
y	۲۰۰	۲۳۲	۲۶۶	۳۰۱

۲۶۰ (۱)

۲۷۰ (۲)

۲۸۰ (۳)

۲۹۰ (۴)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی گام اول: $x = 52$ بین $x = 50$ و $x = 55$ است.

پس با دو نقطه $A(50, 266)$ و $B(55, 301)$ کار داریم.

گام دوم: معادله خط گذرنده از دو نقطه A و B را می‌نویسیم.

• اول شیب:

$$m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{301 - 266}{55 - 50} = \frac{35}{5} = 7$$

• معادله خط در حالت کلی به صورت $y = mx + h$ است که با جای‌گذاری $m = 7$ ، به صورت $y = 7x + h$ درمی‌آید. حالا با جای‌گذاری

$$y = 7x + h \xrightarrow{A(50, 266)} 266 = 7(50) + h \Rightarrow h = -84$$

نقطه $A(50, 266)$ (یا نقطه B)، مقدار h را پیدا می‌کنیم:

پس معادله خط به شکل $y = 7x - 84$ درمی‌آید.

$$y = 7(52) - 84 = 364 - 84 = 280$$

گام سوم: در معادله خط به دست آمده، $x = 52$ را قرار می‌دهیم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی دهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰۷

تست و پاسخ ۱۱

کدام مورد درباره شاعران و مراکز مهم ادبی در قرن‌های پنجم و ششم نادرست است؟

- ۱) شاعران معروف حوزه آذربایجان، خاقانی و نظامی بودند.
- ۲) شاعران مشهور خراسان و سیستان، انوری و سنایی بودند.
- ۳) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند.
- ۴) حوزه ادبی فارس و نواحی مرکزی ایران (عراق عجم) در شکل‌گیری شیوه خاصی از شعر فارسی مؤثر بود.

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

کسانی که در این دوره در «آوردن مضامین دقیق در غزل» بسیار کوشیدند، انوری و هم‌سبکان او بودند؛ نه جمال‌الدین عبدالرزاق.

توجه ذهن ما عادت دارد که دنبال پاسخ «درست» بگردد؛ بنابراین در سؤالاتی که پاسخ «نادرست» را از ما می‌خواهند، باید دقت بیشتری به کار ببریم.

تست و پاسخ ۱۲

کدام گزینه از ویژگی‌های فکری شعر زیر (سبک خراسانی) نیست؟

«گل بخندید و باغ شد پدرام	ای خوشا این جهان، بدین هنگام
چون بناگوش نیکوان شد باغ	از گل سیب و از گل بادام»
۱) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی در شعر غلبه دارد.	۲) در توصیف پدیده‌ها از تشبیه حسی بهره گرفته شده است.
۳) توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.	۴) شعر واقع‌گرا است.

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه در بررسی متون، مطالبی که درباره «قافیه و ردیف»، «قالب شعری»، «آرایه‌ها»، «ساختار داستان» و ... ذکر می‌شود، مربوط به قلمرو ادبی متن است و مطالبی که در بردارنده نوع ادبی متن، نوع نگاه و اندیشه نویسنده یا شاعر، مفهوم و مضامین ذکر شده یا توصیفات و محتوای متن است، مربوط به ویژگی‌های فکری متن است؛ هم‌چنین بررسی «واژه» و «جمله» در قلمرو زبانی جای می‌گیرد.

پاسخ تشریحی در این گزینه از «تشبیه» سخن به میان آمده که مربوط به ویژگی‌های ادبی است؛ نه فکری.

تست و پاسخ ۱۳

در کدام گزینه بیشترین جناس دیده می‌شود؟

- ۱) باری است سر بر دوش من خواهم فکندن بار من
 - ۲) من اگر تار سر زلف تو گیرم در چنگ
 - ۳) به یاد یار و دیار آن‌چنان بگیریم زار
 - ۴) بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی
- باری چو باری می‌کشم بر دوش هم بار شما
تار در ناله رود چنگ درآید به خروش
که از جهان زه و رسم سفر براندازم
فرستی دان که ز لب تا به دهان این همه نیست

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره ابتدا جناس‌های هر بیت را بشمارید و مقابل آن بنویسید و در پایان تعداد جناس‌های ابیات را با هم مقایسه کنید. در تست‌های شمارشی خیلی باید دقت کنید که اعداد را با هم قاطی نکنید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی

۱) در این گزینه چهار جناس دیده می‌شود: ۱) باری (یک محموله و بار) - باری (همانا) ← جناس تام ۲) بار - باری ← جناس ناقص افزایشی ۳) بار - بر ← ناقص افزایشی ۴) سر - بر ← ناقص اختلافی بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) ۱) تار (تار مو) - تار (نام ساز) ← جناس تام ۲) چنگ (پنجه و دست) - چنگ (نام ساز) ← جناس تام ۳) سر - در ← جناس ناقص اختلافی ۳) ۱) یاد - یار ← جناس ناقص اختلافی ۲) یار - دیار ← جناس ناقص افزایشی ۳) یار - زار ← جناس ناقص اختلافی ۴) ۱) بر - بحر ← جناس ناقص افزایشی ۲) لب (کناره و ساحل) - لب (عضو بدن) ← جناس تام ۳) دان - دهان ← جناس ناقص افزایشی

تست و پاسخ ۱۴

در همه گزینه‌ها تمام آرایه‌های «جناس، سجع و واژه‌آرایی» دیده می‌شود؛ به جز گزینه

۱) دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا	زهره شیر است مرا زهره تابنده شدم
۲) رندان سلامت می‌کنند جان را غلامت می‌کنند	مستی ز جامت می‌کنند مستان سلامت می‌کنند
۳) دل پر غم و اندوه شد غم در دلم انبوه شد	دل کاه و غم چون کوه شد از بس گرانبار آمده
۴) دلیر که جان فرسود از او کام دلم نگشود از او	نومید نتوان بود از او باشد که دلداری کند

(علوم و فنون ادبی دهم - درس‌های ۱۳، ۶ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در کنکور «زمان» بسیار حیاتی و ارزشمند است؛ پس نباید از روش‌های معمولی برای رسیدن به پاسخ استفاده کنید؛ مثلاً در این سؤال نباید هر سه آرایه را یکی یکی در هر کدام از گزینه‌ها بررسی کنید.

راه حل تستی یکی از آرایه‌ها را به ترتیب در هر چهار گزینه بررسی کنید؛ سپس بروید سراغ آرایه بعدی. با این روش ممکن است همان اول کار به پاسخ برسید.

پاسخ تشریحی

اغلب «جناس» را راحت‌تر از سجع و واژه‌آرایی می‌توان یافت؛ پس با جناس شروع می‌کنیم.

در ۱) «سیر - شیر» جناس ناقص اختلافی می‌سازند و «زهره - زهره» جناس ناقص حرکتی.

در ۲) «جان - جام» جناس ناقص اختلافی دارند.

در ۳) نیز «اندوه - انبوه» و «کاه - کوه» جناس ناقص اختلافی می‌سازند.

در ۴) جناس دیده نمی‌شود؛ پس پاسخ همین است.

بررسی سایر آرایه‌ها:

سجع: ۱) ← سیر، دلیر، شیر / ۲) ← سلامت، غلامت، جامت / ۳) ← اندوه، انبوه، کوه / ۴) ← فرسود، نگشود، بود
واژه‌آرایی: ۱) ← مرا / ۲) ← می‌کنند، سلامت / ۳) ← دل، شد، غم / ۴) ← از او

تست و پاسخ ۱۵

در کدام ابیات، «موازنه و جناس»، هر دو، دیده می‌شود؟

الف) مهر رویت می‌نهد هر روز مهری بر لبی	چشم مستت می‌زند هر لحظه تیغی بر دلی
ب) رنگ رخسارت نمی‌بینم به برگ لاله‌ای	بوی گیسویت نمی‌بایم ز شاخ سنبل‌ی
ج) در سینه سوزانم مستوری و مهجوری	در دیده بیدارم پیدایی و پنهانی
د) نیابد محفلم گرمی نه از شمع‌ی نه از جمعی	ندارد خاطرم الفت نه با مهری نه با ماهی

الف - د (۴)

ج - د (۳)

ب - ج (۲)

الف - ب (۱)

(علوم و فنون ادبی دهم - درس‌های ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●● «موازنه» از تقابل واژه‌های دو مصراع که با یکدیگر سجع متوازن یا ترکیبی از سجع‌های متوازن و متوازی می‌سازند، پدید می‌آید؛ مانند بیت «الف» که در آن «مهر» با «چشم»، «رویت» با «مست» و... سجع متوازن است. سایر واژه‌ها نیز به همین ترتیب سجع متوازن یا متوازی‌اند.

نکته اگر همه سجع‌های دو مصراع، متوازن باشند ← موازنه
اگر سجع‌های دو مصراع، ترکیبی از سجع‌های متوازن و متوازی باشند ← موازنه
اگر همه سجع‌های دو مصراع، متوازی باشند ← ترصیع

پاسخ تشریحی

۴ در بیت «الف» واژه‌های دو مصراع در برابر هم «سجع متوازن» یا «سجع متوازی» دارند؛ پس این بیت موازنه دارد. هم‌چنین واژه‌های «مهر» و «مهر» آرایه جناس را پدید آورده‌اند.
در بیت «ب» موازنه هست؛ اما جناس دیده نمی‌شود (رد ۱ و ۲).
در بیت «ج» نیز موازنه وجود دارد؛ اما جناس دیده نمی‌شود (رد ۳).
در بیت «د» علاوه بر موازنه که از تقابل سجع‌های متوازن پدید آمده است، میان واژه‌های «شمع» و «جمع» جناس ناقص اختلافی هست.

راه حل تستی به شیوه‌ای که در پاسخ تشریحی دیدید، رد گزینه کنید تا زودتر و با اطمینان بیشتر به پاسخ برسید.

مضمون کدام بیت متفاوت است؟

تست و پاسخ ۱۶

حال و هوا و فضای عاطفی کدام بیت با دیگر ابیات، «متفاوت» است؟

۱) فارغی از قدر جوانی که چیست	تا نشوی پیر ندانی که چیست
۲) نرگس جادوی تو دیدن به خواب	فتنه بود خاصه به تعبیر عشق
۳) کفر سر زلف تو ایمان ماست	درد غم عشق تو درمان ماست
۴) در سر زلف تو ز آشفتنگی	باز به مویی دلم آویخته است

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

۱ فضای این بیت تعلیمی و پندآموز است؛ اما حال و هوای سایر ابیات غنایی و عاشقانه است.

تست و پاسخ ۱۷

با تقسیم هجاهای ابیات به کوتاه، بلند و کشیده، تعداد هجای کوتاه در کدام گزینه از سایر گزینه‌ها بیشتر است؟

۱) چه خوش گفت بهلول فرخنده‌خوی	چو بگذشت بر عارفی جنگجوی
۲) مگردان غریب از درت بی‌نصیب	مبادا که گردی به درها غریب
۳) سپیدار مانده است بی‌هیچ چیزی	ازیرا که بگزید او کم‌بری را
۴) گر امروز گفتار ما نشنوی	مبادا که فردا پشیمان شوی

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

در این بیت، هشت هجای کوتاه وجود دارد.

م / ع / د / ن / م / ک / پ / ع

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) چ / ل / د / چ / ر (۵ هجای کوتاه)

۲) س / ا / ک / ب (۴ هجای کوتاه)

۳) گ / ر / ن / م / ک / پ / ش (۷ هجای کوتاه)

دام تستی هنگام شمردن هجاهای کوتاه، اگر با توجه به علامت‌های هجایی آن‌ها را می‌شمارید، مراقب هجاهای کشیده (U-) باشید. مبدا قسمت دوم این علامت به اشتباه کوتاه شمرده شود.

تست و پاسخ ۱۸

قافیه در کدام ابیات، «فاقد» حرف یا حروف الحاقی است؟

الف) مریز آبروی برادر به کوی
ب) مر استاد را گفتم ای پر خرد
ج) نه مسواک در روزه گفتی خطاست
د) دگر کس به غیبت پیش می‌دود

که دهرت نریزد به شهر آبروی
فلان یار بر من حسد می‌برد
بنی آدم مرده خوردن رواست؟
مبادا که تنها به دوزخ رود

۴) ب - د

۳) ب - ج

۲) الف - د

۱) الف - ج

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● حروف الحاقی عبارت‌اند از: «شناسه‌ها، ضمائر پیوسته، پسوندها، مخفف صیغه‌های زمان حال بودن (م، ی، یم، ید، ند) و «ی» آخر بعضی از واژه‌های مختوم به ا و و مثلاً در واژه‌های «خدای»، «جای»، «موی»، «بوی» که بعد از حروف اصلی قافیه می‌آیند و رعایت تکرار آن‌ها لازم است (درست مثل حروف اصلی).

نکات

۱) برای پیدا کردن حروف اصلی قافیه، ابتدا حروف الحاقی را - در صورت وجود - بیابید و کنار بگذارید تا دچار اشتباه نشوید.
۲) اگر در قافیه یک مصراع، حروف الحاقی وجود داشته باشد، اما همین حروف الحاقی در مصراع دیگر، حروف اصلی قافیه قرار گیرند، دیگر حروف الحاقی محسوب نمی‌شوند؛ مانند «د» در مصراع دوم بیت «ب» که شناسه است، اما الحاقی محسوب نمی‌شود، چون «د» در مصراع اول، حروف اصلی قافیه است و از حروف الحاقی محسوب نمی‌شود.

پاسخ تشریحی

بیت «الف»: واژه‌های قافیه: کوی - آبروی / حروف قافیه: وی / حروف اصلی: «و» طبق قاعده ۱ / حروف الحاقی: «ی» (رد ۱ و ۲)
بیت «ب»: واژه‌های قافیه: خرد - می‌برد / حروف اصلی قافیه: «د» (طبق قاعده ۲) / حروف الحاقی: -
بیت «ج»: ردیف: ست (است) / واژه‌های قافیه: خطا - روا / حرف اصلی: «ا» (طبق قاعده ۱) / حروف الحاقی: -
بیت «د»: واژه‌های قافیه: می‌دود - زود / حروف اصلی: «د» و «و» (طبق قاعده ۲) / حروف الحاقی «د» شناسه (رد ۲)

تست و پاسخ ۱۹

مفهوم کدام گزینه با ابیات دیگر ارتباط معنایی کم‌تری دارد؟

۱) گر بر رگ جان ز شستت آید تیرم
۲) چشم از تو برنگیرم ورم می‌گشدد رقیبم
۳) من اول روز دانستم که با شیرین درافتادم
۴) مرا هر آینه روزی تمام کشته ببینی

چه خوش‌تر از آن‌که پیش دستت میرم
مشتاق گل بسازد با خوی باغبانان
که چون فرهاد باید شستت دست از جان شیرینم
گرفته دامن قاتل به هر دو دست ارادت

(علوم و فنون ادبی دهم - کارگاه تحلیل فصل ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

مشاوره قطعاً یک راز بزرگ موفقیت شما در کنکور، توجه دقیق به صورت سؤال خواهد بود. در برخی سؤالات قرابت معنایی با عباراتی همچون «ارتباط معنایی کمتر»، «قرابت کمتر»، «مفهوم دور تر»، «مفهوم نزدیک تر» و... مواجهیم. این عبارات نشان می‌دهند که ممکن است در نگاه اول هر چهار گزینه را هم مفهوم بیابیم یا خارج از سؤال، آن ابیات را یک سخن و هم مفهوم تلقی کنیم؛ پس باید در این سؤالات بیشتر مراقب باشیم و در مقایسه گزینه‌ها با یکدیگر بیشتر دقت کنیم.

پاسخ تشریحی

ابیات ۱، ۳ و ۴ بیانگر جانبازی عاشق در راه معشوق و عشق است که اولین شرط عاشقی است و رضایت و خشنودی عاشق از جان سپردن به دست معشوق را بیان می‌کند؛ اما بیت «۲» بیانگر وفاداری عاشق نسبت به معشوق و تحمل ناملایمات و سختی‌هایی است که از جانب رقیبان به او می‌رسد.

تست و پاسخ ۲۰

مفهوم کدام بیت «توصیه به اخلاص و صداقت» است؟

بیت زیر با کدام گزینه ارتباط مفهومی دارد؟

«طاعت آن نیست که بر خاک نهی، پیشانی	صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست»
۱) به راستی که به بازی برفت چندین سال	کنون که رغبت خیر است زور طاعت نیست
۲) از کجی گردند خلق از صید مطلب کامیاب	راستی خالی ز بحر آرد برون قلاب را
۳) دروغی که حالی دلت خوش کند	به از راستی کت مشوش کند
۴) راستی روشنگر دل می‌شود آخر که صدق	رو سفید آورد بیرون از شبستان صبح را

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی مفهوم مشترک این بیت و بیت سؤال: توصیه به راستگویی و صداقت.

بررسی معنی و مفهوم سایر گزینه‌ها:

- ۱) ایام جوانی شاعر به بیهودگی گذشته است و اکنون که رغبت به کارهای خیر در او وجود دارد، توان انجام آن‌ها را ندارد.
- ۲) بیهوده‌دانستن درست کاری.
- ۳) دروغی که حال دلت را خوش کند، بهتر از سخن راستی است که تو را پریشان می‌کند («په» در آغاز مصراع دوم، مخفف «بهتر» است).

علوم و فنون ادبی یازدهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰۸

تست و پاسخ ۱۱

عبارت‌های زیر، به ترتیب معرف کدام شاعران ایرانی است؟

- معروف‌ترین شاعر سبک هندی و خداوندگار مضامین تازه شعری
 - صاحب لقب «خلاق المعانی ثانی»
 - شاعر واقع‌گرای سبک حد واسط دوره عراقی و هندی
 - شاعر استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه
۱) بیدل دهلوی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی - وحشی بافقی	۲) صائب تبریزی - وحشی بافقی - کلیم کاشانی - بیدل دهلوی
۳) بیدل دهلوی - وحشی بافقی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی	۴) صائب تبریزی - کلیم کاشانی - وحشی بافقی - بیدل دهلوی

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ تشریحی می‌دانیم که معروف‌ترین شاعر سبک هندی «صائب» است (رد ۱ و ۲). حالا کافی است بدانید که «خلاق المعانی ثانی»

لقب «کلیم» است یا به خاطر آوردید که شعر «وحشی» حد واسط دوره عراقی و هندی است، تا به این طریق ۲ را نیز رد کنید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

راه حل تستی درست به همین شیوه که دیدید، با یکی از مواردی که از درستی آن مطمئن هستید، رد گزینه کنید و این کار را تا رسیدن به پاسخ ادامه دهید.

تست و پاسخ ۱۲

کدام گزینه از ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی نیست؟

- ۱) استفاده از ردیف‌های طولانی
- ۲) حس آمیزی و اسلوب معادله از جمله آرایه‌های پرکاربرد این سبک‌اند.
- ۳) شعر هندی شعری معنی‌گراست؛ نه صورت‌گرا.
- ۴) تکرار قافیه امری طبیعی است.

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۰)

پاسخ تشریحی ۳، این مورد که به محتوای متن مربوط است، جزء ویژگی‌های فکری سبک هندی است، نه ویژگی‌های ادبی.

دام تستی در این گونه سؤال‌های سبک‌شناسی، گاهی سه گزینه، مربوط به یک قلمرو از یک سبک است و گزینه متفاوت نیز از همان قلمرو، اما از سبکی دیگر است. گاهی نیز همه گزینه‌ها از ویژگی‌های یک سبک حکایت دارند؛ اما گزینه متفاوت مربوط به قلمرو دیگری از قلمروهای سه‌گانه است؛ پس در پاسخ به این قبیل سؤالات، این دو حالت را در نظر داشته باشید.

تست و پاسخ ۱۳

در همه گزینه‌ها به جز گزینه هر دو آرایه «تشبیه و مجاز» دیده می‌شود.

در کدام گزینه، یکی از آرایه‌های تشبیه یا مجاز وجود ندارد؟

۱) کسی که از ره تقوی قدم برون ننهاد	به عزم میکده اکنون سر سفر دارد
۲) به می عمارت دل کن که این جهان خراب	بر آن سر است که از خاک ما بسازد خشت
۳) زمین سوخته را ابر می‌کند سرسبز	امید نامه «صائب» به ابر رحمت اوست
۴) بگیر طره مه‌چهره‌ای و قصه مخوان	که سعد و نحس ز تأثیر زهره و زُحل است

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۳ و ۶)

پاسخ تشریحی

۲ در این گزینه تشبیه دیده نمی‌شود، اما «سر» مجاز از قصد و اندیشه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ تشبیه: «ره تقوی (= اضافه تشبیهی)»؛ تقوی به راه تشبیه شده است.

مجاز: «سر» مجاز از ← قصد و اندیشه

۳ تشبیه: «ابر رحمت (= اضافه تشبیهی)»؛ رحمت الهی به ابر تشبیه شده است.

مجاز: «ابر» مجاز از ← باران

۴ تشبیه: «مه‌چهره» تشبیه درون‌واژه‌ای؛ چهره به ماه تشبیه شده است.

مجاز: «طره» (= موی پیشانی) مجاز از ← زلف

راه حل تستی در این گونه سؤالات آرایه، یکی از آرایه‌های صورت سؤال را انتخاب کنید و در گزینه‌ها دنبال آن بگردید؛ گزینه‌ای که فاقد آن است، گزینه پاسخ است. اگر همه گزینه‌ها این آرایه را داشتند، بروید سراغ آرایه بعدی. بهتر است با آرایه‌ای شروع کنید که برجسته‌تر است و شما به آن تسلط بیشتری دارید.

تست و پاسخ ۱۴

در کدام گزینه هر سه آرایه «استعاره، تشبیه و کنایه» دیده می‌شود؟

(۱) محراب ابرویت بنما تا سحرگهی	دست دعا برآرم و در گردن آرمت
(۲) گر خود رقیب شمع است اسرار از او بیوشان	کان شوخ سربریده بند زبان ندارد
(۳) ای پسته تو خنده زده بر حدیث قند	مشتاقم از برای خدا یک شکر بخند
(۴) بعد از این دست من و دامن آن سرو بلند	که به بالای چمن از بُن و بیخم برکند

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۹، ۳ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ..

تشبیه مضمَر (پنهان) تشبیهی است که در نگاه اول، گویی شاعر یا نویسنده قصد تشبیه کردن ندارد؛ اما با دقت در مفهوم جمله متوجه تشبیه می‌شویم؛ مثلاً اگر شاعر بگوید «گل بنفشه زلف خود را می‌آراست، باد صبا شروع کرد به صحبت کردن درباره موهای زیبای تو» در واقع به طور غیرمستقیم و پنهانی «موهای معشوق» را به «زلف بنفشه» تشبیه کرده است و حتی به آن برتری داده است. در این صورت تشبیه هم مضمَر است و هم تفضیلی یا مُرَجَّح، یعنی برتری داده شده.

یادگرفتن نام این تشبیه‌ها برای شما الزامی نیست؛ اما ندانستن این نوع تشبیه، کار شما را برای رسیدن به گزینه درست، خراب می‌کند!

پاسخ تشریحی

با «استعاره» ۱) رد می‌شود، زیرا در آن، واژه‌ای که در معنی استعاره به کار رفته باشد و هم‌چنین اضافه استعاره دیده نمی‌شود («دست دعا» اضافه اقترانی است).

با «تشبیه» نیز ۲) و ۴) رد می‌شوند، زیرا در این گزینه‌ها تشبیهی نیامده است. بررسی آرایه‌ها در ۳):

استعاره: «پسته» استعاره از ← دهان معشوق

تشبیه: دهان معشوق (پسته) مانند «قند» شیرین است؛ بلکه از آن هم شیرین‌تر است (تشبیه مضمَر تفضیلی).

کنایه: «خنده زدن بر چیزی یا کسی» کنایه از ← خوارش کردن او یا طعنه زدن به او.

بررسی آرایه‌های موجود در سایر گزینه‌ها:

۱) تشبیه: «محراب ابرو» (اضافه تشبیهی)؛ ابرو به محراب تشبیه شده است.

کنایه: «دست در گردن آوردن» کنایه از ← در آغوش گرفتن کسی

یادآوری: دست دعا در این گزینه، اضافه اقترانی است.

۲) استعاره: شاعر به شمع ویژگی انسانی بخشیده است. ← تشخیص و استعاره مکنیه

کنایه: «بند زبان داشتن» کنایه از ← سنجیده و اندیشیده سخن گفتن

۴) استعاره: «سرو بلند» استعاره از ← معشوق

کنایه: «از بن و بیخ برکندن» کنایه از ← نیست و نابود کردن

راه حل تستی این‌گونه از سؤالات آرایه را با رد گزینه پاسخ دهید.

تست و پاسخ ۱۵

کدام گزینه دارای بیشترین تشبیه و «فاقد» استعاره است؟

(۱) ما را هوای خنده چو گل‌های باغ نیست	ما لاله‌ایم و بهره ما غیر داغ نیست
(۲) چشم گریانم ز هجر عارض گلرنگ او	ابر نیسان را همی‌ماند ز خون‌باری که هست
(۳) یار از جعد سمن‌سا مشک بر گل ریخته	یاسمن را باغبان بر پای سنبل ریخته
(۴) چو ابر زلف تو پیرامن قمر می‌گشت	ز ابر دیده کنارم به اشک تر می‌گشت

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۳ و ۹)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

مشاوره گاهی سؤال آرایه به گونه‌ای است که یک بخش شمارشی دارد و یک بخش یافتن یک آرایه. در این گونه از سؤالات آرایه، بهتر است ابتدا آرایه مورد نظر را در گزینه‌ها بررسی و ردّ گزینه کنید؛ سپس اگر به پاسخ نرسیدید، گزینه‌های باقی‌مانده را از نظر «تعداد» بررسی نمایید. با این روش زمان کم‌تری صرف خواهید کرد.

پاسخ تشریحی

در ۱ «خندیدن» به گل‌های باغ و «داغ» به لاله نسبت داده شده است؛ بنابراین، استعارهٔ مکنیه داریم (ردّ ۱).
در ۳ نیز «مشک» استعارهٔ مصرحه از «زلف معشوق» (به اعتبار سیاهی و بوی خوش) و «گل» استعارهٔ مصرحه از چهرهٔ یار (به اعتبار زیبایی و سرخی) است (ردّ ۳).
در ۴ نیز «قمر: ماه» استعارهٔ مصرحه از چهرهٔ معشوق است (ردّ ۴).
بررسی ۲: این گزینه همان‌طور که صورت سؤال خواسته بود، فاقد استعاره است؛ هم‌چنین دو تشبیه در این گزینه دیده می‌شود:
۱) عارضِ گلرنگ (اضافهٔ تشبیهی) ۲) چشم گریان من به ابر نیسان.

تست و پاسخ ۱۶

کدام یک از ابیات زیر وزن همسان دولختی دارد و آن را می‌توان به دو صورت برش زد؟

۱) شبان تیره بسی برده‌ام به آخر و روزی	شبی چو زلف سیاهت ندیده‌ام به درازی
۲) ای شمع جمع مستان بخرام در شبستان	تا بزم می‌پرستان از چهره برفروزی
۳) ز تو با تو راز گویم به زبان بی‌زبانی	به تو از تو راه جویم به نشان بی‌نشانی
۴) چو بی‌توقیع درویشان نشاید سلطنت کردن	به دارالملک درویشی بر آور نام سلطانی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در تست‌های مربوط به وزن شعر، می‌بایست به روش سماعی به پاسخ رسید، زیرا روش‌های دیگر زمان‌بر هستند.

پاسخ تشریحی

۲) بر وزن «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» است که آن را به صورت «مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن» هم می‌توانیم برش بزنیم:

ای	سَم	ع	جَم	ع	مَس	تان	بِخ	رام	دَر	شَ	پَس	تان
-	-	U	-	U	-	-	-	U-	-	U	-	-
مستفعلن				فعولن				مستفعلن		فعولن		
مفعول				فاعلاتن				مفعول		فاعلاتن		

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

- ۱) مفاعِلن فَعَلاتن مفاعِلن فَعَلاتن
۳) فَعَلات فَعَلاتن فَعَلات فَعَلاتن
۴) مفاعِلین مفاعِلین مفاعِلین مفاعِلین

نکته در وزن‌های همسان دولختی (دوری) همیشه یک درنگ (مکث) در وسط مصراع حس می‌کنیم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۱۷

وزن کدام بیت «فعولن، فعولن، فعولن، فعل» است؟

مرز پایه‌های آوایی یا ارکان همهٔ گزینه‌ها درست است، به جز

(۱) مرا جود او تازه دارد همی مگر جودش ابر است و من کشتزار

م	را	جو	د	او	تا	ز	دا	ر	د	ا	م
م	گ	ر	جو	د	س	ب	ر	س	ت	م	ن

(۲) دریا دو چشم و آتش بر دل همی‌فزاید مردم میان دریا و آتش چگونه پایید؟

د	ر	یا	د	چ	ش	م	آ	ت	ش	ب	ر	د	ل	ا	م
م	ر	د	م	یا	ن	د	ر	یا	و	ا	ت	ش	چ	گ	و

(۳) کسی را که باشد به دل مهر حیدر شود سرخ‌رو در دو گیتی به آور (آور: یقین)

ک	سی	را	ک	با	شد	ب	دل	م	ه	ر	ج	ی	د
ش	و	د	س	ر	خ	رو	د	ر	د	گ	ی	ت	ی

(۴) خرد در بها نقد هستی فرستد گهرهای رنگین چو زاید ز کانم

خ	ر	د	د	ر	ب	ها	ت	ق	د	ه	س	ت	ی	ف	ر
گ	ه	ر	ها	ی	ر	ن	گ	ین	چ	ز	ا	ی	د	ز	ک

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

۱. با توجه به آهنگ خوانش این بیت مرز پایه‌های آوایی آن به این صورت است:

م	را	جو	د	او	تا	ز	دا	ر	د	ا	م
م	گ	ر	جو	د	س	ب	ر	س	ت	م	ن

پایه‌های آوایی در سایر گزینه‌ها درست مشخص شده است.

توضیح: پایه‌های آوایی در ۲ را به صورت «۳تا و ۴تا» نیز می‌توان مشخص کرد.

تست و پاسخ ۱۸

کدام گزینه‌ها با یکدیگر هم‌وزن هستند؟

این دو منزل را یکی کن ای سبک‌پی زود باش
به مستان جامه‌بخشیدن میاموز
هیکل یارم که مرا می‌فشرد در بر خود
رخشش آرامش نگیرد ساعتی در یک مقام
نقشی بدید آخر که او بر نقش‌ها عاشق نشد

الف) این‌که می از خم به مینا می‌کنی، در جام کن
ب) مکن تکلیف جان‌دادن به عشاق
ج) یار مرا می‌نهد تا که بخارم سر خود
د) رایتش ساکن نگردد یک زمان در یک زمین
ه) چون کرد بر عالم گذر سلطان ما زاغ البصر

۴ - ج - ب

۳ - ج - ه

۲ - الف - د

۱ - الف - ب

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی

۲. وزن هر کدام از ابیات به صورت زیر به دست می‌آید:

(الف)

این کی می آرز	خُم بِ می نا	می گُ نی دَر	جام کن
- - U -	- - U -	- - U -	- U -
این دُ مَن زِل	را ی کی گُن	ای سَن بُک پی	زود باش
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

(ب)

م گُن تک لی	فِ جان دا دَن	بِ عَش شاق
- - - U	- - - U	- - U
بِ مَس تان جا	مِ بَخ شی دَن	مِ یا موز
مفاعیلن	مفاعیلن	فعولن

(ج)

یا ر مِ را	می نَ هِ لَد	تا کِ بِ خا	رَم سَن رِ خُد
- U U -	- U U -	- U U -	- U U -
هی کِ لِ یا	رَم کِ مِ را	می فِ شُ رَد	دَر بَ رِ خُد
مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

(د)

را جِ تَش سا	کِن نَ گَر دَد	یِک زَ مان دَر	یِک زَ مین
- - U -	- - U -	- - U -	- U -
رَخ شَ شا را	مِش نَ گی رَد	سا عَ تی دَر	یِک مِ قام
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

(ه)

چُن کرد بَر	عالم گُ دَر	سُل طانِ ما	زا عَ لَ بَ صر
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
نَق شی بِ دی	دا خَر کِ او	بَر نقشِ ها	عا شِق نَ شُد
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۱۹

کدام بیت با ابیات دیگر ارتباط معنایی ندارد؟

- (۱) بهار اهل دولت با خزان دارد هم آغوشی
 - (۲) اندیشه کن ز عاقبت کار خویشتن
 - (۳) ز معراج منصب مجو پایداری
 - (۴) گیر و دار اوج دولت‌ها غباری بیش نیست
- شکفتن برگ‌ریزان است این گل‌های خنجر را
ای خس، که راه برق‌سواری گرفته‌ای
که بر یخ بُود پای این نردبان را
بر هوا چون گردباد، اورنگ شاهی می‌رود

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی مفهوم این گزینه «هشدار به فرومایگان و نکوهش بلندپروازی‌های آنان» است؛ اما مفهوم مشترک سایر ابیات فروپاشی قدرت‌های دنیایی و ناپایداری آن‌ها است.

تست و پاسخ ۲۰

مفهوم کدام گزینه با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) روی به خاک می‌نهم گر تو هلاک می‌کنی
 - (۲) من عاشقم مرا به ملامت خجل مکن
 - (۳) نه من آنم که برگیرم سر از خاک درت هرگز
 - (۴) من از حکایت عشق تو بس کنم هیهات
- دست به بند می‌دهم گر تو اسیر می‌بری
کز عشق تا اجل نرسد بازرس نیست
مگر وقتی که زیر خاک خشتم زیر سر باشد
مگر اجل که ببندد زبان گفتارم

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۲)

پاسخ تشریحی مفهوم این بیت «سرسپردگی عاشق و تسلیم شدن او در برابر خواست معشوق» است، در حالی که مفهوم سایر گزینه‌ها به وفاداری عاشق و پایداری عشق او تا دم مرگ اشاره دارد.

راه حل تستی

برای یافتن مفهوم ابیات، ابتدا هر بیت را چشم‌خوانی کنید تا متوجه حال و هوای آن بیت شوید. پس از آن، درست خواندن شعر به شما کمک می‌کند تا راحت‌تر بتوانید وارد دنیای معانی آن شوید. برای یافتن معانی و مفاهیم مشترک ابیات، آن‌ها را با هم مقایسه کنید و دنبال اشتراکاتشان بگردید.

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۳۵

تست و پاسخ ۲۱

عبارت درست در رابطه با موضوع «جهان اجتماعی»، کدام است؟

- ۱) مرزهای جهان اجتماعی همان مرزهای دانش آن است. - ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است. - موجودات بیرون از جهان اجتماعی مانند موجودات طبیعی، نمی‌توانند وارد گستره جهان اجتماعی شوند.
- ۲) اعضای جهان اجتماعی تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند. - در جهان اجتماعی بعد معنایی و ذهنی پدیده‌ها، اهمیت بسیاری دارد. - تفاوت‌هایی که مربوط به عناصر محوری جهان اجتماعی باشد، درون آن جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.
- ۳) با حذف لایه‌های سطحی جهان اجتماعی، جهان اجتماعی تداوم می‌یابد. - پیامدها و الزام‌های جهان اجتماعی، وابسته به اراده و قرارداد افراد است. - هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند، جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.
- ۴) آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست. - جهان اجتماعی را انسان آگاه و خلاق پدید می‌آورد. - نگاه نژادی و قبیله‌ای، از اعتقادات و ارزش‌های بنیادی جهان اجتماعی شبه‌جزیره عربستان بود.

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۳، ۴، ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره این قبیل از سوالات که حاصل ترکیب اطلاعات زیادی درباره یک موضوع خاصه، از کنکور تیر ۱۴۰۲ مد شده. پیشنهاد می‌کنم که حتماً موارد مرتبط با یک موضوع (مثل فرهنگ، جهان اجتماعی، هویت و...) که در درس‌های مختلف آمده رو در کنار هم یاد بگیرید.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - درست - نادرست (موجودات بیرون از جهان اجتماعی، یعنی پدیده‌های طبیعی و فوق‌طبیعی، به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، می‌توانند درون جهان اجتماعی قرار بگیرند.)
- ۲) درست - درست - نادرست (تفاوت‌های مربوط به لایه‌های عمیق و عناصر محوری جهان اجتماعی، درون جهان اجتماعی پذیرفته نمی‌شوند؛ بلکه جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کنند.)
- ۳) درست - نادرست (جهان اجتماعی را انسان‌ها پدید می‌آورند، اما پیامدهای این جهان، وابسته به اراده تک‌تک افراد نیست.) - درست

نکته پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها با آگاهی و اراده خود پدید می‌آورند. جهان اجتماعی نیز که مجموعه‌ای از پدیده‌های اجتماعی است را هم انسان‌ها پدید می‌آورند، اما پدیده‌های اجتماعی و جهان اجتماعی، بعد از پیدایش، پیامدها و الزام‌هایی را به همراه دارند که این پیامدها و الزام‌ها، لزوماً وابسته به اراده تک‌تک افراد نیست.

تست و پاسخ ۲۲

به ترتیب کدام مورد، ویژگی لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است، اما ویژگی قلمرو آرمانی جهان اجتماعی نیست؟

- ۱) تأثیرات همه‌جانبه دارند و کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند. - شامل بخش‌هایی است که مردم یک جامعه از آن‌ها جانبداری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند.
- ۲) شامل بخش‌هایی است که تغییر در آن‌ها، تحول مهمی در جهان اجتماعی ایجاد نمی‌کند. - هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه ارزش‌ها وارد قلمرو آرمانی جهان اجتماعی می‌شوند.
- ۳) عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی، عقاید کلانی است که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند. - اگر جوامع مختلف اعمال خود را بر اساس عقاید حقیقی سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو آرمانی وارد نموده‌اند.
- ۴) شامل بخش‌هایی است که تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند. - همان نظام معیار جهان اجتماعی است که بسیاری کم و بیش به آن عمل می‌کنند و برخی آن‌ها را مراعات نمی‌کنند.

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۴ و ۷)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

مشاوره همیشه برای مقایسه مفاهیم، یک جدول درست کنید و نقاط اشتراک و افتراق اون‌ها رو توی جدول بنویسید؛ برای نمونه به درس نامه این سؤال توجه کنید.

درس نامه ●● (۱) لایه‌های سطحی و عمیق جهان اجتماعی:

<p>● بخش‌هایی از جهان اجتماعی هستند که به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر آن‌ها، تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد.</p> <p>● می‌توانند حذف شوند و با حذف آن‌ها، جهان اجتماعی هم‌چنان تداوم می‌یابد.</p> <p>● هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست، اما هنجارها و نمادها برحسب شرایط قابل تغییرند. تغییر در آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تغییر و تحول بنیادین در جهان اجتماعی نمی‌شود.</p>	<p>لایه‌های سطحی جهان اجتماعی (هنجارها و نمادها)</p>
<p>● بخش‌هایی از جهان اجتماعی هستند که به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.</p> <p>● تأثیرات تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند.</p> <p>← عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی ← عقاید کلانی که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارد.</p> <p>← باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان</p> <p>← عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی ← جایگاه انسان در جهان</p> <p>← تفسیر انسان‌ها از مرگ و زندگی خود</p>	<p>لایه‌های عمیق جهان اجتماعی (عقاید و ارزش‌ها)</p>

(۲) قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی:

<p>شامل ارزش‌هایی است که مردم یک جامعه از آن‌ها جانبداری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند.</p>	<p>قلمرو آرمانی</p>
<p>شامل ارزش‌هایی است که مردم به آن عمل می‌کنند.</p>	<p>قلمرو واقعی</p>

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- (۱) درست - درست
- (۲) نادرست (تغییر در لایه‌های عمیق، تغییرات بنیادی در جهان اجتماعی ایجاد می‌کند و می‌تواند موجب تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر شود). - نادرست (هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند).
- (۳) درست - نادرست (جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند).
- (۴) درست - درست

نکته پاورقی‌ها به هیچ وجه فراموش نشه. در سال‌های گذشته سؤال مستقیم از پاورقی‌ها داشتیم. قسمت دوم (۴) در این سؤال از پاورقی انتخاب شده.

تست و پاسخ ۳۳

به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام قسمت جدول است؟

پیامدها و چالش‌ها	ویژگی‌های جهان متجدد از نظر وبر
زوال معنا و عقلانیت ذاتی	«الف»
«ج»	رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا
مسلط شدن انسان بر طبیعت	«ب»

- به کارگیری علوم تجربی برای رسیدن به اهداف دنیوی
- غیرعلمی دانستن روش‌های فراتجربی
- قفس آهنین

(۴) الف - ج - ب

(۳) ب - ج - الف

(۲) الف - ب - ج

(۱) ب - الف - ج

(پایه‌شناسی دهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ••• ویژگی‌های جهان متجدد از دیدگاه ماکس وبر

منظور از جهان متجدد غرب بعد از رنسانس، یعنی غرب در چهارصد سال اخیر است. یکی از متفکرانی که درباره ویژگی‌های جهان متجدد اندیشیده و فرصت‌ها و محدودیت‌های این جهان را برشمرده است، ماکس وبر، جامعه‌شناس آلمانی است. او فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان متجدد را این‌گونه برمی‌شمارد:

- (۱) رویکرد دنیوی - جهان متجدد، رویکردی دنیوی و این جهانی دارد. این جهان، در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی‌دارد.
- (۲) بسط و توسعه عقلانیت ابزاری - در این جهان اجتماعی، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف از علوم طبیعی (تجربی) بهره می‌برند. علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد.
- (۳) قفس آهنین - در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کند، به شدت رواج می‌یابد. رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی (کنش‌های عاطفی، اخلاقی و...) تنگ می‌کند. انسان را به تدریج اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود او را احاطه می‌کند. از این روند، به از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها یاد می‌شود.
- (۴) تقدس‌زدایی - در این جهان، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند. جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند. به وسیله انسان به کار گرفته می‌شوند. هیچ‌گونه قداستی ندارند.
- (۵) زوال عقلانیت ذاتی - جهان متجدد فقط علوم تجربی را به رسمیت می‌شناسد و علمی را که از روش‌های فراتجربی استفاده می‌کند (علوم عقلانی و علوم وحیانی) را علم نمی‌شناسد. امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های بشری از دست می‌رود. با افول علوم فراتجربی - داوری درباره این امور، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

پاسخ تشریحی در جهان متجدد آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند. این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری، زلزله، سیل و... و مسلط شدن بر آن‌ها را به انسان می‌دهد. (ب)

جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراتجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. از این روند، به زوال معنا و «عقلانیت ذاتی» یاد می‌شود. (الف)

رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. این وضعیت، به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند. (ج)

تست و پاسخ ۲۴

هرگاه یک جهان اجتماعی در مسیر تحولات هویتی، ثبات و استقرار ارزش‌های سازنده هویت فرهنگی خود را از دست بدهد و نتواند از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود حفاظت و دفاع کند و جهان اجتماعی‌اش از بین رفته و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل شود، به ترتیب دچار چه وضعیت‌هایی شده است؟

- (۱) تعارض فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی (۲) تزلزل فرهنگی - بحران هویت فرهنگی - تحول فرهنگی
- (۳) تزلزل فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - تحول هویت فرهنگی (۴) تعارض فرهنگی - بحران هویت فرهنگی - از خودبیگانگی فرهنگی

(پایه‌شناسی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره باید تشخیص بدید که کجایک عبارت تموم میشه و عبارت بعدی شروع میشه. برای حل این سؤال سه سؤال فرعی از خودت بپرس: «۱- از دست رفتن ثبات عقاید و ارزش‌ها نشانه چیه؟»، «۲- ناتوانی در دفاع از عقاید نشانه چیه؟»، و «۳- تبدیل به جهان اجتماعی دیگر نشانه چیه؟»

پاسخ تشریحی تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد. اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. در آن صورت تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند و به صورت تحولات فرهنگی درمی‌آیند و جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

تست و پاسخ ۲۵

عبارت‌های مناسب با مفاهیم «سیاست»، «آریستوکراسی»، «لیبرال دموکراسی» و «مشروعیت» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) تدبیر و سامان دادن قدرت برای رسیدن به هدفی معین - حکومت اقلیتی بر مبنای روش تصمیم‌گیری فضیلتی - به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در قدرت بدون اکراه و با رضایت
- ۲) به خدمت گرفتن کار ارادی دیگران - حکومت اقلیتی بر مبنای روش تصمیم‌گیری فضیلتی - به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی - هماهنگی با حکم و اراده تشریحی خداوند
- ۳) اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین - حکومت اقلیت بر اساس فضیلت - هماهنگی با رویکرد دنیوی جهان غرب نسبت به عالم - اعمال قدرت بر اساس نظام عقیدتی خاص
- ۴) مجموعه سازوکارهایی برای اعمال قدرت در جهان اجتماعی - حکومت اقلیت بر اساس خواست حاکمان - سازمان‌یافتن بر اساس خواست و اراده اکثریت - تعیین بر اساس معیار حق یا باطل بودن

(پامعه‌شناسی دهم - درس ۱۵)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره درس ۱۵ جامعه‌شناسی، پر از اصطلاحات و مفاهیم. از این اصطلاحات و مفاهیم یا به صورت مستقیم سؤال طرح میشه، یا با دوستن معنای این اصطلاحات، میشه به سؤالات جواب داد.

درس نامه •• تعریف چند اصطلاح

- ۱) **قدرت اجتماعی**: قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد.
- ۲) **مقبولیت**: مقبولیت در جایی است که قدرت بدون اکراه و بلکه با رضایت باشد.
- ۳) **اقتدار**: قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.
- ۴) **مشروعیت**: به این معناست که قدرت بر اساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.
- ۵) **سیاست**: هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، سیاست پدید می‌آید؛ زیرا سیاست، اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین است. سیاست در معنای عام خود، شامل هر نوع تدبیر و سازمان‌یافتن قدرت است.
- ۶) **نظام سیاسی**: مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد، نظام سیاسی را شکل می‌دهد.
- ۷) **لیبرالیسم**: به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌ها است.
- ۸) **دموکراسی**: به معنای حاکمیت مردم است.
- ۹) **لیبرال دموکراسی**: نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام سیاسی، هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این‌جهانی است. این نظام سیاسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است.
- ۱۰) **جمهوری اسلامی**: جمهوری اسلامی یا مردم‌سالاری دینی، نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است. عنوان جمهوری در این ترکیب به معنای به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی است و کلمه اسلامی نشان‌دهنده این است که فعالیت مردم و نهادها بر مبنای عقاید و ارزش‌های اجتماعی اسلامی سازمان پیدا می‌کند.

پاسخ تشریحی سیاست، اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین است. / از نظر ارسطو، آریستوکراسی حکومت اقلیت بر مبنای فضیلت و حقیقت است. / لیبرال دموکراسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است. / مشروعیت به این معناست که قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درست - نادرست (مربوط به تقسیم‌بندی فارابی از انواع نظام‌های سیاسی است.) - نادرست (تعریف لیبرالیسم است، نه لیبرال دموکراسی.) - نادرست (مربوط به مقبولیت است.)

۲) نادرست (تعریف قدرت اجتماعی است.) - درست - درست - درست

۳) درست - نادرست (تعریف الیگارشسی است.) - درست - درست

تست و پاسخ ۲۶

کدام‌یک، نشان‌دهنده ویژگی‌های هویت ایرانی است؟

- ۱) در نظام اسلامی، احکام صرفاً با اراده و مشیت خداوند شکل می‌گیرد و به واسطه خواست و اراده انسان‌ها شناسایی می‌شود - ایران اسلامی، آرمان بازسازی اقتصاد خود را با اجرای قانون اساسی دنبال می‌کند.
- ۲) توسعه ظرفیت تولیدی کشور در انواع محصولات و ارتقای شاخص‌های بهداشت و درمان از دستاوردهای اقتصاد ایران معاصر است. - قبل از اسلام، اقوام مختلف ایرانی در عقاید آیین زرتشتی، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.
- ۳) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی در ذیل آسمان معنوی توحید بود. - متفکران ایرانی به واسطه انقلاب اسلامی ایران، رویکرد تقلیدی به غرب را نقد کردند.
- ۴) دولت ایران می‌کوشد با اتکا به دانش و فناوری و با تأکید بر استقلال، خودکفایی و منع خام‌فروشی، اقتصاد نوینی را پایه‌ریزی کند. - به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، فرزندآوری و رشد جمعیت کاهش یافته است.

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۳، ۱۵ و ۱۶)

مشاوره درس‌های ۱۳، ۱۵ و ۱۶ کتاب دهم درباره هویت ایرانیه و درباره ابعاد فرهنگی، سیاسی، جمعیتی و اقتصادی هویت ایران توضیحاتی ارائه می‌دهد. این سؤال نشون داد که همیشه این مطالب رو با هم ترکیب کرد و یه سؤال خفن توی کنکور طرح کرد؛ پس حسابی حواستون به مطالب ترکیبی باشه.

پاسخ تشریحی

- گسترش بهره‌مندی مردم کشور از آب، برق، گاز و ارتباطات، ایجاد زیرساخت‌های مختلف مثل سدها و نیروگاه‌ها، توسعه ظرفیت تولیدی کشور در انواع محصولات، ارتقای شاخص‌های بهداشت و درمان، موفقیت‌های علم و فناوری، بازسازی خرابی‌های ناشی از جنگ، جبران برخی از عقب‌ماندگی‌های تاریخی، مقابله با تحریم‌ها و... از دستاوردهای اقتصاد امروز ما است.
- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود.
بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) نادرست (در نظام اسلامی، احکام و مقررات با خواست مردم و در ذیل اراده و مشیت خداوند شکل می‌گیرند. در این دیدگاه، عقل و وحی دو وسیله شناخت ارزش‌های الهی و احکام و مقررات اجتماعی هستند و انسان‌ها مسئولیت شناخت و اجرای آن‌ها را به عهده دارند.) - درست

۲) درست - نادرست (متفکران ایرانی از دهه سی به بعد رویکرد تقلیدی به غرب را نقد می‌کردند؛ بنابراین این مسئله با انقلاب اسلامی شروع نشده و قبل از آن نیز وجود داشته است.)

۳) درست - نادرست (مربوط به ویژگی‌های جمعیتی جهان متجدد غرب است.)

تست و پاسخ ۲۷

در بین عبارتهای زیر، کدام موارد نادرست است؟

- (الف) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق پدیده‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند.
 (ب) نظریه استعمار به معنای طلب آبادانی برای جوامع عقب‌مانده، محصول دیدگاه طولی به جهان‌های اجتماعی است.
 (ج) فردگرایی، دم‌غنیمت‌شماری و انضباط، از ویژگی‌هایی است که در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی انسان شکل می‌گیرد.
 (د) جهان‌هایی که دچار خودبیبگانگی تاریخی هستند، مانع از آن می‌شوند که انسان به شناخت صحیحی از عالم و آدم برسد.
- (۱) الف - د (۲) ب - الف - د (۳) د - ج - الف (۴) ب - د

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۲، ۵، ۸ و ۱۲)

پاسخ تشریحی: بررسی عبارتهای نادرست:

(الف) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه؛ ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند. افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.
 (د) ممانعت از آشنایی صحیح انسان نسبت به عالم و آدم، مربوط به از خودبیبگانگی حقیقی (فطری) است، نه تاریخی.

تست و پاسخ ۲۸

عبارت مقابل کدام نظریه، توضیح مناسبی درباره آن نظریه ارائه می‌کند؟

- (۱) گسترش عقلانیت ابزاری: جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند و به وسیله او به کار گرفته و به مصرف می‌رسند.
 (۲) تقسیم جوامع به ارگانیک و مکانیکی: در جوامع ارگانیکی تقسیم کار شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی مانند تقسیم کار سنی و جنسی است، اما در جوامع مکانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.
 (۳) شکل‌گیری دوران بعد از تجدد: بسیاری از متفکران، شکل‌گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدد می‌دانند و برخی آن را تغییری می‌دانند که درون این جهان پذیرفته شده است.
 (۴) جهان‌های اجتماعی در عرض هم: تفاوت جهان‌های اجتماعی همانند تفاوتی است که یک موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.

پاسخ: گزینه ۳

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۵، ۶ و ۱۱)

مشاوره: نظریات رو جدی بگیرد. همیشه این‌طوری نیست که یه عبارتی رو بدن و بگن از نظریات کدوم اندیشمند. گاهی هم از محتوای نظریات سؤال طرح می‌شه. ما داریم سعی می‌کنیم انواع و اقسام سؤالات رو توی آزمون بیاریم تا توی کنکور شوکه نشی.

پاسخ تشریحی: طی قرن بیستم، متفکران جهان غرب آثار متعددی درباره بحران‌های هویتی این جهان نوشته‌اند و از شکل‌گیری دوران

بعد از تجدد یا پسامدرن سخن گفته‌اند. بسیاری از متفکران، شکل‌گیری دوران پسامدرن را تحول هویت جهان متجدد می‌دانند و برخی آن را تغییری می‌دانند که درون این جهان پذیرفته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) توضیح ارائه‌شده، مربوط به طرد عناصر معنوی و مقدس (تقدس‌زایی) در فرهنگ متجدد غرب است و با گسترش عقلانیت ابزاری ارتباطی ندارد.
 ۲) دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد. در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است، مانند تقسیم کار سنی و جنسی، ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.
 ۴) طبق نظریه جهان‌های اجتماعی در طول هم، همه جوامع شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند.

تست و پاسخ ۲۹

هر یک از عبارتهای زیر با چه موضوعاتی ارتباط دارند؟

- هویت فرهنگی واحد اقوام ایرانی قبل از ظهور اسلام
- هویت سکولار و این جهانی
- انجام یک کار با وجود آگاهی نسبت به مضر بودن آن
- فرایند مشارکت افراد در زندگی اجتماعی

- (۱) آمیخته بودن هویت ایرانی با اساطیر - منع فعالیت‌های آشکارکننده هویت دینی افراد - ارادی بودن کنش - کنترل اجتماعی
- (۲) عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت - تحرک اجتماعی صعودی برای افراد دارای منابع مالی - هدفمند بودن کنش - فرهنگ پذیری
- (۳) آمیخته بودن هویت ایرانی با اساطیر - امکان بروز و ظهور هویت اجتماعی معنوی افراد - هدفمند بودن کنش - جامعه پذیری
- (۴) عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت - به رسمیت شناختن هویت‌های نافی ابعاد دینی - ارادی بودن کنش - جامعه پذیری

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۱، ۹، ۱۰ و ۱۳)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی: هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. اقوام مختلف ایرانی با آن که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند. در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد. در این جهان فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کنند، منع می‌شوند؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که هویت‌های نافی‌کننده ابعاد دینی انسان، در این جهان به رسمیت شناخته می‌شود. انجام یک کار با وجود آگاهی نسبت به مضر بودن آن کار، نشان‌دهنده ارادی بودن کنش است؛ چون انسان انجام آن کار را اراده می‌کند. به فرایندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند.

تست و پاسخ ۳۰

پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- سازگاری جهان اجتماعی با نوعی خاص از هویت اخلاقی و روانی، چه پیامدی دارد؟
- فقدان قوانین مناسب برای مبارزه با تولید و توزیع مواد مخدر، نشانه چیست؟
- کدام یک در ارتباط با اقتصاد وابسته به نفت درست نیست؟

- (۱) تضمین امکان رشد هویت‌های ناسازگار - تهدید دوام و بقای جهان اجتماعی - اقتصاد را نه براساس فطرت انسان‌ها، بلکه بر محور سود شکل می‌دهد.
- (۲) فراهم آوردن زمینه رشد هویت‌های سازگار - کژروی اجتماعی - دولت بزرگی ایجاد می‌کند که به طور مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است.
- (۳) فراهم آوردن زمینه رشد هویت‌های سازگار - فقدان روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - در بلندمدت، احساس رفاه بیشتری برای مردم به ارمغان می‌آورد.
- (۴) تضمین امکان رشد هویت‌های ناسازگار - عدم موفقیت در جامعه‌پذیری - هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک درآمدهای حاصل از نفت تامین می‌کند.

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۸، ۹ و ۱۶)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی: هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را تضعیف می‌کند. فقدان قوانین مناسب برای مبارزه با مواد مخدر، نشان‌دهنده فقدان روش‌های کنترل اجتماعی است که در نهایت دوام و بقای جهان اجتماعی را به خطر می‌اندازد. اقتصاد وابسته به نفت، در کوتاه‌مدت احساس رفاه بیشتری را آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان می‌آورد، اما پایدار نیست.

نکته برای فهم مفاهیم موجود در درس ۹ دهم، به این مثال توجه کنید:

هر جامعه سالمی سعی می کند از زمانی که فردی به دنیا می آید، از طرق مختلف مانند آموزش های مدرسه و رسانه، مضرات مواد مخدر را به افراد بیاموزد و به آنها توصیه کند که به سمت تولید، توزیع و مصرف آن نروند.	به این کار جامعه پذیری می گویند.
همواره افرادی هستند که به توصیه های جامعه گوش نمی دهند و به سمت مواد مخدر می روند.	به رفتار این افراد، کزروی اجتماعی می گویند.
جامعه، برای مقابله با کزروی های اجتماعی، روش هایی مانند تشویق، تنبیه و... به کار می گیرد. برای مثال، برای کاهش تولید، توزیع و مصرف مواد مخدر، مجازات هایی در نظر می گیرد.	به این کار، کنترل اجتماعی می گویند.

جامعه شناسی یازدهم: صفحه های ۱ تا ۱۳۴

تست و پاسخ ۲۱

به ترتیب عبارت درست و مصداق مناسب در ارتباط با «استعمار نو»، «نوع اول فرهنگ جهانی»، «لیبرالیسم» و «رنسانس» کدام است؟

- استفاده از کودتای نظامی برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته - تقسیم جهان به مرکز و پیرامون - جایزدانستن همه امور در قیاس با خواست انسان - رویکرد معنوی در عین دنیاگرایی و پیگیری سکولاریسم در عمل
- کنترل بازار و سیاست کشورهای استعمارزده - دنبال کردن سعادت همه انسان ها - توجه به خواست و اراده آدمی برای قانون گذاری - تعریف زندگی آدمی بدون توجه به ابعاد معنوی
- شکل گیری پس از جنبش های استقلال طلبانه قرن بیستم - فرهنگ صهیونیسم و سرمایه داری - آزادی انسان از ارزش های متعالی مستقل از او - بازگشت جهان غرب به فرهنگ یونان و روم باستان
- استفاده از نیروهای وابسته و دولت های دست نشانده - سخن گفتن از عقاید مشترک انسانی - پیامد اصالت بخشیدن به انسان دنیوی - عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب رعیتی

(جامعه شناسی یازدهم - درس های ۲، ۳ و ۶)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره کتاب جامعه شناسی یازدهم، پر از مفاهیم و اصطلاحات. برای پاسخ به این گونه سوالات که از اصطلاحات طراحی شده است، در ارتباط با هر مفهوم یا اصطلاح، این موارد را بررسی کنید: ۱) تعریف، ۲) علت شکل گیری، ۳) آثار و پیامدها، ۴) مفاهیم مرتبط، ۵) نظریات مربوط به هر مفهوم.

تکنیک با دقت به جدول زیر، می توان ۲ و ۴ را رد کرد:

ویژگی	نوع فرهنگ جهانی
<ul style="list-style-type: none"> عقاید، ارزش ها یا هنجارهای آن متعلق به قوم، منطقه یا گروه خاصی است، ولی نگاهی سلطه جویانه دارد. با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به دو منطقه مرکزی و منطقه پیرامونی تقسیم می کند. 	گونه نخست
<ul style="list-style-type: none"> عقاید، ارزش ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست. سعادت همه انسان ها را دنبال می کند و از عقاید و آرمان های مشترک انسان سخن می گوید. 	گونه دوم

پاسخ تشریحی استعمار نو پس از شکل گیری جنبش های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

فرهنگ صهیونیسم و فرهنگ سرمایه داری دو نمونه از فرهنگ های جهانی نوع دوم هستند.

لیبرالیسم اندیشه سیاسی جدیدی است که براساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی (اومانیسم) شکل می گیرد و خواست و اراده آدمی را مبدأ قانون گذاری می داند. لیبرالیسم را جایزدانستن همه امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده اند. این به معنای آزادی انسان از همه ارزش های متعالی است که مستقل از او باشد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

رنسانس به معنای تجدید حیات و تولد دوباره است و از قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود. دلیل نام‌گذاری این دوره به رنسانس، این است که غرب در این زمان به فرهنگ یونان و روم بازگشت. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - درست - نادرست (طی قرون وسطی، آباء کلیسا از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی استفاده می‌کردند، اما رویکرد دنیوی داشتند و سکولاریسم در عمل را دنبال می‌کردند. توجه داشته باشید که در دوره رنسانس، رویکرد معنوی وجود نداشت.)
- ۲) درست - نادرست (مربوط به گونه دوم فرهنگ جهانی است.) - درست - درست
- ۳) درست - نادرست (مربوط به گونه دوم فرهنگ جهانی است.) - درست - درست

نکات ۱) توجه داشته باشد که اومانیزم یا اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی، علت شکل‌گیری لیبرالیسم است.

۲) اقتصاد کشاورزی ارباب - رعیتی (فتوئالی) مربوط به قرون وسطی است، با عبور از قرون وسطی و در دوران رنسانس، جهان غرب از اقتصاد ارباب‌رعیتی نیز عبور کرد.

تست و پاسخ ۲۲

در مورد باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، پاسخ درست کدام است؟

- الف) پیدایش برخی نهضت‌های جدید دینی در فرهنگ معاصر غرب، پیامد چه عاملی است؟
- ب) دانش ناتوان از ارزیابی اهداف و ارزش‌های انسانی، نتیجه کدام ویژگی در روشنگری غرب است؟
- ج) حقوق بشر بر مبنای اندیشه اومانیزستی، بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟
- د) مطابقت‌دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفیدبودن آن برای بدن، مؤید کدام روش معرفتی است؟
- ۱) رقابت شاهزادگان اروپایی با قدرت کلیسا - حس‌گرایی و نفی وحی - بی‌توجهی به ابعاد و نیازهای معنوی انسان‌ها - اصالت انسان دنیوی و این‌جهانی
- ۲) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی جهان - نفی عقل و وحی - خواسته‌ها، عادات و تمایلات طبیعی آدمیان - سکولاریسم پنهان
- ۳) مخالفت با جریان‌های دنیاگرایانه در فرهنگ غرب - عقل‌گرایی - شناسایی با توجه به نیازهای صرفاً طبیعی انسان‌ها - رویکرد گزینشی نسبت به ابعاد معنوی
- ۴) سکولاریسم پنهان - افول تجربه‌گرایی و نفی تجربه - به رسمیت شناختن توجیحات الهی و آسمانی - روشنگری در معنای خاص

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

درس‌نامه ●● ویژگی‌های هر فرهنگ، با توجه به پاسخ آن فرهنگ به سه دسته پرسش مشخص می‌شود: ۱) هستی‌شناسانه ۲) انسان‌شناسانه ۳) معرفت‌شناسانه. حال به مقایسه فرهنگ اسلام و فرهنگ غرب براساس این سه ویژگی خواهیم پرداخت:

نوع پرسش‌ها	پاسخ فرهنگ اسلام	پاسخ فرهنگ غرب
هستی‌شناسی	توحید / اصالت‌بخشیدن به خدا / خالقیت و ربوبیت خداوند	سکولاریسم (رویکرد دنیوی و صرفاً این‌جهانی به هستی)
انسان‌شناسی	آزاد، مختار، مسئول و متعهد بودن انسان	اومانیزم (اصالت انسان دنیوی)
معرفت‌شناسی	توجه به عقلانیت در کنار سایر روش‌های معرفتی	روشنگری در معنای خاص

پاسخ تشریحی رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان (سکولاریسم پنهان)، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد. این علم، توان دآوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد و صرفاً به عنوان دانش ابزاری در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد. دانش ابزاری دانشی است که صرفاً وسیله رسیدن به اهداف دنیوی است و توانایی ارزیابی ارزش‌ها و اهداف انسانی را ندارد.

حقوق بشر بر مبنای اندیشه اومانیستی، صرفاً براساس خواسته‌ها، عادت‌ها و تمایلات طبیعی آدمیان شکل می‌گیرد. مطابقت‌دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفیدبودن آن برای سلامت بدن، بیانگر رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی جهان هستی یا همان سکولاریسم پنهان است.

تست و پاسخ ۳۳

به ترتیب، کدام مورد ویژگی علم و فناوری در فرهنگ جدید غرب است، اما ویژگی اقتصاد در فرهنگ جدید غرب نیست؟

- (۱) علوم عقلانی در بین علوم جدید، بیشترین اهمیت را پیدا کرد و فناوری از این طریق پدید آمد. - گسترش صنعت و به دنبال آن رشد تجارت، قشر جدید سرمایه‌داران را فراهم آورد.
- (۲) علم جدید با رویکرد دنیوی خود، مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت را بر عهده نداشت. - اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و به روابط کشاورزی و فئودالی تغییر یافت.
- (۳) گسترش تجارت و به دنبال آن رشد کشاورزی، قشر جدیدی از سرمایه‌داران را فراهم آورد. - اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط کارگران و سرمایه‌داران پدید آمد.
- (۴) انقلاب صنعتی در قرن هجدهم از انگلستان شروع و به سایر کشورهای اروپایی راه یافت. - آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف دخالت دولت در اقتصاد بودند.

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه... آثار فرهنگ جدید غرب در زندگی اجتماعی

- علم، فناوری و صنعت
 - ← علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظیفه شناخت حقیقت عالم را بر عهده نداشت؛ بلکه به تدریج به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد و از این جهت دستاوردهای شگرفی نائل آمد.
 - ← در این رویکرد جدید علوم تجربی در بین علوم مختلف بیشترین اهمیت را پیدا کرد، فناوری و صنعت، رهاورد این بخش از علم بود. در قرن هجدهم، انقلاب صنعتی از انگلستان آغاز شد و به تدریج در دیگر کشورهای اروپایی گسترش یافت.
- اقتصاد
 - ← اقتصاد قرون وسطی بر مبنای کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود. نظام ارباب - رعیتی در غرب که از آن با عنوان فئودالیسم یاد می‌شود، نوعی برده‌داری بود؛ زیرا کشاورزان، وابسته به زمین‌های اربابان خود بودند و امکان جابه‌جایی نداشتند.
 - ← گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدید سرمایه‌داران را به وجود آورد؛ بدین ترتیب، اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب - رعیتی به روابط کارگران - سرمایه‌داران تغییر یافت.
- حقوق
 - ← حرکات‌های اعتراض‌آمیز رنسانس، به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد. بدین ترتیب، به جای حقوق فطری الهی انسان، حقوق طبیعی بشر شکل گرفت.
 - ← حقوق طبیعی بشر، با توجه به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این جهانی او شناخته می‌شود.
- سیاست
 - ← متناسب با باورها و ارزش‌های بنیادین غرب (سکولاریسم، اومانیسم و روشنگری) یک نظام سیاسی کاملاً دنیوی شکل گرفت. چنین نظامی نه می‌توانست به دنبال حاکمیت ارزش‌های الهی باشد و نه می‌خواست عملکرد یا خطاهای دنیوی خود را توجیه دینی نماید
 - ← این اندیشه سیاسی جدید، **لیبرالیسم** نام دارد.

لیبرالیسم

لیبرالیسم را جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان تعریف کرده‌اند. این به معنای آزادی انسان از همه ارزش‌های متعالی است که مستقل از او باشد.	براساس اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی (اومانیسم) شکل می‌گیرد و خواست و اراده آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند.	انقلاب فرانسه که ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است. این انقلاب الهام‌بخش انقلاب‌های دیگری شد که پس از چهار دهه، سراسر اروپا را فرا گرفت.
---	---	---

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) نادرست (در جهان غرب، علم تجربی بیشترین اهمیت را بین علوم پیدا کرد). - نادرست (گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدیدی از سرمایه‌داران را به وجود آورد).

۲) درست - نادرست (در جهان غرب جدید، اقتصاد فئودالی یا ارباب - رعیتی به اقتصاد سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب و رعیت، به روابط سرمایه‌دار و کارگر منتهی شد.)

۳) نادرست (گسترش تجارت و به دنبال آن رشد صنعت، قشر جدیدی از سرمایه‌داران را به وجود آورد.) - درست

۴) درست - درست

نکته هر ویژگی‌ای که مربوط به اقتصاد لیبرال (در درس ۹ جامعه‌شناسی یازدهم) آمده است، جزء ویژگی‌های اقتصاد در غرب جدید محسوب می‌شود.

تست و پاسخ ۲۴

کدام گزینه، درباره تحولات نظام جهانی در دوره معاصر درست است؟

- ۱) تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی، برخلاف ارزش‌های دموکراتیک غرب است. - کشورهای غربی با هدف تعدیل جهانی ثروت، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند.
- ۲) کشورهای تحت نفوذ و استعمارزده، غالباً به طرف اقتصاد تک‌محصولی و وابستگی اقتصادی سوق داده می‌شوند. - انباشت ثروت و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.
- ۳) توزیع هدفمند علوم انسانی و طبیعی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد. - جنبش‌هایی مانند جنبش عدم تعهد، برای مقابله با سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی شکل گرفتند.
- ۴) کشورهای غربی پس از جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، استقلال سیاسی و فرهنگی آن‌ها را می‌پذیرند. - سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند، ولی این انتقال، در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست؛ بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر است.)
- ۲) نادرست (ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.) - درست
- ۳) نادرست (کشورهای غربی بعد از آن‌که در کشورهای استعمارزده با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند، اما اقتصاد وابسته، دولت‌های مستقل را ناگزیر می‌کند تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت قرار گیرند.) - درست

تست و پاسخ ۲۵

پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- در چه صورتی بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود؟
 - جهان تکوینی، در چه شرایطی درهای برکات خود را به روی آدمیان می‌گشاید؟
 - کدام‌یک، از پیامدهای اجتماعی گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی نیست؟
- ۱) تمرکز آسیب‌های مربوط به فقر و غنا به اقشار ضعیف و فقیر - محدود کردن جهان هستی به جهان طبیعت - رونق بخشیدن به بازار معنویت‌های کاذب و دروغین
 - ۲) انتقال فشار بحران اقتصادی به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد - برخوردار بودن جامعه از فرهنگ توحیدی - افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن
 - ۳) عدم کنترل بحران اقتصادی و فروپاشی حکومت‌ها - شناخت نادرست انسان از عالم و آدم - ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن
 - ۴) درگیر شدن تمامی جامعه در آسیب‌های مربوط به چالش فقر و غنا - اخلاق الهی داشتن آدمیان - فراخواندن مهاجران ساکن کشورهای غربی به هویت دینی خود

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱۱، ۱۲ و ۱۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که از بحران اقتصادی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

از منظر قرآن، هرگاه انسان، اخلاق الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگ توحیدی برخوردار باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی آن‌ها می‌گشاید.

گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، پیامدهای اجتماعی مختلفی داشت، از جمله:

- (۱) برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت.
- (۲) مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند.
- (۳) بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید؛ خرافه‌پرستی، شیطان‌پرستی، انواع بازسازی‌شدهٔ ادیان و عرفان‌های شرقی و سرخ‌پوستی، نمونه‌هایی از این معنویت‌های دروغین هستند.

دام تستی افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن (۲) و ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن (۳)، مربوط به بحران علمی و معرفتی است، نه بحران معنوی.

تست و پاسخ ۲۶

هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب با کدام بحران یا چالش در فرهنگ معاصر غرب مطابقت دارد؟

- به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر سرایت کرد و به آسیب‌هایی مانند مهاجرت و بیکاری منجر شد.
- از نوع چالش‌های بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف نیست.
- با کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، به سرعت آثار و پیامدهای جهانی خود را آشکار ساختند.
- با روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.

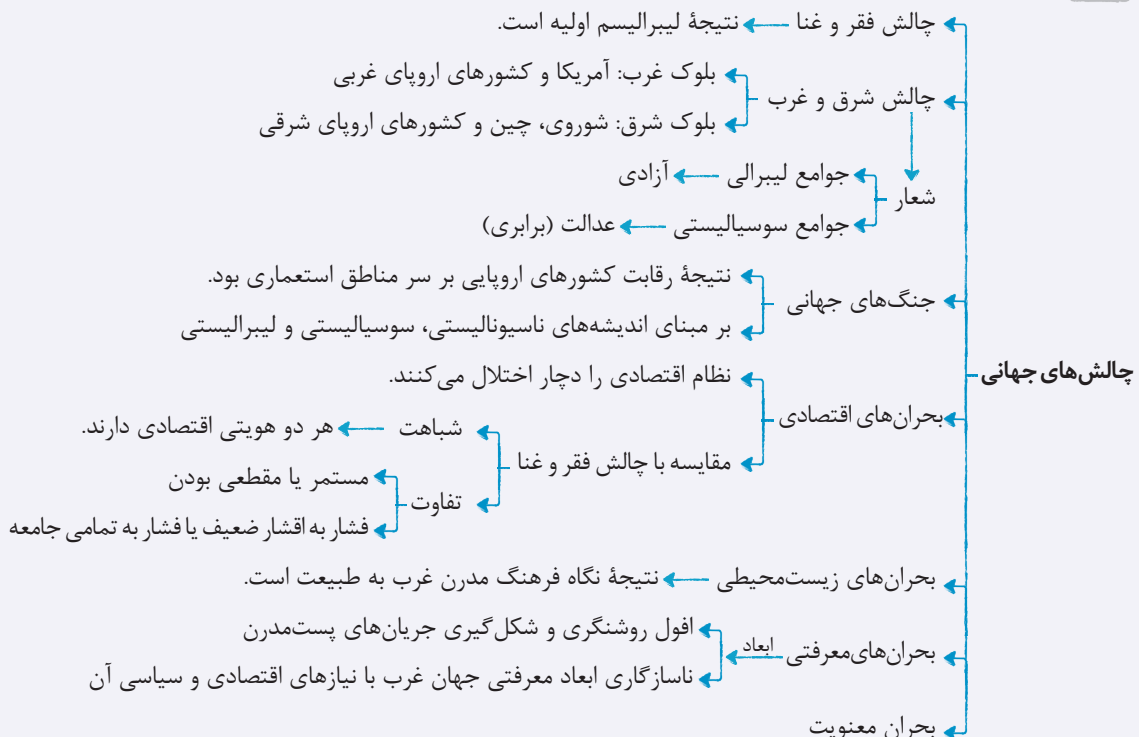
- (۱) زیست‌محیطی - شرق و غرب - اقتصادی - معرفتی
(۲) اقتصادی - جنگ‌های جهانی - مرکز و پیرامون - معنوی
(۳) زیست‌محیطی - فقر و غنا - علمی و معرفتی - معنویت
(۴) اقتصادی - شرق و غرب - زیست‌محیطی - علمی

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹، ۱۱ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره فصل سوم کتاب جامعه‌شناسی دوازدهم، مربوط به بحران‌های جهان غرب در دوران معاصر است. هنگام مطالعه بررسی کنید که هر یک از این بحران‌ها، چه علت‌ها، ویژگی‌ها و پیامدهایی دارند.

نکته (به همپنین نموداری بکشید و فودتون پس از مطالعه و مرور کتاب درسی، کامل‌ترش کنید.)

پاسخ تشریحی بحران زیست‌محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای منجر شد. چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد. بحران‌های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند، ولی با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، این بحران‌ها که منطقه‌ای بودند به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند. در بحران علمی و معرفتی، با روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.

تست و پاسخ ۲۷

به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدام قسمت جدول است؟

- ناتوانی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی به غرب
- عدم تعلق به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب
- شکل‌گیری براساس جنبش‌های چریکی

ویژگی انقلاب‌های آزادی‌بخش	تفاوت انقلاب اسلامی ایران نسبت به انقلاب‌های آزادی‌بخش
شکل‌گیری در چارچوب نظریات و مکاتب چپ	«الف»
«ج»	دارای هویتی فرهنگی و تمدنی
«ب»	درب‌برگرفتن همه اقشار و گروه‌های جامعه

۴ - ج - الف - ب

۳ - ب - ج - الف

۲ - ب - الف - ج

۱ - ج - ب - الف

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۱۴)

پاسخ: گزینه ۴

درس‌نامه •• مقایسه انقلاب اسلامی و انقلاب‌های آزادی‌بخش

انقلاب‌ها	انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم	انقلاب اسلامی ایرانی
شباهت‌ها و تفاوت‌ها	شباهت	
شباهت	انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم و همچنین انقلاب اسلامی ایران، همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.	
تفاوت اول	اغلب در مقابل بلوک غرب شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک شرق بودند.	به هیچ‌یک از دو بلوک وابستگی نداشت و از آغاز، جهت‌گیری ضدآمریکایی، ضدصهیونیستی و ضدمارکسیستی خود را اعلان کرد.
تفاوت دوم	اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند.	یک انقلاب فراگیر مردمی با مرجعیت و رهبری دینی بود و همه اقشار و گروه‌های جامعه را در برمی‌گرفت.
تفاوت سوم	در چارچوب نظریه‌ها و مکاتب چپ شکل می‌گرفتند که برای حل بحران‌های جهان غرب به وجود آمده بودند.	از آموزه‌های اسلامی بهره می‌برد و به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب تعلق نداشت.
تفاوت چهارم	در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند، ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند؛ به همین سبب استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها، در چهره استعمار نو بازمی‌گشت. این انقلاب‌ها نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند.	فقط یک انقلاب سیاسی نبود؛ بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب، یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

پاسخ تشریحی انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند، ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند؛ به همین سبب، استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها، در چهره استعمار نوبازمی گشت. این انقلاب‌ها نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند، اما انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود؛ بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. (ج) انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب نظریه‌ها و مکاتب چپ شکل می‌گرفتند که برای حل بحران‌های غرب به وجود آمده بودند، ولی انقلاب اسلامی ایران از آموزه‌های اسلامی بهره می‌برد و به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب تعلق نداشت. (الف) انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند، اما انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب فراگیر مردمی با مرجعیت و رهبری دینی بود و همه اقشار و گروه‌های جامعه را دربرگرفت. (ب)

تست و پاسخ ۲۸

در بین عبارات‌های زیر، کدام موارد نادرست است؟

(الف) انقلاب اسلامی ایران راه نوینی فراروی کشورهای جهان سوم قرار داد و موقعیت دو قطب سیاسی قرن بیستم را در هم ریخت و قطب‌بندی جدیدی به جهان تحمیل کرد.

(ب) ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی، در عصر نبوی به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفت و در برابر فرهنگ اسلامی مقاومت نمی‌کرد.

(ج) فراماسونها از شیوه‌های ماسونی برای بسط اندیشه‌های غربی در میان رجال و نخبگان سیاسی و اقتصادی کشورهای غیرغربی بهره جستند.

(د) در نخستین مواجهات اسلام با غرب جدید، قدرت اقتصادی و فرهنگی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی، دولتمردان کشورهای اسلامی را مرعوب و شیفته فرهنگ غرب می‌کرد.

(۱) ب - الف - د (۲) ب - ج (۳) د - ب (۴) د - ج - ب

پاسخ: گزینه ۳

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۴، ۷، ۱۳ و ۱۵)

پاسخ تشریحی بررسی عبارات‌های نادرست:

(ب) فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تافتح مکه، در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود و از آن پس (بعد از دوره نبوی)، به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود.

(د) در نخستین مواجهات جهان غرب با جوامع اسلامی، قدرت نظامی، سیاسی، اقتصادی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی، دولتمردان کشورهای اسلامی را مرعوب و شیفته فرهنگ غرب می‌ساخت و این مسئله، عزت و استقلال کشورهای اسلامی را تضعیف می‌کرد.

تست و پاسخ ۲۹

به ترتیب، کدام‌یک از اندیشمندان «عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد»، «تفاسیر پروتستانی از دین ارائه داد»، «پایان تاریخ را با غلبه لیبرال دموکراسی همراه می‌دانست» و «تشکیل یک دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل را برای آینده کشورهای مسلمان ترسیم می‌کرد»؟

(۱) آگوست کنت - دکارت - فوکویاما - امام موسی صدر
(۲) هانتینگتون - مارتین لوتر - هانتینگتون - امام موسی صدر
(۳) هانتینگتون - ژان کالون - فوکویاما - امام خمینی
(۴) آگوست کنت - روسو - هانتینگتون - امام خمینی

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۶، ۱۰ و ۱۵)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ● نظریات کنت و هانتینگتون درباره جنگ

نظریه کنت (عارضی بودن جنگ در جوامع غربی)	نظریه هانتینگتون (جنگ تمدن‌ها)
فاتحان در گذشته تاریخ، با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید؛ به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد. جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست؛ بلکه امری عارضی و تحمیلی است.	عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد.
وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطاب‌بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.	از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند. از نظر او در این مرحله، دیگر دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت - ملت‌ها) به وقوع خواهد پیوست و در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

پاسخ تشریحی نظریه جنگ تمدن‌ها از هانتینگتون، عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد. ژان کالون و مارتین لوتر، از اصلاح‌گران دینی بودند که با تفاسیر پروتستانی از دین، در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند. فوکویاما فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبه نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی - سیاسی بشر می‌پنداشت و نظام لیبرال دموکراسی را محصول نهایی تاریخ بشر می‌دانست که برای آن جایگزین بهتر و مناسب‌تری قابل تصور نیست. امام خمینی در وصیت‌نامه الهی - سیاسی خود، تشکیل یک دولت اسلامی را با جمهوری‌های آزاد و مستقل برای آینده کشورهای مسلمان ترسیم می‌کند.

نکته سید جمال‌الدین اسدآبادی، امام موسی صدر و شیخ ابراهیم زکزاکی از اندیشمندان مسلمان عصر بیداری اسلامی بودند.

تست و پاسخ ۳۰

هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب، مبین کدام دوران، جامعه، فرهنگ و ... است؟

- نادیده گرفتن جایگاه وحی و شهود در شناخت علمی
 - استفاده از ناسیونالیسم و مارکسیسم برای مقابله با سلطه استعمار
 - توجه به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان در هنر
 - محصول جوامع مختلف و شبکه روابط میان آنها
- (۱) رنسانس - تا پیش از انقلاب اسلامی ایران - هنر دوران رنسانس - جامعه جهانی
 (۲) بحران معرفتی غرب - مقابله با استعمار در عصر بیداری اسلامی - اومانیزم - نظام جهانی
 (۳) دوران پسامدرن - به دنبال شکل‌گیری دولت‌های جدید - هنر قرون وسطی - نظام نوین جهانی
 (۴) جهان اساطیری - استبداد استعماری - اصالت‌دادن به انسان دنیوی - جامعه جهانی

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۴، ۶، ۷ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی در دوران رنسانس، جهان غرب برای برون‌رفت از بحران معرفتی، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد. بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. هنرمندان دوران رنسانس، به ابعاد جسمانی و دنیوی اهمیت دادند. در هر دوره تاریخی، جوامع مختلف و شبکه روابط میان آنها، جامعه جهانی را می‌سازد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

عربی، زبان قرآن دهم: صفحه‌های ۱ تا ۹۸

• عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۳۱ - ۳۶):

تست و پاسخ ۳۱

﴿و أدخلناهم في رحمتنا إثمهم من الصالحين﴾:

- ۱) و آنان در رحمت ما داخل شده‌اند، زیرا ایشان از نیکوکارانند!
- ۲) و آنان را در رحمت خود وارد کرده‌ایم چه ایشان از شایستگانند!
- ۳) و آن‌ها را در مهربانی خود داخل می‌کنیم چون آنان همان درستکارانند!
- ۴) آن‌ها در مهربانی ما وارد شده‌اند چه آنان کسانی‌اند که شایسته‌اند!

پاسخ: گزینه ۲

(عربی دهم - درس ۸)

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست، پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی‌شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره فعل «أدخلنا» رو بررسی کنی تمومه!

درس نامه ●● فعل‌هایی که از باب‌های افعال یا تفعیل هستند، غالباً به صورت متعدی ترجمه می‌شوند.

مثال: أُذْخِلَ ← وارد کرد نَدَّمَ ← پشیمان کرد

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «أدخلناهم»: آنان را وارد کرده‌ایم / «في رحمتنا»: در رحمت خود / «إثمهم»: چه ایشان / «من الصالحين»: از شایستگانند. خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) داخل شده‌اند (معادل «أدخلنا: داخل کرده‌ایم» نیست! این فعل برای متکلم مع الغیر است نه غایب!)
- ۳) داخل می‌کنیم («أدخلنا» ماضی است نه مضارع!) - همان (معادل «من: از» نیست!)
- ۴) وارد شده‌اند (مانند ۱) - کسانی‌اند (اضافی است!) - شایسته‌اند (أولاً «الصالحين» جمع است نه مفرد، ثانیاً «من: از» ترجمه نشده است!)

تست و پاسخ ۳۲

«تعالوا تتعلم كيف نستطيع أن نعرف معالم بلادنا الأثرية على العالمين ليُشجع السائحون على زيارتها فيحصل شعبنا على ثروات عظيمة!»:

- ۱) بیایید آموزش بدهیم که چگونه می‌توانیم جهانیان را با آثار باستانی کشورمان آشنا کنیم تا گردشگران را به دیدن آن‌ها تشویق کنیم و ملتمان ثروت‌های فراوانی به دست بیاورند!
- ۲) آمده‌ایم یاد بگیریم که چه‌طور می‌توان آثار باستانی کشورمان را به جهانیان معرفی کرد تا گردشگران به دیدن آن‌ها تشویق شوند؛ در نتیجه ملتمان ثروت‌های عظیمی را به دست آورند!
- ۳) بیایید تا بیاموزیم که چگونه می‌توانیم آثار باستانی کشورمان را به جهانیان معرفی کنیم تا گردشگران تشویق به دیدن آن‌ها شوند؛ بنابراین ملت ما به ثروت‌های بزرگی دست پیدا می‌کند!
- ۴) بیایید تا یاد بگیریم که چه‌طور قادریم جهانیان را با آثار باستانی کشورمان آشنا کنیم تا گردشگران تشویق شوند و به دیدن آن‌ها بیایند در نتیجه ملت ما ثروت عظیمی را به دست بیاورند!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دهم - درس ۶)

مشاوره حتماً به حرکت‌گذاری فعل‌ها در جمله دقت کنید. معمولاً وقتی طرح حرکت حرف اول و حرکت عین الفعل (دومین حرف اصلی) رو می‌ده از معلوم یا مجهول بودن فعل سؤال می‌کنه!

خودت حل کنی بهتره «نُعرّف» معلومه یا مجهول؟ برای کدوم صیغه هست؟ «يُشجّع» چه طور؟ و در آخر «ثروات» جمع هست یا مفرد؟

درس نامه ●● فعل مضارعی که بعد از یک امر یا نهی به کار می رود، همراه حرف «تا» ترجمه می شود: **تعالوا نَتَعَلَّمْ** ← بیایید تا یاد بگیریم. امر مضارع

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «تعالوا تَتَعَلَّمْ»: بیایید تا بیاموزیم / «کیف نستطیع»: چگونه می توانیم / «أن نُعرّف»: که معرفی کنیم / «معالم بلادنا الأثرية»: آثار باستانی کشورمان / «علی العالمین»: به جهانیان / «لیشجّع السائحون»: تا گردشگران تشویق شوند. / «علی زیارتها»: به دیدن آن ها / «فیحصل شعبنا علی ثروات عظيمة»: بنابراین ملت ما به ثروت های بزرگی دست پیدا می کند. خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) آموزش بدهیم («تتعلم») یعنی «یاد بگیریم»! به تفاوت «عَلَّمَ، يُعَلِّمُ، تَعَلَّمَ» به معنای «یاد دادن» با «تَعَلَّمْ، يَتَعَلَّمُ، تَعَلَّمْ» به معنای «یاد گرفتن» توجه کنید! - تشویق کنیم («يُشجّع») اولاً مجهول است نه معلوم، ثانیاً برای غایب است نه متکلم مع الغیر! - فراوانی («عظيمة: بزرگ»)
- ۲) آمده ایم («تعالوا») یعنی «بیایید»، این فعل امر مخاطب است نه متکلم مع الغیر و ماضی! - می توان (معادل «نستطیع: می توانیم» نیست!) - معرفی کرد (معادل «نُعرّف: معرفی کنیم» نیست!)
- ۳) بیایند (اضافی است) - ثروت («ثروات» جمع است نه مفرد!)

تست و پاسخ ۳۳

«هذه النشاطات الحرّة التي تقوم بها طالبات مدرستنا تُصيّرهنّ جاهزات لقبول المسؤوليات المختلفة في القادم!»:

- ۱) این فعالیت های آزادی که دانش آموزان در مدرسه ما انجام می دهند، آن ها را برای پذیرش مسئولیت های گوناگون در آینده آماده می کند!
- ۲) دانش آموزان مدرسه ما با این فعالیت های آزادی که انجام می دهند در آینده، برای قبول کردن مسئولیت های گوناگون آماده می شوند!
- ۳) این فعالیت ها آزاد هستند و دانش آموزان در مدرسه ما به آن ها می پردازند تا برای پذیرش مسئولیت های مختلف در آینده آماده شوند!
- ۴) این فعالیت های آزادی که دانش آموزان مدرسه ما به آن ها می پردازند آنان را برای قبول مسئولیت های مختلف در آینده آماده می گرداند!

پاسخ: گزینه ۴ (عربی دهم - درس ۲)

مشاوره نحوه ترجمه «اسم های اشاره» در جمله از مهم ترین و پر تکرارترین مباحث تست های ترجمه هستند. همچنین اضافه یا کم شدن یک کلمه در ترجمه از رایج ترین تله های تست های ترجمه هست، پس خوب حواستون بهش باشه!

خودت حل کنی بهتره «طالبات مدرستنا» و فعل «تُصَيِّرُ» رو بررسی کن!

درس نامه ●● وقتی بعد از یک اسم اشاره، اسم «ال» دار بیاید، باید آن ها را به صورت یک گروه اسمی وابسته به هم ترجمه کنیم، نه یک جمله: هذه النشاطات الحرّة... ← این فعالیت های آزاد ...

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «هذه النشاطات الحرّة التي»: این فعالیت های آزادی که / «تقوم بها»: آن ها می پردازند. / «طالبات مدرستنا»: دانش آموزان مدرسه ما / «تُصَيِّرهنّ جاهزات»: آنان را آماده می گرداند / «لقبول المسؤوليات المختلفة»: برای قبول مسئولیت های مختلف / «في القادم»: در آینده. خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) در مدرسه («در» اضافی است!)
- ۲) با (اضافی است!) - در آینده (مربوط به بخش آخر جمله است!) - آماده می شوند («تُصَيِّرُ» یعنی «می گرداند» نه «می شود»!)
- ۳) این فعالیت ها آزاد هستند («الحرّة» صفت «النشاطات» است نه خبر، بنابراین «فعالیت های آزاد» صحیح است و «هستند» اضافی می باشد!) - و (معادل «التي» که «نیست!» - در مدرسه (مانند ۱) - تا (اضافی است!) - آماده شوند (مانند ۲))

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

تست و پاسخ ۳۴

«إن لم تكن ذا علم ينتفع به الآخرون أو لا تملك مالا يُعطى للمحتاجين ففرح قلوب الناس بعمل أو كلام!»:

(۱) چنانچه صاحب دانشی نیستی که دیگران از آن بهره‌مند شوند یا مالی نداری که به نیازمندان داده شود، پس با عملی یا سخنی دل‌های مردم را شاد کن!

(۲) اگر علمی نداری که با آن به دیگران سود برسانی یا مالی نداری که به نیازمندان بدهی، پس دل‌های مردم را با رفتار یا سخنت شاد کن!

(۳) اگر دارای دانشی نیستی که سودش به دیگران برسد یا حتی مالی نداری که به محتاجان ببخشی، پس دل‌های مردم را با عملی یا کلامی شاد گردان!

(۴) چنانچه دانشی نداری که دیگران را بهره‌مند کنی یا دارای مالی نیستی که به محتاجان بدهند، پس با عمل یا سخنی باعث شادی دل‌های مردم شو!

(عربی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در ترجمه فعل‌ها حتماً به غایب یا مخاطب بودن آن‌ها توجه کنید! خیلی وقت‌ها می‌شه باهاشون رد گزینه کرد!

خودت حل کنی بهتره «یتنفع» فعله یا اسم؟ غایبه یا مخاطب؟ لازمه یا متعدی؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «إن لم تكن»: چنانچه نیستی / «ذا علم»: صاحب دانشی / «یتنفع به الآخرون»: دیگران از آن بهره‌مند شوند / «أو»: یا / «لا تملك»: نداری / «مالاً يُعطى للمحتاجين»: مالی که به نیازمندان داده شود / «ففرح»: پس شاد کن / «قلوب الناس»: دل‌های مردم / «بعمل أو كلام»: با عملی یا سخنی.

خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) سود برسانی (اولاً «یتنفع» غایب است نه مخاطب، ثانیاً به معنای «سود بردن» است نه «سود رساندن»!) - بدهی («يُعطي»: داده شود) مجهول است نه معلوم، ضمناً غایب است نه مخاطب!) - سخنت (در «كلام» ضمیری به کار نرفته است!)

۳) سودش («یتنفع» فعل است نه اسم!) - حتی (اضافی است!) - ببخشی («يُعطي»: داده شود) مجهول است نه معلوم، ضمناً غایب است نه مخاطب!)

۴) بهره‌مند کنی (اولاً «یتنفع» غایب است نه مخاطب، ثانیاً به معنای «بهره‌مند شدن» است نه «بهره‌مند کردن»!) - بدهند («يُعطي»: مجهول است نه معلوم!) - باعث شادی شو («باعث شو» اضافی است و «فرح کن» فعل امر است و نباید به شکل «شادی» که اسم است ترجمه شود!)

تست و پاسخ ۳۵

عَيْن الصَّحِيح:

(۱) إِنَّ كَلَامَكَ كَالسَّيْفِ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَجْرَحَ بِهِ قَلْبَ الْمُسْتَمِعِ: بی‌گمان سخن تو شمشیری است که می‌توانی با آن قلب شنونده را زخمی کنی!

(۲) اللَّهُ هُوَ الَّذِي مَنْقَذَكَ مِنْ ظُلُمَاتِ الْجَهْلِ وَ زَانِكَ بِالْعِلْمِ: خداست که تو را از تاریکی‌های نادانی‌های رهایی بخشید و به وسیله دانش تو را بیاراست!

(۳) لَا تُظْفِئِ مِصْبَاحَ الْأَمَلِ فِي أَحَدٍ رُبَّ إِنْسَانٍ لَا يَمْلِكُ إِلَّا الْأَمَلَ: چراغ امید را در کسی خاموش نکن چه بسا انسانی که جز امید چیزی ندارد!

(۴) مَحَاوِلَاتُ الْإِنْسَانِ الْيَوْمِيَّةِ قَدْ تُبْعِدُهُ عَنِ غَايَةِ خَلْقِهِ اللَّهُ لَهَا: تلاش انسان در این روزگار گاهی او را از هدفی که خداوند برایش آفریده است، دور می‌کند!

(عربی دهم - درس ۱، ۵ و ۸)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره برای حل کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید، پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین کردن این مدل

تست‌ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) شمشیری (حرف «ك»: مانند) در «كَالسَّيْفِ: مانند شمشیر» ترجمه نشده است!

۲) خداست که (خدا همان کسی است که ...) - رهایی بخشید («مَنْقَذَ: نجات‌دهنده، رهایی‌بخش») اسم است نه فعل، پس «رهایی بخش توست» صحیح است!

نکته لفظ «است» را همراه خبر می‌آوریم نه مبتدا.

۴ تلاش («محاولات: تلاش‌ها» جمع است نه مفرد) - در این روزگار (معادل «اليومية: روزانه، روزمره» نیست!) «محاولات الإنسان اليومية» یعنی «تلاش‌های روزانه انسان!»

تست و پاسخ ۳۶

«آیا می‌دانید که بیش از هشتاد درصد موجودات جهان حشرات هستند؟»:

- ۱) أتعلمين أن كثيراً من موجودات العالم حشرات و هي ثمانية بالمئة؟! (هل تعلمون أن أكثر من ثمانين بالمئة من موجودات العالم حشرات؟!)
- ۲) هل تعلمون أن أكثر من ثمانين بالمئة من موجودات العالم حشرات؟! (هل تعلمون أن أكثر من ثمانية بالمئة من الموجودات في العالم؟!)
- ۳) أتعلمين أن الحشرات أكثر من ثمانين بالمئة من الموجودات في العالم؟! (هل تعلمون أن أكثر من ثمانية بالمئة من الموجودات في العالم كانت حشرات؟!)

(عربی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در این مدل سؤالات به تفاوت گزینه‌ها خیلی دقت کن!

خودت حل کنی بهتره معادل «هشتاد» چی می‌شه؟ معادل «جهان» «العالم» می‌شه یا «في العالم»؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: آیا: «هل، أ» / می‌دانید: «تعلمون، تعلمن» / که: «أن» / بیش از: «أكثر من» / هشتاد درصد: «ثمانين بالمئة» / موجودات جهان: «موجودات العالم»
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) تعلمين (معادل «می‌دانی» است نه «می‌دانید!» این فعل برای مفرد مؤنث مخاطب به کار می‌رود) - كثيراً (معادل «بسیاری» است، نه «بیش» (بیشتر)) - من موجودات (حرف «من: از» باید قبل از «ثمانين: هشتاد» به کار برود) - ثمانية (معادل «هشت» است، نه «هشتاد»!)
- ۲) أن الحشرات («حشرات» مربوط به بخش پایانی جمله است و در جای نادرستی به کار رفته است!) - في (اضافی است!)
- ۳) ثمانية (به معنای «هشتاد» است، نه «هشتاد!») في (اضافی است!) - كانت (به معنای «بودند» است، نه «هستند»!)

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۷ - ۳۹) بِمَا يَنَابِسُ النَّصَّ:

يُعتبر الرمان من الأثمار الخريفية التي يُحبّه الإيرانيون كثيراً حيث يتجلى في أشعارهم وأدبهم. على الأغلب تحتوي ثمار الرمان حيوياً بيبضاً أو حمراء براقاً لها أذواق مختلفة. مثلاً بعضها تكون حامضة وأخرها تكون حلوة. ربّما لا تعلمون أن شجرة الرمان تنمو في الغالب في بعض البلدان الآسيوية مثل إيران وبعض جيرانها، وتعتبر إيران أكبر الدول المنتجة والمصدرة للرمان. إضافةً على أن الرمان يستهلكه كثير من الناس كفاكهة، يُستخدم أيضاً في الأطعمة المتنوعة. ذكر الله الرمان في آيات القرآن وعرفه علينا كإحدى أثمار الجنة. الرمان له العديد من الخصائص الطيبية، منها أن حيوه مفيدة جداً في الوقاية من السرطان وعلاجه وقشره المجقّف أنفع في هذا المجال، أو يستخدم عصيره في إزالة الميكروبات والالتهابات أو يساعد المعدة في هضم الأطعمة.

ترجمه متن «انار از میوه‌های پاییزی به شمار می‌رود که ایرانیان آن را بسیار دوست دارند تا جایی که در اشعار و ادبیاتشان جلوه‌گر می‌شود. میوه‌های انار غالباً شامل دانه‌های سفید یا قرمز برآقی هستند که طعم‌های مختلفی دارند. به عنوان مثال، گاهی ترش و گاهی شیرین است. شاید ندانید که درخت انار غالباً در بعضی از کشورهای آسیایی مثل ایران و برخی از همسایگانش رشد می‌کند و ایران بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده و صادرکننده انار به شمار می‌رود. علاوه بر این که بسیاری از مردم از انار به عنوان یک میوه استفاده می‌کنند، در غذاهای گوناگونی نیز به کار گرفته می‌شود. خداوند نام انار را در آیات قرآن ذکر کرده است و آن را به عنوان یکی از میوه‌های بهشت به ما معرفی کرده است. انار بسیاری از خاصیت‌های دارویی را دارد، از جمله آن‌ها این که دانه‌هایش واقعاً در پیشگیری از سرطان و درمان آن مفید هستند و پوست خشک آن در این زمینه سودمندتر است یا این که عصاره‌اش در از بین بردن میکروب‌ها و التهابات استفاده می‌شود و یا این که به معده در هضم غذاها کمک می‌کند.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

تست و پاسخ ۳۷

عین الخطأ:

- (۱) إذا أردت أن تحافظ على نفسك ضد السرطان فتناول الرمان!
- (۲) الخصائص الطيبة للرمان لاتختص بحبوه فقط بل بجميع أجزائه!
- (۳) إن الله تعالى ذكر الرمان في القرآن كأفضل الأثمار في الجنة!
- (۴) قد نرى الرمان المنتجة في إيران في بعض البلاد الأوروبية!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها را بخوانید، سپس بهترین گزینه را انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) اگر می‌خواهی خودت را در برابر سرطان محافظت کنی، انار بخور! (می‌تونه درست باشه؛ چون انار ضد سرطانه!)
- (۲) خاصیت‌های دارویی انار تنها به دانه‌هایش اختصاص ندارد، بلکه برای همه اجزاء آن است! (بله مثل پوست و عصاره‌اش ...)
- (۳) خداوند تعالی در قرآن از انار به عنوان برترین میوه‌ها در بهشت یاد کرده است! (به عنوان یکی از میوه‌های بهشتی یاد کرده است!)
- (۴) گاهی انارهای تولیدشده در ایران را در برخی از کشورهای اروپایی می‌بینیم! (بله چون انار رو صادر می‌کنیم ممکنه در اروپا هم دیده بشه!)

تست و پاسخ ۳۸

عین الصحیح:

- (۱) كثير من الذين أصيبوا بالسرطان يأكلون الرمان مع قشره لعلاج مرضهم!
- (۲) إن أردت أن تُسهل هضم الأطعمة في معدتك فاستخدم الرمان كطعامك اليومي!
- (۳) حبوب الرمان حامضة حمراء و لكن الأطعمة التي تُطبخ بها حلوة جداً!
- (۴) يُستخدم الرمان في بعض الأمثال التي هي سائرة بين الإيرانيين في المجتمع!

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها را بخوانید سپس بهترین گزینه را انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) بسیاری از کسانی که دچار سرطان شده‌اند برای درمان بیماریشان انار را با پوستش می‌خورند!
- (۲) اگر می‌خواهی که هضم غذاها در معده‌ات را آسان کنی انار را به عنوان غذای روزانه‌ات مصرف کن!
- (۳) دانه‌های انارها ترش و قرمز هستند، ولی غذاهایی که با آن‌ها پخته می‌شوند بسیار شیرین هستند! (خود دانه‌ها گاهی شیرین هستند و گاهی ترش!)
- (۴) انار در برخی از ضرب‌المثل‌هایی که بین ایرانیان در جامعه رایج است استفاده می‌شود! (بله در خط اول متن اشاره شده که در ادبیات و اشعار فارسی از انار استفاده شده است!)

تست و پاسخ ۳۹

عین الصحیح في التحليل الصرفي و الإعراب: «الإيرانيون - بيضاء - تُعتبر - يستهلك»

- (۱) الإيرانيون: اسم - جمع سالم للمذكر - معرب / فاعل لفاعل «يُحب» و مرفوع بالتون
- (۲) بيضاء: مفرد مؤنث - مذكره: أبيض - معرب / صفة و منصوب بالتبعية من موصوفها: «حوباً»
- (۳) تُعتبر: فعل مضارع - للغاية - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان) - مجهول / فعل و فاعله «إيران»
- (۴) يستهلك: مزيد ثلاثي من باب استفعال (مصدره: استهلاك) - حروفه الزائدة: «س - ت» / مفعوله «الهاء»

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خطر رو!!!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن چون نیاز به بررسی جمله ندارن. بعد اگر سؤال حل نشد موارد سمت چپ رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) مرفوع بالتون («الإیرانیون» مرفوع به واو است نه «ن»!)
- ۲) فاعله ... («تعتبر: به شمار می‌رود» مجهول است نه معلوم، در نتیجه فاعل ندارد بلکه نائب فاعل دارد!)
- ۳) حروفه الزائدة «س - ت» (با توجه به این که «یستهلك» از باب استفعال است، سه حرف زائد دارد نه دو حرف! با توجه به وزن ماضی این باب (استفعل) حروف «ا - س - ت» زائد هستند!)

• عین الجواب الصحیح عن الأسئلة التالية (٤٠ - ٤٥):

تست و پاسخ ٤٠

عین الخطأ عن ضبط حركات الحروف:

- ۱) تُنْقَلُ النَّاقِلَاتُ النَّفْطَ مِنَ الْبِلَادِ الْمُنْتَجِجَةِ إِلَى الْبُلْدَانِ الْأُخْرَى!
- ۲) تَشْكُرُ اللَّهُ عَلَى أَنْعَمِهِ الْمُنْهَمِرَةَ بِإِنْفَاقِهَا لِلْفُقَرَاءِ!
- ۳) رَئِيسُ الْحُكُومَةِ هُوَ الَّذِي يَنْصَحُ الْمُسْلِمِينَ عَلَى أَدَاءِ وَاجِبَاتِهِمْ!
- ۴) قَدْ دَلَّتِ الْحَيَوَانَاتُ الْإِنْسَانَ عَلَى الْخَوَاصِّ الطَّبِيبَةِ لِبَعْضِ الْأَعْشَابِ!

پاسخ: گزینه ١

(عربی دهم - درس ٧)

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکت‌ها بررسی بشن!!! حتماً ابتدا برید سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید، حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی و در نهایت فعل‌هایی که مجهول هستند را بررسی کنید!

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

تُنْقَلُ (با توجه به معنای جمله و منصوب بودن «النَّفْطَ» که نشان از مفعول بودن آن دارد این فعل باید معلوم باشد، نه مجهول؛ بنابراین «تُنْقَلُ» صحیح است!) - الْبِلَادِ (تَلْفُظ صحیح این کلمه «البلاد» است!)

تست و پاسخ ٤١

عین الأقرب من مفهوم هذه العبارة: «النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا.»

۱) روزی که چراغ عمر خاموش شود	در بستر مرگ عقل مدهوش شود!
۲) آن را که دل آرام دهد وعده کشتن	باید که ز مرگش نبود هیچ مخافت!
۳) کنون بایندای خفته بیدار بود	چو مرگ اندر آرد ز خوابت، چه سود؟!
۴) از مرگ چرا ترسم کو آب حیات آمد	وز طعنه چرا ترسم چون او سپرم آمد؟!

پاسخ: گزینه ٣

(عربی دهم - درس ٣)

مشاوره سوالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی (البته گاهی هم خارج از کتاب) طرح می‌شوند پس باید از قبل بررسی شده باشند!

خودت حل کنی بهتره با استفاده از ترجمه زیر دوباره سؤال رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

پاسخ تشریحی ترجمه عبارت: «مردم خفتگانند و هرگاه بمیرند بیدار می‌شوند!»
مفهوم: «انسان تا قبل از مرگ در غفلت است! و بعد از مرگ تازه بیدار و آگاه می‌شود!»
نزدیک‌ترین مفهوم به عبارت صورت سؤال را بیت (۳) دارد!

تست و پاسخ ۴۲

عین الصحيح في علامة الإعراب للأعداد:

- ۱) سبعة و ستون ناقص عشرون يساوي سبعة و أربعين!
- ۲) تعلمت في هذه السنة الدراسية لغتان اثنتان؛ العربية والإنجليزية!
- ۳) في تصادم الحافلتين اثنتين في طريق المشهد قُتل سبعة مسافرين!
- ۴) رقم غرفتي في هذا الفندق ثلاثون و زميلي يسكن في الطابق الرابع!

(عربی دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره از اعراب اعداد در کنکور ۱۴۰۲ هم تست داشتیم، پس کامل یادشون بگیر!!!

خودت حل کنی بهتره اول نقش عددها رو پیدا کن بعد چک کن بین اعرابشون متناسب با اون نقش هست یا نه؟

پاسخ تشریحی در (۴) «ثلاثون» در جایگاه خبر است برای مبتدا (رقم)، در نتیجه باید مرفوع باشد، «الرابع» هم صفت «الطابق» هست و چون این کلمه مجرور به حرف جرّ است «الرابع» نیز باید مجرور شود که هر دو به درستی آورده شده‌اند.
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) عشرون (این عدد در جایگاه مضاف‌إلیه است، بنابراین باید مجرور باشد و «عشرین» صحیح است!)
- ۲) لغتان اثنتان (با توجه به این‌که «لغتان» در جایگاه مفعول جمله است باید منصوب باشد و «اثنتان» نیز باید منصوب باشد، چون صفت آن است؛ در نتیجه «لغتين اثنتين» صحیح است!)
- ۳) سبعة (این عدد در جایگاه نائب فاعل برای فعل مجهول «قُتل: کشته شد» قرار دارد، بنابراین باید مرفوع باشد؛ در نتیجه «سبعة» صحیح است!)

تست و پاسخ ۴۳

عین فعلاً مزيداً ثلاثياً ليست «الألف» من حروفه الزائدة:

- ۱) إن جاهلاً أو عالماً يجتهد لإيجاد التفرقة بين المسلمين عميل العدو!
- ۲) إذا لاحظت غيمة سوداء في السماء فارجع إلى البيت سريعاً!
- ۳) عندما يتراكم البخار في السماء يتشكّل الغيم و ينزل منه المطر!
- ۴) استخراج النفط من الحفرات العميقة تحت الارض يستغرق وقتاً طويلاً!

(عربی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره حواست باشه برای تعیین حروف زائد یک فعل حتماً قبل از هرکاری اون رو به ماضی تبدیل کنی و بعد حرف‌های زاندهش رو تشخیص بدی چون ملاک تشخیص، ماضی فعل‌هاست نه هر مدلی که سؤال به ما داده باشه!

خودت حل کنی بهتره فعل‌ها رو تبدیل به ماضی کن و بین الف جزء حروف زاندهشون هست یا نه؟

پاسخ تشریحی ماضی مفرد مذکر فعل «يتشكّل» ← «تَشَكَّلَ» ← حروف زائد: «ت - ك» (الف جزء حروف زائد آن نیست!)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) ماضی مفرد مذکر «يجتهد» ← «اجْتَهَدَ» ← حروف زائد: «ا ت»
- ۲) ماضی مفرد مذکر «لاحظت» ← «لَا حَظَّ» ← حروف زائد: «ا»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

۳ ماضی مفرد مذکر «یتراکم» ← «تَراکَمَ» ← حروف زائد: «ت ا»

۴ ماضی مفرد مذکر «یستغرق» ← «استغرقَ» ← حروف زائد: «ا س ت»

تست و پاسخ ۴۴

عیّن ما فيه نون الوقایة:

(۱) شَجَعَ جميع الحَصَّار الشَّابَّ الَّذِي كان يُعْنِي بصوت جميل!

(۲) يا رَبِّ، عَصِيَّتْكَ كَثِيْرًا في حَيَاتِي و الآن فَهَمَّتْ أَنْ خسراني عَظِيمًا!

(۳) قال الغراب للبلبل: لا أَحَبُّ لوني أبدأ لأنَّ النَّاسَ يبتعدون عَنِّي!

(۴) أَحسستُ بألم شديد في أسناني فطلبتُ من الصيدليِّ حبوباً مهدئةً!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دهم - درس ۸)

مشاوره تشخیص نون وقایه از ساده‌ترین تست‌های قواعد کنکور هست و به نسبت حجم نکاتش تست‌های زیادی هم ازش مطرح شده است!

خودت حل کنی بهتره نون وقایه رو نباید فقط در آخر فعل‌ها جست‌وجو کنی، بلکه ممکنه آخر بعضی حرف‌ها هم بیان!

درس نامه ●● نون وقایه را در موارد زیر می‌توانیم ببینیم:

(۱) فعل متعدی + ن + ی ← یُسَاعِدُنِي

(۲) مِّنْ + ن + ی ← عَنِّي - مَنِّي

پاسخ تشریحی جارّ و مجرور «عنی: از من» از «عَن + نون وقایه (تشدید) + ضمیر «ی»» تشکیل شده است، بنابراین نون وقایه در آن به کار رفته است!

در (۱) در فعل «یُعْنِي» نون جزء حروف اصلی فعل (غ ن ی) می‌باشد، در (۲) «خسران: زیان» اسم است و نون وقایه هرگز به اسم‌ها متصل

نمی‌شود! در (۳) «لون: رنگ» هم اسم است و در (۴) نیز «أسنان: دندان‌ها» اسم است و در نتیجه نون وقایه‌ای در کار نیست!

تست و پاسخ ۴۵

عیّن حرف جرّ یؤثّر علی إعراب اسم بعده:

(۱) قالتِ المَعْلَمَة: علی هؤْلَاءِ الطَّالِبَاتِ أَنْ یکتبن دروسهنَّ قبل الحضور في المدرسة!

(۲) مدير المدرسة كان واقفاً أمام الاصفاف الصباحي لیسع آیات القرآن!

(۳) سأل الموظف السائحین: لمن هذا المفتاح؟ أجاب أحدهم: ذلك لي!

(۴) یا تلاميذ الصّف، اعلّموا أنّ جمال العلم نشره و ثمرته العمل به!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی دهم - درس ۸)

مشاوره تست‌های مبحث حروف جازه معمولاً به شکل ترکیبی طرح می‌شوند، زیرا خودشان قواعد ساده‌ای دارند.

خودت حل کنی بهتره یک حرف جرّ + اسم معرب پیدا کن!

پاسخ تشریحی سؤال از ما حرف جرّی را می‌خواهد که بر اعراب اسم بعد از خودش تأثیر بگذارد بنابراین آن اسم باید معرب باشد!

در (۱) «فی» حرف جرّ و «المدرسة» اسم معربی است که به خاطر حضور «فی» باید کسره بگیرد!

در همان (۱) «علی» بر سر اسم مبنی «هؤلاء» آمده است بنابراین بر اعراب آن هیچ تأثیری نمی‌گذارد. در (۲) هیچ حرف جرّی به کار نرفته است!

(دقت کنید که «لِ» در «لیسمع» حرف جرّ نیست زیرا بر سر فعل آمده است نه اسم!) در (۳) حرف جرّ «لِ» بر سر اسم مبنی «مَنْ» آمده است، حرف جرّ

«مِنْ» بر سر اسم مبنی «هم» آمده است و حرف جرّ «لِ» بر سر اسم مبنی «ی» آمده است! در (۴) هم حرف جرّ «بِ» بر سر اسم مبنی «ه» آمده است!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

عربی، زبان قرآن یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۰۶

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱ - ۳۶):

تست و پاسخ ۳۱

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾:

- ۱) ای آنانی که ایمان دارید خداترس باشید و با راستگویان باشید!
- ۲) ای کسانی که با ایمان هستید، از خدا بترسید از صداقت‌پیشگان باشید!
- ۳) ای کسانی که ایمان آورده‌اید از خدا پروا کنید و همراه صادقان باشید!
- ۴) ای کسانی که ایمان آوردید پروای الهی داشته باشید و با صادقان همراه شوید!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره «آمنوا» فعله یا اسم؟ ماضیه یا مضارع؟ / «اتقوا» چه‌طور؟ اسمه یا فعل؟

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا»: ای کسانی که ایمان آورده‌اید / «اتَّقُوا اللَّهَ»: از خدا پروا کنید / «کُونُوا»: باشید / «مَعَ الصَّادِقِينَ»: همراه صادقان. خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) ایمان دارید («آمنوا» ماضی است نه مضارع!) - خداترس باشید («اتقوا: بترسید» فعل است نه اسم، ضمناً یک فعل غیراسنادی است و نباید به شکل اسنادی ترجمه شود! «مُتَّقِي» یعنی «خداترس»!)
- ۲) با ایمان هستید («آمنوا» ماضی است نه مضارع! ضمناً یک فعل غیراسنادی است و نباید به شکل اسنادی ترجمه شود! «مؤمن» یعنی «با ایمان»!) - از (معادل «مع: با، همراه» نیست!)
- ۴) پروای الهی («اتقوا» فعل است نه اسم!) - همراه شوید (معادل «کونوا: باشید» نیست!)

تست و پاسخ ۳۲

﴿إِنَّ مِنْ صَارٍ مَصَابِئًا بِالْشَّلِّ الدِّمَاغِي تَتَوَقَّفُ أَطْرَافُهُ الْأَرْبَعَةَ عَنِ الْحَرَكَةِ وَ لَكِنَّهُ لَا يَشْعُرُ بِالضَّعْفِ فليَعْوِضُ هَذَا النَّقْصَ بِقُدْرَاتِهِ الْأُخْرَى﴾:

- ۱) به راستی آن‌که دچار فلج مغزی شده است با این‌که دست و پاهایش حرکت نمی‌کنند، ولی نباید احساس کند ضعیف است و باید این نقص را با توانایی‌های دیگرش جابجین کند!
- ۲) بی‌گمان کسی که دچار فلج مغزی می‌شود دست و پاهایش از حرکت می‌ایستند، ولی نباید احساس ناتوانی کند و باید این کمبود را با توانمندی‌های دیگرش جبران نماید!
- ۳) به راستی هر کس دچار فلج مغزی باشد دست و پاهایش از حرکت می‌ایستند، ولی او احساس ناتوانی نکرده و این نقص خود را با قدرت‌های دیگری که دارد جبران می‌کند!
- ۴) بی‌گمان کسی که مغزش دچار فلج می‌شود و دست و پاهایش از حرکت می‌ایستند نباید احساس ضعف کند چون این کمبود با توانایی‌های دیگرش جبران می‌گردد!

(عربی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در تست‌های ترجمه حتماً حواستان به جملات شرطی باشه چون در آن‌ها مجازیم فعل‌های ماضی را به شکل مضارع هم ترجمه کنیم! پس به اشتباه رد گزینه نکنید!

خودت حل کنی بهتره «تتوقّف عن الحركة» یعنی چی؟ «فلیعوّض» چه طور؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «إِنَّ»: بی گمان / «من صار مصاباً بـ»: کسی که دچار می شود / «السَّلَل الدِّماغی»: فلج مغزی / «تتوقّف»: می ایستد / «أطرافه الأربعة»: دست و پاهایش / «عن الحركة»: از حرکت / «ولکنّه»: ولی / «لا یسْعُرُ بالضعف»: نباید احساس ناتوانی کند / «فلیعوّض»: و باید جبران نماید / «هذا النقص»: این کمبود / «بقدراته الأخری»: با توانمندی های دیگرش. خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) با این که (اضافی است!) - حرکت نمی کنند (معادل «تتوقّف عن الحركة»: از حرکت می ایستد) نیست! - ضعیف است («الضعف» معنای مصدري دارد نه وصفی و باید به شکل «ضعف، ناتوانی» ترجمه شود!)
- ۲) باشد («صار» یعنی «شد»، اما چون در جایگاه فعل شرط است می توانیم به شکل «می شود» هم ترجمه اش کنیم، اما «باشد» معادل فعل «کان، یكون» می باشد!) - احساس ناتوانی نکرده («لا یسْعُرُ» فعل نهی است و باید به شکل دستوری ترجمه شود نه خبری منفی!) - قدرت های دیگری (ضمیر «ه» در «قدراته» ترجمه نشده است!) - دارد (اضافی است!) - جبران می کند («لیعوّض» یعنی «باید جبران کند»!)
- ۳) مغزش («السَّلَل الدِّماغی» یعنی «فلج مغزی»!) - و (اضافی است) - کلمه «ولکنّ» ولی» ترجمه نشده است! - جبران می گردد (حرف لام به معنای «باید» در «لیعوّض» ترجمه نشده است!)

تست و پاسخ ۳۳

«حينما نتكلّم عن الكلمات الدّخيلة لا نقصد تبديل المفردات الموجودة في لغتنا بمفردات أجنبيّة تعادلها!»:

- ۱) وقتی از کلمات وارد شده سخن می گوئیم منظورمان جایگزین کردن واژگان موجود در زبانمان با واژگان بیگانه معادل آنها نیست!
- ۲) هر وقت از کلمات دخیل سخن به میان می آید منظور ما آن نیست که کلمات موجود در زبانمان را با واژگان خارجی معادلشان جایگزین کنیم!
- ۳) زمانی که از کلمات وارد شده حرف می زنیم جایگزینی واژگان موجود در زبانمان را با کلمات بیگانه ای که با آنها برابرند، مورد نظر نداریم!
- ۴) وقتی از کلمات وارد شده حرف می زنیم قصد نداریم که واژگان موجود در زبانمان با کلمات بیگانه ای که با آنها معادل هستند، جایگزین شود!

(عربی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره از پر تکرارترین مباحث تست های ترجمه، تفاوت ترجمه اسم ها و فعل هاست! البته این مبحث ریزه کاری هایی هم داره که در اون شرایط مجازیم به جای هم ترجمه شون کنیم!

خودت حل کنی بهتره «لا نقصد» فعله یا اسم؟ / «تبدیل» چه طور؟ فعله یا اسم؟

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «حينما»: زمانی که / «نتكلّم»: حرف می زنیم / «عن الكلمات الدّخيلة»: از کلمات وارد شده / «لا نقصد»: مورد نظر نداریم / «تبدیل المفردات الموجودة»: جایگزینی واژگان موجود / «في لغتنا»: در زبانمان / «بمفردات أجنبيّة تعادلها»: با کلمات بیگانه ای که با آنها برابرند. خطاهای سایر گزینه ها:

- ۱) منظورمان («لا نقصد» فعل است، نه اسم!) - واژگان بیگانه («مفردات أجنبيّة» نکره است، نه معرفه!) - معادل («تعادل» فعل است، نه اسم!)
- ۲) سخن به میان می آید («نتكلّم» برای متكلّم مع الغير است، نه غایب!) - منظور ما (مانند ۱) - معادلشان («تعادل» فعل است، نه اسم!) - جایگزین کنیم («تبدیل: جایگزین کردن» مصدر و اسم است، نه فعل!)
- ۳) جایگزین شود («تبدیل: جایگزین کردن» مصدر و اسم است، نه فعل!)

تست و پاسخ ۳۴

- «أفضل التّماذج التّربويّة هم الّذين يلتزمون بالقيم الأخلاقيّة و يمتنعون عن القيام بنفس الأعمال الّتي ينهون الّاخرين عنها»:
- الگوهای تربیتی برتر در واقع کسانی هستند که به ارزش‌های اخلاقی پایبند بوده و از همان کارهایی که دیگران را از آن‌ها باز می‌دارند، خودشان هم خودداری می‌کنند!
 - برترین الگوهای تربیتی در حقیقت کسانی‌اند که به ارزش‌های اخلاق التزام دارند و از انجام کارهایی که دیگران از آن‌ها منع شده‌اند، خودداری می‌نمایند!
 - بهترین الگوها برای تربیت آنانی هستند که به ارزش‌های اخلاقی متعهد هستند و خودشان از پرداختن به همان کارهایی که دیگران را از آن‌ها باز می‌دارند، خودداری می‌کنند!
 - برترین الگوهای تربیتی حقیقتاً کسانی‌اند که به ارزش‌های اخلاقی پایبند هستند و از انجام همان کارهایی که دیگران را از آن‌ها نهی می‌کنند، خودداری می‌کنند!

(عربی یازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در ترجمه اسم‌های تفضیل دقت کنید که در ترکیب‌های اسمی نباید جابه‌جا ترجمه بشوند! مثلاً «کتاب أحسن» یعنی «کتابی بهتر»، نه «بهترین کتاب»، چون اول باید «کتاب» ترجمه بشه بعد «أحسن»!

خودت حل کنی بهتره «أفضل» در این عبارت باید با «تر» ترجمه بشه یا «ترین»؟ / «التربويّة» و «الأخلاقيّة» چه‌طوری ترجمه می‌شوند؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «أفضل التّماذج التّربويّة»: برترین الگوهای تربیتی / «هم الّدين»: حقیقتاً کسانی هستند که / «يلتزمون»: پایبند هستند / «بالقيم الأخلاقيّة»: به ارزش‌های اخلاقی / «يمتنعون»: خودداری می‌کنند / «عن القيام بنفس الأعمال الّتي»: از انجام همان کارهایی که / «ينهون»: نهی می‌کنند / «الّاخرين»: دیگران / «عنها»: از آن‌ها. خطاهای سایر گزینه‌ها:

- برتر («أفضل التّماذج») یعنی «برترین نمونه‌ها» و نباید جابه‌جا ترجمه شوند! - خودشان هم (اضافی است!)
- اخلاق («الأخلاقيّة») باید به شکل صفت نسبی فارسی ترجمه شود و «اخلاقی» صحیح است! - انجام کارهایی (کلمه «نفس: همان» در «القيام بنفس الأعمال» ترجمه نشده است!) - منع شده‌اند («ينهون» مضارع و معلوم است نه ماضی و مجهول!)
- برای تربیت («التربويّة») باید به شکل صفت نسبی فارسی ترجمه شود و «تربیتی» صحیح است! - خودشان (اضافی است!)

تست و پاسخ ۳۵

عین الخطأ:

- إِنَّ الإنسانَ كانَ مسؤولاً عنَ عهدٍ لا يُوفي به: به راستی انسان نسبت به عهدی که به آن وفا نمی‌کند، مورد پرسش خواهد بود!
- من لا يرحم عالمًا ضاع بين الجهال لا يرحم: آن‌که به دانشمندی که در میان نادانان ضایع شده، رحم نکند مورد رحمت قرار نمی‌گیرد!
- الإصابة بالحمى الشديدة قد تجعل الطفل أعمى و أبكم: گاهی دچار شدن به یک تب شدید کودک را نابینا و ناشنوا می‌گرداند!
- كنت قد سحنت بطارية جوالي و لكنها فرغت خلال نصف اليوم: باتری موبایلم را شارژ کرده بودم، ولی در طول نصف روز خالی شد!

(عربی یازدهم - دروس ۶ و ۷)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره برای حل کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید، پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

یک تب شدید («الحمى الشديدة»: تب شدید» معرفه است نه نکره) - ناشنوا (معادل «أبکم: لال» نیست)

تست و پاسخ ۳۶

«این مهاجم هربار گلی را به ثمر می‌رساند آن گل را به برادر کوچکش تقدیم می‌کند!»:

- (۱) کَلَّمَا يَسْجَلُ هَذَا الْمُهَاجِمُ هَدَفًا يَقْدَمُ الْهَدَفُ إِلَى أَخِيهِ الصَّغِيرِ!
- (۲) هَذَا الْمُهَاجِمُ إِذَا سَجَلَ هَدَفًا يَقْدَمُ ذَلِكَ الْهَدَفُ إِلَى أَخِيهِ الْأَصْغَرِ!
- (۳) هَذَا الْمُهَاجِمُ عِنْدَمَا كَانَ يَسْجَلُ هَدَفًا يَقْدَمُ الْهَدَفُ لِأَخِيهِ الْأَصْغَرِ!
- (۴) يَقْدَمُ هَذَا الْمُهَاجِمُ الْهَدَفُ إِلَى أَخِيهِ الصَّغِيرِ كَلَّمَا يَسْجَلُ هَدَفًا!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی یازدهم - درس ۴)

مشاوره در این مدل سوالات به تفاوت گزینه‌ها مثل جمع یا مفرد بودن کلمات و ضمیرها و از همه مهم‌تر معرفه و نکره بودن خیلی دقت کن!

خودت حل کنی بهتره «کوچک» اسم تفضیله؟ به ساختار جمله و جایگاه عبارت‌ها هم توجه کن!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: این مهاجم: «هذا المهاجم» / هربار: «كَلَّمَا» / گلی: «هدفاً» / به ثمر می‌رساند: «يسجل» / آن گل: «الهدف»، ذلك الهدف» / به برادر کوچکش: «إلى أخيه الصغير»
خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) إذا (معادل «هرگاه» است نه «هربار») - الأصغر (معادل «کوچک‌تر» است نه «کوچک»!)

۳) عندما (معادل «وقتی که» است نه «هربار») - كان يسجل (معادل «ماضی استمراری» است در حالی که «به ثمر می‌رساند» در این عبارت مضارع است!) - الأصغر (مانند ۲)

۴) ساختار جمله با عبارت فارسی متفاوت است و «كَلَّمَا يَسْجَلُ هَدَفًا» باید در بخش اول جمله بیاید، ضمناً برای این که بتوانیم «الهدف» را به شکل «آن گل» ترجمه کنیم باید قبلش «هدفاً» به کار رفته باشد، نه بعدش!

نکته چون در ابتدا «هدفاً» به شکل نکره آمده و در ادامه با «ال» به کار رفته است (الهدف)، الف و لامش را به شکل «آن» ترجمه می‌کنیم و می‌توانیم از «ذلك» استفاده نکنیم!!!

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۷ - ۳۹) بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ:

يُعتبر الرمان من الثمار الخريفية التي يُحبّه الإيرانيون كثيراً حيث يتجلى في أشعارهم وأدبهم. على الأغلب تحتوي ثمار الرمان حبوباً بيضاء أو حمراء برّاقة لها أذواق مختلفة. مثلاً بعضها تكون حامضة وأخرها تكون حلوة. ربّما لا تعلمون أنّ شجرة الرمان تنمو في الغالب في بعض البلدان الآسيوية مثل إيران وبعض جيرانها، وتعتبر إيران أكبر الدول المنتجة والمصدّرة للرمان. إضافةً على أنّ الرمان يستهلكه كثير من الناس كفاكهة، يُستخدم أيضاً في الأطعمة المتنوّعة. ذكر الله الرمان في آيات القرآن وعرفه علينا كإحدى ثمار الجنة. الرمان له العديد من الخصائص الطّبيّة، منها أنّ حبوبه مفيدة جدّاً في الوقاية من السرطان وعلاجه وقشره المجفّف أنفع في هذا المجال، أو يستخدم عصيره في إزالة الميكروبات والالتهابات أو يساعد المعدة في هضم الأطعمة.

ترجمه متن «انار از میوه‌های پاییزی به شمار می‌رود که ایرانیان آن را بسیار دوست دارند تا جایی که در اشعار و ادبیاتشان جلوه‌گر می‌شود. میوه‌های انار غالباً شامل دانه‌های سفید یا قرمز براقی هستند که طعم‌های مختلفی دارند. به عنوان مثال، گاهی ترش و گاهی شیرین است. شاید ندانید که درخت انار غالباً در بعضی از کشورهای آسیایی مثل ایران و برخی از همسایگانش رشد می‌کند و ایران بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده و صادرکننده انار به شمار می‌رود. علاوه بر این که بسیاری از مردم از انار به عنوان یک میوه استفاده می‌کنند، در غذاهای گوناگونی نیز به کار گرفته می‌شود. خداوند نام انار را در آیات قرآن ذکر کرده است و آن را به عنوان یکی از میوه‌های بهشت به ما معرفی کرده است. انار بسیاری از خاصیت‌های دارویی را دارد، از جمله آن‌ها این که دانه‌هایش واقعاً در پیشگیری از سرطان و درمان آن مفید هستند و پوست خشک آن در این زمینه سودمندتر است یا این که عصاره‌اش در از بین بردن میکروب‌ها و التهابات استفاده می‌شود و یا این که به معده در هضم غذاها کمک می‌کند.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

تست و پاسخ ۳۷

عین الخطأ:

- ۱) إذا أردت أن تحافظ على نفسك ضدَّ السرطان فتناول الرمان!
- ۲) الخصائص الطَّبيَّة للرمان لاتختصَّ بحبوه فقط بل بجميع أجزائه!
- ۳) إنَّ الله تعالى ذكر الرمان في القرآن كأفضل الأثمار في الجنة!
- ۴) قد نرى الرمان المنتجة في إيران في بعض البلاد الأوروبية!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها را بخوانید سپس بهترین گزینه را انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) اگر می‌خواهی خودت را در برابر سرطان محافظت کنی انار بخور! (می‌تونه درست باشه؛ چون انار ضد سرطانه!)
- ۲) خاصیت‌های دارویی انار تنها به دانه‌هایش اختصاص ندارد، بلکه برای همه اجزاء آن است! (بله مثل پوست و عصاره‌اش ...)
- ۳) خداوند تعالی در قرآن از انار به عنوان برترین میوه‌ها در بهشت یاد کرده است! (به عنوان یکی از میوه‌های بهشتی یاد کرده است!)
- ۴) گاهی انارهای تولیدشده در ایران را در برخی از کشورهای اروپایی می‌بینیم! (بله چون انار رو صادر می‌کنیم ممکنه در اروپا هم دیده بشه!)

تست و پاسخ ۳۸

عین الصحیح:

- ۱) كثير من الذين أصيبوا بالسرطان يأكلون الرمان مع قشره لعلاج مرضهم!
- ۲) إن أردت أن تسهّل هضم الأطعمة في معدتك فاستخدم الرمان كطعامك اليومي!
- ۳) حبوب الرمان حامضة حمراء و لكنّ الأطعمة التي تُطبخ بها حلوة جداً!
- ۴) يُستخدم الرمان في بعض الأمثال التي هي سائرة بين الإيرانيين في المجتمع!

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها را بخوانید سپس بهترین گزینه را انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) بسیاری از کسانی که دچار سرطان شده‌اند برای درمان بیماریشان انار را با پوستش می‌خورند!
- ۲) اگر می‌خواهی که هضم غذاها در معده‌ات را آسان کنی انار را مانند غذای روزانه‌ات مصرف کن!
- ۳) دانه‌های انارها ترش و قرمز هستند، ولی غذاهایی که با آن‌ها پخته می‌شوند بسیار شیرین هستند! (خود دانه‌ها گاهی شیرین هستند و گاهی ترش!)
- ۴) انار در برخی از ضرب‌المثل‌هایی که بین ایرانیان در جامعه رایج است استفاده می‌شود! (بله در خط اول متن اشاره شده که در ادبیات و اشعار فارسی از انار استفاده شده است!)

تست و پاسخ ۳۹

عین الصحیح في التحليل الصرفي و الإعراب: «الإيرانيون - المُجفّف - تُعتبر - يستهلك»

- ۱) الإيرانيون: اسم - جمع سالم للمذکر - معرب - اسم علم / فاعل لفاعل «يُحبّ» و مرفوع بالتّون
- ۲) المُجفّف: مفرد - مذکر - اسم مفعول من فعل مزيد ثلاثي - معرّف بأل / صفة و مرفوع بالتبعيّة من «قشر»
- ۳) تُعتبر: فعل مضارع - للغائبه - مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان) - مجهول / فعل و فاعله «إيران»
- ۴) يستهلك: مزيد ثلاثي من باب استفعال (مصدره: استهلاك) - حروفه الزائدة: «س - ت» / مفعوله «الهاء»

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خااار و!!!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن چون نیاز به بررسی جمله ندارن. بعد اگر سؤال حل نشد موارد سمت چپ رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) مرفوع بالتون «الإيرانيون» مرفوع به واو است نه «ن»!
- ۲) فاعله ... «تعتبر: به شمار می‌رود» مجهول است نه معلوم، در نتیجه فاعل ندارد؛ بلکه نائب فاعل دارد!
- ۳) حروفه الزائدة «س - ت» (با توجه به این که «يستهلك» از باب استفعال است، سه حرف زائد دارد، نه دو حرف! با توجه به وزن ماضی این باب (استفعل) حروف «ا - س - ت» زائد هستند!

• عین الجواب الصحيح عن الأسئلة التالية (٤٠ - ٤٥):

تست و پاسخ ٤٠

عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ۱) تَذَهَبُ الزائرةُ إلى مَوْظَفِ الإِصْطِلَاتِ لِتَشْتَرِيَ شَرِيحَةَ الْجَوَالِ!
- ۲) كُنْتُ أَفْتَشُّ عَنْ مَعْجَمٍ صَغِيرٍ يَضُمُّ مَفْرَدَاتٍ يَحْتَاجُ إِلَيْهِ طَلَابِي!
- ۳) بَعْدَ أَنْ تَعَادَلَ الْقَرِيفَانِ فِي الْمُبَارَاةِ خَرَجَ الْمُتَفَرِّجُونَ مَسْرُورِينَ!
- ۴) يُقَدِّرُ الْعُلَمَاءُ أَنْوَاعَ الْكَاثِنَاتِ الْحَيَّةِ فِي الْبِحَارِ بِالْمَلَائِينِ!

پاسخ: گزینه ١

(عربی یازدهم - درس ٣)

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکت‌ها بررسی بشن!!! حتماً ابتدا برید سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی! بعد به اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و سپس به فعل‌های مجهول دقت کنید!

درس نامه ●● حرف «ل» غالباً به صورت «لِ» می‌آید، مگر در موارد زیر:

- ۱) وقتی همراه ضمیرها (غیر از «ی») به کار برود به صورت «لِ» درمی‌آید. لَكَ - لَنَا
- ۲) وقتی به عنوان حرف تأکید آمده باشد. ← ﴿إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ...﴾
- ۳) وقتی «وَرَف + ل + مضارع» داشته باشیم، به صورت «لِ» می‌آید. ← ﴿فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ﴾

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

مَوْظَفِ «مَوْظَف» اسم فاعل است و به معنای «کسی که به دیگران وظیفه‌ای می‌دهد»، اما در این عبارت به اسم مفعول نیاز داریم (کسی بهش وظیفه‌ای داده شده) و «مَوْظَف: کارمند» صحیح است! - لِتَشْتَرِيَ (حرف «ل» در حالت عادی وقتی قبل از فعل مضارع به کار می‌رود باید کسره بگیرد، نه فتحه؛ بنابراین «لِتَشْتَرِيَ» صحیح است!)

تست و پاسخ ٤١

عین الأبعد عن مفهوم عبارة «تفكروا في الخلق و لا تفكروا في الخالق»:

- ۱) تفکر کن که آخر از کجایی
- ۲) گفتیم که عقل از همه کاری به در آید!
- ۳) این همه نقش عجب بر درو دیوار وجود
- ۴) نخست از فکر خویشم در تحیر
- درین نیلی قفس بهر چرایی؟
- بیچاره فروماند چو عشقش به سرافتاد!
- هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار!
- چه چیز است آن که گویندش تفکر!

(عربی یازدهم - درس ٣)

پاسخ: گزینه ٢

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره سوالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند پس باید از قبل بررسی شده باشند!

پاسخ تشریحی ترجمه عبارت: «دربارۀ آفرینش تفکر کنید و درباره آفریننده تفکر نکنید!»

مفهوم: «تشویق به تفکر درباره آفرینش و پرهیز از تفکر درباره خالق!»

در (۴)، آمده که «من هنوز تفکر و اندیشیدن را نمی‌شناسم» و این بیت ارتباطی با اندیشیدن درباره جهان هستی ندارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خیلی روشن دعوت می‌کند به تفکر در دلیل آفرینش انسان و حضور او در این جهان.

(۲) در مصراع دوم آمده که عقل وقتی که درگیر عشقِ او (خداوند) شد، ناتوان شد چون توانایی این موضوع را ندارد و خداوند برتر از درک عقل است.

(۳) در این بیت هم آمده: وقتی این همه نشانه‌های شگفت‌انگیز در جهان هستی وجود دارد، چه‌طور می‌شود که خردمند باشی و به آن‌ها توجه نکنی.

تست و پاسخ ۴۲

عین ما فيه اسم التفضيل أقل:

(۱) لن تقترب أختي الكبرى من العجب لأنها تظن أنه أسوأ خلق للإنسان!

(۲) أعقل الناس من أكرم صديقه الذي أهدى إليه عيوبه و هو خير الأصدقاء!

(۳) إن الأحق هو الذي أثر الحياة الدنيا على الآخرة و أسخط ربه!

(۴) ليكن أحب الأصدقاء عندك أقدمهم و أحسن إليهم كما يحسنون إليك!

(عربی یازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره اسم تفضیل از پای ثابت‌های کنکورهای نظام جدید است. هر چه قدر از مهم بودن این مبحث بگیم کم گفتیم!

خودت حل کنی بهتره أفعالها و فعلی‌ها رو پیدا کن. فقط حواست باشه «أفعل» فعل یا رنگ و عیب نباشه!

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

(۱) کلمات «الکبری: بزرگ‌تر» و «أسوء: بدترین» اسم تفضیل هستند! (۲)

(۲) کلمات «أعقل: عاقل‌ترین» و «خیر: بهترین» اسم تفضیل هستند! (۲) (دقت کنید که «أكرم: گرامی داشت» و «أهدى: هدیه داد» فعل هستند، نه اسم تفضیل!)

(۳) تنها «الدنيا» (بر وزن «فعلی») اسم تفضیل است! (۱) (دقت کنید «الأحقق: نادان» عیب است. «الآخرة» اسم فاعل و «أسخط: خشمگین کرد» فعل است!)

(۴) کلمات «أحب: محبوب‌ترین» و «أقدم: قدیمی‌ترین» اسم تفضیل هستند! (۲) (دقت کنید که «أحسین» بر وزن «أفعل» است، نه «أفعل»؛ پس اصلاً نیازی به بررسی نیست و قطعاً اسم تفضیل نمی‌باشد (فعل امر است)!)

تست و پاسخ ۴۳

عین «ما» شرطية:

(۱) ما أخلص من يقوم بالخيرات و هو لا يتكلم عنها بعد أن فعلها!

(۲) ما أقام المرء من الفرائض ليلاً و نهاراً جزاؤه عند الله!

(۳) ما أسرع الناس لمساعدة شاب كاد أن يغرق لأنه كان كذاباً!

(۴) ما تكتب الطالبات على أوراق الامتحان يدل على كيفية دراستهن!

(عربی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره تشخیص انواع «ما» از تست‌های سابقه دار کنکور هست. مهم‌ترین اون‌ها «ما» شرطیه هست که باید خیلی خوب بلد باشیدش!

خودت حل کنی بهتره جملات رو ترجمه کن و ببین می‌تونی «ما» رو به شکل «هرچه» ترجمه کنی و فعل شرط و جواب شرط پیدا کنی؟

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) چه قدر با اخلاص است کسی که کارهای خیر انجام می‌دهد در حالی که بعد از این که انجامشان داد از آن صحبت نمی‌کند! («ما» از نوع تعجبی است!)
- ۲) آن چه انسان در شب و روز از واجبات انجام می‌دهد، پاداشش نزد خداست! (دقت کنید که این عبارت شرطی نیست چون جواب شرط ندارد! جواب شرط یا باید یک فعل باشد یا یک جمله اسمیه که قبلش حرف «ف» به کار رفته است. «ما» در این عبارت از نوع موصولی است!)
- ۳) مردم برای کمک به جوانی که داشت غرق می‌شد نشتافتند، زیرا او دروغگو بود! («ما» از نوع نفی است!)
- ۴) هرچه دانش‌آموزان بر روی برگه‌های امتحان بنویسند بر کیفیت درس‌خواندشان دلالت دارد! («ما» از نوع شرطی است و «تکتب» فعل شرط و «یدل» جواب شرط است!)

تست و پاسخ ۴۴

عین اسم فاعل و وصف بجملة:

- ۱) ذهبْتُ إلى رجل فاضل أظنُّ أنه قادر على حلِّ مشكلتي!
- ۲) تعلَّمْتُ الإنجليزية من سيَّاح كانوا يأتون إلى مدينتنا!
- ۳) إنَّ مُحاضرات ألقيتها في جامعتنا أثَّرت على الطَّلاب كثيرًا!
- ۴) سجَّلت أسماء الحاضرين في قائمة و أعطيتها لمدير مدرستنا!

پاسخ: گزینه ۲

(عربی یازدهم - دروس ۲ و ۵)

مشاوره برای تشخیص اسم فاعل، اسم مفعول و... حتماً حواستون به اسم‌های جمع مکسر باشه چون باید اول مفردشون کنید و بعد در موردشون قضاوت کنید!

خودت حل کنی بهتره «اسم فاعل نکره + فعل» پیدا کن که اون فعل، اسم فاعل رو توضیح داده باشه!

پاسخ تشریحی سؤال از ما اسم فاعلی را می‌خواهد که به وسیله یک جمله وصفیه توصیف شده باشد؛ بنابراین باید نکره هم باشد!

در ۲) «سیَّاح» اسم فاعل نکره است (زیرا مفردش «سائح» است!) و فعل «كانوا يأتون» در مورد آن توضیح می‌دهد! (انگلیسی را از گردشگرانی که به شهرمان می‌آمدند یاد گرفتم!)

در ۱) «أظنُّ» درباره «رجل» توضیح می‌دهد، نه «فاضل»! (نزد مردی فاضل رفتم که گمان می‌کردم...)

در ۳) «ألقيتها» درباره «مُحاضرات: سخنرانی‌ها» توضیح می‌دهد، اما این کلمه اسم فاعل نیست؛ بلکه مصدر است! در ۴) «الحاضرين» اسم فاعل معرفه است و «قائمة» با این که اسم فاعل نکره است، ولی بعد از آن جمله وصفیه حضور ندارد. دقت کنید عبارتی که بعد از آن آمده با «وَ» شروع شده؛ پس نمی‌تواند وصفیه باشد.

تست و پاسخ ۴۵

عین ما لیس فیہ فعل یعادل الماضي الاستمراري:

- ۱) اعلم أنَّ الله كان أعلم بمن يضلُّ عن سبيله!
- ۲) كنتُ أمَّرتُ حياتي في طلب ما لا أحتاج إليه!
- ۳) صفحات وجهي أظهرت خيراً لا أحبُّ أن يعرفه أحد!
- ۴) لم يكن يردُّ هذا الرَّجل السائل الذي يأتيه خائباً!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی یازدهم - درس ۷)

مشاوره از تشخیص زمان‌های مختلف، علاوه بر تست‌های ترجمه گاهی در تست‌های قواعد هم تست داریم!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

خودت حل کنی بهتره ببین در کدام گزینه ساختار «کان + مضارع» یا «ماضی + مضارع» وجود نداره!

درس نامه مهم‌ترین ساختارهایی که در آن‌ها ماضی استمراری داریم:

(۱) کان + مضارع «کان» اگر به معنای «است» آمده باشد و معنای مضارع داشته باشد، نمی‌تواند ماضی استمراری تشکیل بدهد.

(۲) ماضی + مضارع

پاسخ تشریحی در (۱) «کان» دربارهٔ صفات خداوند به کار رفته است، پس معنای مضارع دارد و نمی‌تواند ماضی استمراری تشکیل بدهد؛

پس فعل «یضَلَّ» به همان صورت مضارع ترجمه می‌شود: «بدان که خداوند نسبت به کسی که از راهش گمراه شده آگاه‌تر است.»

در (۲) «کُنْتُ أَمْرًا: تلخ می‌کردم» دارای ساختار «کان + مضارع» است!

در (۳) «أَظْهَرْتُ: آشکار کرد» ماضی و «لَا أَحِبُّ: دوست ندارم» مضارع است؛ پس دارای ساختار «ماضی + مضارع» هستیم!

در (۴) هم «لَمْ يَكُنْ يَرُدُّ: باز نمی‌گرداند» ماضی استمراری منفی است! («لَمْ يَكُنْ» دقیقاً معادل «مَا كَانَ» هست؛ پس ساختار «کان + مضارع» داریم!)

تاریخ دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۵۲ / جغرافیای دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۰۰

تست و پاسخ ۴۶

«ارزیابی گرایش دینی، اجتماعی یا سیاسی نویسنده یک کتاب تاریخی» و «تلاش برای بازسازی وقایع گذشته» در کدام یک از مراحل پژوهش در تاریخ صورت می‌گیرد؟

- (۱) شناسایی منابع - گزارش یافته‌های پژوهش
- (۲) شناسایی منابع - تحلیل و تفسیر اطلاعات
- (۳) گردآوری و تنظیم اطلاعات - گزارش یافته‌های پژوهش
- (۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ دهم - درس ۱ - مراحل شش‌گانه پژوهش در تاریخ)

درس نامه ●● مراحل شش‌گانه پژوهش در تاریخ عبارت‌اند از:

مهم‌ترین نکات آن	مرحله پژوهش
موضوع تحقیق باید (۱) تازه و غیرتکراری، (۲) دارای اثر و فایده و (۳) دارای منابع و اطلاعات کافی باشد.	اول: انتخاب موضوع
پرسش‌ها هدف پژوهش را مشخص می‌کنند و مانع از بیراهه‌رفتن پژوهشگر می‌شوند. در پژوهش‌های تاریخی، اغلب از زمینه‌ها، علت‌ها، آثار و نتایج رویدادها و یا نقش افراد و گروه‌های درگیر در آن رویدادها پرسش می‌شود.	دوم: تدوین پرسش‌های تحقیق
پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها ارزیابی می‌شود: نویسندگان چه کسانی بوده‌اند؟ چه گرایش دینی، اجتماعی یا سیاسی داشته‌اند؟ شاهد وقایع بوده یا آن‌ها را از دیگران نقل کرده‌اند؟ و ...	سوم: شناسایی منابع
اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق از منابع و اسناد تاریخی استخراج و سپس تنظیم و دسته‌بندی می‌شود.	چهارم: گردآوری و تنظیم اطلاعات
تحلیل و تفسیر رویدادهای تاریخی کار ساده‌ای نیست و نیازمند روش‌ها و مهارت‌های خاصی است. کار مورخان شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد؛ پلیس به دنبال بازسازی صحنه جرم و مورخ در پی بازسازی گذشته است.	پنجم: تحلیل و تفسیر اطلاعات
نتایج و یافته‌های تحقیق، استخراج و در قالب گزارش علمی (کتاب، مقاله، سخنرانی، گزارش و ...) ارائه می‌شوند.	ششم: گزارش یافته‌های پژوهش

پاسخ تشریحی در مرحله شناسایی منابع (گام سوم پژوهش تاریخی): پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند؛ مثلاً بررسی می‌کند که نویسندگان منابع چه کسانی بوده‌اند؛ چه گرایش دینی، اجتماعی یا سیاسی داشته‌اند؛ آیا خود شاهد وقایع بوده‌اند یا از زبان دیگران حوادث را نقل کرده‌اند؛ تا چه اندازه در نقل رویدادها دقت و صداقت داشته‌اند و ... هم‌چنین اگر محقق از اسناد استفاده کند، باید از اصالت سند و جعلی نبودن آن‌ها مطمئن شود.

در مرحله تحلیل و تفسیر اطلاعات (گام پنجم پژوهش تاریخی): مورخان نیازمند روش‌ها و مهارت‌های خاصی هستند و کار آن‌ها شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد؛ زیرا هر دو، به دنبال شواهد و مدارکی هستند که بتوانند گذشته را بازسازی و تفسیر کنند. شواهدی که کارآگاه به دنبال آن است، می‌تواند اثر انگشت یا هر شیء به‌جامانده از صحنه وقوع جرم باشد، اما شواهدی که مورخ به دنبال آن‌هاست، منابع، اسناد و مدارکی است که اطلاعاتی را درباره زندگی مردم در روزگاران گذشته در اختیار قرار می‌دهند.

دام‌تستی جمع‌آوری اطلاعات درباره گرایش‌های شخصی نویسنده یک کتاب تاریخی، به اطلاعاتی که ما درباره موضوع مورد نظرمون برای پژوهش، گردآوری می‌کنیم، ربطی نداره؛ پس (۲) نمی‌تونه درست باشه.

تست و پاسخ ۴۷

در گاه‌شماری اوستایی، مشکل عقب‌افتادن از سال حقیقی چگونه برطرف می‌شد؟

- (۱) هر چهار سال یک بار کبیسه می‌گرفتند.
- (۲) یک ماه اضافی به نام اندرگاه به سال می‌افزودند.
- (۳) هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌شد.
- (۴) پنج روز اضافی به نام پنجه به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

(تاریخ دهم - درس ۲ - گاه‌شماری در ایران)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره گاه‌شماری، مهم‌ترین مبحث درس دوم تاریخ دهم هست؛ برای پی‌بردن به میزان اهمیتش، همین قدر بگم که اولین سؤال درس تاریخ در کنکور سال‌های ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۲ مربوط به همین مبحث بوده؛ پس حواست بهش باشه.

درس نامه

- در دوره ساسانیان، گاه‌شماری اوستایی، که گاه‌شماری دینی زرتشتیان (زردشتیان) محسوب می‌شد، در ایران رایج شد.
- در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد؛ سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.
- مبدأ گاه‌شماری اوستایی، به تخت نشستن هر پادشاه بود و ماه‌ها و روزهای هر ماه، با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود.

پاسخ تشریحی در گاه‌شماری اوستایی، چون سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال، یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال، ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد. برای رفع این مشکل، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند.

دام تستی اضافه کردن پنج روز اضافی به نام پنجه (اندرگاه) به آخر ماه دوازدهم برای این بوده که ۳۶۵ روز سال پُر بشه (چون $۳۶۰ = ۱۲ \times ۳۰$)، نه برای رفع مشکل عقب‌افتادن از سال حقیقی که مربوط به اون یک‌چهارم شبانه‌روز باقی‌مونده می‌شده؛ پس ۴) نمی‌تونه پاسخ درست سؤال باشه.

تست و پاسخ ۴۸

هنگامی که سلسله موریا بر سرزمین هند حکمرانی می‌کرد، اوضاع سیاسی در دیگر نقاط جهان چگونه بود؟

- (۱) سلوکوس، بر بین‌النهرین، بخش‌هایی از آسیای صغیر، سوریه و فلات ایران حاکم شد.
- (۲) پریکلس، سیاستمدار آزادی‌خواه، آتن را در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی نظامی قرار داد.
- (۳) فیلیپ مقدونی، با تشکیل ارتشی نیرومند، دولت - شهرهای متفرق یونان را مطیع خود ساخت.
- (۴) اسکندر، طی سه نبرد هخامنشیان را شکست داد و شوش، یکی از پایتخت‌های آنان را تسخیر کرد.

پاسخ: گزینه ۱ (تاریخ دهم - درس ۵ (سلسله‌های پادشاهی هند)، درس ۶ (هنگ‌های دافلی یونان و برآمدن اسکندر مقدونی) و درس ۹ (انحطاط و فروپاشی هخامنشیان))

مشاوره ممکنه در نگاه اول، این سؤال و سؤالات مشابه اون، یه کم دشوار به نظر برس؛ اما وقتی راه پیدا کردن پاسخ رو یاد بگیری و موقع مطالعه مباحث مختلف درس تاریخ، اون رو تمرین کنی، می‌بینی خیلی هم سخت نیستن؛ مثلاً برای پاسخ به این سؤال، اصلاً و اصلاً لازم نیست که تاریخ دقیق وقایع مندرج در گزینه‌ها رو بدونی، فقط کافیه بدونی که اسکندر به ایران و هند حمله کرد، با این تفاوت که هندی‌ها، یونانی‌ها رو بیرون کردن و خودشون سلسله موریا رو تشکیل دادن، اما در ایران، جانشینان اسکندر تحت عنوان سلوکیان تا مدت‌ها حکومت رو در دست داشتن. همین و بس!

درس نامه

قبایل آریایی مهاجر به هند، تا چندین قرن به صورت پراکنده می‌زیستند و حکومت فراگیری را تأسیس نکردند. داریوش بزرگ (پادشاه هخامنشی)، قسمت‌هایی از شمال غرب هند را تصرف و آن‌جا را خراج‌گزار خود کرد. اسکندر مقدونی نیز پس از آن که حکومت هخامنشیان را برانداخت، بخش‌های وسیعی از هند را فتح کرد. با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام «چندرا گوپتا» ضد یونانیان سر به شورش برداشت. او با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسله «موریا» را بنیان گذاشت.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ و جغرافیا

نکته حکومت موریای در دوره «آشوکا» به اوج قدرت رسید و قلمرو خود را به سرتاسر هند، به جز بخش جنوبی آن، گسترش داد.

پاسخ تشریحی سلسله موریای در هند، پس از حمله اسکندر مقدونی به آن سرزمین تشکیل شد و سلوکیان نیز جانشینان اسکندر بودند که پس از مرگ وی، حکومت را در فلات ایران و بین‌النهرین به دست گرفتند؛ بنابراین حکومت موریای در هند و حکومت سلوکیان در ایران، تقریباً هم‌زمان بوده‌اند. سایر گزینه‌ها همگی به وقایع پیش از مرگ اسکندر مقدونی اشاره دارند.

دام‌تستی درسته که اسکندر هم به ایران حمله کرد و هم به هند، اما خب به هر دو سرزمین که هم‌زمان حمله نکرد؛ اول او مد ایران و بعد از راه ایران رفت به هند؛ پس ۴ نمی‌تونه درست باشه.

تست و پاسخ ۴۹

در یک موقعیت فرضی، مورخی در قرن ششم قبل از میلاد (۶۰۰ تا ۵۰۰ ق. م.) می‌زیسته است. کدام مورد درباره وی درست است؟

- (۱) می‌توانسته برای سکونت به شهر تازه‌تأسیس هگمتانه نقل مکان کرده باشد.
- (۲) پیش از تأسیس اولین حکومت آریایی در ایران، چشم از جهان فروسته است.
- (۳) می‌توان وقایع مربوط به بیرون راندن سلوکیان از ایران را در یادداشت‌های او پیدا کرد.
- (۴) شاهد فتح بابل توسط کورش بوده، اما قبل از شروع جنگ‌های ایران و یونان فوت کرده است.

پاسخ: گزینه ۴ (تاریخ دهم - درس ۹ - تأسیس حکومت ماد و تأسیس حکومت هخامنشی)

مشاوره برای پاسخ به این سؤال هم، درست مثل سؤال قبل، لازم نیست تاریخ دقیق وقایع مذکور در گزینه‌ها رو بلد باشی، فقط کافیه «محدوده زمانی، اون‌ها رو بدونی؛ مثلاً همین اندازه که بدونی از اواسط قرن ششم تا اواسط قرن چهارم قبل از میلاد، هخامنشیان در ایران حکومت می‌کردن، کارت برای پیدا کردن پاسخ این سؤال راه می‌افته.

درس‌نامه یکی از نوادگان هخامنش به نام کورش (کورش دوم)، که بر انشان حکومت می‌کرد، قبیله‌های پارسی ناراضی از سلطه مادی‌ها را متحد کرد. کورش، سپس با جلب حمایت بزرگان مادی، آستیگ (آخرین پادشاه مادی) را از میان برداشت و پادشاهی هخامنشیان را بنیان نهاد.

پاسخ تشریحی هخامنشیان، از نیمه قرن ششم قبل از میلاد (سال ۵۵۰ ق. م: پیروزی کورش بر ماد) تا نیمه اول قرن چهارم قبل از میلاد (۳۳۴ تا ۳۲۳ ق. م: حملات اسکندر به ایران)، بر سرزمین ایران فرمانروایی می‌کردند. یکی از انسانی‌ترین و شکوهمندترین فتوحات تاریخ جهان، فتح مسالمت‌آمیز بابل توسط کورش بزرگ در سال ۵۳۹ ق. م. است. در این سال، مؤسس سلسله هخامنشی بدون جنگ و خونریزی وارد بابل شد. جنگ‌های ایران و یونان در ۴۹۴ تا ۴۷۹ ق. م اتفاق افتاد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) شهر هگمتانه (اکباتان، همدان) را دهیوک، نخستین پادشاه مادی بنیان نهاد.
- ۲) منظور از نخستین حکومت آریایی در ایران، حکومت ماد است.
- ۳) سلوکیان توسط فرهاد دوم اشکانی از ایران بیرون رانده شدند.

تست و پاسخ ۵۰

کدام موارد، درباره اختلافات و جنگ‌های مکرر اشکانیان با امپراتوری روم درست است؟

- (الف) یکی از مهم‌ترین جنگ‌های اشکانیان و رومیان در زمان پادشاهی آزد دوم رخ داد.
- (ب) شکست اردوان چهارم در برابر سپاه روم، یکی از دلایل انقراض اشکانیان به شمار می‌رود.
- (ج) کراسوس (سردار رومی) در جریان حمله به بین‌النهرین، از سورنا (سردار ایرانی) شکست خورد.
- (د) پس از جنگ حران، اشکانیان و رومیان بارها بر سر سواحل شمالی دریای مدیترانه با هم جنگیدند.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ج» - «د» (۳) «د» - «ب» (۴) «ب» - «الف»

(تاریخ دهم - درس ۱۰ - اشکانیان و روم)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره پاسخ دادن به برخی از سوالات، هیچ راه میون بُری نداره و فقط و فقط باید کلمه به کلمه کتاب درسی رو به خاطر سپرده باشی. اگه با این جور سوالات مواجه شدی و دیدی کتاب درسی رو موبه مو نخوندی، توصیه ما اینه که بی خیال سؤال بشی و بری سراغ سؤال بعدی.

درس نامه

یکی از مسائل مهم در سیاست خارجی حکومت اشکانی، اختلافات و جنگ‌های مکرر با امپراتوری روم بود. در آن زمان، امپراتوری قدرتمند روم در پی گسترش قلمرو خود به سمت شرق بود و گاه به گاه سپاه بزرگی را روانه ایران می‌کرد؛ اما اشکانیان نیز مصمم بودند با تمام قوا از مرزهای غربی ایران دفاع کنند و اجازه ندهند بیگانگان بار دیگر بر کشور سلطه یابند.

پاسخ تشریحی

یکی از مهم‌ترین جنگ‌های اشکانیان و روم در زمان پادشاهی اُرد دوم اتفاق افتاد (درستی عبارت «الف»). کراسوس (سردار مشهور روم) با سپاهی بزرگ و مجهز به منطقه بین‌النهرین هجوم آورد، اما در جایی به نام حَزَن از سپاه ایران به سختی شکست خورد و سردار مغرور روم کشته شد. فرماندهی سپاه ایران را در جنگ حَزَن، سورنا بر عهده داشت که با اجرای فنون گوناگون جنگی، به پیروزی بزرگی دست یافت (درستی عبارت «ج»). پس از جنگ حَزَن، اشکانیان و رومیان بارها بر سر ارمنستان و مرزهای سوریه (سواحل شرقی دریای مدیترانه)، با هم جنگیدند (نادرستی عبارت «د»). آخرین پادشاه اشکانیان، اردوان چهارم بود که نیروهای مهاجم رومی را شکست داد و آنان را مجبور به پرداخت غرامت کرد (نادرستی عبارت «ب»). اما در برابر مشکلات داخلی موفق نبود و در جنگ با اردشیر بابکان ساسانی شکست خورد و سلسله اشکانیان از هم پاشید.

تست و پاسخ (۵۱)

کدام موارد درباره اقدامات پادشاهان ساسانی درست است؟

- الف) مدارس به نام ارتشدارستان را به منظور پرورش و تربیت دبیران و منشیان ایجاد کردند.
 ب) دانشگاه جندی شاپور را تأسیس کردند که تا قرون نخستین اسلامی به فعالیت خود ادامه داد.
 ج) به دستور آن‌ها، بنادر و اسکله‌های متعددی، به خصوص در خلیج فارس و دریای عمان، ساخته شد.
 د) به منظور تشویق کشاورزی، آبادکنندگان زمین‌های بایر را تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف کردند.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «الف» (۴) «د» - «ب»

پاسخ: گزینه ۲ (تاریخ دهم - درس ۱۱ (سپاه و جنگ افزارها در ایران باستان)، درس ۱۳ (اقتصاد و معیشت در ایران باستان) و درس ۱۵ (علوم و مراکز آموزش عالی در ایران باستان))

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌های درست:

ب) یکی از برجسته‌ترین مراکز علمی جهان باستان، دانشگاهی بود که در عصر ساسانی در شهر جندی شاپور (حوالی دزفول کنونی در استان خوزستان) پدید آمد. این دانشگاه تا قرون نخستین اسلامی به فعالیت خود ادامه داد.

ج) در دوران ساسانیان، دریانوردی و کشتی‌رانی پیشرفت آشکاری کرد. به دستور پادشاهان ساسانی، بنادر و اسکله‌های متعددی، به خصوص در خلیج فارس و دریای عمان، ساخته شد و کشتی‌ها و دریانوردان ایرانی حضور چشمگیری در دریاها و اقیانوس‌ها داشتند. بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) در دوران ساسانی، مدارس به نام ارتشدارستان وجود داشت که افراد ارتش (نه دبیران و منشیان) در آنجا آموزش می‌دیدند.

د) شاهان هخامنشی (نه ساسانی)، به کشاورزی توجه زیادی داشتند و به منظور پیشرفت و توسعه آن، اقدام‌های مفیدی انجام دادند. آنان به منظور تشویق کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.

دام تستی سریع با دیدن عبارت «مدارس ارتشدارستان» نگو این که مال ساسانیان بود، پس درست؛ بقیه عبارت رو هم دقیق بخون که همون اول توی دام (۱) نیفتی.

تست و پاسخ ۵۲

کدام موارد، درباره «فارسی باستان» درست است؟

- (الف) نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارس بوده که مردم در دوره هخامنشی به آن سخن می‌گفته‌اند.
 (ب) مهم‌ترین مدارک برجای‌مانده از آن، سنگ‌نوشته‌هایی است که به خط اوستایی نوشته شده‌اند.
 (ج) پهلوی ساسانی که زبان درباری حکومت ساسانی بوده، دنباله این زبان به حساب می‌آید.
 (د) از جمله قصه‌هایی که به این زبان وجود داشته، می‌توان به یادگار زیران اشاره کرد.

(۱) «الف» - «د» (۲) «د» - «ج» (۳) «ج» - «الف» (۴) «ب» - «ج»

(تاریخ دهم - درس ۱۵ - زبان و ادبیات در ایران باستان)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● زبان‌شناسان، مراحل تغییر و تحول زبان‌های ایرانی را از آغاز تاکنون به سه دوره زیر تقسیم کرده‌اند:

فارسی باستان	فارسی باستان، نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارس بوده و در دوره هخامنشی به آن سخن می‌گفته‌اند.
فارسی میانه (پهلوی ساسانی)	دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید که در نواحی جنوب و جنوب غربی ایران رایج بود و زبان رسمی و درباری حکومت ساسانی شمرده می‌شد.
فارسی نو	به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران اسلامی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند.

پاسخ تشریحی فارسی باستان، نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارس بوده و در دوره هخامنشی به آن سخن می‌گفته‌اند (درستی عبارت «الف»). مهم‌ترین مدارک برجای‌مانده از زبان فارسی باستان، سنگ‌نوشته‌های پادشاهان هخامنشی است که به «خط میخی» نوشته شده‌اند (نادرستی عبارت «ب»). زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی که دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید، در نواحی جنوب و جنوب غربی ایران رایج بود و زبان رسمی و درباری حکومت ساسانی شمرده می‌شد (درستی عبارت «ج»). در زمان هخامنشیان، قصه‌های متعددی به زبان فارسی باستان وجود داشته و مردم آن‌ها را از حفظ می‌خوانده‌اند؛ از آن جمله است «هزار افسان» که داستان مشهور «هزار و یک شب» براساس آن شکل گرفته است (نادرستی عبارت «د»).

دام‌تستی اگه توی دام (۱) یا (۲) افتادی، حواست نبوده که منظومه‌های داستانی «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» به خط و زبان پهلوی ساسانی (یعنی فارسی میانه) نوشته شدن، نه فارسی باستان.

تست و پاسخ ۵۳

محتوا و مضمون اغلب نقش‌برجسته‌های دوره ساسانی چیست؟

- (۱) شرح جنگ‌های ایران و یونان بر سر تصاحب شهرهای آسیای صغیر
 (۲) پیکره حیوانات واقعی و افسانه‌ای به همراه برخی نمادها و نشانه‌های دینی
 (۳) بار عام پادشاه و اهوره‌مزدا به شکل نمادین حلقه‌ای بال‌دار در حال پرواز بالای سر او
 (۴) اعطای منصب شاهی از سوی اهوره‌مزدا به شاه و صحنه‌هایی از پیروزی شاهان بر دشمنانشان

پاسخ: گزینه ۴ (تاریخ دهم - درس ۱۶ (هنر و معماری هخامنشیان و هنر و معماری ساسانیان) و درس ۷ (منابع تحقیق تاریخ ایران در دوران باستان))

درس نامه ●● هنر کنده‌کاری بر روی دیواره‌های سنگی و صخره‌ها، در دوره ساسانیان اوج گرفت و هنرمندان پیکرتراش، استعداد و نبوغ خود را به نمایش گذاشتند. از دوران ساسانی، نقش برجسته‌های فراوان و در مقیاس بزرگ باقی مانده است که اکثر آن‌ها در فارس (زادگاه خاندان شاهی) قرار دارند.

پاسخ تشریحی محتوا و مضمون اغلب نقش‌برجسته‌های عصر ساسانی، اعطای منصب شاهی از سوی اهوره‌مزدا به شاه و صحنه‌هایی از پیروزی‌های شاهان بر دشمنانشان است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ و جغرافیا

دام تستی اگه توی دام (۲) یا (۳) افتادی، حواست رفته پیش سنگ‌نگاره‌های دوره «هخامنشی»، در حالی که سؤال از نقش برجسته‌های ساسانی پرسیده. (۱) هم اگه به جای «یونان»، به روم اشاره کرده بود (یعنی به محتوای کعبه زرتشت اشاره داشت) می‌تونست به نوعی درست باشه که خب الان نیست.

تست و پاسخ ۵۴

کدام پرسش با رکن اساسی جغرافیا سروکار دارد؟

منظور «مکان» وقوع پدیده‌هاست.

- (۱) چرا پدیده ریزگردها به وجود می‌آید؟
- (۲) عوامل مؤثر در خشک‌شدن دریاچه ارومیه کدام‌اند؟
- (۳) چگونه قطع درختان احتمال وقوع سیل را افزایش می‌دهد؟
- (۴) کدام مناطق شهر تهران بیشتر در معرض خطر زمین‌لرزه قرار دارند؟

پاسخ: گزینه ۴

(پهراغیای دهم - درس ۲ - سوالات کلیدی در پهراغیا)

درس نامه در جغرافیا شش سؤال اساسی وجود دارد که جغرافی‌دان در بررسی‌های خود با آن‌ها روبه‌روست: کجا؟ چه چیزی؟ چرا؟ چه موقع؟ چه کسانی؟ چه طور؟
در دفترچه پاسخ آزمون شماره یک، به درس‌نامه مفصل با جدول و مثال درباره «سوالات کلیدی در جغرافیا» وجود داره که برای مرور این مبحث می‌تونی به نگاه دوباره بهش بندازی.

پاسخ تشریحی سؤال «کجا؟» با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد. در میان گزینه‌ها، تنها پرسش (۴) با مکان پدیده در ارتباط است.

تست و پاسخ ۵۵

کدام موارد درباره منطقه کوهستانی البرز درست است؟

- (الف) رودهایی چون چالوس و هراز در دره‌های وسیع و کم‌عمق آن جریان دارند.
 - (ب) فعالیت‌های آتشفشانی دوره ترشیاری سبب شکل‌گیری قله دماوند شده است.
 - (ج) بخش اعظم این چین‌خوردگی، حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است.
 - (د) از تنگه منجیل شروع شده و در یک امتداد غربی - شرقی تا کوه‌های شاه‌کوه ادامه دارد.
- (۱) «الف» - «د»
(۲) «ج» - «ب»
(۳) «د» - «ج»
(۴) «ب» - «الف»

پاسخ: گزینه ۳

(پهراغیای دهم - درس ۳ - منطقه کوهستانی البرز)

درس نامه منطقه کوهستانی شمال کشور شامل موارد زیر می‌شود:

- (۱) منطقه کوهستانی آذربایجان (دو رشته‌کوه ارسباران (قره‌داغ) در شمال و رشته‌کوه مرزی ایران و ترکیه، شمال و غرب این منطقه را در بر گرفته است).
- (۲) منطقه کوهستانی تالش (با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است).
- (۳) منطقه کوهستانی البرز
- (۴) کوه‌های شمال خراسان

پاسخ تشریحی کوه‌های البرز از تنگه منجیل شروع شده و در امتداد غربی - شرقی تا کوه‌های شاه‌کوه در نزدیکی شاهرود و گردنه خوش‌بیلاق ادامه دارند (درستی عبارت «د»). دامنه‌های این کوه‌ها معمولاً به سمت شمال یا جنوب است و در آن، دره‌های وسیع و «عمیقی» هست که رودهایی چون چالوس و هراز در آن‌ها جریان دارند (نادرستی عبارت «الف»). بخش اعظم این چین‌خوردگی وسیع، حاصل کوه‌زایی مواد رسوبی طی میلیون‌ها سال است (درستی عبارت «ج»). فعالیت‌های آتش‌فشانی در دوره «کواترنر» سبب شکل‌گیری قله دماوند در این رشته‌کوه شده است (نادرستی عبارت «ب»).

تست و پاسخ ۵۶

چرا هوا در دشت‌های داخلی کشور، گرم‌تر از نواحی کوهستانی است؟

- ۱) میان عرض جغرافیایی و دمای هوا، رابطه‌ای معکوس برقرار است.
- ۲) نواحی مرکزی ایران تحت تأثیر مرکز پرفشار جنب حاره‌ای قرار دارند.
- ۳) به ازای افزایش ارتفاع در لایه تروپوسفر جو زمین، دمای هوا کاهش می‌یابد.
- ۴) دوری نواحی داخلی از منابع رطوبتی سبب کاهش بارش و افزایش دما می‌شود.

(پهغرافیای دهم - درس ۵ - میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● علت‌های تنوع آب‌وهوایی کشور را می‌توان در سه عامل جغرافیایی مورد بررسی قرار داد:

- ۱) موقعیت جغرافیایی (عرض جغرافیایی؛ تأثیر عامل پرفشار جنب حاره‌ای؛ فاصله از منابع رطوبتی و دریاها)
- ۲) میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها
- ۳) ورود توده‌های هوا به کشور

پاسخ تشریحی با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، در لایه تروپوسفر جو زمین، دمای هوا به طور میانگین حدود ۶ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد. بنابراین، در نواحی کوهستانی کشور، آب‌وهوا سردتر و در دشت‌های داخلی کشور که ارتفاع کم‌تری دارند، آب‌وهوا گرم‌تر است.

دام‌تستی نواحی جنوبی ایران (نه مرکزی) چون به مدار رأس‌السرطان نزدیک‌ترند، بیشتر تحت تأثیر عامل پرفشار جنب حاره‌ای قرار دارند؛ پس ۲ درست نیست؛ هم‌چنین کوهستان و ارتفاع اون، ربطی به عرض جغرافیایی نداره، پس ۱ هم نمی‌تونه درست باشه.

تست و پاسخ ۵۷

کدام موارد درباره روند تغییرات دریاچه ارومیه درست است؟

- الف) روند نزولی افت سطح آب دریاچه پس از یک دوران کم‌آبی آن در سال ۱۳۷۴ شروع شد.
- ب) به طور متوسط، دریاچه در بیست سال اخیر سالیانه با افت ۴۰ سانتی‌متری مواجه بوده است.
- ج) با توجه به عمق زیاد دریاچه، این افت تراز منجر به خشکی سطح عمده‌ای از دریاچه شده است.
- د) هم‌زمان با شروع افت تراز دریاچه، سطح دریاچه نیز پس‌روی قابل ملاحظه‌ای را تجربه کرده است.

۲ «ب» - «د»

۱ «الف» - «ج»

۴ «د» - «الف»

۳ «ج» - «ب»

(پهغرافیای دهم - درس ۶ - دریاچه ارومیه)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره مردم‌آزاری از صورت این سؤال داره می‌باره! ولی چاره‌ای نیست، چون باید خودت رو برای سؤال‌های سخت هم آماده کنی.

درس نامه ●● دریاچه ارومیه (چیچست و کبودان)، دومین دریاچه آب شور جهان و یکی از مهم‌ترین زیست بوم‌های آبی ایران است. این دریاچه بزرگ‌ترین دریاچه داخلی کشور بوده و به دلیل برخورداری از ارزش‌های بی‌نظیر طبیعی و اکولوژیک، به عنوان پارک ملی و ذخیره‌گاه زیست‌کره یونسکو معرفی شده است. از دلایل اهمیت این دریاچه، وجود جزایر متعدد در آن است که محل زندگی انواع پرندگان مهاجر است و هم‌چنین در اطراف دریاچه، املاح و رسوباتی است که برای درمان امراض پوستی مورد استفاده قرار می‌گیرد. آب این دریاچه موجب معتدل شدن آب‌وهوای منطقه شده است.

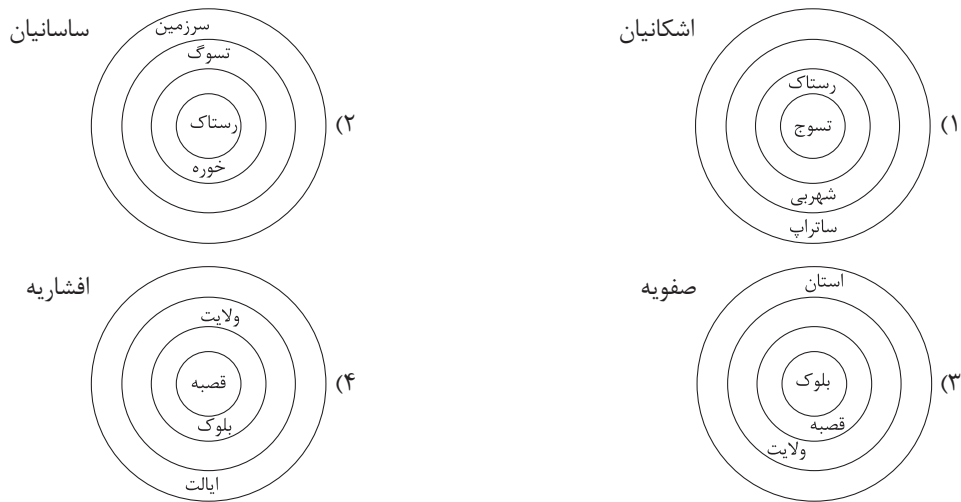
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ و جغرافیا

پاسخ تشریحی روند نزولی افت سطح آب دریاچه ارومیه پس از دوران «پربابی» آن در سال ۱۳۷۴ شروع گردیده (نادرستی عبارت الف) و در طی بیست سال، تراز دریاچه بیش از ۸ متر افت کرده است. در واقع با توجه به ارقام ثبت شده، به طور متوسط دریاچه در این بیست سال اخیر سالیانه با افت ۴۰ سانتی متری مواجه بوده است (درستی عبارت ب). با توجه به عمق «کم» این دریاچه (نادرستی عبارت ج)، این میزان افت تراز منجر به خشکی درصد قابل ملاحظه‌ای از سطح دریاچه گردیده و بیش از ۳۰ میلیارد مترمکعب از حجم آب آن در اثر تبخیر و عدم ورود منابع آب کافی به آن از بین رفته است. هم‌زمان با شروع افت تراز دریاچه، سطح دریاچه نیز پس روی قابل ملاحظه‌ای داشته (درستی عبارت د) و میزان خشکی دریاچه در شهریورماه سال ۱۳۹۳ به حدی رسید که قسمت جنوبی دریاچه با خشکی کامل مواجه گردید.

تست و پاسخ ۵۸

با توجه به تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران، کدام نمودار به درستی ترسیم شده است؟

(بغرفیای دهم - درس ۸ - تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران به شرح زیر است:

پس از ورود آریاییان به فلات ایران	یک آبادی کوچک را «ویس» و آبادی بزرگ‌تر را «گئو» می‌نامیدند.	پیش از اسلام
هخامنشیان و اشکانیان (پارت‌ها)	داریوش، کشور را به سی «شهری» (شهر) تقسیم کرد و برای هر یک از آنان مأمورینی گماشت که به آن‌ها شهربان یا ساتراپ می‌گفتند.	
سلوکیان	کشور به ۷۲ بخش تقسیم شد.	
ساسانیان	کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.	بعد از اسلام
عباسیان	قلمرو جغرافیایی آن‌ها به واحدهایی تحت عنوان «ایالت» تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۱۳ ایالت می‌رسید.	
صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه	عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه. نکته: در دوره قاجاریه ایران به ۴ ایالت (آذربایجان، کرمان و بلوچستان؛ فارس و بنادر؛ خراسان و سیستان) و ۱۲ ولایت تقسیم شد.	
پهلوی (۱۳۱۶)	ایران به ده استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. هر استان نیز به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد.	

پاسخ تشریحی در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه، عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب از بزرگ به کوچک عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه.

دام تستی می‌دونم ۲ ممکنه تو رو به شک انداخته باشه که نکنه درسته؛ اما خب توی این گزینه، «خوره» و «تسوک» جابه‌جا اومدن و همین جابه‌جایی کوچیک، گزینه رو نادرست کرده.

تست و پاسخ ۵۹

کدام گزینه، با نقش سکونتگاه‌ها مغایرت دارد؟

- ۱) اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند؛ مثلاً تهران، نقش‌های اداری، مذهبی، صنعتی و دانشگاهی را به طور هم‌زمان ایفا می‌کند.
- ۲) نقش سکونتگاه‌ها براساس وضع طبیعی آن‌ها تعیین می‌شود؛ مثلاً رفسنجان، به علت داشتن معادن عظیم مس، نقش صنعتی و معدنی دارد.
- ۳) نقش سکونتگاه‌ها در سیمای آن منعکس می‌شود؛ مثلاً در شهر بندری انزلی، تأسیسات ساحلی، موج‌شکن‌ها و کشتی‌های و قایق‌های پهلو گرفته خودنمایی می‌کند.
- ۴) ممکن است نقش سکونتگاه‌ها در طول زمان تغییر کند؛ مثلاً اصفهان که در گذشته بیشتر نقش تاریخی داشته، امروزه به عنوان یک شهر صنعتی نیز شناخته می‌شود.

(پغرافیای دهم - درس ۹ - نقش سکونتگاه‌ها)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه دربارۀ نقش سکونتگاه‌ها باید به نکته‌های زیر توجه داشته باشید:

- ۱) امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند؛ مثلاً تهران، نقش‌های سیاسی، اداری، مذهبی، صنعتی، دانشگاهی و ... را داراست.
- ۲) نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آن‌ها منعکس می‌شود؛ مثلاً سیمای سکونتگاه دانشگاهی با سکونتگاه صنعتی تفاوت دارد.
- ۳) ممکن است نقش سکونتگاه‌ها در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد؛ مثلاً یک سکونتگاه صنعتی ممکن است به تدریج نقش‌های اداری و سیاسی را نیز به عهده بگیرد.

پاسخ تشریحی نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود؛ برای نمونه، شهرهای بوشهر و انزلی به دلیل قرارگیری در کنار دریا به شهرهای بندری مشهورند، در حالی که شهرهای مشهد و قم به دلیل وجود زیارتگاه‌ها و اماکن مقدس، نقش مذهبی دارند. سایر گزینه‌ها دربارۀ نقش سکونتگاه‌ها درست‌اند.

تست و پاسخ ۶۰

کدام موارد، دربارۀ توانمندی‌های متعدد ایران برای گسترش خدمات گردشگری درست است؟

- الف) در ایران، بیش از ۱۶۰ نوع صنایع دستی وجود دارد که هر کدام، گردشگران علاقه‌مند خاص خود را دارد.
- ب) وجود بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی، جاذب میلیون‌ها گردشگر و محقق از داخل و خارج کشور است.
- ج) ایران، از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی، در رتبه پنجم و از نظر جاذبه‌های طبیعی، در رتبه دهم جهانی قرار دارد.
- د) تنوع زیستی با وجود زیست‌بوم‌های گوناگون گیاهی و جانوری، بستر مناسبی را برای گردشگری ژئوتوریسم ایجاد کرده است.

۲) «ج» - «د»

۱) «الف» - «ب»

۴) «د» - «الف»

۳) «ب» - «ج»

(پغرافیای دهم - درس ۱۰ - جاذبه‌های گردشگری ایران)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● جاذبه‌های گردشگری ایران را به شرح زیر می‌توان برشمرد:

نوع جاذبه گردشگری	توانمندی‌های ایران
تنوع اقلیمی و چشم‌اندازهای طبیعی	موقعیت ریاضی و گستردگی در عرض‌های جغرافیایی
گردشگری زمین‌گردی (ژئوتوریسم)	پیکره‌بندی طبیعی سرزمین و برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، وجود کوه‌های بلند، دشت‌های وسیع، سواحل گوناگون و بیابان‌های شگفت‌انگیز
گردشگری علمی و طبیعت‌گردی	تنوع زیستی با وجود زیست‌بوم‌های بسیار گوناگون گیاهی و جانوری
مذهبی	● وجود مراکز ارزشمند دینی، مذهبی زیارتگاهی و اماکن مقدس ● وجود یادواره‌های دفاع مقدس در مناطق غربی ایران و خوزستان (راهیان نور)
تاریخی	وجود بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی که نشان از تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ از هزاره‌های قبل از میلاد دارد. (ایران یکی از خاستگاه‌های تمدن بشری است.)
فرهنگی - اجتماعی	● وجود بیش از ۱۶۰ نوع صنایع دستی ● وجود مراکز گوناگون فرهنگی مانند موزه‌ها، جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها، مراکز علمی و تفریحی، مراکز خرید، مراکز درمانی و ... ● تنوع قومی و فرهنگی در کشور همراه با مجموعه‌ای از آیین‌ها، لباس‌ها، خوراکی‌ها، آهنگ‌ها، مراسم و گویش‌های محلی

پاسخ تشریحی مطابق با جدول بالا، عبارت‌های «الف» و «ب» درست‌اند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ج) سازمان جهانی گردشگری (WTO)، ایران را از نظر جاذبه‌های طبیعی، در رتبه پنجم و از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی در رتبه دهم جهانی قرار داده است.

(د) ژئوتوریسم، گردشگری زمین‌گردی است و پیکره‌بندی طبیعی ایران (کوه‌ها، بیابان‌ها، سواحل و ...)، کشور ما را به بستر مناسبی برای این نوع از گردشگری تبدیل کرده است؛ نه تنوع گونه‌های زیستی و جانوری.

تاریخ یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۸۶ / جغرافیای یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۵۸

تست و پاسخ ۴۶

عبارت زیر، به کدام‌یک از معیارهای سنجش اعتبار خبر تاریخی اشاره دارد؟

«استفاده از منابعی نظیر نسب‌نامه‌ها، دیوان‌های اشعار، متون اخلاقی و سیاست‌نامه‌ها، روشی سودمند برای تعیین اعتبار اخبار و اسناد تاریخی است.»

- (۱) مطابقت با عقل و منطق
(۲) سنجش براساس زمان و مکان
(۳) مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد
(۴) اعتبارسنجی براساس دستاوردهای دیگر علوم

(تاریخ یازدهم - درس ۲ - معیارهای سنجش اعتبار خبر تاریخی)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● مورخان وقتی با گزارش تاریخی روبه‌رو می‌شوند، آن را «اعتبارسنجی» می‌کنند و به اصطلاح به «نقد» آن می‌پردازند. نقد

یک خبر تاریخی که در حقیقت همان اعتبارسنجی و بررسی اصالت خبر است، در دو مرحله انجام می‌شود:

(۱) سنجش اعتبار و نقد راوی

- (۲) سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی
- ← مطابقت با عقل
 - ← مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد
 - ← مطابقت با نتایج تحقیقات باستان‌شناسی
 - ← سنجش گزارش‌ها براساس زمان و مکان
 - ← اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی
 - ← اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی

پاسخ تشریحی «مقایسه و تطبیق یک خبر و منبع تاریخی با سایر منابع و شواهد» نظیر اطلاعات مندرج در کتاب‌های تاریخی و یا نوشته‌های دیگر مانند نسب‌نامه‌ها، سفرنامه‌ها، دیوان‌های اشعار، متون اخلاقی، فتوت‌نامه‌ها، سیاست‌نامه‌ها و امثال آن، روشی سودمند برای تعیین اعتبار اخبار و اسناد است.

دام‌تستی ممکنه **۴** رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کرده باشی، اما حواست باشه که نسب‌نامه و متن اخلاقی و نظایر اون‌ها، دستاوردهای علمی محسوب نمی‌شن و علم، تعریف خاص خودش رو داره.

تست و پاسخ ۴۷

در چه شرایطی، اندیشهٔ هجرت از مکه به ذهن پیامبر اکرم (ص) راه یافت؟

- (۱) ناکام‌ماندن دسیسهٔ مشرکان مکه در دارالندوه
- (۲) عدم استقبال اهالی طائف از رسول خدا و یاران ایشان
- (۳) دشوارتر شدن شرایط زندگی برای بنی‌هاشم در شعب ابی‌طالب
- (۴) تشدید آزار مشرکان بر مسلمانان مکه پس از رحلت حضرت ابوطالب

(تاریخ یازدهم - درس ۳ - در اندیشهٔ پایگاهی پدید برای اسلام)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره اگه صورت سؤال رو درست و دقیق بخونی، نصف راه پیدا کردن جواب رو رفتی؛ مثلاً در این تست، مهمه که با خوندن صورت سؤال، متوجه بشی که منظور، صرفاً اندیشهٔ هجرت به مدینه نیست، بلکه ترک کردن مکه به طور کلی مد نظره.

درس‌نامه مدتی پس از پایان یافتن تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان در سال دهم بعثت، حضرت خدیجه و حضرت ابوطالب، دو حامی بزرگ پیامبر به فاصلهٔ کوتاهی از دنیا رفتند و آندوه سنگینی بر دل پیامبر و یارانش نشست. با رحلت ابوطالب، جسارت و آزار سران قریش نسبت به رسول خدا بیشتر شد.

پاسخ تشریحی با تشدید آزار مشرکان در پی رحلت حضرت ابوطالب (عموی پیامبر)، گسترش دعوت اسلامی در مکه با موانع اساسی روبه‌رو شد و در چنین شرایطی بود که اندیشهٔ هجرت از مکه به ذهن پیامبر و مسلمانان راه یافت. از این‌رو، رسول خدا در جست‌وجوی یافتن مردمانی که آمادگی بیشتری برای پذیرش اسلام داشته باشند، راهی طائف شد. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ پیامبر پس از آن‌که از دسیسهٔ مشرکان در دارالندوه برای کشتن خود آگاه شد، تصمیم گرفت مخفیانه از مکه خارج شود و به سوی یثرب حرکت کند.

۲ پس از آن‌که پیامبر در جست‌وجوی پایگاهی جدید برای اسلام، مکه را به مقصد طائف ترک نمود، اهالی طائف نه تنها از پیامبر استقبال نکردند، بلکه با بی‌احترامی و اهانت، آن حضرت را از شهرشان راندند و ایشان ناگزیر شد با حمایت‌خواهی یکی از اشراف مکه به نام «مطعم بن عدی»، به آن شهر بازگردد.

۳ بنی‌هاشم برای کاهش آثار مخرب محاصرهٔ اجتماعی و اقتصادی قریش بر خود، به شعب ابی‌طالب در اطراف مکه پناه بردند. آنان حدود سه سال در آن‌جا ماندند و مشکلات و سختی‌های فراوانی را تحمل کردند.

دام‌تستی اگه به این نکته توجه نداشته باشی که صورت سؤال دربارهٔ اندیشهٔ مهاجرت از مکه به صورت عام هست، نه مهاجرت به مدینه به صورت خاص، ممکنه به راحتی توی دام **۱** بیفتی. درسته که پیامبر پس از آگاهی از توطئهٔ مشرکان در دارالندوه (برنامه‌ریزی برای قتل وی)، تصمیم گرفت مکه را به مقصد مدینه ترک کند، اما اندیشهٔ مهاجرت از مکه، از مدت‌ها پیش به ذهن ایشان خطور کرده بود و حتی پیش از مدینه، سفری نیز به طائف داشتند.

تست و پاسخ ۴۸

- کدام مورد دربارهٔ تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادهای زیر درست است؟
- الف) تصرف شهر قرطبه و تأسیس حکومتی مسلمان در آن جا به دست عبدالرحمن بن معاویه
ب) پایان یافتن سلطهٔ امپراتوری روم شرقی بر مصر پس از فتح آن به دست مسلمانان
ج) محاصرهٔ شهر بیت المقدس (ایلیا) توسط اعراب مسلمان و امضای قرارداد صلح
د) فتح اسپانیا (اندلس) به دست سردارانی چون طارق بن زیاد و موسی بن نصیر
- ۱) «د» مؤخر بر همهٔ وقایع دیگر رخ داده است.
۲) «الف» و «د» مؤخر بر «ب» و «ج» روی داده‌اند.
۳) «ج» مقدم و «ب» مؤخر بر سایر وقایع اتفاق افتاده‌اند.
۴) به ترتیب، «ب»، «ج»، «د» و «الف» به وقوع پیوسته است.

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ یازدهم - درس ۵ (فتح شام و فتح مصر) و درس ۶ (فتوحات بنی امیه و امویان اندلس))

مشاوره تجربهٔ چند کنکور اخیر نشون داده که ترتیب زمانی روی دادن وقایع تاریخی، یکی از موضوعات مورد توجه طراحان سؤاله. البته، همیشه هم لازم نیست که تاریخ دقیق وقایع رو حفظ کنی، فقط کافیه محدودهٔ زمانی اون‌هارو به خاطر بسپاری؛ مثلاً اگه به یاد داشته باشی که فتح شام و مصر مربوط به زمان خلیفهٔ دوم (عمر) بوده و فتح اندلس و پایه‌گذاری حکومت امویان اندلس مربوط به خلافت بنی‌امیه، پاسخ این سؤال رو به راحتی پیدا می‌کنی.

درس نامه یکی از رویدادهای مهم تاریخ اسلام در دوران خلفای نخستین، لشکرکشی اعراب مسلمان به سرزمین‌های مجاور شبه‌جزیرهٔ عربستان بود. در نتیجهٔ این لشکرکشی‌ها که از اواخر خلافت ابوبکر آغاز شد و تا پایان خلافت عثمان بدون وقفه ادامه یافت، سرزمین‌های ایران، شام و مصر فتح شد و اسلام به تدریج در آن سرزمین‌ها گسترش پیدا کرد. این توسعه‌طلبی سرزمینی، در عصر اموی نیز ادامه پیدا کرد و سپاهیان مسلمان، مناطق وسیعی را در شرق و غرب قلمرو خلافت گشودند.

پاسخ تشریحی محاصرهٔ شهر بیت المقدس (ایلیا) یعنی همان فتح شام (عبارت «ج») و به دنبال آن، فتح مصر و پایان یافتن سلطهٔ امپراتوری روم شرقی بر آن سرزمین (عبارت «ب»)، هر دو در زمان خلافت عمر بن خطاب (خلیفهٔ دوم) روی داده‌اند. فتح اسپانیا یا همان اندلس (عبارت «د») و تصرف شهر قرطبه در این سرزمین و پایه‌گذاری خلافت امویان اندلس به دست یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک (خلیفهٔ اموی) به نام عبدالرحمن بن معاویه (عبارت «الف»)، هر دو از وقایع زمان خلافت بنی‌امیه به شمار می‌روند. بنا بر مطالب فوق، ترتیب وقوع رویدادهای مندرج در صورت سؤال، بدین شرح است: «ج» ← «ب» ← «د» ← «الف»

دام تستی اگه ندونی که شهر «قرطبه» در اندلس (اسپانیا) قرار داره، ممکنه ربطش رو به عبارت «د» نفهمی و به راحتی توی دام سایر گزینه‌ها بیفتی. اما برای این که یادت نره، بهت می‌گم که قرطبه، نام قدیم شهر «کوردوبا» بوده که اسم یه تیم فوتبال توی اسپانیا هم هست؛ این جووری دیگه هیچ وقت یادت نمیره!

تست و پاسخ ۴۹

- هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز علمی و آموزشی بزرگ (مانند الازهر) چه بود؟
- ۱) ترجمهٔ کتب علمی، تدریس فقه شافعی و دانش‌های وابسته به آن
۲) تربیت عالمان و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی و دیگر معارف
۳) فراهم آوردن کانونی مهم برای مناظره، گفت‌وگوی علمی و فرهنگی و تبادل افکار
۴) اقتباس و انتقال آثار علمی و فرهنگی تمدن‌های ایران، یونان و مصر به عالم اسلامی

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ یازدهم - درس ۷ - فعالیت‌های علمی و فرهنگی فاطمیان)

درس نامه ●● قاهره در روزگار فاطمیان شاهد شکل‌گیری و فعالیت وسیع مراکز علمی و آموزشی گوناگون بود. یکی از بادوام‌ترین دانشگاه‌های دنیای اسلامی به نام «الآزهر» توسط فاطمیان در آن شهر بنیان نهاده شد. علاوه بر آن، مرکز علمی بزرگ دیگری با نام «دارالعلم» (الحکمه) در قاهره شکل گرفت و استادان بزرگی در آن مرکز علمی به تدریس علوم مختلف از قبیل فقه، نجوم، طب و ادبیات گماشته شدند.

نکته به منظور آن که «دارالعلم» قاهره بتواند نقشی همچون «بیت‌الحکمه» بغداد داشته باشد، کتاب‌های زیادی تهیه و در اختیار مشتاقان علم که در آنجا مشغول فعالیت علمی بودند، نهاده می‌شد.

پاسخ تشریحی هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز علمی و آموزشی بزرگ، «تربیت عالمان و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی و دیگر معارف» بود. اغلب دانش‌آموختگان این مراکز، دانشمندان و عالمان برجسته‌ای بودند که کتاب‌ها و رساله‌های زیادی در فلسفه، کلام، فقه و دیگر علوم تألیف کردند و دعوت اسماعیلی را در درون قلمرو فاطمیان و خارج از آن تا هندوستان و ماوراءالنهر گسترش دادند.

دام تستی اگر یکی از (۳) یا (۴) رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کردی، احتمالاً «بیت‌الحکمه» بغداد رو با «الآزهر» قاهره اشتباه گرفتی و اگر رفتی سراغ (۱)، احتمالاً حواست رفته پیش مدارس نظامیه‌ای که خواجه نظام‌الملک بنا کرده بود. خلاصه، حواست به تفاوت‌های این مراکز علمی باشه.

تست و پاسخ ۵۰

- کدام موارد، دربارهٔ آل بویه، یکی از مهم‌ترین سلسله‌های ایرانی مسلمان، درست است؟
- (الف) یکی از مؤسسان آن، اگرچه بغداد را تسخیر کرد اما خلافت را از بین نبرد.
 (ب) در پی رکود کشاورزی، تجارت و صنعت، شهرنشینی در قلمرو آن‌ها رو به افول نهاد.
 (ج) شهر ری، پیش از آن که محمود غزنوی کتابخانه‌اش را به آتش بکشد، تحت حاکمیت آن‌ها بود.
 (د) در عصر آن‌ها، از شکوه و عظمت برگزاری مراسم عزاداری امام حسین و جشن عید غدیر کاسته شد.
- (۱) «الف» - «د»
 (۲) «د» - «ب»
 (۳) «ج» - «الف»
 (۴) «ب» - «ج»

پاسخ: گزینه ۳ (تاریخ یازدهم - درس ۸ ظهور سلسله‌های ایرانی مسلمان و آثار و پیامدهای آن) و درس ۱۰ (غزنویان))

مشاوره کنکورهای اخیر نشون دادن که نباید از توجه به ارتباط بین مطالب پرانگنده کتاب درسی غافل بشی و سوالات ترکیبی از دو یا چند درس ممکنه در کمین نشسته باشن؛ مثلاً ممکنه در چند مبحث به آل بویه اشاره شده باشه: ظهور سلسله‌های مسلمان ایرانی و آثار و پیامدهای شکل‌گیری اون‌ها، روابط حکومت‌های ایرانی با خلافت عباسی، غزنویان، وضعیت اقتصادی سلجوقیان (شیوه زمین‌داری اقطاع) و...؛ پس جووری درس تاریخ رو مطالعه و مطالب مرتبط رو با هم توی ذهنت طبقه‌بندی کن که یک‌جا به همه‌شون دسترسی داشته باشی.

درس نامه ●● مهم‌ترین نکاتی که دربارهٔ آل بویه باید بدانی:

- این سلسله را پسران ابوشجاع بویه (علی، حسن و احمد) از اهالی دیلم تأسیس کردند.
- آل بویه بدون اجازه و تأیید خلیفه قدرت را به دست گرفتند.
- محدوده قلمرو آن‌ها، شمال، جنوب، غرب ایران و عراق و پایتختشان، ری، شیراز و بغداد بوده است.
- امیران آل بویه بیش از یک قرن خلافت عباسی را تحت سلطه خود داشتند و عزل و نصب خلیفه به میل آنان انجام می‌گرفت. البته، آنان حرمت و شأن خلافت را نگه می‌داشتند و چنین وانمود می‌کردند که تابع خلیفه هستند.

پاسخ تشریحی روابط آل بویه با خلافت عباسی با روابط سایر سلسله‌های ایرانی با عباسیان تفاوت داشت. یکی از مؤسسان حکومت آل بویه (احمد)، با مشاهدهٔ اوضاع نابسامان خلافت، بغداد را تسخیر کرد، اما خلافت را از بین نبرد. (درستی عبارت «الف»)

محمود غزنوی، بسیاری از اقدامات سیاسی - مذهبی خود را در پوشش جهاد در راه خدا (غزا) و به بهانه مبارزه با مخالفان خلافت عباسی انجام می‌داد. به همین دلیل، به ری که تحت حاکمیت آل بویه شیعه‌مذهب بود، حمله کرد و پس از تصرف آن، بسیاری از علما و مردم شهر را به بهانه اسماعیلی بودن به قتل رساند و کتابخانه مهم آن‌جا را به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی، به آتش کشید. (درستی عبارت «ج»)

بررسی عبارت‌های نادرست:

د) امیران سلسله‌های علویان طبرستان و آل بویه، پیرو مذهب تشیع بودند و به تقویت و گسترش آن مذهب در ایران کمک کردند. در عصر آل بویه، مراسم عزاداری امام حسین در عاشورا و جشن عید غدیر خم با شکوه و عظمت برگزار می‌شد؛ هم‌چنین در آن دوره، حرم امامان شیعه در عراق مرمت و بازسازی شد و سنت زیارت رو به گسترش نهاد.

ب) در فاصله سده‌های سوم تا پنجم هجری قمری به‌ویژه در دوران حکومت‌های طاهریان، سامانیان و آل بویه، فعالیت‌های اقتصادی از رونق مناسبی برخوردار بود. در آن زمان، کشاورزی، تجارت و صنعت رشد چشمگیری یافت و به واسطه چنین رشدی، شهر و شهرنشینی در قلمرو آل بویه گسترش یافت.

تست و پاسخ (۵۱)

کدام موارد، در ضعف و زوال حکومت سلجوقیان نقش داشتند؟

الف) درگیر شدن با امپراتوری روم شرقی در ملازگرد

ب) قدرت گرفتن اتابکان در نواحی زیر سلطه سلجوقیان

ج) هجوم اقوام مهاجم قراختایی و غزها به ماوراءالنهر و خراسان

د) سرگرم شدن به لشکرکشی به هند و غفلت از درگیری‌های داخلی

۱) «ج» - «ب» ۲) «د» - «الف» ۳) «ب» - «د» ۴) «الف» - «ج»

(تاریخ یازدهم - درس ۱۰ - سلجوقیان)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره عوامل ضعف و انحطاط حکومت‌ها، یکی از مباحث مهم درس تاریخه که ممکنه برخی از این عوامل، بین حکومت‌های مختلف، مشترک باشه؛ مثل بی‌کفایتی شاهان و خیانت درباریان، رکود اقتصادی و نارضایتی مردم، تهدیدهای خارجی و ...؛ اما گاهی هم عوامل ویژه‌ای باعث انقراض یه سلسله شدن که باید اون‌ها رو خوب به‌خاطر بسپاری؛ مثلاً قدرت گرفتن اتابکان و هجوم غزها و قراختایی‌ها و مبارزات اسماعیلیه، فقط مربوط به دور ان افول حکومت سلجوقیه.

درس نامه ●● مهم‌ترین علل ضعف و انحطاط حکومت سلجوقی، عبارت بودند از:

- ۱) مرگ پادشاه قدرتمند (ملکشاه) و وزیر کاردان او (خواجه نظام‌الملک) و در نتیجه، بروز اختلافات فراوان بر سر قدرت و جانشینی
- ۲) هجوم اقوام مهاجمی همچون قراختاییان و غزها به خراسان و ماوراءالنهر و در نتیجه، تقسیم قلمرو سلجوقی در ایران بین امیران مختلف
- ۳) مبارزات اسماعیلیان در ایران
- ۴) قدرت گرفتن اتابکان در نواحی زیر سلطه سلجوقیان

نکته با پیروزی تکش خوارزمشاه بر آخرین سلطان سلجوقی، حکومت سلجوقیان منقرض شد.

پاسخ تشریحی قدرت گرفتن اتابکان در نواحی زیر سلطه سلجوقیان (عبارت «ب») و هجوم اقوام مهاجم قراختایی و غزها به ماوراءالنهر و خراسان (عبارت «ج») از جمله عواملی هستند که در ضعف و انحطاط حکومت سلجوقی مؤثر بوده‌اند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) نبرد ملازگرد در زمان آل‌بارسلان سلجوقی روی داد که در آن، سپاه سلجوقی موفق شد امپراتوری روم شرقی را مغلوب سازد.

د) سرگرم شدن به لشکرکشی به هند و غفلت از درگیری‌های داخلی، از جمله عوامل مؤثر در ضعف و انحطاط حکومت غزنویان بوده است.

دام تستی اگه حواست نباشه که سلجوقیان، نبرد ملازگرد رو نیاختند، بلکه در اون پیروز شدند، ممکنه به راحتی توی دام [۴] بیفتی.

تست و پاسخ ۵۲

- در یک موقعیت فرضی، مورخی در نیمه دوم قرن دهم هجری قمری (۹۵۰ تا ۱۰۰۰ ق.) می‌زیسته است. کدام مورد درباره وی درست است؟
- ۱) در دوره جدایی قندهار از ایران زیست کرده، اما شاهد بازپس‌گیری آن نبوده است.
 - ۲) می‌توانسته در کتاب خود به زمینه‌های قتل امام‌قلی‌خان، حاکم وقت فارس، اشاره کرده باشد.
 - ۳) ممکن است عده‌ای از خویشاوندان خود را، در جریان تسخیر اصفهان به دست افغان‌ها، از دست داده باشد.
 - ۴) هم شاهد دوران تحکیم پایه‌های حکومت صفوی بوده و هم دوره‌ای از هرج‌ومرج و بی‌ثباتی سیاسی را تجربه کرده است.

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ یازدهم - درس ۱۳ - دوران تثبیت و عصر اقتدار و شکوفایی صفویان)

مشاوره برای این‌که به این سبک سوالات پاسخ بدهی، لازم نیست که تاریخ دقیق همه وقایع مندرج در گزینه‌ها را بلد باشی، فقط کافیست «محدوده زمانی» اون‌ها را بدونی؛ مثلاً برای پاسخ به این سؤال، اگر همین اندازه بدونی، کارت راه می‌افته:

- ۱) صفویان، اوایل قرن دهم هجری روی کار اومدند و یواش‌یواش قوی شدند. (دوران شاه‌اسماعیل و شاه‌تهماسب)
- ۲) سال‌های پایانی قرن دهم هجری یه کم دچار نابسامانی شدند. (بعد از شاه‌تهماسب و دوران شاه‌اسماعیل دوم و سلطان محمد خدابنده)
- ۳) از اوایل قرن یازدهم هجری و با روی کار اومدن شاه‌عباس یکم دوباره قدرت گرفتند.
- ۴) از اواسط قرن یازدهم هجری، دوران ضعف و زوال آن‌ها آغاز شد. (از شاه‌صفی‌به بعد)

پس تمرین کن که درس تاریخ رو این‌جوری بخونی.

درس‌نامه پس از مرگ شاه‌اسماعیل اول، پسرش تهماسب، در ده‌سالگی به تخت شاهی نشست. در سال‌های آغازین پادشاهی او، اوضاع حکومت صفوی بسیار آشفته و نابسامان بود؛ از یک سو، سران ایلات قزلباش به خودسری و نافرمانی پرداختند و با یکدیگر به نزاع برخاستند و از سوی دیگر، ازبکان از شرق و عثمانی‌ها از غرب به مرزهای ایران هجوم آوردند، اما شاه‌تهماسب توانست در طول دوران ۵۴ساله حکومت خود (۹۳۰ - ۹۸۴ ق.)، با اتخاذ تدابیر و سیاست‌های مناسب داخلی و خارجی، پایه‌های حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم نماید.

پاسخ تشریحی نیمه دوم قرن دهم هجری قمری، دربرگیرنده دوران‌های زیر بوده است:

- ۱) دوره دوم سلطنت ۵۴ساله شاه‌تهماسب (۹۳۰ - ۹۸۴ ق.) یعنی دوران تثبیت و تحکیم حکومت صفوی
 - ۲) دوره کوتاه پادشاهی شاه‌اسماعیل دوم و سلطان محمد خدابنده (۹۸۴ - ۹۹۶ ق.) یعنی دوران هرج‌ومرج و بی‌ثباتی سیاسی در قلمرو صفویان تا زمان روی کار آمدن شاه‌عباس یکم
- بنابراین، مورخی که در این بازه زمانی می‌زیسته، هم شاهد اقدامات شاه‌تهماسب برای تثبیت و تحکیم پایه‌های حکومت صفوی و هم شاهد هرج‌ومرج و بی‌ثباتی سیاسی دوران پس از شاه‌تهماسب بوده است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درباره وقایع دوران سلطنت «شاه‌صفی» درست است.

۲ و ۳) درباره دوره ضعف و انحطاط صفویان و سقوط حکومت آن‌ها در نتیجه شورش افغان‌ها درست است.

تست و پاسخ ۵۳

- زمانی که دریانوردان پرتغالی در اقیانوس اطلس و سواحل غربی قاره آفریقا مشغول کشف سرزمین‌های جدید شدند، اوضاع در ایران چگونه بود؟
- ۱) با مرگ شاهرخ، ایران عرصه رقابت و درگیری شاهزادگان تیموری بر سر تصاحب قدرت شد.
 - ۲) با مسلمان شدن غازان و بسیاری از شاهزادگان مغول، دوره مسلمانی مغولان آغاز گشت.
 - ۳) با مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول، آشفتنگی سیاسی و اقتصادی ایران را فراگرفت.
 - ۴) حکومت نوادگان تیمور بر ایران، با قدرت‌گرفتن صفویان و ازبکان به پایان رسید.

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ یازدهم - درس ۱۶) (اکتشافات جغرافیایی و شروع استعمارگری) - درس ۱۱ (ایران در عهد تیموریان)

مشاوره برای پاسخ به این سؤال که البته چندان هم آسون نیست، باید سه مرحله رو طی کنی:

- ۱) به یاد بیاری که دریانوردان پرتغالی، چه زمانی کشف سرزمین‌های جدید رو شروع کردند. (نیمه دوم سده ۱۵ میلادی)
 - ۲) تقریباً ۶ قرن ازش کم کنی تا معادل زمانی‌اش رو به هجری قمری به دست بیاری. (نیمه دوم قرن نهم هجری قمری)
 - ۳) به خاطر بیاری که در نیمه دوم قرن نهم هجری قمری، چه کسانی بر ایران حکومت می‌کردند (تیموریان) و اوضاع حکومت اون‌ها چه طوری بوده. (در حال کشمکش بر سر جانشینی شاهرخ، پسر تیمور)
- شاید پیدا کردن پاسخ این قبیل سؤالات یه کم سخت به نظر بیاد، اما هیچ کاری نیست که با «تمرین» آسان نشود!

درس نامه ●● یکی از مهم‌ترین تحولات عصر رنسانس (قرون ۱۴ تا ۱۷ م)، اکتشافات جغرافیایی و کشف راه‌های دریایی جدید بود. این تحول، علاوه بر دستاوردهای علمی که در حوزه دانش دریانوردی و جغرافیا در پی داشت، موجب به هم خوردن موازنه تجارت جهانی و آغاز استعمارگری اروپاییان شد.

پاسخ تشریحی در نیمه دوم سده ۱۵ میلادی (نیمه دوم قرن نهم هجری)، دریانوردان پرتغالی در سواحل غربی آفریقا و در اقیانوس اطلس مشغول کشف سرزمین‌های جدید شدند. آنان سفر اکتشافی خود را به سمت جنوب ادامه دادند و با دورزدن دماغه امیدنیک، وارد اقیانوس هند شدند و تا سواحل جنوب شرقی هندوستان پیش رفتند. شاهرخ، پسر و جانشین تیمور، طی سال‌های ۸۰۷ تا ۸۵۰ (اوایل تا نیمه سده ۱۵ میلادی)، بر سراسر ایران حکومت می‌کرد و بعد از مرگ وی، شاهزادگان تیموری که بر مناطق مختلف حکومت می‌کردند، با یکدیگر به رقابت و ستیز برخاستند؛ بنابراین ۱، پاسخ درست سؤال است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) و ۳) ابوسعید (آخرین ایلخان مغول) در نیمه اول قرن هشتم هجری (سال ۷۳۶ ق.) وفات یافت و چون حکومت ایلخانان قبل از حکومت تیموریان به پایان رسیده بود؛ بنابراین این گزینه‌ها نمی‌توانند درست باشند.
- ۴) حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری (اوایل سده ۱۶ میلادی) با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید.

تست و پاسخ ۵۴

کدام ناحیه‌بندی‌ها، براساس معیارهای طبیعی انجام شده است؟

- الف) ناحیه خاک چرنوزیوم و ناحیه خاک کرایوزول در کانادا
- ب) ناحیه فارسی‌زبان و ناحیه پشتوزبان در کشور افغانستان
- ج) ناحیه جنگل‌های استوایی و ناحیه ساوان در قاره آفریقا
- د) ناحیه کشت معیشتی و ناحیه کشت تجاری برنج در ژاپن

- ۱) «د» - «ب» ۲) «ب» - «الف» ۳) «ج» - «د» ۴) «الف» - «ج»

(جغرافیای یازدهم - درس ۱ - ناحیه‌بندی)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●● وقتی یک محیط جغرافیایی را براساس معیارهایی به واحدهای کوچک‌تر تقسیم می‌کنیم، به طوری که هر واحد با واحد مجاور تفاوت داشته باشد، در واقع «ناحیه‌بندی» کرده‌ایم. جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند. این معیارها ممکن است عوامل طبیعی یا انسانی باشند:

عوامل طبیعی	ناهمواری‌ها، آب‌وهوا (دما و بارش)، پوشش گیاهی، خاک و ...
عوامل انسانی	جمعیت، اقوام (قومیت‌ها)، دین، زبان، فرهنگ، نوع فعالیت‌های اقتصادی و ...

پاسخ تشریحی در عبارت‌های «الف» و «ج»، ناحیه‌بندی به ترتیب براساس نوع خاک و پوشش گیاهی انجام شده است که در زمره عوامل طبیعی جای دارند؛ اما در عبارت‌های «ب» و «د»، به ترتیب زبان و فعالیت اقتصادی (نوع کشاورزی)، اساس ناحیه‌بندی قرار گرفته است که هر دو از جمله عوامل انسانی هستند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ و جغرافیا

دام تستی درسته که «برنج» یه گیاهه، اما وقتی پای کشت اون (کشاورزی) به میون میاد، یعنی داریم از فعالیت اقتصادی صحبت می‌کنیم که یه عامل انسانی محسوب می‌شه، نه طبیعی. پس بپا که توی دام (۳) نیفتی.

تست و پاسخ ۵۵

کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در ناحیه به علت یک مرکز تشکیل می‌شود.»

- (۱) قطب شمال - سردی همیشگی هوا و یخبندان - کم فشار
- (۲) استوایی - زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی - کم فشار
- (۳) معتدله جنوبی - وسعت آب‌ها و جریان گرم اقیانوسی - پرفشار
- (۴) جنب حاره - انحراف هوا تحت تأثیر نیروی کوریولیس - پرفشار

(جغرافیای یازدهم - درس ۳ - کمربندهای فشار و گردش عمومی هوا)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره یک بار برای همیشه و با استفاده از جدول پایین، محدوده شکل‌گیری مراکز پرفشار و کم‌فشار رو به خاطر بسپار، چون در آزمون‌های بعدی هم باهاشون کار داریم.

درس نامه فشار هوا نیرویی است که هوا بر یک واحد از سطح زمین وارد می‌کند. مراکز فشار هوا عبارت‌اند از:

نوع فشار	حرف اختصاری	مناطق شکل‌گیری
مرکز کم‌فشار	L	منطقه استوایی منطقه معتدله حوالی عرض ۶۰ درجه
مرکز پرفشار	H	قطب‌ها (شمال و جنوب) منطقه جنب حاره حوالی عرض ۳۰ درجه

پاسخ تشریحی در ناحیه استوا، به دلیل زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی هوا، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود.

نکته در قطب‌های شمال و جنوب و منطقه جنب حاره، یک مرکز پرفشار شکل می‌گیرد.

دام تستی درسته که در منطقه جنب حاره، یک مرکز پرفشار تشکیل می‌شه، اما علت این امر، سنگینی و فرونشینی هواست، نه انحراف هوا تحت تأثیر نیروی کوریولیس؛ پس (۴) قسمت وسطش غلطه و نمی‌تونه پاسخ سؤال باشه.

تست و پاسخ ۵۶

موارد زیر، در کدام گزینه به درستی تعریف شده‌اند؟

(الف) هوازدگی؛ (ب) مورن؛ (ج) کارست

- (۱) الف) از بین رفتن سنگ‌ها در اثر انقباض یا انبساط؛ (ب) مواد مذاب بالآمده در نتیجه فوران آتشفشان؛ (ج) فرسایش سنگ‌های مرمرین یا کلسیتی
- (۲) الف) ایجاد تغییرات فیزیکی و شیمیایی در ساختمان سنگ‌ها؛ (ب) رسوبات حمل‌شده توسط یخچال‌ها؛ (ج) حل شدن گچ و آهک در آب
- (۳) الف) جدا شدن سنگ‌ها از بستر خود و جابه‌جاشدن آن‌ها؛ (ب) مواد مذاب بالآمده در اثر فوران آتشفشان؛ (ج) پدیده‌های فرسایشی مانند غارهای طبیعی
- (۴) الف) تجزیه، خرد و متلاشی شدن سنگ‌ها؛ (ب) رسوبات و سنگ‌های حمل‌شده توسط یخچال‌ها؛ (ج) خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی

(جغرافیای یازدهم - درس ۴ - عوامل بیرونی پیدایش و شکل‌گیری ناهمواری‌ها (هوازدگی و فرسایش))

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ و جغرافیا

مشاوره بهترین و سریع‌ترین راه برای پیدا کردن پاسخ سوالات چند قسمتی، استفاده از روش ردّ گزینه است؛ مثلاً در این سؤال، آگه بدونی که «مورن» مربوط به مبحث یخچال‌هاست، به راحتی می‌تونی (۱) و (۳) رو حذف کنی.

درس نامه ●● چهره زمین طی میلیون‌ها سال از پدید آمدن آن، تغییر کرده است. به طور کلی، دو دسته از عوامل موجب پیدایش و شکل‌گیری ناهمواری‌ها در سطح زمین می‌شوند:

عوامل درونی	نظریه زمین‌ساخت ورقه‌ای یا صفحه‌ای (حرکات همگرا، واگرا و امتداد لغز صفحات پوسته زمین)	عوامل پیدایش و شکل‌گیری ناهمواری‌ها
عوامل بیرونی	فرسایش: جدا شدن ذرات سنگ و خاک از بستر خود و جابه‌جایی آن‌ها توسط عوامل مختلف چون آب و باد. فرسایش بر دو نوع است: کاوشی (کنده‌شدن ذرات) و تراکمی (انباشت مواد).	
	هوازگی: فرایندی که طی آن، سنگ‌ها خرد و متلاشی و تجزیه می‌شوند. هوازگی بر سه نوع است: فیزیکی، شیمیایی و زیستی.	

پاسخ تشریحی الف) «هوازگی» عبارت است از فرایندی که طی آن، سنگ‌ها خرد و متلاشی و تجزیه می‌شوند.

ب) به سنگ‌ها و رسوباتی که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند، «مورن» یا «یخ رفت» می‌گویند.

ج) «کارست» پدیده خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی است. آب‌هایی که با دی‌اکسید کربن و هوا ترکیب می‌شوند، اسید کربنیک تولید می‌کنند و با حل کردن آهک و گچ در خود می‌توانند موجب خوردگی و انحلال سنگ‌ها شوند.

دام تستی آگه حواست نباشه که هوازگی یه قسم سومی هم داره (هوازگی زیستی)، همه موارد (۲) به نظرت درست میاد و به راحتی توی دماش می‌فتی؛ مگه نه؟! پس، کلمه به کلمه گزینه‌ها رو دقیق بخون.

تست و پاسخ ۵۷

در یک کشور فرضی، ارزش واردات و صادرات به ترتیب به ترتیب ۶۲۰ و ۴۷۰ میلیارد واحد پولی می‌باشد. کدام گزینه، درباره وضعیت اقتصادی این کشور درست است؟

- موازنه تجاری مثبت دارد و می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، استانداردهای زندگی و رفاه ساکنان خود را بهبود بخشد.
- می‌تواند از طریق وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، تأثیر منفی تجارت خارجی بر اقتصاد خود را کاهش دهد.
- اگرچه از کسری تجاری رنج می‌برد، اما می‌تواند با ایجاد مناطق آزاد تجاری در بنادر، به توسعه و رونق اقتصادی دست یابد.
- در وضعیت موازنه منفی تجاری به سر می‌برد و تنها می‌تواند با ممنوع کردن واردات کالاها از خارج، از این بحران خارج شود.

پاسخ: گزینه ۲ (بهر افیای یازدهم - درس ۸ - تجارت بین‌المللی و حفاظت از اقتصاد کشورها)

مشاوره برای فهمیدن این‌که موازنه تجاری یک کشور مثبت یا منفی، باید ببینی ارزش واردات بیشتره یا صادرات. آگه صادرات بیشتر باشه، وضع اقتصادی کشور، گل و بلبله و روزگار مردمش کوپته! اما آگه ارزش واردات بیشتر باشه، هشت مردم کشور گرو نُه‌شونه و کمیتشون لنگ می‌زنه! با این تعابیر، دیگه فکر نکنم یادت بره.

درس نامه ●● از مقایسه میان ارزش صادرات و واردات یک کشور، ممکن است یکی از دو حالت زیر به دست آید:

موازنه تجاری مثبت	زمانی که ارزش صادرات، بیشتر از واردات است.	کشور می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، استانداردهای زندگی و رفاه را در کشور خود بهبود بخشد.
موازنه تجاری منفی (کسری تجاری)	زمانی که ارزش صادرات، کم‌تر از واردات است.	برای اقتصاد کشور نامطلوب است و کشورها برای این‌که از تأثیرات منفی تجارت خارجی بر صنایع و اقتصاد خود بکاهند و به رونق اقتصادی دست یابند، کارهایی انجام می‌دهند؛ مانند وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص، تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای و ایجاد مناطق آزاد تجاری.

پاسخ تشریحی با توجه به این که در فرض صورت سؤال، ارزش صادرات از واردات کم تر است، کشور در وضعیت موازنه تجاری منفی یا کسری تجاری قرار دارد؛ بنابراین این کشور می تواند از طریق برخی راهکارها مانند وضع تعرفه های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، تأثیر منفی تجارت خارجی بر اقتصاد خود را کاهش دهد.

دام تستی ایجاد مناطق آزاد تجاری، می تونه به رونق اقتصادی «داخلی» کشور کمک کنه، اما مشکل زیادبودن واردات و وابستگی به خارج رو حل نمی کنه؛ پس ۳ نمی تونه درست باشه.

تست و پاسخ ۵۸

کدام موارد، به تأثیرپذیری فضاهای جغرافیایی از تصمیمات سیاسی حکومتها اشاره دارند؟

الف) شبه جزیره کریمه با دخالت امریکا و دولت های غربی به موضوع کشمکش روسیه و اوکراین تبدیل شده است.

ب) در بسیاری از شهرهای بزرگ جهان، هم مناطق مرفه نشین و هم زاغه های فقیرنشین به چشم می خورد.

ج) درگیری میان فلسطینی ها و اسرائیلی ها بر سر تصاحب کرانه باختری رود اردن هم چنان ادامه دارد.

د) در برخی از شهرهای ایران، پارک های بانوان ایجاد شده که مردان حق ورود به آنها را ندارند.

۲ «ج» - «الف»

۱ «د» - «ب»

۴ «الف» - «د»

۳ «ب» - «ج»

پاسخ: گزینه ۱ (بهرافزای یازدهم - درس ۹ - بهر افزای سیاسی (تأثیر تصمیمات سیاسی بر فضای بهر افزایی))

مشاوره برای پیدا کردن پاسخ این سؤال، باید بری سراغ مواردی که در اون ها، ابتدا یک تصمیمی گرفته شده و بعد در نتیجه اون تصمیم، چهره فضای جغرافیایی عوض شده؛ دیدی چه قدر راحت؟!

درس نامه

«جغرافیای سیاسی» شاخه ای از علوم جغرافیایی است که از دو عنصر «جغرافیا» و «سیاست» ترکیب شده است؛ زیرا:

۱) از یک سو، فضاهای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی تأثیر می گذارند؛ مانند تأثیر مناطقی مانند خلیج فارس و شبه جزیره کریمه بر کشمکش سیاسی میان کشورهای مختلف.

۲) از سوی دیگر، سیاست و تصمیم گیری های سیاسی بر فضاهای جغرافیایی اثر می گذارند و آنها را تغییر می دهند؛ مانند تغییر فضاهای جغرافیایی در نتیجه اجرای طرح ترافیک، احداث تونل مانش و ساخت شهرها و بناها تحت تأثیر ایدئولوژی های متفاوت.

پاسخ تشریحی عبارت های «ب» و «د»، به تأثیرپذیری فضاهای جغرافیایی از تصمیمات سیاسی حکومتها (= تأثیرگذاری تصمیمات سیاسی حکومتها بر فضاهای جغرافیایی) اشاره دارند؛ زیرا سیاستها و تصمیماتی که حکومت یک کشور در زمینه اقتصاد، اشتغال، توزیع درآمد، امور فرهنگی و اجتماعی و ... اتخاذ می کند، بر چشم اندازها و فضاهای جغرافیایی اثر می گذارد. بنابراین، اگر تصمیمات دولت در زمینه توزیع درآمد، عادلانه نباشد، فضاهای مرفه نشین و فقیرنشین در شهرها ایجاد می شود. هم چنین، اگر دولت تصمیم بگیرد پارک بانوان ایجاد کند و دور یک فضای سبز را حصار بکشد، چشم انداز جغرافیایی در نتیجه تصمیم دولت تغییر کرده است.

بررسی عبارت های نادرست:

عبارت های «الف» و «ج»، به تأثیرپذیری تصمیمات سیاسی حکومتها از فضاهای جغرافیایی (= تأثیرگذاری فضاهای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی حکومتها) اشاره دارند.

تست و پاسخ ۵۹

کدام گزینه، دربارهٔ مرزی که در تصویر زیر مشاهده می‌کنید، درست است؟

(جغرافیای یازدهم - درس ۱۰ - انواع مرزها)

- (۱) مرزی طبیعی است که در راستای عارضه‌های طبیعی علامت‌گذاری شده است.
- (۲) مرزی مصنوعی از نوع هندسی است که روی مدار ۴۹ درجهٔ شمالی ترسیم شده است.
- (۳) مرزی پیشتاز است که پس از تعیین، مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته است.
- (۴) مرزی تطبیقی است که به علت توجه به مقتضیات فرهنگی، مانع ایجاد تنش و درگیری شده است.

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● مرزها را از نظر پیدایش می‌توان به سه گروه تقسیم کرد:

نمونه	ویژگی	نوع مرز
کانادا و آلاسکا	ابتدا در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده و بعدها مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.	پیشتاز (قبل از سکونت)
هند و پاکستان	با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شوند و گروه‌های انسانی را که از نظر قومی، زبانی، دینی و غیره متفاوت‌اند، از هم جدا می‌کنند.	تطبیقی
کرهٔ شمالی و جنوبی کشورهای مستعمره در آفریقا	در تعیین آن‌ها شرایط فرهنگی در نظر گرفته نشده است؛ بنابراین افراد یک ملت یا قوم را که دارای دین و زبان مشترک‌اند، از هم جدا می‌کند و موجب می‌شود دو کشور همسایه و در دو حکومت جداگانه قرار بگیرند.	تحمیلی

پاسخ تشریحی مرزهای پیشتاز (قبل از سکونت)، مرزهایی هستند که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند؛ مانند مرز بین کانادا و آلاسکا که بعدها به تدریج مردم در دو طرف آن اسکان یافتند. این نوع مرزها مشکلی ایجاد نمی‌کنند.

دام تستی ۲ دربارهٔ مرز میان کانادا و آمریکا درست است، نه مرز میان کانادا و آلاسکا.

تست و پاسخ ۶۰

کدام موارد، دربارهٔ نظریهٔ ژئوپلیتیکی «فضای حیاتی» درست است؟

- (الف) در کشمکش بر سر قدرت، دولت‌های بزرگ پیروز می‌شوند و کشورهای کوچک را ضمیمهٔ خاک خود می‌کنند.
- (ب) شرق اروپا منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جهان حکمرانی کند.
- (ج) موقعیت یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد.
- (د) سیاست‌های توسعه‌طلبانهٔ آلمان در بروز جنگ‌های جهانی، تحت تأثیر این نظریه قرار داشت.

(۱) «ب» - «ج» (۲) «الف» - «د» (۳) «د» - «ب» (۴) «ج» - «الف»

(جغرافیای یازدهم - درس ۱۱ - نظریه‌های ژئوپلیتیکی)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره کتاب درسی از سه‌تا نظریهٔ ژئوپلیتیکی صحبت کرده (فضای حیاتی، قدرت خشکی (هارتلند) و قدرت دریایی) که مباحث مهمی هستند و توصیه می‌شود او را رو در کنار هم بخونی و مقایسه‌شون کنی. برای این کار می‌تونی از جدولی که توی قسمت درس‌نامه برات گذاشتیم هم استفاده کنی.

درس نامه ●● رابطه عوامل جغرافیایی با سیاست و قدرت، از گذشته‌های دور مورد توجه اندیشمندان بوده و توجه به آن، موجب پیدایش «نظریه‌های ژئوپلیتیکی» شده که معروف‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

نام نظریه	طراح	محتوای نظریه	تأثیرگذاری در بروز جنگ‌ها
فضای حیاتی	راتزل	<ul style="list-style-type: none"> ● اگر کشورهای کوچک برای جمعیت خود فضای کافی نداشته باشند و در صدد توسعه خود برنیایند، نابودی آن‌ها حتمی است. ● عامل موقعیت جغرافیایی اهمیت دارد و موقعیت یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد. ● در کشمکش بر سر قدرت، دولت‌های بزرگ پیروز می‌شوند و کشورهای کوچک را ضمیمه خاک خود می‌کنند. 	<ul style="list-style-type: none"> ● حمله نظامی آمریکا به افغانستان و عراق ● حمله عراق به ایران و کویت ● حمله عربستان به یمن
قدرت خشکی یا برّی (هارتلند)	مکیندر	<ul style="list-style-type: none"> ● بخش عمده خشکی‌های جهان، سه قاره به هم چسبیده آسیا، اروپا و آفریقا است که جزیره جهانی نام دارد. ● منطقه خشکی اوراسیا (از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق) قلعه (دژ) جهان و برای قدرت‌های دریایی غیرقابل دسترس است. ● شرق اروپا (قلب خشکی جهان = هارتلند) منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جهان فرمان براند. 	سیاست‌های جنگ طلبانه آلمان در جنگ‌های جهانی اول و دوم
قدرت دریایی	ماهان	<ul style="list-style-type: none"> ● فضاهای دریایی و اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر است. ● قدرت دریایی فقط در نیروی جنگی ناوگان دریایی نیست و ملتی به قدرت دست می‌یابد که در تجارت دریایی نیز نیرومند باشد. 	-

پاسخ تشریحی در قرن نوزدهم، «راتزل» که پدر علم جغرافیای سیاسی شناخته می‌شود، نظریه «فضای حیاتی» را مطرح کرد. راتزل می‌گفت: «اگر کشورهای کوچک برای جمعیت خود فضای کافی نداشته باشند و در صدد توسعه سرزمین‌های خود برنیایند، نابودی آن‌ها حتمی است.» او همچنین برای عامل موقعیت جغرافیایی اهمیت قائل بود و اعتقاد داشت که موقعیت یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد (درستی عبارت «ج»). راتزل از مباحث خود چنین نتیجه می‌گرفت که در کشمکش بر سر قدرت، دولت‌های بزرگ پیروز می‌شوند و کشورهای کوچک را ضمیمه خاک خود می‌کنند (درستی عبارت «الف»). عبارت‌های «ب» و «د» درباره نظریه هارتلند (قدرت خشکی) درست‌اند که توسط «مکیندر» مطرح شده است.

منطق دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۱۳

تست و پاسخ ۶۱

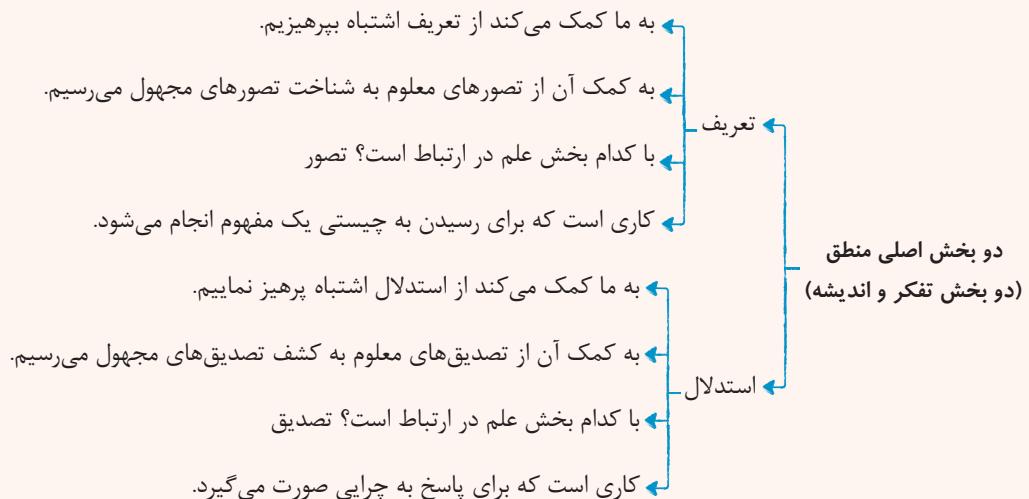
در صورت مجهول بودن عبارت «یوسف به این رهاشدن از چاه دل میند» کدام گزینه می‌تواند ما را یاری دهد؟

- (۱) بخشی از علم که موجب کشف تصدیق‌های مجهول می‌شود.
- (۲) قسمتی از اندیشه که ما را از بیان استدلال‌های اشتباه پرهیز می‌دهد.
- (۳) یکی از بخش‌های اصلی منطق که موجب دوری از تعریف اشتباه می‌شود.
- (۴) قسمتی از آگاهی‌های ذهن که موجب شناخت تصورات نامعلوم می‌شود.

(منطق دهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

پاسخ تشریحی دقت کنید برای کشف تصورات مجهول باید از تعریف کمک بگیریم و برای شناخت تصدیق‌های مجهول باید از استدلال

یاری بجوییم.

دقت کنید که عبارت «یوسف به این رهاشدن از چاه دل میند» جمله امری است، پس تصور محسوب می‌شود و در صورت مجهول بودن آن باید از تعریف کمک بگیریم که در (۳) به آن اشاره شده است.

تست و پاسخ ۶۲

کدام گزینه در رابطه با «اشتراک لفظ» درست است؟

- (۱) هر اشتراک لفظی می‌تواند ایجاد مغالطه کند.
- (۲) اشتراک لفظ می‌تواند در اسامی و افعال ایجاد شود و نمی‌توان نوع دیگری برای آن متصور بود.
- (۳) ابن سینا اشتراک لفظ را شایع‌ترین مغالطه پیش روی انسان می‌دانست.
- (۴) در اشتراک لفظ، یک لفظ باید بیش از یک معنای مطابقی داشته باشد.

(منطق دهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

- تعریف: یک لفظ واحد، چند معنا داشته باشد = کلمات هم‌آوا و هم‌نویسه با معانی متفاوت
- با کدام آرایه ادبی ارتباط دارد؟ (۱) جناس تام - بیشتر با جناس تام ارتباط دارد. (۲) ایهام
- با کدام آرایه ادبی در تضاد است؟ ← ترادف (چند لفظ یک معنای واحد داشته باشند).
- اشتراک لفظ
- در اسم
 - در فعل
 - در حرف
- مغالطه اشتراک لفظ: اگر چند معناداشتن یک لفظ ما را در فهم معنای صحیح جمله به اشتباه بیندازد.
- به تعبیر مولوی و خواجه نصیرالدین طوسی، این مغالطه بسیار پرتکرار است.

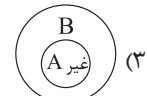
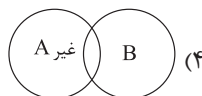
پاسخ تشریحی اشتراک لفظ زمانی اتفاق می‌افتد که یک لفظ واحد (کلمات هم‌آوا و هم‌نویسه) معانی مطابقی متعدد داشته باشد، نه دلالت‌های متفاوت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- اگر اشتراک لفظ ما را در فهم معنای صحیح جمله دچار مشکل کند، می‌تواند مغالطه باشد، نه هر اشتراک لفظی.
- اشتراک لفظ می‌تواند در اسم، فعل و حرف باشد.
- خواجه نصیرالدین طوسی و مولوی اشتراک لفظ را شایع‌ترین نوع مغالطه می‌دانند.

تست و پاسخ ۶۳

اگر مفاهیم کلی A و B با هم مصادیق مشترکی داشته باشند و در عین حال هر کدام مصادیق اختصاصی خود را هم داشته باشند، کدام گزینه نشان‌دهنده رابطه نقیض A با مفهوم B می‌باشد؟

(منطق دهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

- اگر رابطه دو مفهوم تساوی باشد
- رابطه نقیض هر دو با هم ← تساوی
 - رابطه نقیض یکی با اصل دیگری ← تباین
- اگر رابطه دو مفهوم تباین باشد
- رابطه نقیض هر دو با هم ← عموم و خصوص من‌وجه یا تباین
 - رابطه نقیض یکی با اصل دیگری ← تساوی
- چند نکته مهم درباره نسبت‌های چهارگانه
- اگر رابطه دو مفهوم عموم و خصوص مطلق باشد
- رابطه نقیض هر دو با هم ← عموم و خصوص مطلق (جای عام و خاص عوض می‌شود).
 - رابطه نقیض مفهوم عام با اصل مفهوم خاص ← تباین
 - رابطه نقیض مفهوم خاص با اصل مفهوم عام ← عموم و خصوص من‌وجه
- اگر رابطه دو مفهوم عموم و خصوص من‌وجه باشد
- رابطه نقیض هر دو با هم ← عموم و خصوص من‌وجه یا تباین
 - رابطه نقیض یکی با اصل دیگری ← عموم و خصوص من‌وجه

پاسخ تشریحی زمانی که A و B با هم مصادیق مشترک داشته باشند و هر دو مصادیق اختصاصی خود را هم داشته باشند، یعنی رابطه A و B عموم و خصوص من وجه است. در رابطه عموم و خصوص من وجه اگر یکی را نقیض کنید و دیگری در همان حالت اصلی بماند، رابطه آن‌ها با هم، باز هم عموم و خصوص من وجه می‌ماند.

تست و پاسخ ۶۴

اگر انسان را به عنوان حیوان راست قامت تعریف کنیم، کدام گزینه بیانگر اشکال موجود در این تعریف است؟

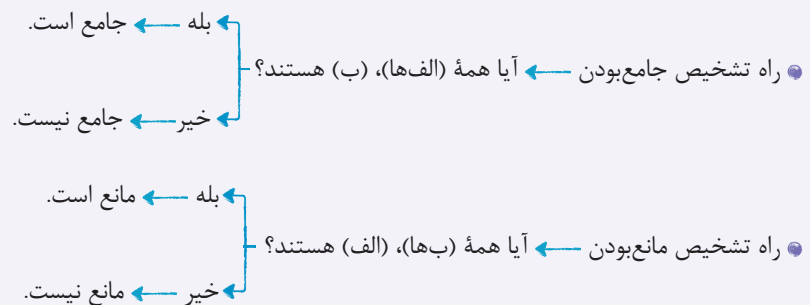
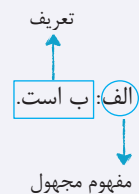
- (۱) این تعریف بدون هیچ شکی نه جامع است و نه مانع.
- (۲) قطعاً مانع نیست، اما به صورت حتمی نمی‌توان جامع نبودن آن را بیان کرد.
- (۳) در جامع نبودن آن هیچ شکی نیست، اما می‌تواند مانع باشد.
- (۴) این تعریف جامع و مانع است و اشکالی در آن دیده نمی‌شود.

پاسخ: گزینه ۲

(منطق دهم - درس ۴)

پاسخ تشریحی تعریف انسان به حیوان راست قامت قطعاً مانع نیست، چون خرس، گوریل و ... هم حیوانات راست قامت هستند، اما نمی‌توان گفت قطعاً جامعیت دارد یا نه، چراکه انسان‌هایی که فلج یا قطع نخاع هستند می‌توانند جامعیت را زیر سؤال ببرند، اما از طرفی آن‌ها هم ذاتاً راست قامت هستند و در اثر مشکلی این‌گونه شدند.

نکته

تست و پاسخ ۶۵

کدام گزینه می‌تواند زمینه مغالطه تعمیم شتاب زده را فراهم کند؟

- (۱) بررسی تصادفی یک جامعه آماری و صدور حکم در مورد تک تک افراد جامعه
- (۲) چند دسته بودن نمونه‌ها و عدم رعایت یکنواختی میان آن‌ها
- (۳) بررسی مشابهت میان دو جزء مشخص از یک جامعه آماری
- (۴) بررسی ۲۰ نمونه متفاوت تصادفی از ۱۰۰۰ نفر جامعه آماری

پاسخ: گزینه ۴

(منطق دهم - درس ۵)

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی اگر شرایط تعمیم صحیح، یعنی تصادفی بودن نمونه‌ها و متفاوت بودن نمونه‌ها و نسبت مناسب میان تعداد نمونه‌ها و جامعه آماری، رعایت نشود، دچار مغالطه تعمیم شتاب زده می‌شویم که در (۲) نسبت مناسب میان تعداد نمونه و جامعه آماری رعایت نشده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ① در این‌جا اصلاً تعمیم رخ نداده، چون نتیجه تعمیم در مورد کل جامعه آماری است، نه تک تک افراد.
- ② اصلاً نباید یکنواخت باشند و باید متفاوت باشند.
- ③ این گزینه نشان‌دهنده تمثیل است، نه تعمیم.

تست و پاسخ ۶۶

نوع کدام قضیه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

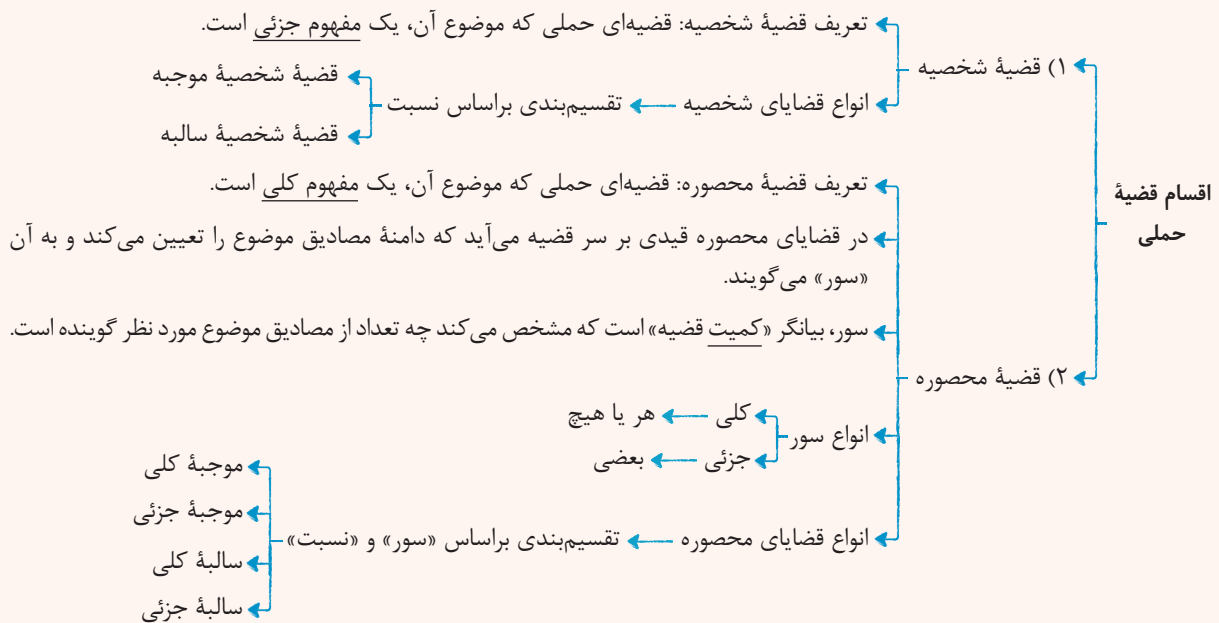
- (۱) دشمن دانا به از نادان دوست
- (۲) ما را همه شب نمی‌برد خواب
- (۳) تو را تیشه دادم
- (۴) «سیب» دارای سه حرف است.

پاسخ: گزینه ①

(منطق دهم - درس ۶)

درس نامه

نکته ضمائر، الفاظ و واژه‌ها (بدون در نظر گرفتن معانی آن‌ها) جزء مفاهیم جزئی هستند.

پاسخ تشریحی موضوع ۱ «دشمن دانا» می‌باشد که یک مفهوم کلی است و قضیه محصوره است، اما در سایر گزینه‌ها موضوع به ترتیب «ما»، «من» و «لفظ سبب» می‌باشد که ضمائر و الفاظ جزء مفاهیم جزئی می‌باشد؛ پس تمام این گزینه‌ها شخصی هستند.

تست و پاسخ ۶۷

اگر قضیه «هیچ ب الف نیست» کاذب باشد، چگونه می‌توانیم به قضیه صادقی برسیم که موضوع آن «الف» و محمولش «ب» باشد؟

۱) ابتدا قضیه «هیچ ب الف نیست» را عکس کرده و سپس متضاد آن را به دست می‌آوریم.

۲) ابتدا متداخل قضیه «هیچ ب الف نیست» را به دست می‌آوریم و سپس آن را عکس می‌کنیم.

۳) قضیه «هیچ ب الف نیست» را نقیض می‌کنیم و سپس آن را عکس مستوی می‌کنیم.

۴) پس از عکس کردن قضیه «هیچ ب الف نیست» متناقض آن را به دست می‌آوریم.

پاسخ: گزینه ۳

(منطق دهم - درس ۷)

درس نامه در عکس مستوی باید اصل قضیه صادق باشد و عکس آن هم صادق باشد.

عکس	اصل
موجه جزئی ← موجه کلیه	موجه کلیه
موجه جزئی ← موجه جزئی	موجه جزئی
سالبه کلی ← سالبه کلیه	سالبه کلیه
سالبه جزئی ← عکس ندارد.	سالبه جزئی

نکته در مربع تقابل همیشه در رابطه تناقض از کذب به صدق می‌رسیم، پس هر موقع یک قضیه کاذب داشته باشیم به راحتی می‌توان با نقیض کردن آن به قضیه‌ای صادق برسیم.

پاسخ تشریحی وقتی یک قضیه کاذب است نمی‌توان آن را عکس کرد، چراکه در عکس مستوی قانون بقای صدق لازم‌الاجرا است؛ پس ۱) و ۲) مردود هستند. از طرفی وقتی قضیه کلی کاذب باشد در مورد متداخل آن نمی‌توان به نتیجه قطعی رسید؛ پس ۳) هم مردود است، اما اگر این قضیه را نقیض کنیم، می‌توانیم قضیه صادق «بعضی ب الف است» را به دست آوریم و حالا که قضیه صادق داریم می‌توانیم آن را عکس کنیم و به قضیه صادق «بعضی الف ب است» برسیم.

تست و پاسخ ۶۸

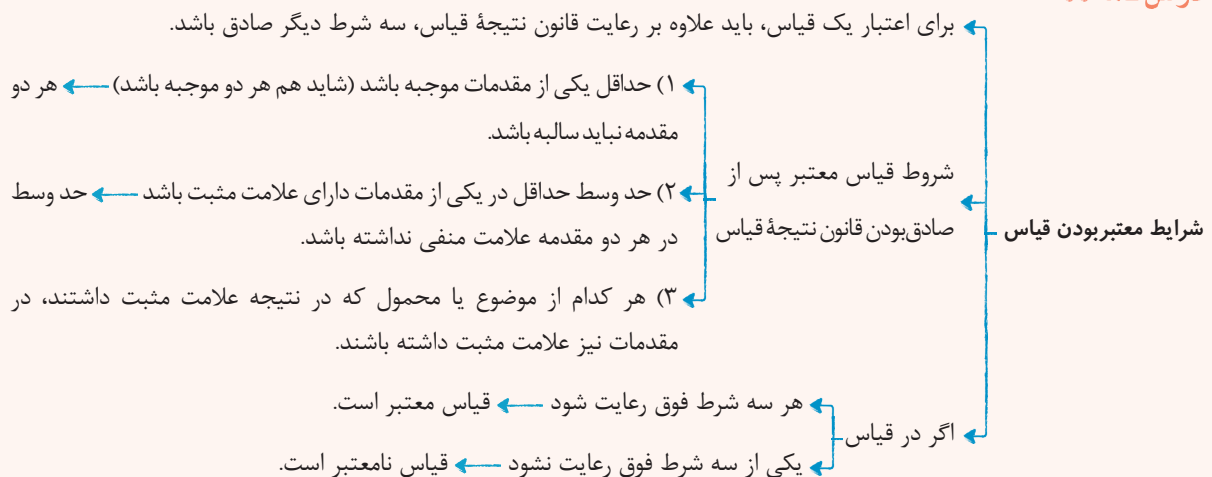
اگر نتیجه و مقدمه دوم یک قیاس اقترانی به ترتیب «هیچ بی‌مهره‌ای پروازکننده نیست» و «همه پروازکنندگان پرنده هستند» باشد، مقدمه اول چگونه باشد تا فقط شرط سوم اعتبار قیاس رعایت نشود؟

- (۱) بعضی پرنده‌ها بی‌مهره نیستند. (۲) بعضی بی‌مهره‌ها پرنده نیستند.
(۳) هر پرنده‌ای بی‌مهره است. (۴) هیچ بی‌مهره‌ای پرنده نیست.

(منطق دهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

پاسخ تشریحی با توجه به اطلاعات صورت سؤال حد وسط «پرنده» است و چیزی که از مقدمه اول در نتیجه آمده «بی‌مهره» می‌باشد.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) اگر این گزینه مقدمه اول باشد، شرط سوم رعایت می‌شود، چون «پروازکننده» در مقدمه دوم و «بی‌مهره» در مقدمه اول مثبت می‌شوند، اما شرط دوم رعایت نمی‌شود، چراکه حد وسط یا همان «پرنده» در هر دو مقدمه منفی می‌شود.
- ۲) اگر این گزینه به عنوان مقدمه اول باشد، تمام شروط رعایت می‌شود، به جز شرط سوم، چراکه «بی‌مهره» در نتیجه مثبت است، اما در این مقدمه منفی است.
- ۳) اگر این گزینه به عنوان مقدمه اول باشد، علاوه بر شرط سوم قانون نتیجه قیاس هم رعایت نشده، چراکه هر دو مقدمه موجب می‌شوند، اما نتیجه سالبه شده است.
- ۴) اگر این گزینه مقدمه اول باشد، قیاس معتبر می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۶۹

کدام قضیه منفصل مانعةالرفع است؟

- (۱) این گل غیررنگی یا نارنجی است.
 (۲) سزای عمل در دنیا یا آخرت دیده می شود.
 (۳) موجود یا جاندار است یا نفس نمی کشد.
 (۴) این مفهوم یا جزئی است یا کلی.

پاسخ: گزینه ۲

(منطق دهم - درس ۹)

درس نامه

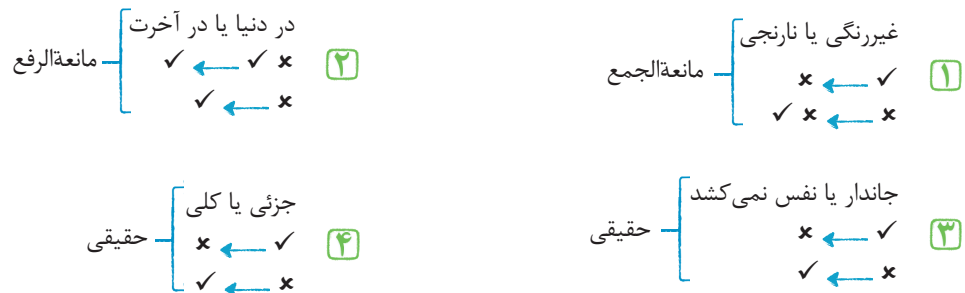

پاسخ تشریحی

در منفصل مانعةالرفع، امکان دارد دو جزء قضیه با هم صادق باشند، اما نمی توانند هر دو جزء هم زمان کاذب باشند.

بررسی گزینه ها:

(راهنما: ✓: صادق / ✗: کاذب)

تست و پاسخ ۷۰

کدام گزینه اشتراک میان سخنرانی و تبلیغات را نشان می دهد؟

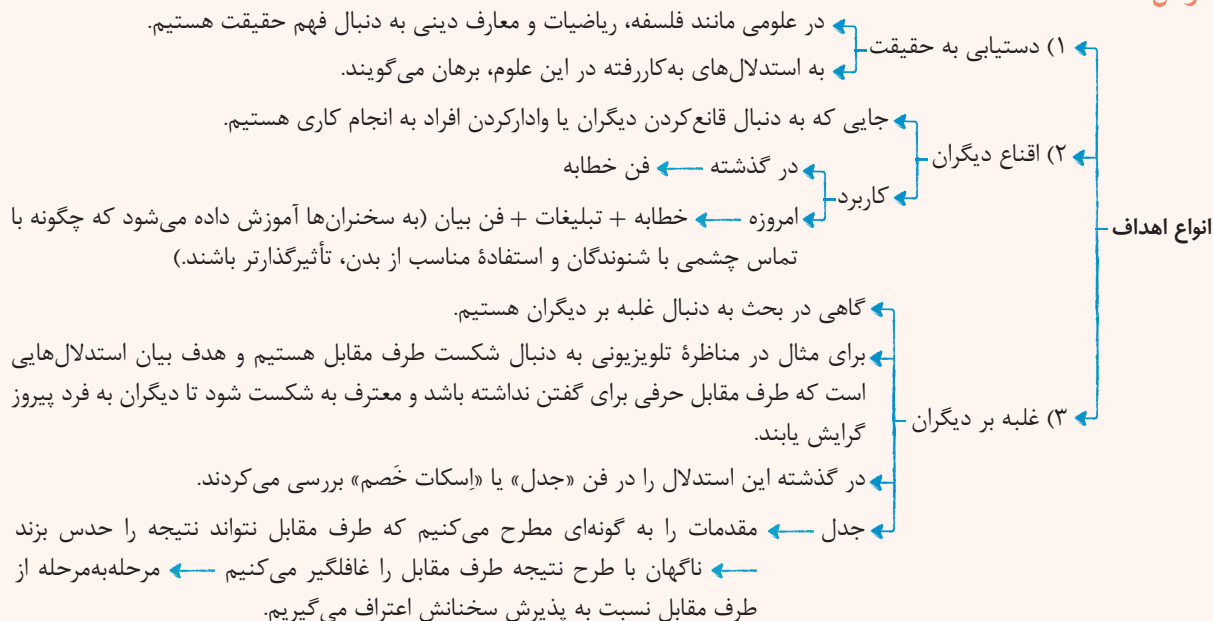
- (۱) هر دو با روشی به دنبال اقناع دیگران هستند.
 (۲) هر دو می توانند با اسکات خصم مخاطب را قانع کنند.
 (۳) به هیچ عنوان به دنبال دستیابی به حقیقت نیستند.
 (۴) به صورت مرحله ای از مخاطب خود اعتراف می گیرند.

پاسخ: گزینه ۱

(منطق دهم - درس ۱۰)

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی در تبلیغات از برخی روش‌های اقناعی استفاده می‌شود و در سخنرانی هم با فراگرفتن شیوه‌های فن بیان، به دنبال اقناع مخاطب هستیم.

فلسفه یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۹۳

تست و پاسخ ۶۱

کدام گزینه بیانگر مطلب درستی دربارهٔ سؤالات بنیادی و اساسی است؟

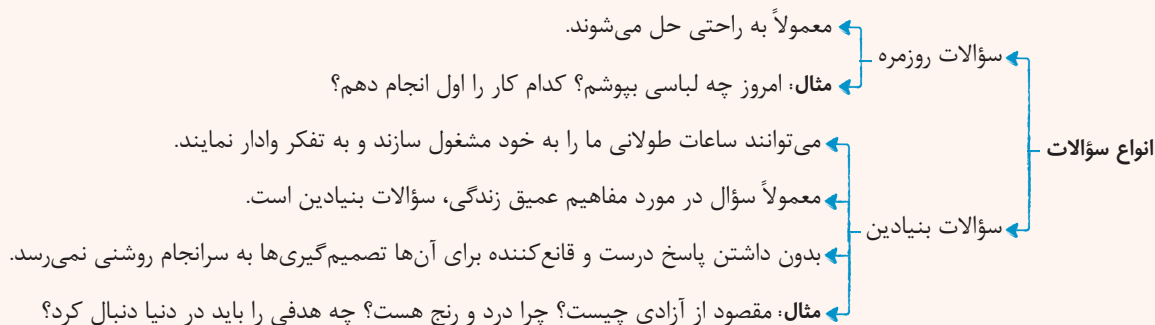
- (۱) تمام انسان‌ها پس از بیان این سؤالات با مسئله‌های اساسی در زندگی روبه‌رو می‌شوند.
- (۲) سؤالاتی هستند که قطعاً ساعات طولانی انسان را به خود مشغول می‌سازند.
- (۳) رهاکردن زندگی روزمره و عادی برای رسیدن به این سؤالات لزومی ندارد.
- (۴) طرح این سؤالات همان مرحلهٔ سوم تفکر دربارهٔ مسائل بنیادین می‌باشد.

(فلسفهٔ یازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●●

● انسان در زندگی معمولاً با مسئله‌هایی روبه‌رو می‌شود و به حل آن‌ها می‌پردازد.

پاسخ تشریحی برای پرداختن به سؤالات بنیادین و ورود به تفکر فلسفی نیازی نیست که زندگی روزمره را رها کنیم، بلکه آن چه مهم است این است که در زندگی روزمره متوقف نشویم و در کنار مسائل عادی زندگی به این مسائل اساسی هم بیندیشیم. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) طبق مراحل تفکر فلسفی مرحله اول روبه‌روشدن با مسئله و مرحله دوم بیان سؤال است.
- ۲) سؤالات بنیادین می‌توانند ساعات طولانی انسان را به خود مشغول کنند، نه این که حتماً این گونه باشد.
- ۴) طرح سؤال مرحله دوم تفکر است.

تست و پاسخ ۶۲

کدام گزینه نشان‌دهنده تفاوت مهم میان «لیبرالیسم» و «سوسیالیسم» است؟

- ۱) یک گرایش سیاسی است که مختص فلسفه سیاست است.
- ۲) از آن جایی که جامعه متشکل از افراد است، هم فرد هویت دارد و هم جامعه.
- ۳) جامعه، همان مجموعه افراد یک اجتماع است.
- ۴) تأمین منافع، هدفی است که به دنبال تحقق آن است.

(فلسفه یازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

- ۱) اصالت فرد
 - جامعه را مجموعه افرادی می‌دانند که کنار هم زندگی می‌کنند.
 - همواره منافع و مصلحت افراد را به منافع جامعه مقدم می‌دانند.
 - گرایش سیاسی: لیبرالیسم — تأمین‌کننده آزادی‌های فردی
 - اصطلاحات: سرمایه‌داری، مالکیت خصوصی، آزادی، مدارس خصوصی
- ۲) اصالت جامعه
 - افراد یک جامعه نقش و هویت مستقلی ندارند.
 - افکار، اندیشه‌ها و تصمیم‌گیری‌های افراد جامعه، تابع شرایط اجتماعی است.
 - منافع جمع در اولویت قرار دارد.
 - گرایش سیاسی: سوسیالیسم — تأمین‌کننده منافع جمعی است.
 - اصطلاحات: عدالت اجتماعی، عدالت، مالکیت دولتی، بیمه فراگیر، تعاونی، مدارس دولتی
- ۳) اصالت توأمان فرد و جامعه
 - هم افراد اصالت دارند، هم جامعه.
 - گرچه افراد تحت تأثیر عوامل اجتماعی قرار می‌گیرند، اما هیچ‌گاه قدرت اختیار و تصمیم‌گیری خود را از دست نمی‌دهند و توانایی اثر بر جامعه و تغییر آن را دارند.
 - جامعه صرفاً جمع افراد نیست، بلکه با گرد هم آمدن افراد و زندگی طولانی با یکدیگر یک روح جمعی در جامعه شکل می‌گیرد.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) مربوط به هر دو مورد می‌شود.
- ۲) به هیچ‌کدام ربطی ندارد و مرتبط با اصالت هم‌زمان فرد و جامعه است.
- ۳) بیانگر تعریف جامعه از دیدگاه اصالت فرد است که فقط مرتبط با لیبرالیسم است.
- ۴) هر دو به دنبال تأمین منافع هستند. لیبرالیسم به دنبال تأمین منافع فردی و سوسیالیسم به دنبال تأمین منافع جامعه است.

تست و پاسخ ۶۳

کدام گزینه نشان‌دهنده رویه یک فیلسوف واقعی است؟

- ۱) در تفکر درباره مسائل بنیادین نسبت به مردم عادی پیشتاز است و با کمیت بیشتری درباره این مسائل فکر می‌کند.
- ۲) تمام تلاش خود را مصروف رهاشدن خویش و سایر مردم از عادات می‌کند.
- ۳) به نظر افراد مختلف بی‌توجه هستند و خود را تابع براهین عقلی و منطقی می‌داند.
- ۴) تلاش می‌کند با بیان نمونه‌هایی از مغالطات فلسفی، موجبات عبرت‌گیری مردم را فراهم کند.

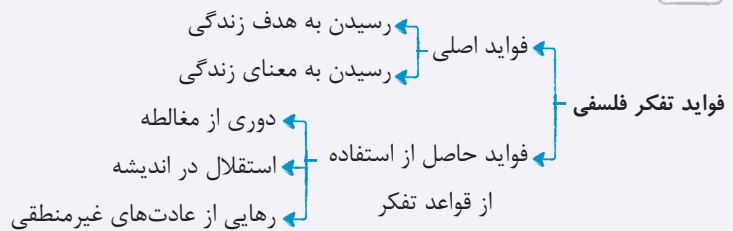
(فلسفه یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) تفاوت فیلسوف با مردم عادی در تفکر فلسفی کمیت (میزان تفکر) نیست، بلکه فیلسوف به طور جدی در این مسائل می‌اندیشد و از طرفی با روش درست این کار را می‌کند؛ یعنی تابع برهان و استدلال است، نه افراد و اشخاص.
- ۲) فیلسوف تلاش می‌کند تا از عادات غیرمنطقی رها شود، نه هر عادت.
- ۳) به نظر سایر افراد بی‌توجه نیستند، اما هیچ سخنی را بدون دلیل منطقی و عقلی نمی‌پذیرند.
- ۴) یکی از تلاش‌های فیلسوفان دوری از مغالطات است.

نکته

تست و پاسخ ۶۴

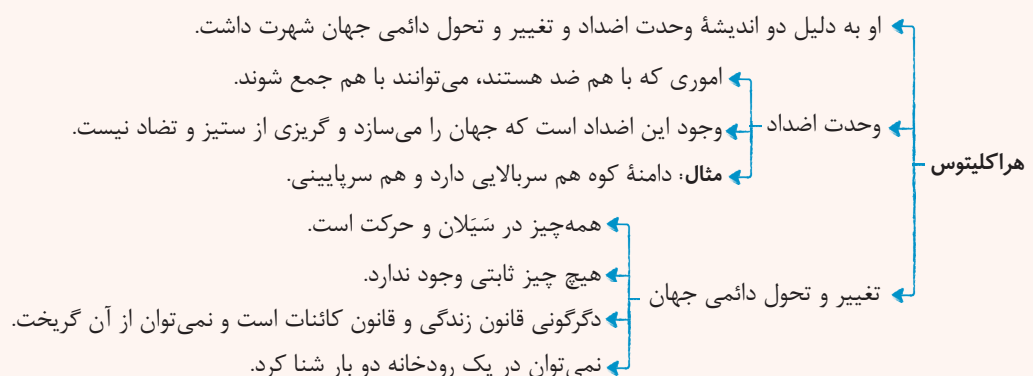
کدام مورد طبق نظر هراکلیتوس، زمینه تغییر و تحول دائمی جهان را فراهم می‌کند؟

- ۱) تغییر شکل‌های متعدد آب، به مایع، جامد و گاز به عنوان عنصر اولیه جهان.
- ۲) جمع شدن امور ناسازگار در کنار هم به عنوان امری گریزناپذیر در جهان هستی.
- ۳) ادراکات معتبر حس که تمام تغییرات جهان را درک می‌کند.
- ۴) اعمال اصلی ریاضی که موجب تغییرات اعداد به عنوان اصول اولیه جهان هستی می‌شود.

(فلسفه یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی

هراکلیتوس دو نظریه مشهور دارد یکی وحدت اضداد و دیگری تغییر دائمی جهان که به نظر او وحدت اضداد یا همان جمع امور ناسازگار زمینه تحول دائمی جهان را فراهم می کند.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) تالس آب را عنصر اولیه جهان می دانست.

۳) حس تغییرات را درک می کند، اما عامل آن ها نیست.

۴) فیثاغورس مبانی ریاضی را اصول اولیه جهان می دانست.

تست و پاسخ ۶۵

از کدام گزینه می توانیم بدیهی بودن معنا و مفهوم معرفت را برداشت کنیم؟

۱) وقتی کودکی در جواب سؤال «می دانی توپت کجاست؟» می گوید «آری، می دانم».

۲) صحبت کردن با اطرافیان و در میان گذاشتن مسائل مختلف با آن ها.

۳) خرسندی یا عصبانیت ما از اعمال و رفتار شخصی

۴) برطرف کردن نیازهای روزمره با استفاده از اشیای پیرامون.

(فلسفه یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی ۲ تا ۴ بدیهی بودن امکان معرفت را نشان می دهد، اما ۱ بدیهی بودن مفهوم و معنای معرفت یا آگاهی را نشان می دهد؛

چراکه کودک با جوابی که می دهد مشخص می کند که نسبت به معنای «می دانم» آگاه است.

نکته

● معنا و مفهوم معرفت و شناخت روشن و بدیهی است و نیازی به تعریف ندارد.

● اگر کسی درباره معرفت ابهام داشته باشد، آن ابهام از نظر کلمه و لغت است که حداکثر با بیان معادلی (مترادف)، رفع ابهام می شود.

● مابهازای کلمه معرفت: دانستن، شناخت، آگاهی، علم پیدا کردن

تست و پاسخ ۶۶

کدام گزینه در رابطه با درون نگری با عقل درست نیست؟

۱) یکی از کاربردهای عقل است که ارتباط عقل با حالات درونی را نشان می دهد.

۲) نیروی عقل می تواند حالات درونی انسان را به طور کامل درک و تحلیل کند.

۳) به کمک عقل می توان علل پیدایش شادی و افسردگی را کشف کرد.

۴) حالات درونی انسان عقلی نیستند، بلکه اکثر آن ها شهودی می باشند، اما عقل می تواند درباره آن ها نظر دهد.

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

نیروی عقل علاوه بر استفاده از حواس بیرونی (چشم، گوش و ...) می تواند حالات درونی (شادی، درد، افسردگی و ...) را شناسایی کند و درباره آن ها نظر دهد.

مثال: انسان می تواند به کمک عقل خود، علل پیدایش شادی و افسردگی را کشف کند و درباره آن ها توضیح دهد.

پاسخ تشریحی در درون نگری با عقل، حالات درونی درک نمی شوند، بلکه شناسایی می شوند و فقط علل پیدایش و ظهور آن ها کشف می شود.

تست و پاسخ ۶۷

طبق نظر پیشگام تجربه‌گرایان اروپا، عامل اولیه و ریشه‌ای محصورماندن علوم تجربی در خرافات و تعصبات بیجا تا قبل از دوره جدید اروپا چه بوده است؟

- (۱) بی‌توجهی فلاسفه به علوم تجربی
- (۲) تکیه بیش از اندازه فلاسفه گذشته بر استدلال‌های عقلی
- (۳) توجه نکردن اندیشمندان به حواس پنج‌گانه
- (۴) دنباله‌روی فلاسفه پیشین از ارسطو

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

- از نخستین فیلسوفانی که بر اهمیت حس و تجربه اصرار می‌ورزد.
- فرانسس بیکن ← به اصالت تجربه معتقد بود.
- به نظر او فیلسوفان گذشته با دنباله‌روی از ارسطو، بیشتر بر استدلال عقلی تکیه کرده بودند (علت) ← علوم تجربی در خرافات و تعصبات بیجا محصور بماند و پیشرفت نکند.

پاسخ تشریحی طبق بیان فرانسس بیکن (پیشگام تجربه‌گرایان) فیلسوفان گذشته با دنباله‌روی از ارسطو، بیشتر بر استدلال‌های عقلی تکیه کردند و همین امر سبب شده بود که علوم تجربی در خرافات و تعصبات بیجا محصور بماند و پیشرفت نکند؛ پس ریشه اصلی، پیروی فلاسفه گذشته از ارسطو بوده است.

تست و پاسخ ۶۸

با توجه به دیدگاه ماتریالیست‌ها و داروینیست‌ها، چرا نمی‌توان برای انسان نسبت به سایر موجودات ارزش ویژه قائل شد؟

- (۱) زیرا انسان هیچ تفاوت واقعی با سایر موجودات ندارد.
- (۲) چراکه انسان ناچار به رعایت اصول اخلاقی است تا بتواند زیست اجتماعی داشته باشد.
- (۳) از آن‌جا که روح و نفس انسان مجرد ندارد و مستقل از جسم او نیست.
- (۴) زیرا انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است.

(فلسفه یازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

- عقایدی نزدیک به ماتریالیست‌ها دارند.
- فیلسوفانی هستند که از نظریه داروین (زیست‌شناس) درباره پیدایش حیات و تحول تدریجی موجودات زنده، نتایج فلسفی گرفتند.
- داروینیست‌ها ← تعریف انسان از نظر آن‌ها
 - انسان چیزی جز یک حیوان راست‌قامت نیست.
 - انسان از سایر حیوانات پیچیده‌تر است ← به جز پیچیدگی، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد.
 - انسان ارزش ویژه‌ای ندارد ← چون با سایر موجودات تفاوت واقعی ندارد.
- ارزش ذاتی و فطری ندارد.
- توجه انسان به اخلاق ← اصول اخلاقی را خود انسان‌ها ابداع کردند.
- ناچار به رعایت اخلاق هستند، چون ناچار به زیست اجتماعی هستند.

نکته

- «تفاوت» به نظر داروینیست‌ها ← تفاوت حقیقی انسان با سایر حیوانات ← پیچیدگی
تفاوت واقعی (اساسی) انسان با سایر حیوانات ← چیزی به جز پیچیدگی

پاسخ تشریحی از نظر ماتریالیست‌ها چون انسان با سایر موجودات تفاوت واقعی (چیزی به جز پیچیدگی) ندارد، نمی‌توان برای انسان ارزش ویژه‌ای قائل شد.

تست و پاسخ ۶۹

- اگر بخواهیم کُنه نظر ملاصدرا درباره حقیقت انسان را بدانیم، کدام گزینه به ما کمک خواهد کرد؟
- (۱) روح انسان چیزی ضمیمه شده و اتصال یافته به بدن نیست.
 - (۲) روح و بدن از یکدیگر مجزا نیستند و مانند دو روی یک سکه‌اند.
 - (۳) روح نتیجه تکامل خود جسم و بدن انسان است.
 - (۴) روح ظرفیت بی‌نهایت دارد و انسان با استفاده از اختیار می‌تواند این ظرفیت را بالفعل کند.

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه یازدهم - درس ۱۰)

درس نامه

- مانند سایر فیلسوفان، حقیقت انسان را حقیقتی دو بُعدی می‌داند.
- روح براساس این مکتب چیزی ضمیمه شده به بدن نیست \neq ابن سینا
- دیدگاه حکمت متعالیه
- اصل نظر ملاصدرا: روح نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است.
- روح و بدن دو چیز مجزا نیستند، بلکه وحدتی حقیقی دارند به گونه‌ای که یکی (روح)، باطن دیگری (بدن) است \neq دکارت
- به حقیقت انسان
- هر اتفاقی در روح بیفتد، در بدن ظاهر می‌شود.
- تأثیر متقابل روح و بدن
- هر اتفاقی در بدن بیفتد، بر روح تأثیر می‌گذارد.
- مثال: بدن بیمار، روح را کسل می‌کند. بدن شاداب به روح شادابی می‌بخشد و روح با نشاط، جسم را فعال و شاداب می‌کند.

پاسخ تشریحی

تمام گزینه‌ها نشان‌دهنده دیدگاه ملاصدرا درباره روح است، اما اصل نظر ملاصدرا این است که روح نتیجه تکامل جسم است. مقدمه این نظر در (۱) آمده و نتیجه آن در (۲) و (۴) هم مبحثی قابل تأمل درباره روح است، اما پس از پذیرش (۳) به آن توجه می‌شود.

تست و پاسخ ۷۰

هر کدام از موارد زیر نشان‌دهنده دیدگاه کدام فیلسوف در باب معیار فعل اخلاقی است؟

- آن چه برای خود می‌پسندی برای دیگران هم بپسند.
- اعتدال به معنای دورشدن قوای سه‌گانه از افراط و تفریط است.
- هماهنگی میان قوا همان عدالت است.
- افعال اخلاقی امری نسبی است.

(۱) کانت - افلاطون - ارسطو - مادی‌گرایان

(۳) ماتریالیست‌ها - ارسطو - افلاطون - ابن سینا

(۲) کانت - ارسطو - افلاطون - ماتریالیست‌ها

(۴) مادی‌گرایان - افلاطون - ارسطو - ماتریالیست‌ها

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی موارد:

مورد اول: هم بیان‌کننده نظر کانت است و هم مادی‌گرایان.

مورد دوم: تعریف ارسطو از اعتدال است.

مورد سوم: تعریف افلاطون از اعتدال است.

مورد چهارم: بیانگر نظر ماتریالیست‌ها یا همان مادی‌گرایان است، چرا که آن‌ها ملاک فعل اخلاقی را سود و زیان می‌دانند و سود و زیان یک امر نسبی است.

نکته

- افلاطون \leftarrow رسیدن به چهار فضیلت «حکمت»، «خویشتن‌داری»، «شجاعت» و «عدالت»
- ارسطو \leftarrow رسیدن به اعتدال میان قوا
- کانت \leftarrow اطاعت صرف از وجدان
- طبیعت‌گرایان \leftarrow سود و زیان
- فلاسفه مسلمان \leftarrow انجام فضیلت (تمایلات بُعد معنوی)

اقتصاد دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۶۰

تست و پاسخ ۷۱

با توجه به اطلاعات مربوط به یک کارگاه تولیدی، سود واقعی این کارگاه در طی یک سال گذشته چگونه بوده است؟

(الف) هزینه خرید سالیانه ماشین‌آلات: ۴۵۰ میلیون ریال

(ب) اجاره سالیانه کارگاه: $\frac{1}{5}$ هزینه خرید سالیانه ماشین‌آلات

(ج) پرداخت حقوق ماهیانه هر کارگر: $\frac{1}{4}$ اجاره سالیانه کارگاه (در مجموع ۱۵ کارگر)

(د) هزینه خرید سالیانه مواد اولیه: ۲۰ درصد حقوق سالیانه مجموع کارگران

(ه) سالیانه ۸۵۰۰ واحد محصول و با قیمت هر واحد ۸۰۰ هزار ریال فروخته می‌شود.

(و) هزینه تحصیل فرزندان مدیر کارخانه ۳۵ میلیون ریال

(ی) هزینه فرصت (هزینه پنهان) کارفرما برای شاغل شدن در یک شرکت مهندسی، ماهیانه ۲۰ میلیون ریال است.

۱,۲۶۵,۰۰۰,۰۰۰ (۲)

۹۲۰,۰۰۰,۰۰۰ (۱)

۱,۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰ (۴)

۲,۲۶۵,۰۰۰,۰۰۰ (۳)

(درس ۱- هزینه‌های تولید، درآمد و سود / درس ۳- قانون دو؛ هزینه فرصت هر انتخاب را مناسبه کنید!)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره چون تو صورت سؤال سود واقعی خواسته شده، فکر کن مورد «ی» هم یکی دیگه از هزینه‌ها است و باید به مجموع

هزینه‌ها اضافه بشه. ولی حواست باشه مورد «و» جزء هزینه‌های تولید بنگاه نیست؛ چون تو روند تولید تأثیرگذار نیست و نباید تو محاسبات

ما لحاظ بشه (چه سود حسابداری خواسته شده باشه چه سود واقعی!)

مشاوره در کنکور تیرماه ۱۴۰۲ سؤال از مبحث سود و زیان به صورت ترکیبی با هزینه فرصت مطرح شد. اگر صورت سؤال سود

حسابداری رو خواسته باشه باید هزینه فرصت رو نادیده بگیریم، ولی اگر سود واقعی یا سود ویژه خواسته شده باید هزینه فرصت رو

به سایر هزینه‌ها اضافه کنید و سپس سود را حساب کنید.

درس نامه

کل محصول \times قیمت هر واحد از محصول = درآمد

> 0 هزینه - درآمد = سود

< 0 هزینه - درآمد = زیان

اجاره یا خریداری ماشین‌آلات و سایر سرمایه‌های فیزیکی + اجاره یا خریداری محلی به عنوان مغازه = هزینه‌های مستقیم

پول قبوض و مالیات + هزینه استهلاک + هزینه خرید مواد اولیه + حقوق یا دستمزد کارمندان (کارگران) +

هزینه فرصت یا هزینه پنهان = هزینه‌های غیرمستقیم

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

(هزینه‌های غیرمستقیم + هزینه‌های مستقیم) - درآمد = سود اقتصادی (سود ویژه یا سود واقعی)

میلیون ریال ۴۵۰ = هزینه خرید سالیانه ماشین‌آلات

میلیون ریال ۹۰ = $\frac{1}{5} \times 450 =$ اجاره سالیانه بنگاه

میلیون ریال ۴۰۵ = $(\frac{1}{4} \times 90) \times 15 \times 12 =$ هزینه پرداخت حقوق سالیانه کارگران

میلیون ریال ۸۱۰ = $\frac{20}{100} \times 405 =$ حقوق سالیانه کارگران = $\frac{20}{100} \times 405 =$ هزینه خرید سالیانه مواد اولیه

میلیون ریال ۲۴۰ = $20 \times 12 =$ هزینه فرصت سالیانه

میلیون ریال ۵,۶۴۰ = $450 + 90 + 405 + 810 + 240 =$ مجموع هزینه‌های سالیانه بنگاه با احتساب هزینه فرصت

توجه هزینه تحصیل فرزندان مدیر کارخانه جزء هزینه‌های تولید بنگاه اقتصادی نیست.

میلیون ریال $6,800 = 6,800,000,000 = 8,500 \times 800,000 =$ درآمد سالیانه حاصل از فروش محصولات

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

مجموع هزینه‌های تولید (هزینه‌های مستقیم و هزینه فرصت) - درآمد = سود واقعی

ریال $1,160,000,000 = 1,160$ = میلیون ریال $5,640 - 6,800 =$

تست و پاسخ ۷۲

موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) شرکت کسب و کاری است که؛ به این معنی که قانون با شرکت، مشابه با یک فرد و با انسان رفتار می‌کند.

ب) یکی از راه‌های افزایش سرمایه در شرکت‌ها است.

ج) اغلب کسب و کارها در ایران به شکل است.

د) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره، است.

ه) مسئولیت محدود برای سهامداران از ایجاد شرکت‌های سهامی است.

۱) الف) خودش هويت قانونی دارد/ ب) وام‌های بانکی/ ج) شخصی/ د) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو/ ه) معایب

۲) الف) خودش سلسله‌مراتب قانونی دارد/ ب) افزایش سرمایه سهامداران/ ج) شرکت‌های سهامی/ د) به نسبت سرمایه هر عضو/ ه) معایب

۳) الف) خودش هويت قانونی دارد/ ب) افزایش سهامداران/ ج) شخصی/ د) به نسبت سرمایه هر عضو/ ه) مزایای

۴) الف) خودش سلسله‌مراتب قانونی دارد/ ب) توسعه تجهیزات و امکانات/ ج) شرکت‌های سهامی/ د) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه

هر عضو/ ه) مزایای

(درس ۲- کسب و کار شفاهی، شرکت و تعاونی‌ها)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره طرح سؤال به صورت جای خالی از کنکور ۹۹ به بعد افزایش یافته و از قسمت‌هایی از کتاب درسی بوده که شاید دانش‌آموزان

به آن توجه کمتری داشتند، لذا هیچ قسمت از متن کتاب درسی (به ویژه پاورقی‌ها) را بی‌اهمیت تلقی نکنید.

پاسخ تشریحی الف) شرکت کسب و کاری است که خودش «هویت قانونی» دارد. (به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و

یا انسان رفتار می‌کند). شرکت‌ها حقوق و تعهدات خاصی دارند. (دقیقاً همانند آنچه که انسان‌ها انجام می‌دهند). یک شرکت می‌تواند دارایی

داشته باشد، می‌تواند با دیگر شرکت‌ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آن‌ها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.

ب) امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی) یکی از مزایای ایجاد شرکت سهامی است.

ج) کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است. اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی است. بیشتر کسب و کارهای شخصی کوچک مقیاس‌اند. کسب و کارهای شخصی در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات حضور دارند.

د) تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند؛ اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضاء صرف نظر از این که چه قدر سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت، اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

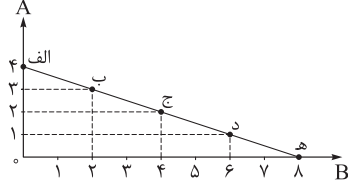
ه) مسئولیت محدود برای سهامداران از مزایای ایجاد شرکت‌های سهامی است.

تست و پاسخ ۷۳

در نمودار زیر نحوه انتخاب بین دو کالای A و B برای یک خانواده نمایش داده شده است. با توجه به نقاط روی خط قید بودجه، کدام مورد صحیح است؟

(قیمت هر واحد کالای A، ۱۰ واحد پولی)

(قیمت هر واحد کالای B، ۵ واحد پولی)

(درس ۳ - قید بودجه)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره مبحث قید بودجه برای فهم مباحث مرز امکانات تولید ضروری است و در واقع پیش زمینه آن محسوب می‌شود. در صورت مطالعه دقیق و مفهومی این مبحث در انتها شما می‌توانید هر نقطه بر روی نمودار را به درستی تحلیل کنید، حرکت بر روی نمودار و میزان افزایش و یا کاهش هر کالا را تفسیر کنید و بودجه فرد را به راحتی محاسبه کنید.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱) نادرست است؛ این خانواده برای خرید دو کالای A و B، ۴۰ واحد پولی در اختیار دارد. هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه نشان دهنده مقدار کالای A و B است که با ۴۰ واحد پولی می‌توان خرید. به عنوان مثال داریم:

$$\text{واحد پولی } ۴۰ = ۳ \times ۱۰ + ۲ \times ۵$$

در نقطه «ب» می‌توان ۲ عدد کالای B و ۳ عدد کالای A خرید:

یا در نقطه «الف» فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص می‌دهد و می‌تواند ۴ عدد کالای A بخرد:

$$\text{واحد پولی } ۴۰ = ۴ \times ۱۰ + ۰ \times ۵$$

۲) نادرست است؛ برای به دست آوردن یک واحد کالای A بیشتر باید از خرید دو واحد کالای B، صرف نظر کرد.

به عنوان مثال در نقطه «ب»، ۲ واحد کالای B و ۳ واحد کالای A می‌توان خریداری کرد. در نقطه «ج»، ۴ واحد کالای B و ۲ واحد کالای A می‌توان خریداری کرد. در نتیجه برای حرکت از نقطه «ج» به «ب» (جهت به دست آوردن یک واحد کالای A بیشتر) باید از دو واحد کالای B صرف نظر کرد.

۳) نادرست است:

حرکت از بالا به پایین خط بودجه (الف، ب، ج، د، ه) به معنی از دست دادن کالای A است.

حرکت از پایین به بالا خط بودجه (ه، د، ج، ب، الف) به معنی از دست دادن کالای B است.

۴) صحیح است:

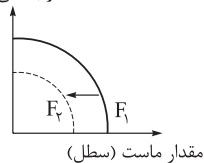
در نقطه «الف» فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص می‌دهد و می‌تواند ۴ واحد کالای A بخرد.

در نقطه «ه» فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص می‌دهد و می‌تواند ۸ واحد کالای B بخرد.

تست و پاسخ ۷۴

یک کارخانه فرضی تنها دو کالای «ماست» و «بستنی» را تولید می‌کند، صاحب کارخانه، توانسته است با خریداری یک فناوری جدید، تولید هر دو کالا را افزایش دهد. با توجه به رابطه رشد و پیشرفت علمی و اقتصادی و تأثیر آن بر منحنی مرز امکانات تولید، کدام نمودار صحیح است؟

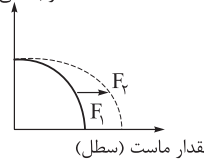
مقدار بستنی (عدد)

(۲)

مقدار ماست (سطل)

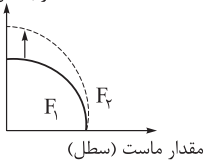
مقدار بستنی (عدد)

(۱)

مقدار ماست (سطل)

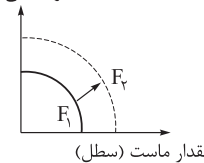
مقدار بستنی (عدد)

(۴)

مقدار ماست (سطل)

مقدار بستنی (عدد)

(۳)

مقدار ماست (سطل)

(درس ۴ - الگوی مرز امکانات تولید)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

- ۱) اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در این جا کالای ماست) افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند منحنی به این صورت جابه‌جا می‌شود.
- ۲) هر عاملی که میزان مواد اولیه و منابع تولید یک کارخانه را کاهش دهد مانند کاهش مواد اولیه، کاهش نیروی کار استخدامی، کاهش سرمایه‌های فیزیکی (ماشین‌آلات و ...) و سرمایه‌های مالی و یا رکود اقتصادی، تحریم، جنگ و یا خشکسالی و قحطی که امکان تولید کم‌تر کالاها و خدمات را فراهم می‌آورد، منجر به انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل می‌شود.
- ۳) اگر منابع برای تولید هر دو کالا افزایش یابد منحنی به این صورت جابه‌جا می‌شود. (در صورت سؤال نیز داریم خریداری فناوری جدید، تولید هر دو کالا را افزایش داده است، در نتیجه پاسخ صحیح ۳ است.)
- ۴) اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در این جا کالای بستنی) افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند، منحنی به این صورت جابه‌جا می‌شود.

تست و پاسخ ۷۵

کدام گزینه در رابطه با انواع کالاها صحیح است؟

- ۱) با افزایش درآمد منحنی تقاضای کالای معمولی به سمت چپ و داخل جابه‌جا می‌شود.
- ۲) کالاهایی مانند اتومبیل و بنزین، جانشین هستند. در زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد.
- ۳) کالاهایی مثل گوشت سفید و قرمز مکمل هستند. افزایش قیمت یکی از کالاها باعث افزایش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس.
- ۴) با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای پست به صورت معکوس با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب کاهش در مقدار تقاضای کالای پست در هر قیمت می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۵ - بررسی بازار کالا و خدمات)

درس نامه •• کالاهای معمولی و پست

- **کالای معمولی:** کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن کم می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا افزایش می‌یابد.
- **کالای پست:** به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد تقاضا برای آن کاهش می‌یابد. (علت کاهش تقاضا این است که مصرف‌کنندگان با افزایش درآمدشان به جای مصرف آن کالا روی به مصرف کالاهایی می‌آورند که کیفیت بالاتری داشته باشند.)

کالاهای مکمل و جانشین

- **کالاهای مکمل:** کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. مثل: قند و چای، اتومبیل و بنزین، مسواک و خمیردندان و ... افزایش قیمت یکی از کالاها باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالای دیگر خواهد شد و برعکس.
- **کالاهای جانشین:** کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. در این زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند: گوشت سفید و قرمز

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) نادرست است؛ افزایش در درآمد سبب افزایش در مقدار تقاضای کالای معمولی در هر قیمت می‌شود و با افزایش درآمد منحنی تقاضای کالای معمولی به سمت راست و خارج جابه‌جا می‌شود.
- ۲) نادرست است؛ کالاهایی مثل اتومبیل و بنزین، مکمل هستند. افزایش قیمت یکی از کالاها باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس.
- ۳) نادرست است؛ کالاهایی مانند گوشت سفید و قرمز جانشین هستند. در این زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد.
- ۴) صحیح است.

تست و پاسخ ۷۶

با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:
الف) به ترتیب میزان مالیات مستقیم و میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی، کدام است؟

مالیات بر نمک	۱۵۰ میلیون تومان
مالیات بر ارث	$\frac{2}{5}$ کل مالیات بر دارایی
مالیات بر دارایی	۸۵ میلیون تومان
مالیات بر درآمد	$\frac{3}{4}$ مالیات بر مصرف
مالیات بر ارزش افزوده	۳۲ میلیون تومان
عوارض گمرکی و خدماتی	۴۵ میلیون تومان

ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات، چه قدر است؟

ج) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

۱) الف) $197/5$ میلیون تومان - 227 میلیون تومان / ب) $125/5$ میلیون تومان / ج) 36 میلیون تومان

۲) الف) $197/5$ میلیون تومان - 227 میلیون تومان / ب) $112/5$ میلیون تومان / ج) 34 میلیون تومان

۳) الف) $198/5$ میلیون تومان - 267 میلیون تومان / ب) $125/5$ میلیون تومان / ج) 34 میلیون تومان

۴) الف) $198/5$ میلیون تومان - 267 میلیون تومان / ب) $112/5$ میلیون تومان / ج) 36 میلیون تومان

(درس ۶ - انواع مالیات)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره طرح سؤال از قسمت انواع مالیات به صورت مسئله در کنکور دی‌ماه ۱۴۰۱ و خارج از کشور تیرماه ۱۴۰۲ طرح شده است. حتماً بر انواع مالیات و مهم‌ترین نوع هر کدام مسلط شوید.

پاسخ تشریحی (الف)

میلیون تومان $112/5 = \frac{3}{4} \times 150 =$ مالیات بر مصرف (مالیات بر نمک) $= \frac{3}{4} \times$ مالیات بر درآمد

مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی = مالیات مستقیم

میلیون تومان $197/5 = 85 + 112/5 =$ مالیات مستقیم

مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف (مالیات بر نمک) + عوارض گمرکی و خدماتی = مالیات غیرمستقیم

میلیون تومان $227 = 45 + 150 + 32 =$ مالیات غیرمستقیم

ب) مهم‌ترین نوع مالیات: مالیات بر درآمد $= 112/5$ میلیون تومان

ج) میلیون تومان $34 = 85 \times \frac{2}{5} =$ مالیات بر دارایی $= \frac{2}{5} \times$ مالیات بر ارث

مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی = مالیات بر ارث $= 34$ میلیون تومان

تست و پاسخ ۷۷

کدام مورد در رابطه با قراردادهای بین کشورها و مفاد آن‌ها نادرست است؟

۱) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ قانون ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را اعلام کرد.

۲) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل و نتیجه آن تشکیل سازمان تجارت جهانی بود.

۳) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور قراردادی غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند.

۴) در سال ۱۹۹۲، آمریکا و کانادا و مکزیک، پیمان تجارت آزاد (مشهور به پیمان نفتا) را امضا کردند.

(درس ۷ - بُنگ‌های تباری و ترمیم‌های اقتصادی)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره قراردادهای و مفاد آن‌ها (سال تشکیل، تعداد اعضا) بسیار مهم است و حتماً آن‌ها را به خاطر بسپارید. از این مبحث در کنکور تیرماه ۱۴۰۲ یک سؤال داشتیم.

درس نامه

کشور(کشورها)	سال وضع قرارداد - نام قرارداد	مفاد قرارداد
انگلستان	۱۷۰۱ - ممنوعیت واردات پوشاک	کشور انگلستان ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را اعلام کرد. (در جهت حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان)
آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده	اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم	وضع تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی (در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود)
ایالات متحده	در دوره بین دو جنگ جهانی	کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد. (سایر کشورها نیز به تلافی، تجارت خود با آمریکا را کاهش دادند.)
ایالات متحده	در دهه ۷۰ قرن بیستم	ایالات متحده، مجدداً به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد روی آورد.
چندین کشور	۱۹۴۴ - کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز)	نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.
۲۳ کشور	۱۹۴۷ - قرارداد گات	۲۳ کشور قراردادی غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند. (برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان) بعدها این قرارداد به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.
آمریکا و کانادا و مکزیک	۱۹۹۲ - پیمان تجارت آزاد (مشهور به پیمان نفتا)	-

آزمون سوم آنلاین

رشته انسانی

پاسخ تشریحی

کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

تست و پاسخ ۷۸

اطلاعات یک جامعه فرضی مطابق جدول زیر است.

شرح	جمعیت کل کشور	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال	جمعیت شاغل
تعداد	۳,۲۵۵,۰۰۰ نفر	۸۲۵,۰۰۰ نفر	۳۳۵,۰۰۰ نفر	۱,۲۵۷,۰۰۰ نفر

الف) چنانچه تولیدات در این جامعه، در نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار داشته باشد، احتمال رواج کدام نوع بیکاری بیشتر است؟

ب) کدام سیاست پولی، می‌تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد؟

ج) نرخ بیکاری چند درصد است؟

۱) الف) بیکاری ساختاری / ب) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / ج) ۳۵

۲) الف) بیکاری ساختاری / ب) سیاست پولی انقباضی مانند فروش اوراق مشارکت / ج) ۴۰

۳) الف) بیکاری دوره‌ای / ب) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / ج) ۳۵

۴) الف) بیکاری دوره‌ای / ب) سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت / ج) ۴۰

پاسخ: گزینه ۴

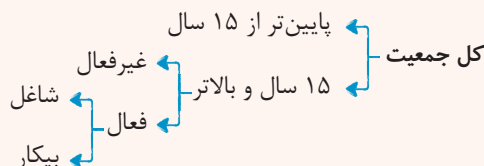
(درس ۸ - رکود، بیکاری و فقر / درس ۹ - تورم و کاهش قدرت خرید)

درس نامه

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل کشور

جمعیت فعال + جمعیت غیرفعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

انواع بیکاری

نوع بیکاری	علت
بیکاری اصطکاکی	شامل کسانی می شود که: <ul style="list-style-type: none"> ● شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست و جو هستند. ● به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. ● این نوع بیکاری کوتاه مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.
بیکاری فصلی	زمانی اتفاق می افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می دهند. مثال: برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان
بیکاری ساختاری	ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت هاست. مثال: نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.
بیکاری دوره ای	● بیکاری ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می دهد. ● در دوره رکود، تولید کاهش می یابد و به همین دلیل شرکت ها استخدام خود را متوقف می کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می کنند.

انواع سیاست های پولی	در چه شرایطی این سیاست توسط بانک مرکزی به کار گرفته می شود؟	یکی از روش های اعمال این سیاست: (سیاست بازار باز (فروش یا خرید اوراق مشارکت))
کاهش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انقباضی)	زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت ها یا کاهش سرعت آن	بانک مرکزی می تواند با فروش اوراق مشارکت، به مردم به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و تورم را کنترل و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.
افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی)	در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می یابد.	بانک مرکزی می تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

پاسخ تشریحی الف) چنانچه تولیدات در این جامعه، در نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار داشته باشد، کشور در حالت رکود اقتصادی است که احتمال رواج بیکاری دوره ای بیشتر است.

ب) در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می یابد، دولت افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی) را اتخاذ می کند. در این حالت بانک مرکزی می تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل (ج)

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر ⇒

نفر $۲,۴۳۰,۰۰۰ - ۸۲۵,۰۰۰ = ۳,۲۵۵,۰۰۰$ = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت غیرفعال + جمعیت فعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

نفر $۲,۴۳۰,۰۰۰ - ۳۳۵,۰۰۰ = ۲,۰۹۵,۰۰۰$ = جمعیت فعال ⇒

جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار ⇒

نفر $۲,۰۹۵,۰۰۰ - ۱,۲۵۷,۰۰۰ = ۸۳۸,۰۰۰$ = جمعیت بیکار

$۱۰۰ \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}}$ = نرخ بیکاری

درصد $۴۰ = \frac{۸۳۸,۰۰۰}{۲,۰۹۵,۰۰۰} \times ۱۰۰$ = نرخ بیکاری

تست و پاسخ ۷۹

با توجه به اطلاعات وضعیت توزیع درآمد برای کشورهای A، B، C و D در جدول زیر، به ترتیب (از راست به چپ) توزیع درآمد در کدام کشور نامناسب تر است و کدام گروه، بیشترین درصد درآمد ملی را دارد؟

کشورها	A	B	C	D
سهم دهک اول	۱۰ درصد دهک دهم	۲	۴	۳
سهم دهک پنجم	۵	۷	۸	۶
سهم دهک دهم	۲۵	۱۶	۳۲	۱/۵ برابر دهک پنجم

(۲) D - دهک دهم کشور C

(۱) A - دهک دهم کشور B

(۴) A - دهک دهم کشور C

(۳) D - دهک دهم کشور A

(درس ۱۱ - شافص دهکها)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره شاخص دهکها و وضعیت توزیع درآمد هر سال در کنکور سراسری یک سؤال رو به خود اختصاص داده. حتماً سؤالهای کنکور چند سال اخیر مربوط به این مبحث رو به دقت بررسی و حل کنید. (تمامی سؤالهای کنکور این مبحث در کتاب اقتصاد خیلی سبز هست.)

مبحث	کنکور ۹۹	کنکور ۱۴۰۰	کنکور ۱۴۰۱	کنکور دی ماه ۱۴۰۱	کنکور تیرماه ۱۴۰۲
شاخص دهکها و وضعیت توزیع درآمد	۱ سؤال مستقل	۱ سؤال به صورت ترکیبی با مباحث دیگر	۱ سؤال مستقل	۱ سؤال مستقل	۱ سؤال مستقل

پاسخ تشریحی

سهم دهک دهم = شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهکها) / سهم دهک اول

$$\text{سهم دهک دهم} = \frac{10}{100} \times \text{سهم دهک اول در کشور A}$$

$$\text{درصد} = \frac{10}{100} \times 25 = 2/5$$

$$A \text{ با شاخص دهکها در کشور} = \frac{25}{2/5} = 10$$

$$B \text{ با شاخص دهکها در کشور} = \frac{16}{2} = 8$$

$$C \text{ با شاخص دهکها در کشور} = \frac{32}{4} = 8$$

$$\text{سهم دهک پنجم} \times 1/5 = \text{سهم دهک دهم در کشور D}$$

$$\text{درصد} = 1/5 \times 6 = 9$$

$$D \text{ با شاخص دهکها در کشور} = \frac{9}{3} = 3$$

هر چه شاخص وضعیت توزیع درآمد (نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول) بیشتر باشد: توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب تر است و بالعکس. در نتیجه:

- وضعیت توزیع درآمد در کشور A با شاخص دهک ۱۰، نامناسب تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورها است.
- وضعیت توزیع درآمد در کشور D با شاخص دهک ۳، عادلانه تر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورها است.
- دهک دهم کشور C که برابر با ۳۲ درصد است در مقایسه با سایر دهکها بیشتر است و بیشترین درصد درآمد ملی را دارد.

تست و پاسخ ۸۰

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

الف) نظام‌های بیمه در کشورهای مختلف اغلب به نظام بیمه‌های اجتماعی، نظام بیمه تعاونی و نظام بیمه بازرگانی تقسیم‌بندی می‌شوند.

ب) یکی از معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت، این است که این حساب‌ها نرخ سود کم‌تری نسبت به حساب‌های دیگر پس‌انداز دارند.

ج) خرید مقایسه‌ای به ترتیب: «فهرست گزینه‌ها، ارزیابی، تعریف مسئله، تصمیم‌گیری و تعیین معیارها» صورت می‌گیرد.

د) سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است؛ اما قطعی نیست.

ه) عبارت: «ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، به‌ویژه برای اقلام پایین، کم‌تر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.» به یکی از معایب خرید مقایسه‌ای اشاره دارد.

و) طبق احکام اسلام، باید بعد از گذشت یک سال، درآمد به همراه اقلام مصرفی که در طول یک سال خریداری کرده باشید چه (نه) محاسبه کنید و سپس ۳۰ درصد آن را تحت عنوان خمس پرداخت نمایید.

(۱) غ - غ - ص - غ - ص - غ
(۲) غ - ص - ص - غ - غ - ص
(۳) ص - غ - غ - ص - ص - غ
(۴) ص - ص - غ - غ - ص - غ

پاسخ: گزینه ۲ (درس ۱۲ - تعیین سال فمسی در برنامه‌مقارح / درس ۱۳ - فرید مقایسه‌ای / درس ۱۴ - روش‌های پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، بیمه و پوشش فخرپذیری سرمایه‌گذاری)

پاسخ تشریحی بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) صحیح است.

ب) غلط است؛ یکی از معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری «کوتاه‌مدت»، این است که این حساب‌ها نرخ سود کم‌تری نسبت به حساب‌های دیگر پس‌انداز دارند.

ج) غلط است؛ خرید مقایسه‌ای به ترتیب: «تعریف مسئله، فهرست گزینه‌ها، تعیین معیارها، ارزیابی و تصمیم‌گیری» صورت می‌گیرد.

د) صحیح است.

ه) صحیح است.

و) غلط است؛ بعد از گذشت یک سال، درآمدی را که برایتان باقی مانده است به همراه اقلام مصرفی که خریداری کرده‌اید، ولی از آن استفاده نکرده‌اید، محاسبه کنید و خمس آن (۲۰ درصد) را پرداخت نمایید.

روان‌شناسی یازدهم: صفحه‌های ۸ تا ۲۰۶

تست و پاسخ ۷۱

کدام‌یک از موارد زیر باعث می‌شود که محققین به برداشت یکسان یا تقریباً یکسان از پدیده مورد بررسی برسند؟

(۱) حافظه به معنای نگهداری اطلاعات تفسیرشده در ذهن برای مدت یک لحظه تا تمام عمر و به یاد آوردن آن‌ها در مواقع لزوم است.

(۲) مرور کارآمد یعنی دانش‌آموز مطلبی را که صبح در سر کلاس آموخته مجدداً، مرور کند.

(۳) شدت اعتیاد با مقدار دوز ماده مخدری که فرد طی یک شبانه‌روز مصرف می‌کند، مشخص می‌شود.

(۴) محققین میزان اثر داروی ضدافسردگی را از بیمارانی که به مدت سه ماه متوالی در بیمارستان بستری و تحت درمان بوده‌اند، تعیین می‌کنند.

(درس ۱ - ویژگی‌های روش علمی)

پاسخ: گزینه ۳

درس‌نامه

در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و هم‌چنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها باید متغیرهای مورد نظر به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری تعریف شوند، به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد «تعریف عملیاتی» می‌گویند. تعریف عملیاتی باید به گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و تقریباً یکسانی برسند.

نکته تعریف عملیاتی ← رسیدن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسان.

تکرارپذیری ← رسیدن به یافته‌های یکسان در آزمایش‌های مکرر.

پاسخ تشریحی در متن سؤال به «رسیدن به برداشت یکسان از پدیده‌ها» اشاره شده است. این مطلب به مفهوم تعریف عملیاتی اشاره دارد. در (۳) میزان شدت اعتیاد به طور دقیق و قابل اندازه‌گیری مشخص شده است؛ بنابراین تعریفی عملیاتی از شدت اعتیاد محسوب می‌شود. (۱) و (۲) متغیرهای مطرح شده را فقط توصیف کرده‌اند و (۴) نمونه‌ای که تحقیق بر روی آن‌ها انجام می‌شود را بیان کرده است و میزان اثربخشی داروی ضداسپردگی را تعریف عملیاتی نکرده است.

تست و پاسخ ۷۲

کدام عبارت در مورد مراحل رشد انسان نادرست است؟

- (۱) باور برخی از روان‌شناسان این است که کودک ۱۰ ساله‌ای که بالغ شده است وارد مرحله چهارم از مراحل رشد بعد از تولد شده است.
- (۲) همه روان‌شناسان فرد ۱۳ ساله‌ای که شهرستان خود را رها کرده و در تهران مشغول به کار شده است را نوجوان می‌دانند.
- (۳) مرحله دوم از مراحل رشد از نظر پیامبر (ص) تقریباً با دوره سوم بعد از تولد از نظر روان‌شناسان منطبق است.
- (۴) دوره نوپایی، در دو مرحله از مراحل رشد از نظر روان‌شناسان قرار دارد.

(درس ۲ - مراحل مهم رشد در فراثنای زندگی)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● مراحل رشد انسان بعد از تولد

دوره زندگی	دامنه سنی
(۱) طفولیت	دو سال اول زندگی
(۲) کودکی اول (قبل از دبستان)	۲ تا ۷ سالگی (برخی کودکان ۱ تا ۳ ساله را که تازه راه می‌افتند، «نوپا» می‌نامند).
(۳) کودکی دوم	۷ تا ۱۲ سالگی (تا شروع بلوغ جنسی)
(۴) نوجوانی	۱۲ تا ۲۰ سالگی (برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود).
(۵) جوانی (بزرگسالی اول)	۲۰ تا ۴۰ سالگی
(۶) میانسالی (بزرگسالی دوم)	۴۰ تا ۶۵ سالگی
(۷) پیری	۶۵ سال به بالا

پاسخ تشریحی برخی از روان‌شناسان این فرد را بر اساس سنی که دارد نوجوان می‌دانند، ولی برخی دیگر از روان‌شناسان پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود؛ بنابراین این دسته از روان‌شناسان معتقدند که این فرد وارد مرحله جوانی شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) از نظر روان‌شناسان، کودکی که بالغ شده وارد مرحله نوجوانی شده است و مرحله نوجوانی، مرحله چهارم از مراحل رشد بعد از تولد محسوب می‌شود؛ بنابراین این گزینه درست است.
- (۲) مرحله دوم از مراحل رشد اسلام ۷ تا ۱۴ سالگی است و تقریباً با مرحله کودکی دوم (۷ تا ۱۲ سالگی) که سومین مرحله از مراحل رشد بعد از تولد است منطبق است؛ پس این گزینه درست است.
- (۴) کودکان ۱ تا ۳ ساله را که به تازگی راه افتاده‌اند، «نوپا» می‌گویند که یک سال آن در مرحله طفولیت و یک سال آن در کودکی اول قرار دارد؛ پس این گزینه درست است.

تست و پاسخ ۷۳

در کدام یک از حالات زیر احتمال بروز «هشدار کاذب» بیشتر است؟

- (۱) محرک هدف ویژگی انحصاری داشته، تعداد عوامل انحرافی زیاد و دریافت محرک، اهمیت بیشتری داشته باشد.
- (۲) محرک هدف به محرک‌های انحرافی شبیه‌تر، تعداد عوامل انحرافی کم بوده و دریافت محرک، اهمیت کم‌تری داشته باشد.
- (۳) محرک هدف ویژگی انحصاری داشته، تعداد عوامل انحرافی کم و دریافت محرک، اهمیت کم‌تری داشته باشد.
- (۴) محرک هدف به محرک‌های انحرافی شبیه‌تر، تعداد عوامل انحرافی زیاد بوده و دریافت محرک، اهمیت بیشتری داشته باشد.

(درس ۳ - کارکردهای توپه)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●●

یکی از کارکردهای توجه، ردیابی درست علامت‌های پیرامون ما است. منظور از علامت یا محرک هدف، علامتی است که فرد باید آن را برگزیند و منظور از محرک‌ها یا علائم انحرافی محرک‌هایی است که همواره مانع انتخاب هدف می‌شود. زمانی که محرک هدف ارائه نشده و فرد آن را ردیابی می‌کند، «هشدار کاذب» اتفاق افتاده است.

در هر موقعیت ردیابی دو ردیابی درست: (۱) اصابت و (۲) رد درست و دو ردیابی نادرست: (۱) از دست دادن و (۲) هشدار کاذب، ممکن است رخ بدهد. این‌که از دست دادن را فدای هشدار کاذب کنیم و یا برعکس، بستگی به اهمیت تکلیف دارد.

نکته تکالیف مهم‌تر با هشدار کاذب همراه است.

نکته در جست‌وجو به دنبال یافتن یک محرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی هستیم. پیدا کردن محرک هدف در جست‌وجو تابع «تعداد عوامل انحرافی» و «ویژگی منحصربه‌فرد آن هدف» است.

پاسخ تشریحی زمانی که محرک هدف ویژگی منحصربه‌فرد دارد، احتمال ردیابی درست محرک بیشتر می‌شود و زمانی که تعداد عوامل انحرافی بیشتر باشد، احتمال ردیابی نادرست بیشتر می‌شود؛ بنابراین اگر محرک هدف دارای ویژگی‌ای منحصربه‌فرد نباشد یا به عبارت دیگر به محرک‌های انحرافی شبیه باشد و همچنین تعداد عوامل انحرافی بیشتر باشد احتمال خطا در ردیابی بیشتر می‌شود؛ بنابراین احتمال هشدار کاذب که یکی از خطاهاست بیشتر می‌شود. ضمناً احتمال هشدار کاذب در تکالیف مهم‌تر بیشتر است؛ پس در (۴) احتمال هشدار کاذب از سایر گزینه‌ها بیشتر است.

تست و پاسخ ۷۴

سلسله‌مراتبی بودن واژه‌ها در کدام‌یک از انواع حافظه وجود دارد و کدام عبارت به این حافظه مربوط است؟

- (۱) کوتاه‌مدت - سبک زندگی به چه عواملی مربوط است؟
- (۲) بلندمدت - نمایشگاه کتاب در چه ماهی از سال برگزار می‌شود؟
- (۳) کوتاه‌مدت - سن قانونی برای گرفتن گواهی‌نامه رانندگی در ایران حداقل چه قدر است؟
- (۴) بلندمدت - در آخرین شهری که به آن سفر کرده‌اید چه آثار باستانی‌ای دیدید؟

(درس ۳ - انواع حافظه)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

با توجه به نوع اطلاعات حافظه به دو نوع معنایی و رویدادی تقسیم می‌شود. حافظه رویدادی دربرگیرنده تجربه مشخصی است که به یک زمان و مکان مشخصی مربوط می‌شود. در حافظه معنایی دانش عمومی ذخیره می‌شود و در آن معانی کلمات به صورت پیاپی و مرتبط با سایر معانی شکل می‌گیرند؛ بنابراین در حافظه معنایی کلمات به صورت شبکه سلسله‌مراتبی به یاد آورده می‌شوند.

نکته هر دو نوع حافظه معنایی و رویدادی به حافظه بلندمدت مربوط هستند.

پاسخ تشریحی سلسله‌مراتبی بودن واژه‌ها در حافظه معنایی مطرح است که از انواع حافظه بلندمدت می‌باشد. این حافظه دانش عمومی را شامل می‌شود و به زمان و مکان مشخصی مربوط نیست. در سؤالات مطرح شده، (۱)، (۲) و (۳) همگی به حافظه معنایی مربوط هستند و فقط (۴) بیانگر حافظه رویدادی است.

تست و پاسخ ۷۵

در بین عبارات زیر چند عبارت درست است؟

- (الف) میزان بهره‌مندی از اثر مثبت انتقال در حل مسئله با احساس رضایت از زندگی، رابطه مستقیم دارد.
- (ب) میزان پرخاشگری افراد با عدم موفقیت آن‌ها در رسیدن به اهداف، رابطه مستقیم دارد.
- (ج) دانستن روش‌های درست حل مسئله با میزان احساس فشار روانی، رابطه معکوس دارد.
- (د) آگاهی از مهارت‌های حل مسئله با میزان استفاده از روش‌های تهاجمی، رابطه معکوس دارد.

(۴) چهار مورد

(۳) سه مورد

(۲) دو مورد

(۱) یک مورد

(درس ۵ - پیام‌های ناتوانی در حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●● موفقیت در حل مسئله خوشایند و لذت بخش است. افرادی که در حل مسئله دانش و تجربه لازم را دارند نسبت به دیگران احساس عاطفی مثبت تری دارند. آنان زندگی را شیرین می دانند و از بودن با دیگران ابراز رضایت می کنند.

ناتوانی در حل مسئله وضعیت عاطفی ناخوشایندی را ایجاد می کند که ناکامی نام دارد. ناکامی باعث پرخاشگری می شود. هر قدر شهروندان جامعه از مهارت های حل مسئله آگاه باشند، احتمال استفاده از روش های تهاجمی و پرخاشگری کم تر خواهد بود. ناتوانی در حل مسئله علاوه بر ناکامی باعث فشار روانی هم می شود. ناتوانی در حل مسئله فرد را از رسیدن به هدف مورد نظر باز می دارد؛ در نتیجه احساس فشار روانی می کند.

نکته پیامدهای ناتوانی در حل مسئله به طور مستقیم عبارت اند از: (۱) ناکامی (۲) فشار روانی ناکامی باعث پرخاشگری می شود؛ بنابراین پیامد غیرمستقیم ناتوانی در حل مسئله «پرخاشگری» است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

(الف) افرادی که در حل مسئله دانش و تجربه لازم را دارند (یعنی از اثر مثبت انتقال بهره می برند)، نسبت به زندگی و بودن با دیگران احساس رضایت بیشتری دارند؛ بنابراین هر چه بهره مندی از اثر انتقال بیشتر، احساس رضایت از زندگی هم بیشتر خواهد بود؛ پس رابطه مستقیم است ← درست

(ب) هر چه افراد آگاهی کم تری از مهارت حل مسئله داشته باشند، احتمال حل کردن مسئله و رسیدن به هدف کم تر شده و هر چه امکان رسیدن به هدف و یا عدم موفقیت بیشتر شود، احتمال استفاده از پرخاشگری بیشتر می شود؛ پس رابطه مستقیم است ← درست

(ج) هر چه افراد از روش های حل مسئله آگاه تر باشند، احتمال حل کردن مسئله بیشتر و احتمال احساس فشار روانی کم تر می شود؛ پس رابطه معکوس است ← درست

(د) هر چه افراد از روش های حل مسئله آگاه تر باشند، احتمال حل کردن مسئله بیشتر شده و در نتیجه احتمال احساس ناکامی و استفاده از روش های تهاجمی و پرخاشگری کم تر می شود؛ پس رابطه معکوس است ← درست

تست و پاسخ ۷۶

هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از موضوعات مطرح شده مربوط تر است؟

(الف) تماشای یک فیلم جذاب در سینما مانع از رفتن به پارک با دوست در همان زمان می شود.

(ب) تحصیل در یک دانشگاه معتبر اروپایی علاوه بر بهره مندی از امکانات آن کشور، ارتقای علمی، موقعیت اجتماعی و امنیت شغلی به همراه می آورد.

(ج) فرد علی رغم داشتن دانش کافی به دلیل نداشتن اعتماد به نفس لازم در فرایند انتخاب بهترین اولویت موفق نیست.

(۱) تعارض - مراحل تصمیم گیری - موانع تصمیم گیری

(۲) ناکامی - پیامد ناتوانی در تصمیم گیری - پیامد ناتوانی در حل مسئله

(۳) تعارض - موانع تصمیم گیری - سبک تصمیم گیری

(۴) ناکامی - سبک تصمیم گیری - پیامد ناتوانی در تصمیم گیری

(درس ۶ - ترکیبی از مراحل تصمیم گیری، موانع تصمیم گیری و پیامدهای ناتوانی در تصمیم گیری)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

(الف) زمانی که در بین دو موقعیت قرار داریم که هر دو خوشایند هستند، ولی به طور هم زمان نمی توان هر دو حالت را انتخاب کرد و انتخاب یکی مستلزم از دست دادن دیگری است، حالت ایجاد شده «تعارض» است.

(ب) هنگام انتخاب یک موضوع وقتی ویژگی ها و پیامدهای هر انتخاب را بیان می کنیم در مرحله سوم و چهارم تصمیم گیری قرار داریم؛ بنابراین موضوع مطرح شده به مراحل تصمیم گیری مربوط است. توجه کنید در این عبارت مزایا و معایب تحصیل در یک کشور دیگر مطرح نشده که به تعارض مربوط باشد، بلکه تمام موارد، جنبه های مثبت و ویژگی هایی است که این انتخاب به همراه دارد.

(ج) بسیاری از تصمیم گیری ها علاوه بر دانش لازم، به اعتماد به نفس قوی نیاز دارد. تصمیم گیرنده ای که اعتماد به نفس کمی داشته باشد، نمی تواند در فرایند تصمیم گیری، موفق باشد این موضوع به کوچک شمردن خود از موانع تصمیم گیری مربوط است.

تست و پاسخ ۷۷

احتمالاً کدام یک از موقعیت‌های مطرح شده در مورد داوطلب کنکوری که به هر دو رشته حقوق و روان‌شناسی به یک میزان علاقه داشته و در یکی از آن‌ها پذیرفته شده اتفاق می‌افتد و دلیل آن برطرف کردن کدام حالت است؟

- ۱) اگر حقوق قبول شده باشد، می‌گوید روان‌شناسی رشته جذاب‌تری بود. - تعارض
- ۲) اگر روان‌شناسی قبول شده باشد، می‌گوید درس‌های رشته حقوق دشوارتر و خشک‌تر است. - ناهماهنگی شناختی
- ۳) اگر حقوق قبول شده باشد، می‌گوید رشته حقوق اسادهای سختگیرتری دارد. - ناهماهنگی شناختی
- ۴) اگر روان‌شناسی قبول شده باشد، می‌گوید روان‌شناسی رشته دشواری است و مسئولیت بیشتری دارد. - تعارض

(درس ۷ - ناهماهنگی شناختی)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● هرگاه فردی مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب یکی را برگزیند، دچار «ناماهنگی بعد از تصمیم‌گیری» می‌شود که به ناهماهنگی شناختی مربوط می‌شود. در این حالت فرد بعد از انتخاب در مورد آن که انتخاب کرده مزایا و در مورد آن که رد کرده است، معایب را می‌شمارد. این عمل به این دلیل اتفاق می‌افتد که فرد ناهماهنگی شناختی خود را حل کرده و احساس آرامش کند.

نکته اگر فردی بین دو انتخاب مطلوب مردد بماند و نتواند انتخاب کند ← تعارض
اگر فردی بین دو انتخاب مطلوب یکی را انتخاب کند ← ناهماهنگی بعد از تصمیم

پاسخ تشریحی در این‌جا فرد هنگام انتخاب رشته دانشگاهی به دو رشته علاقه داشته و اگر هر کدام را در اولویت اول خود قرار داده باشد، در آن رشته پذیرفته می‌شود، پس فرد انتخاب خود را کرده و بعد از پذیرفته شدن دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم شده است؛ بنابراین چنین فردی برای از بین بردن ناهماهنگی شناختی خود در هر کدام از رشته‌ها که پذیرفته شده باشد در مورد آن رشته، مزایا و در مورد آن که قبول نشده معایب را می‌شمارد.

تست و پاسخ ۷۸

در کدام یک از حالات زیر، افراد پس از شکست کم‌تر دلسرد شده و برای جبران آن انگیزه بیشتری دارند؟

- ۱) زمانی که ادراک کارایی بیشتری دارند.
- ۲) زمانی که شکست را به عوامل درونی و پایدار نسبت دهند.
- ۳) زمانی که شکست را به عواملی چون عدم برنامه‌ریزی و تلاش مرتبط بدانند.
- ۴) زمانی که اهداف بسیار کوچک و دست‌یافتنی انتخاب کنند.

(درس ۷ - اسناد)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● وقتی یادگیرندگان شکست را به چیزی نسبت می‌دهند که نمی‌توانند آن را کنترل کند (مانند توانایی پایین و دشواری تکلیف) انگیزه بسیار کمی برای جبران آن خواهند داشت یا کسانی که شکست را به عوامل پایدار (مانند استعداد و دشواری تکلیف) می‌دهند چون استعداد، توانایی و تکلیف از عواملی نیست که در اختیار فرد باشد، هرگز نمی‌تواند استعداد را افزایش داده و تکلیف را آسان نماید روشن است که دچار یأس و دلسردی برای شرکت در موقعیت‌های بعدی می‌شود.

پاسخ تشریحی افرادی برای جبران شکست انگیزه بیشتری دارند که شکست را به عوامل ناپایدار و قابل کنترل (مانند تلاش و برنامه‌ریزی) نسبت دهند، زیرا در این حالت است که فرد می‌تواند برای تغییر موقعیت کاری کند و علت شکست را برطرف کند.

تست و پاسخ ۷۹

کدام یک از عبارات زیر در زمینه انواع فشار روانی درست است؟

- ۱) افرادی که از روش‌های سازگارانۀ حل مسئله استفاده می‌کنند در زندگی خود فشار روانی را تجربه نمی‌کنند.
- ۲) این که نوع فشار روانی مثبت باشد یا منفی به ارتباطی که شخص با محیط برقرار می‌کند بستگی دارد.
- ۳) در حالت فشار روانی شدید، همه علائم فشار روانی در فرد دیده می‌شود.
- ۴) فردی که هنگام مواجهه با عوامل فشارآور دچار فشار روانی مثبت می‌شود، حتماً به هدف می‌رسد.

(درس ۸ - فشار روانی)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● همه افراد در زندگی خود فشار روانی را تجربه می‌کنند، فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است. هنگام فشار روانی اگر فرد یک رویداد یا یک موقعیت را به صورت فشارآور و فراتر از توانایی خود ارزیابی کند و سلامتی خود را در خطر ببیند و واکنش‌های رفتاری و شناختی‌اش کاهش یابد، دچار فشار روانی منفی شده است، ولی اگر تلاش فرد برای رسیدن به هدف افزایش یافته، با موقعیت به چالش برخاسته و واکنش‌های رفتاری و شناختی‌اش افزایش یابد، فشار روانی او از نوع مثبت خواهد بود و چنین فردی هنگام رسیدن به هدف فشار روانی‌اش از بین می‌رود.

پاسخ تشریحی نوع فشار روانی به ارزیابی و نگاهی که فرد به موقعیت دارد بستگی دارد در برابر یک موقعیت یکسان (مثلاً یک آزمون) یک نفر ممکن است احساس درماندگی و ناتوانی و خطر کند و دیگری آن را یک چالش دانسته و با انگیزه بیشتری خود را برای آن آماده کند؛ بنابراین در بسیاری از مواقع منبع استرس، نوع فشار را تعیین نمی‌کند، بلکه ارزیابی فرد از موقعیت تعیین‌کننده نوع فشار روانی است. بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) همه افراد در زندگی خود فشار روانی را تجربه می‌کنند.

۳) علائم فشار روانی عبارت‌اند از: علائم جسمانی، شناختی، هیجانی و رفتاری، ولی نمی‌توانیم بگوییم هنگام مواجهه با فشار روانی در همه افراد همه علائم دیده می‌شود؛ مثلاً فردی ممکن است بترسد (هیجانی) و قلبش به تپش افتد (جسمانی) و فرار کند (رفتاری)، ولی از نظر شناختی هیچ علامتی نداشته باشد و به خوبی فکر کند.

۴) در فشار روانی مثبت، انگیزه و تلاش فرد افزایش یافته و با موقعیت به چالش برخاسته و هنگام رسیدن به هدف، فشار روانی‌اش از بین می‌رود، ولی نمی‌توانیم بگوییم چنین فردی حتماً به هدف می‌رسد. مانند دانش‌آموز زرنگی که خود را برای آزمون آماده کرده و برای کسب رتبه اول تلاش کرده و با دوستانش رقابت می‌کند، ولی نمی‌توانیم بگوییم حتماً نفر اول می‌شود.

تست و پاسخ ۸۰

علت بسیاری از بزهکاری‌ها، اعتیاد و انحراف‌های فردی و اجتماعی به دلیل است.

- ۱) مواجه شدن پی‌درپی با تعارض‌ها
- ۲) ندانستن روش‌های کارآمد حل مسئله
- ۳) استفاده مکرر از مقابله‌های ناسازگارانه
- ۴) ابتلا به درماندگی آموخته‌شده و اذعان به ناتوانی خود

(درس ۸ - روش‌های ناسازگارانه مقابله با فشار روانی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بسیاری از بزهکاری‌ها، اعتیاد و انحراف‌های فردی و اجتماعی به دلیل استفاده مکرر از مقابله‌های نامناسب و ناسازگارانه در مقابله با فشار روانی است.

دام تستی استفاده مکرر از مقابله‌های نامناسب و ناسازگارانه ← بزهکاری، اعتیاد و انحراف‌های فردی و اجتماعی

ندانستن روش‌های کارآمد حل مسئله ← احساس ناکامی، فشار روانی و پرخاشگری

مواجه شدن پی‌درپی با تعارض‌ها ← لطمه خوردن به بهداشت روانی

ابتلا به درماندگی آموخته‌شده ← از دست دادن اطمینان به خود، بازماندن از تلاش، سلب شدن حرکت و خلاقیت و تبدیل شدن به موجودی خنثی و بی‌تحرك